

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

**Міжнародне науково-технічне
співробітництво:
принципи, механізми, ефективність**

Збірник праць
XIII (XXV) Всеукраїнської науково-практичної конференції
м. Київ, 16–17 березня 2017 року

***До 25-річчя
факультету менеджменту та маркетингу***

Київ
КПІ ім. Ігоря Сікорського
2017

УДК 339.9
ББК 65.5-55+65.9(4 УКР)-55
М58

Міжнародне науково-технічне співробітництво : принципи, механізми, ефективність : збірник праць XIII (XXV) Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 16–17 березня 2017 р. / [редкол. : В. Г. Герасимчук (відпов. ред.) та ін.]. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2017. – 136 с.

ISBN 978-966-622-809-6

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки.
Протокол № 8 від 01.02.2017 р.

Редакційна колегія:

Герасимчук В. Г., д.е.н., професор (відповідальний редактор)
Гавриш О. А., д.т.н., професор (заступник відповідального редактора)
Войтко С. В., д.е.н., професор (заступник відповідального редактора)
Глуценко Я. І., к.е.н., доцент
Кухарук А. Д., к.е.н., доцент
Нараєвський С. В., к.е.н., доцент
Скоробогатова Н. Є., к.е.н., доцент
Коновалова Н. С., асистент
Сокотенюк С. М., асистент
Воронкова І. Ю., асистент
Марковська О. К., асистент
Присяжнюк О. К., аспірант

Збірник праць XIII (XXV) Всеукраїнської науково-практичної конференції «Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність» (16–17 березня 2017 р., м. Київ) охоплюють широке коло питань, присвячених актуальним проблемам стратегії та механізмам міжнародного науково-технічного співробітництва, а також підвищенню конкурентоспроможності промислового комплексу України.

Сборник трудов участников XIII (XXV) Всеукраинской научно-практической конференции «Международное научно-техническое сотрудничество: принципы, механизмы, эффективность» (16–17 марта 2017 г., Киев) охватывает широкий круг вопросов, посвященных актуальным проблемам стратегии и механизмам международного научно-технического сотрудничества, а также повышению конкурентоспособности промышленного комплекса Украины.

Proceedings of the XIII (XXV) Scientific conference «International scientific and technical cooperation: principles, mechanisms, efficiency» (March 16–17th, 2017, Kyiv, Ukraine) omnibuses wide range of questions devoted to actual problems of strategy and mechanisms of international scientific cooperation and enhancing the competitiveness of the industrial complex of Ukraine.

© ФММ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017
© Автори матеріалів, 2017

**Шановні учасники XIII (XXV) Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність – 2017”!**

Ви стали учасниками традиційної науково-практичної конференції “Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність – 2017”! Кожна з проведених конференцій має свої особливі ознаки порівняно з попередніми зібраннями. Дещо змінився її статус: з міжнародної конференція перейшла на рівень кафедральної. До слів, з якими ми зверталися до вас у попередніх збірниках матеріалів конференцій, традиційно внесемо певні зміни і доповнення. Зрозуміло, що будь-яка наша дія має бути усвідомленою, раціональною і результативною. Оскільки конференція науково-практична, ми маємо розглядати проблеми науки і практики міжнародного науково-технічного співробітництва (МНТС) у тісному взаємозв'язку. Що стосується науки, увага учасників повинна зосереджуватися на питаннях теорії міжнародної економіки (сукупність узагальнень, які відображають існуючі відносини і зв'язки між явищами об'єктивної реальності: гіпотези, закони, закономірності), методології (система базисних принципів, методів, методик, способів їх реалізації; визначення суб'єкта, об'єкта, предмета, форми, результатів дослідження) та методичних підходів до здійснення співробітництва в інноваційній сфері (сукупність взаємопов'язаних прийомів успішного проведення певної роботи). Що стосується теорії, методології, методики у МНТС, то вони у цілому напрацьовані. Зрозуміло, що реалії життя потребують їх вдосконалення і розвитку з урахуванням викликів глобалізації.

Наступна складова конференції – методичні підходи до розв'язання конкретних завдань при здійсненні експортно-імпортової політики держави, а також суб'єктів господарювання як основи національної та світової економіки. Нас не може не турбувати ситуація, коли вітчизняний товаровиробник витісняється навіть з внутрішнього ринку конкурентами з США, Китаю, Німеччини, Польщі, Білорусі, Франції, Литви, Японії, Швейцарії та інших країн. Програми імпортозаміщення почасти не виходять за двері кабінетів можновладців. В структурі товарного експорту переважає не наукоємка, продукція з високою часткою доданої вартості, а товари сировинного походження: металургія, хімічна та деревообробна промисловість, продукція агропромислового комплексу – пшениця, кукурудза, соя, ріпак, олія, мед. Про зазначене красномовно свідчать дані, наведені у дослідженнях провідних науковців НТУУ “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” (Форсайт економіки України: середньостроковий (2015–2020 роки) і довгостроковий (2020–2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проекту акад. НАН України М. З. Згуровський // Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. – Київ: НТУУ «КПІ», 2015. – 136 с.).

Даний факт констатується усюди, скрізь і всюди – в стратегіях, програмах, проектах, на симпозиумах, конференціях, нарадах, в дисертаціях, монографіях, статтях. На практиці результат – далекий від позитивного. Причини знаходяться, мабуть, не стільки в економічній, скільки в управлінській площині, у вмінні грамотно розробляти, приймати та реалізовувати виважені управлінські рішення.

До головних завдань, які ми ставимо перед собою, це, насамперед, – активізувати студентів, їх енергію, потенціал, амбіції. Програма-максимум: вплинути на зупинення процесу регресу інноваційності в Україні, процесу переходу від “філософії мозку” до “філософії шлунку”. Нам вкрай необхідно повернути зазначений процес у напрямі прогресу, у напрямі процвітання держави. У процесі виконання контрольних, курсових, випускових робіт викладачі орієнтують студентів на те, щоб результати їх наукового пошуку можна було реалізовувати на практиці. Наприклад, вже дехто з першокурсників до реферату з проблематики стану та перспектив розвитку двосторонніх торговельно-економічних відносин України з бізнес-партнером додають відгуки навіть Послів деяких зарубіжних країн (Швейцарія, Польща, Словенія). Ми надаємо можливість кожному з учасників конференції висловити свої думки, оприлюднити результати наукових пошуків в аудиторії, а також на сторінках збірника матеріалів конференції.

Варто нагадати історію проведення наших конференцій, яка бере свій початок з 27-28 травня 1993 року, коли пройшла Перша конференція, присвячена проблемам управління підприємством. Співзасновниками тодішньої конференції стали: КПІ (кафедра управління виробництвом, нині – кафедра менеджменту), Інститут державного управління та самоврядування при Кабінеті Міністрів України (нині – Національна академія державного управління при Президентові України), Міжнародний інститут менеджменту “МІМ – Київ”. Конференція пройшла під назвою: “Потенціал управлінських систем: питання формування та розвитку”. Мета проведення перших конференцій полягала в узагальненні вітчизняного та зарубіжного досвіду з проблем управління основною ланкою економічної “піраміди” держави – підприємством. Саме з підприємства починається формування соціально-економічного потенціалу держави. На підприємстві впроваджуються результати НДДКР, здійснюється технологічна й організаційна підготовка виробництва, відбувається процес виготовлення продукції. Працівники на підприємстві отримують можливість розкрити свої здібності, свій творчий потенціал. Для підтримання конкурентних переваг підприємства власники, керівники мають піклуватися про ефективне використання усіх видів ресурсів, застосовувати високопродуктивне обладнання, новітні технології для виробництва продукції, яка користується попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

З 2002 року, коли в НТУУ “КПІ” розпочалася підготовка фахівців з міжнародної економіки, організатори конференцій внесли корективи в її тематику з урахуванням спеціалізації кафедри – МНТС. Ми не повинні зосереджуватися на економічних (у поєднанні з інженерними, екологічними, соціальними) проблемах розвитку лише на рівні підприємства. Дієвими організаційними формами міжнародного науково-технічного співробітництва виступають кластери, прикордонні території, вільні економічні зони, транснаціональні компанії тощо. Предметом розгляду учасників конференції є актуальні питання міжнародної торгівлі, міжнародного руху факторів виробництва, світової валютно-фінансової системи, міжнародної економічної інтеграції в умовах глобалізації. До речі, спеціалізація кафедри (МНТС) виступає її конкурентною перевагою порівняно з аналогічними кафедрами інших університетів.

Що стосується підприємства як базового об’єкта економічного потенціалу держави, то воно розглядається з позицій відкритої системи з розгалуженими міжнародними партнерськими зв’язками. В країні накопичилось чимало проблем, пов’язаних з неефективним використанням інтелектуального потенціалу, зниженням темпів технологічного розвитку економіки, падінням рівня конкурентних переваг продукції вітчизняних товаровиробників, збільшенням “інноваційного розриву” порівняно з розвиненими країнами (“G7”, “G20”) та країнами, що розвиваються пришвидшеними темпами (“E7”). Вирішувати накопичені проблеми повинні нинішні керівники і, безперечно, ті, хто прийде їм на зміну. Йдеться про випускників ВНЗ, фахівців нового покоління з креативним мисленням, з новими підходами до масштабів та методів ведення бізнесу з урахуванням можливостей і загроз, які пов’язані з впливом Четвертої промислової революції. Ми намагаємося донести студентам, щоб свої думки вони настирливо, висловлювали не лише в університетській аудиторії, а й в пропозиціях до бізнесових і владних структур (президенту України, Верховній Раді, Кабінету Міністрів, галузевим і регіональним органам управління). Виходячи з висловлених позицій, члени програмного й організаційного комітету намагаються залучити до дискусій на пленарних і секційних засіданнях конференції студентів, аспірантів, молодих науковців, а також відомих педагогів і вчених як з України, так і з провідних університетів інших країн. Ми прагнемо залучити до дискусій і практиків, у тому числі із числа випускників НТУУ “КПІ”.

Професорсько-викладацький склад кафедри міжнародної економіки намагається надати студентам глибокі знання з економіки підприємства, маркетингу, фінансів, управління, світової економіки, а також поєднання економічних та інженерних знань. В організації навчального процесу підготовки фахівців з міжнародної економіки варто, на наш погляд, і надалі дотримуватися наступних принципів: математизації (використання математичного інструментарію в дослідженні економічних явищ), комп’ютеризації (застосування комп’ютерних програм), лінгвізації (знання і використання на практиці результатів досліджень зарубіжних авторів мовою оригіналу), інженеризації (інформованість про традиційні і новітні технології), економізації (досягнення високих результатів при мінімальних витратах). Конкурентні переваги в процесі підготовки фахівців мають знайти відображення в конкурентних перевагах випускників нашої спеціальності на ринку праці країни і світу.

Програмним комітетом конференції визначені такі тематичні напрями її роботи: інженерно-економічне забезпечення сталого розвитку країни та світу: теорія, методологія, практика; роль держави у розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва; національні інноваційні системи: проблеми формування та ефективності; науково-технічне співробітництво як фактор підвищення конкурентоспроможності промисловості України; стан і тенденції розвитку фінансових інструментів міжнародного науково-технічного співробітництва.

Особлива увага має бути приділена до обговорення і втілення у життя проголошених ключових положень Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020”. Інноваційний розвиток держави має передбачати посилення ролі інженера, інженерної науки в прийнятті як виключно інженерних, так й господарських і управлінських рішень з позицій концепції сталого розвитку підприємства, регіону, країни, світу. При цьому інженерне рішення стосується усіх етапів життєвого циклу товару – від ідеї (новації) до обслуговування товару/послуги (інновації), до наслідків утилізації після їх використання.

Зазначені напрями роботи конференції є пріоритетними в науково-педагогічній діяльності професорсько-викладацького складу кафедри міжнародної економіки, відповідають стратегічним орієнтирам розвитку КПІ ім. Ігоря Сікорського як університету дослідницького типу в подальшому підвищенні його ролі і авторитету на вітчизняному та міжнародному ринках надання освітніх послуг.

Дозвольте побажати кожному з учасників конференції, кожному, хто тримає в руках збірник її матеріалів, бути сильним, розумним, успішним, багатим і щасливим!

З повагою,
Василь Г. Герасимчук, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського,
голова програмного комітету конференції МНТС-2017

Березень 2017 року
м. Київ, КПІ ім. Ігоря Сікорського, Україна

**Склад програмного комітету
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
"Міжнародне науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність",
присвяченої 25-річчю факультету менеджменту та маркетингу
КПІ ім. Ігоря Сікорського**

Голова програмного комітету:

Герасимчук В. Г. – д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського

Співголова:

Гавриш О. А. – д.т.н., професор кафедри міжнародної економіки, декан факультету менеджменту та маркетингу, КПІ ім. Ігоря Сікорського

Члени програмного комітету:

Войтко С. В. – д.е.н., зав. кафедри міжнародної економіки, професор кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Охріменко О. О. – д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Савченко С. М. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Кухарук А. Д. – к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського

**Склад організаційного комітету
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
"Міжнародне науково-технічне співробітництво:
принципи, механізми, ефективність",
присвяченої 25-річчю факультету менеджменту та маркетингу
КПІ ім. Ігоря Сікорського**

Голова:

Войтко С. В., д.е.н., зав. кафедри міжнародної економіки, професор кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського

Співголови:

Скоробогатова Н. Є., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського
Савченко С. М., к.е.н., доцент кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського

Члени оргкомітету:

Співробітники кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського:

Глущенко Я. І., к.е.н., доцент
Грінько І. М., к.е.н., доцент
Задольський А. М., к.е.н., доцент
Корогодова О. О., к.е.н., доцент
Кухарук А. Д., к.е.н., доцент
Моїсеєнко Т. Є., к.е.н., доцент
Нараєвський С. В., к.е.н., доцент
Петренко К. В., к.е.н., доцент
Сакалош Т. В., к.е.н., доцент
Серебренніков Б. С., к.е.н., доцент
Стефківський В. М., к.е.н., доцент
Тимошенко Н. Ю., к.е.н., доцент
Цимбаленко Я. Ю., к.н.д.у., доцент
Чайковська М. А., к.е.н., доцент
Черненко Н. О., к.е.н., доцент
Калапа Т. В., ст. викладач
Воронкова І. Ю., асист.
Коновалова Н. С., асист.
Марковська О. К., асист.
Сокотенюк С. М., асист.
Чайковський Є. О., асист.

Навчально-допоміжний персонал кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського:

Мхітарян А. А., зав. навч. лаб.

Ткачук Н. В., інженер

Сидоренко Т. М., інженер

Аспіранти кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського:

Бігун У. В.

Присяжнюк Л. Г.

Студенти кафедри міжнародної економіки КПІ ім. Ігоря Сікорського

Висловлюємо подяку за участь таким організаціям та установам:

**Брестский государственный технический университет, Республика Беларусь
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
Запорізька торгово-промислова палата
Національна академія статистики, бухгалтерського обліку та аудиту
Одеська національна академія зв'язку імені О. С. Попова
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (УкрІНТЕІ)**

**СЕКЦІЯ 1. ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
КРАЇНИ ТА СВІТУ: ТЕОРІЯ,
МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА**

ТРАНЗИТНІ МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

К. В. Петренко, к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
pkatya@bigmir.net

Транзитний потенціал України відіграє переважну роль в системі міжнародних перевезень і сприяє розвитку багатьох сфер національної економіки: будівництва, транспортного комплексу, промисловості, сфер послуг. Саме транзитні перевезення можуть надати нашій державі нові надходження зовнішніх коштів і підвищити її економічний стан, оскільки Україна є сусідом 7 країн: Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії, Молдови, Росії, Білорусі.

Проводячи аналіз можливостей видів транспорту слід зазначити, що залізниця України є не тільки вагомою частиною народного господарського комплексу України, а також є значним транзитним коридором між Сходом і Заходом. Насьогодні українська залізниця межує із залізницями Польщі, Словаччини, Угорщини, Румунії, Молдови, Білорусі та Росії, і забезпечує роботу по 56 міжнародним залізничним переходам, а також обслуговує 18 морських портів та річок Дніпра і Дунаю.

В економічній системі України експорт та імпорт транзитних перевезень займають важливе значення. Оскільки ВВП України експорт та імпорт формує по 50%, тому економіка нашої держави пов'язана з зовнішньоторговельним оборотом більш ніж на 100%. Значний обсяг вантажопотоків проходить у напрямку Схід-Захід, оскільки Україна з країнами СНД близько 50% формує експортних та імпортних зовнішньоекономічних товаропотоків і на це припадає лівова частина транзиту – 90%. Імпортні товаропотоки нашої держави на відміну від експортних товаропотоків займає автомобільний транспорт 50,5 %, потім залізничний – 27,8 %. До України найбільші обсяги надходять з Польщі та Німеччини. Найбільший обсяг всіх перевезень припадає на транзит, далі-експорт і найменше на імпорт. В транзиті та імпорті переважає трубопровідний і залізничний транспорт, а в експорті лише залізничний. Структура транзитувантажних перевезень України надає перевагу лише двом видам транспорту залізничного та трубопровідного, що призводить до уразливості транзитного пакету України. Але завдяки своєму географічному розташуванню, транзит є невичерпаним ресурсом для отримання коштів державою.

Щоб краще використовувати весь транзитний потенціал України потрібно вирішити ряд проблем пов'язаних з розвитком транзитно-транспортної інфраструктури. В першу чергу це побудова автомагістралей та митних переходів. Що стосується автомобільних перевезень це європейський напрям, а для залізничних – країни СНД. Так в 2014 році було відкрито міжнародний пункт пропуску «Угринів – Долгобичув» на кордоні з Польщею. На сьогодні він є найсучаснішим пунктом пропуску на кордоні України та країн ЄС, але працює поки у тестовому режимі по одній смузі в кожен бік, на жаль біля цього переходу залишається не розвинутою транспортна інфраструктура. Деякі пункти пропуску через державний кордон України для здійснення ввезення товарів з Російської Федерації в режимі транзиту було закрито, що пов'язано з проведенням антитерористичної операції.

За для збільшення експортно-імпортних вантажопотоків в Україні є певні труднощі, вони пов'язані з: якістю та обслуговуванням українських доріг, які не відповідають стандартам якості європейських доріг (швидкість, безпека, надійність та ін.). Стосовно повітряного транспорту: 1) недостатнє фінансування для перебудови та будівництва предметів авіаційної інфраструктури, 2) не достатньо комплектації парку літаків. Залізничний транспорт: 1) зниження експлуатаційної характеристики залізниці через те що ширина європейської колії відрізняється від нашої, 2) зношеність основних фондів. Трубопровідний транспорт: майже всі маршрути орієнтовані на транзит газу та нафти тільки з Росією. Водний транспорт: 1) застаріла портова інфраструктура, 2) мала тоннажність та застарілість кораблів, портового обладнання.

Час, вартість та безпека доставки – три умови, які не витримують митні органи України. Недостатня швидкість перевезень, відсутність гарантій на збереження вантажів, високі тарифи, які збільшуються та затримка вантажів перевіряючими органами. Відсутність уваги до потреб клієнтів з боку державних транспортних служб та органів. Тому зростає конкуренція з боку держав-сусідів, які залучають традиційні для України і нові вантажопотоки.

Отже, для покращення та адаптації до транс'європейської залізничної мережі необхідно для українських залізниць розробити та гармонізувати нормативно-правову базу та заходи державної підтримки до міжнародно-правових норм. Також було б доцільно наблизити технологічні та технічні стандарти до європейських, зблизити рухомий склад до європейської транспортної системи. Щодо автотранспортних вантажних перевезень, то потрібно посилити контроль за станом доріг, врегулювати правовідносини при перевезенні вантажів. Створення мережі логістичних центрів. Обов'язково дотримуватися екологічних стандартів та нормативів у галузі транспорту. Стимулювання розвитку експорту транспортних послуг та більш ефективно використовувати транзитний потенціал країни.

ВПРОВАДЖЕННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ КОНКУРЕНТОЗДАТНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ОЦІНЦІ ЇЇ ВІДПОВІДНОСТІ

Ромашко А.С., к.т.н., доцент, Кравець О.М., к.т.н., доцент
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
as_romashko@ukr.net

Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» [1], «визначає правові та організаційні засади розроблення, прийняття та застосування технічних регламентів і передбачених ними процедур оцінки відповідності, а також здійснення добровільної оцінки відповідності», тобто вимоги цього Закону стосуються оцінки відповідності продукції незалежно від того чи прийнятий в Україні технічний регламент на конкретну продукцію. На сьогодні в нашій країні діє 49 технічних регламентів, перелік яких знаходиться на сайті Мінекономрозвитку України [2] і цей перелік не є остаточним. В технічних регламентах застосовано 16 модулів оцінки, які позначаються літерними або літерно-цифровими кодами відповідно до Постанови Кабміну [3].

Для усіх модулів передбачена наявність технічної документації з описом проведення та результатів аналізу і оцінки ризиків.

Тобто виробництво продукції, яка підпадає під дію технічних регламентів без аналізу і оцінки ризиків неправомірне. Зважаючи на те, що Закон України [1] передбачає і добровільну оцінку, то аналіз і оцінка ризиків доцільні і для продукції, яка не підпадає під дію технічних регламентів.

Слід зазначити, що при оцінці відповідності продукції за окремими модулями використовують і оцінку системи управління якістю, що не тільки підвищує конкурентоздатність продукції, а й додатково призводить до втілення ризик-орієнтованого мислення, оскільки вимогою ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001: 2015) є, зокрема, визначення ризиків та можливостей та планування дій щодо них пропорційно їх можливому впливу.

Стандарт ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001: 2015) «Системи управління якістю. Вимоги» є одним з стандартів структури високого рівня та має однакову з стандартами стосовно інших систем управління структуру (однакову кількість розділів з однаковими назвами та спільною термінологією). Міжнародна організація з стандартизації [4] розробляє такі стандарти для полегшення розробки підприємствами інтегрованих систем управління, які задовольняють вимогам одночасно, наприклад, ISO 9001: 2015 та ISO 14001:2015 «Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування», ISO/IEC 27001:2013 «Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою», ISO 20121:2012 «Система менеджменту стійкості події. Вимоги та настанови щодо використання», ISO 37001:2016 «Системи управління по боротьбі з хабарництвом. Вимоги та настанови щодо застосування».

Усі стандарти структури високого рівня містять вимогу щодо визначення ризиків та можливостей та планування дій щодо них. Слід зазначити, що ще не у всіх стандартах на системи управління втілене ризик-орієнтоване мислення, зокрема, ISO 22000:2005 «Система управління безпечністю харчових продуктів. Вимоги до будь-яких організацій харчового ланцюга», OHSAS 18001:2010 «Система управління гігієною та безпекою праці. Вимоги», ISO 50001:2011 «Енергозбереження. Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання».

Для належного втілення управління ризиками розроблені стандарти ISO серії 31000, а саме: ДСТУ ISO 31000:2014 «Менеджмент ризиків. Принципи та керівні вказівки» (ISO 31000:2009, IDT); ДСТУ IEC/ISO 31010:2013 «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику» (IEC/ISO 31010:2009, IDT); ISO / TR 31004:2013 «Менеджмент ризиків. Керівництво по впровадженню ISO 31000». Стандарти ISO серії 31000 не призначені для сертифікації, але є корисними для організації для реалізації ризик-орієнтованого мислення.

Людство зрозуміло, що майбутнє це невизначеність, але майбутнє можна прогнозувати і, в деякій мірі, управляти ним, тому, для підвищення конкурентоздатності, управління ризиками - необхідність.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 14, ст.96) [Електронний ресурс] – Режим доступу - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/124-19> - Дата звернення 07.02.2017 р. – Назва з екрана.
2. Реєстр технічних регламентів [Електронний ресурс] – Режим доступу - <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=TekhnichniReglamenti> - Дата звернення 07.02.2017 р. - Назва з екрана.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 січня 2016 р. № 95 «Про затвердження модулів оцінки відповідності, які використовуються для розроблення процедур оцінки відповідності, та правил використання модулів оцінки відповідності» [Електронний ресурс] – Режим доступу - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/95-2016-p/page> - Дата звернення 07.02.2017 р. – Назва з екрана.
4. Міжнародна організація з стандартизації. [Електронний ресурс] – режим доступу - <http://www.iso.org/iso/ru/home/standards/management-standards.htm>

MACROECONOMIC STABILITY IN CIS COUNTRIES AND UKRAINE: A STATISTICAL APPROACH

Kukharuk Anna, cand. sc. (econ.), associate professor,
Igor Sikorsky KPI, a.kukharuk@kpi.ua

Keynes's concept of macroeconomic instability were considered in recent works of E. Kurmanalieva and K. Fedorov (2012), who investigated the impact of global financial and economic instability on the CIS, and N. Skorobogatova (2016), who highlighted concepts of appearance and elimination of macroeconomic instability, as well as the Keynesian approach to overcoming issues in Ukraine's macroeconomic instability.

In our view it is possible to evaluate the level of economic instability in CIS countries and Ukraine using the coefficient of variation and calculating a variance of certain key macroeconomic indicators that are as follows: export (E) and import (I) value, gross domestic product per capita (GDP), foreign direct investment (FDI), inflation rate (IR), industry value added (Ind), agriculture value added per worker (Agr). We have analyzed the dynamics of mentioned indicators and have obtained the results that are shown in Table 1.

Table 1 Quantitative indicators of CIS countries in the context of macroeconomic stability

Indicator	Stable indicators (variance low: 33 % or less)									Unstable indicators (variance is significant (34-60 %) or high (60 % or more))								
	Average value 2010-2016 by countries*									Average value 2010-2016 by countries*								
	ARM	AZE	BLR	KAZ	KGZ	RUS	TJK	UKR	MDA	ARM	AZE	BLR	KAZ	KGZ	RUS	TJK	UKR	MDA
E, bln US\$	4	33	42	82	3	568	3	78	3,5									
I, bln US\$	6	22	45	78	6	495	4	88	6									
GDP per capita, thousand US\$	4	7	7	12	1	13	1	3	2									
FDI, current mln US\$	-0,4								-0,3		-1	-2	-7	-1	15	-0,2	-5	
IR, consumer prices, %									7	5	4	28	7	8	8	7	13	
Ind, bln US\$	3	36	23	70	2	545	2	35	1									
Agr per worker, thousand US\$	15	3	14	7	2	10	2	6	4									

Source: calculated by the author on the basis of (The World Bank, 2017; World Data Center for Geoinformatics and Sustainable Development, 2017). * remarks: 1) we use the ISO Alpha-3 codes to indicate countries. 2) Some relevant data of Turkmenistan and Uzbekistan are not accessible.

As shown in Table 1, the variance of foreign direct investment and the inflation rate in the CIS is significant or high. Since these two indicators have a significant impact on country's economic potential and business competitiveness, we can conclude that it is a strategic task for certain countries which are characterized by a significant FDI and IR instability to develop a brand new governmental strategy aimed at the financial rates unsteadiness reducing.

References:

1. Kurmanalieva, E. and Fedorov, K. (2012), The impact of global financial and economic instability on the CIS, EDB Eurasian Integration Yearbook, Eurasian Development Bank, pp. 118 – 128.
2. Skorobogatova, N. (2016), Macroeconomic instability: its causes and consequences for the economy of Ukraine, Eastern Journal Of European Studies, Vol. 7, No. 1, pp. 63 – 80.
3. The World Bank (2017), Indicators, retrieved from: <http://data.worldbank.org/indicator>.
4. World Data Center for Geoinformatics and Sustainable Development (2017), WDC-Ukraine Data Explorer, retrieved from: <http://wdc.org.ua/en/data>.

РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Шуляк І.П., студентка групи УС-41,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
shuliakira@gmail.com

Насамперед, зазначимо, що бізнес-процес – це набір пов'язаних послідовних процедур, які направлені на здобуття бажаного результату, цінного споживачу. Бізнес-процес безпосередньо користується певними запасами (матеріальними, грошовими, інформативними, трудовими тощо), щоб перетворити початкові елементи в кінцеві.

Автори книги «Реінжиніринг корпорації. Маніфест революції в бізнесі» Майкл Хаммер і Джеймс Чампі, яких сміливо можна назвати інтелектуальними лідерами реінжинірингу, трактують реінжиніринг бізнес-процесів (BPR - Business process reengineering), як «фундаментальне переосмислення і радикальне перепроєктування бізнес-процесів для досягнення корінних поліпшень в основні показники діяльності підприємства» [1, с. 32].

Коли ми говоримо про реінжиніринг, то умовно ділимо цілісну діяльність організації, як економічний суб'єкт, на певні визначені елементи, тобто бізнес-процеси. Тоді ж поєднуємо ці частини в новостворене ціле, що дає врешті-решт кардинальні покращення в певній ситуації.

Аби досягнути високих результатів у бізнесі, необхідно базуватися на певних засадах чи принципах реінжинірингу бізнес-процесів. До цих принципів належить наступне.

1. Для знищення бар'єрів та досягнення певних цілей доцільним є залучення до реінжинірингу, що виконується топ-менеджментом.

2. Організаційна культура має відповідати певним вимогам, бути легко доступною, зрозумілою і «прозорою» цілям і засадам реінжинірингу.

3. За допомогою зосередження на бізнесі з точки зору процесів, а не функцій спостерігаються головні просування, висока результативність.

4. На базі точного усвідомлення потреб користувача, прогнозованих підсумків та перспектив успішного розвитку необхідно відбирати реінжинірингові процеси.

5. Той, хто володіє процесом повинен керувати реінжиніринговим планом разом з крос-функціональними групами, не виходити за певні межі процесу, зосереджуватися на потребах користувачів і забезпечувати своєчасною реалізацією [2].

З поміж багатьох недоліків, які вирішуються за рахунок раціоналізації бізнес-процесів, визначимо такі:

- змінювання складових процесу через втілення завдань одночасного виконання, що дає змогу позбавитися від зайвих циклів та створити структуру оптимальнішою;
- змінювання складових організаційної статистики та збільшення кваліфікації трудових ресурсів через всебічне покращення процесу;
- зменшення об'єму документації, оптимізація та прискорення обігу документів;
- аналіз варіантів дій стосовно включення зовнішніх засобів;
- введення в дію новітніх промислових і IT-ресурсів задля покращення функціональності обробки.

Відомо, що завдяки інжинірингу спостерігаються покращення економічних показників певної діяльності не більше, ніж на 10-50%, в той час, коли сприятливе здійснення реінжинірингу забезпечується зростанням економічних показників на 100-500% і більше [1, с. 33-34].

Під час реінжинірингового процесу слід дотримуватися таких умов: вимагати від учасника процесу більш прогресивної діяльності, ніж в процесі традиційних підходів; вважати постачальників часткою фірми; створювати декілька варіантів комплексних процесів; знижувати кількість входів в процеси; здійснювати децентралізацію підрозділів; централізувати інформаційний обмін тощо.

Найвища результативність реінжинірингу бізнес-процесів досягається в результаті користування різноманітними інноваційними ресурсами, насамперед, технологічними, а також завдяки концентрації підприємницьких ресурсів на продуктивних технологічних напрямках тощо.

Розвинуті країни світу є лідерами у наданні інжинірингових та реінжинірингових послуг. Насамперед це США, Німеччина, Великобританія, Канада, Італія, Франція, Японія та Швейцарія.

Для вітчизняних підприємств реінжиніринг є важливим і актуальним питанням, оскільки українські організації потребують введення в дію новітніх інформаційних технологій для реконструкції менеджменту й здійснення виробничої діяльності. Тільки завдяки наближенню рівня національного виробництва до світових зразків буде активно відбуватися технологічний розвиток України, проте це потребує допомоги професіоналів, досвідчених в даній сфері.

Література:

1. Хаммер М., Чампі Д. Реінжиніринг корпорації: маніфест революції в бізнесі / М. Хаммер, Д. Чампі // СПБ., 2000. – 332 с.
2. Реінжиніринг бізнес-процесів: зміст та основна характеристика [Електронний ресурс]. – Режим доступу – https://uk.wikipedia.org/wiki/Реінжиніринг_бізнес-процесів

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АПК В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Новікова А.П., студентка, 3-й курс, ФММ

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
n_angelin@mail.ru

Статистичні дані щорічно підтверджують, що промисловість в Україні є одним з основних джерел формування ВВП країни. Так, на 2015 рік у ВВП за виробничим методом аграрна промисловість займала близько 12% від всього обсягу, а це найбільший показник після оптової та роздрібно торгівлі (13,8%) [1]. Тобто, аграрний сектор промисловості можна вважати важливим чинником розвитку економіки України.

На даному етапі розвитку аграрного виробництва важливу роль відіграє його технічне забезпечення, а саме кількість технічних засобів, їх якість та продуктивність, технологічна досконалість виробництва, а також відповідність екологічним умовам та безпека експлуатації.

Через постійне зростання технологічних вимог до сільськогосподарського виробництва, вітчизняне машинобудування все менш спроможне забезпечити виробництво високоякісної техніки. Тому воно поступово втрачає здатність до конкурентоспроможності на міжнародному ринку. Таким чином, в умовах міжнародної конкуренції все більшого розповсюдження набуває імпортна нова та вживана техніка. Адже тільки таким чином Україна зможе продовжувати займатися сільським господарством, що постійно потребує виробництва якісної сільськогосподарської продукції.

Однак, постійне забезпечення агропромислового комплексу технічними засобами та їх оновлення потребують великих обсягів інвестицій. В агропромисловий комплекс в 2015 році було інвестовано близько 30 млрд. грн., а це 4 місце серед усіх видів діяльності в які надходять інвестиції [1]. Однак, як не дивно, навіть такий обсяг інвестицій не допомагає збільшити кількість техніки, що має заїматися сільським господарством.

За статистичним дослідженням кількість сільськогосподарської техніки становила (табл. 1):

Таблиця 1
Кількість окремих видів техніки сільськогосподарського виробництва

Вид техніки	Рік		
	2011	2013	2015
Трактори, од.	313 480	323 111	309 000
Зернозбиральні комбайни, од.	54 074	53 257	50 000

Джерело: [2], складено автором

Як видно з табл. 1 обсяги оснащення сільськогосподарською технікою щорічно зменшуються, відповідно певна частина з них зношується (табл. 2).

Таблиця 2
Рівень зносу основних засобів у сільськогосподарській промисловості

Рік	Первісна вартість, млн. грн.	Залишкова вартість, млн. грн.	Рівень зносу, %
2011	118 019	79 526	32,6
2012	137 640	90 018	34,6
2013	156 013	100 094	35,8
2014	171 392	104 936	38,8
2015	210 169	128 516	38,9

Джерело: [1], складено автором

Бачимо, що знос сільськогосподарської техніки з роком зростає і знаходиться в межах 35-40%. Оскільки такий обсяг не використовується в повній мірі, як наслідок велика кількість операцій не виконується, і це призводить до зниження урожайності сільськогосподарської продукції.

Таким чином, сучасний стан технологічного забезпечення агропромислового комплексу в Україні знаходиться в не найкращому стані. Він має великий потенціал насамперед за рахунок вигідного географічного положення країни, однак недостатньо розвинута система інженерно-технічного забезпечення аграрного комплексу заважає проявити цей потенціал. Це зумовлює необхідність розгляду певних ефективних заходів щодо організації системи даного забезпечення, джерел фінансування, впровадження інноваційних технологій на практиці тощо.

Література:

1. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Наявність сільськогосподарської техніки та енергетичних потужностей у сільському господарстві у 2013 р. // Статистичний бюлетень / Державна служба статистики України. – К., 2014. – 41 с.

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Карнажук Л.С., студентка 4 курсу ФММ,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
lkarnazhuk@mail.ru

Трудова міграція займає особливе місце в системі міграційних процесів в Україні. На сьогоднішній день Україна є однією з найбільших країн-донорів робочої сили в Європі. Українські громадяни працюють і у західноєвропейських країнах, в країнах – нових членах Євросоюзу, на територіях СНД, навіть за океаном. Основним чинником, що обумовлює поширення трудових міграцій, є значний розрив в рівнях оплати праці в Україні і зарубіжних країнах.

Масштаби трудової міграції зростають щороку. Протягом певного періоду часу змінюється чисельність, структура, регіональне розміщення, динаміка населення тощо. Зміни міграційних процесів у часі відбуваються під впливом різних соціальних, економічних, технічних та інших чинників.

Досліджуючи трудову міграцію України було проведено оцінку зміни кількості іммігрантів, емігрантів (рис.1).

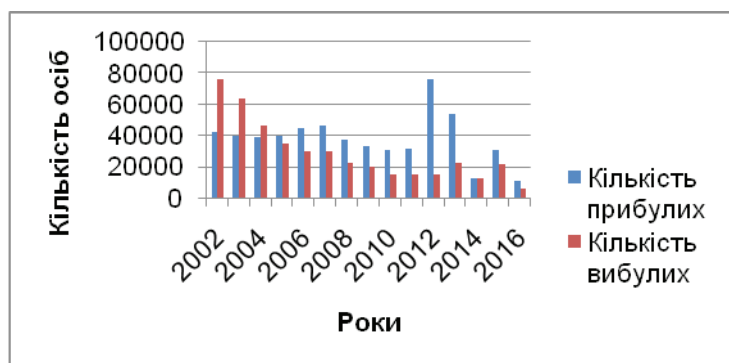

Рис. 1 Динаміка міграційного руху населення України за 2002-2016 роки
(побудовано автором на основі [1])

Значне збільшення обсягу міграційних потоків сталося близько 2010 року і ще раз – у 2014 році. Можливим поясненням стрімкого росту міграції у 2010 році є наслідки впливу глобальної економічної кризи 2008 року на економіку України. У 2014 році економіка різко погіршилася значною мірою через геостратегічні заворушення в східних регіонах країни, в результаті чого відбулося падіння ВВП на 5,3% , на додаток до інших негативних соціально-економічних чинників

483 000 осіб, або 1,3% загального населення здійснює довгострокову міжнародну міграцію з різними цілями, але, в основному, з метою працевлаштування. В цілому, українські довгострокові трудові мігранти оволоділи різноманітними професіями та походять з міської місцевості (53%) та сільської місцевості (47%).

На відміну від короткострокової трудової міграції, де основною країною призначення є Російська Федерація, довгострокові міграційні потоки спрямовані на чотири основні напрями, такі як Польща, Російська Федерація, Чехія та Італія, на частку яких припадає 75% даної категорії трудових мігрантів. З іншого боку, країни ЄС є основними країнами призначення, на які припадає майже три чверті всіх довгострокових трудових мігрантів з України. Українські трудові мігранти, які вибирають Польщу і Російську Федерацію, роблять це, в першу чергу, через великі ринки праці в цих країнах, відносну свободу пересування, низьку загальну вартість міграції, історичні зв'язки, існування у цих країнах мережі трудових мігрантів, друзів і родичів, а також через соціально-культурну близькість.

Для отримання максимальних позитивних зовнішніх економічних ефектів від міжнародної міграції в економіці України потрібно побудувати інфраструктуру державного регулювання міжнародної трудової міграції, яка охоплювала б: регіональні інформаційно-консультаційні центри в регіонах, де спостерігається найвища інтенсивність нелегальної міжнародної міграції; фонд соціальної допомоги трудовим мігрантам; бюро закордонної зайнятості громадян України; аташе з питань праці в посольствах країн, де кількість трудових іммігрантів найбільша. Це дозволить значною мірою зменшити тінізацію трудової міграції України, зробити її керованою, що створить позитивні зовнішні економічні ефекти, зокрема, за рахунок зростання доходів мігрантів, а відтак і їх грошових переказів в Україну. Додатковими позитивними економічними ефектами стане зростання довіри українських громадян до держави, збільшення частоти контактування мігрантів із сім'ями, що залишилися в Україні, а це сприятиме покращенню демографічної ситуації, інтенсифікації культурного й інформаційного обміну між Україною та іншими країнами.

Література:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Шевченко Ю.О. студентка групи УС-52

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
sonechkolove@mail.ru

Будь-яка область потребує для свого розвитку інвестиції: грошові кошти, наукові ідеї, засоби праці тощо. Чернігівська область не є винятком, у неї є великий потенціал, який можна розвивати. У цій місцевості є велика проблема з приростом населення, що у наш час є актуальною темою.

Через брак інвестицій Чернігівська область за останні роки стала втрачати свої виробничі потужності, стан околиць погіршився, що призвело до міграції населення. За останній рік населення зменшилося на 64.7 тис осіб за період 2010-2016 роки, це 6,2% від населення на сьогоднішній день (1045,0 тис осіб) із них безробітних 12374 осіб, що складає 2% до населення працездатного віку.

Метою цього дослідження є збільшення регіонального ВВП Чернігівської області завдяки інвестуванню сфери туризму та направлення інвестицій на розвиток підприємств. Бажаними інвесторами є закордонні компанії, так як це забезпечить тісний зв'язок з іншими країнами. Таким чином можна збільшити потік іноземних туристів, підкріпитися підтримкою інших держав, запозичити досвід та технології. За період 2013-2014р. цей показник збільшився на 3919 млн. грн., що у порівнянних цінах, у відсотках до попереднього року складає 100,5%.

Чернігівщина це територія багата своїми історичними цінностями. Майже кожне місто, селище, смт може похвалитися своєю історією, своїми видатними вихідцями. В багатьох містах залишилися історичні пам'ятки ще часів монархії, козацтва. Як приклад можна розглянути славетне місто Батурин, що свого часу було козацькою столицею, де і на сьогоднішній день реставрується палац Розумовського, реставрація якого проводилася аж 6 років; смт Козелець, що також відоме своїм Собором Різдва Хрестового, Миколаївською церквою, полковою канцелярією, районною бібліотекою, що раніше була будинком панів. Самий обласний центр – місто Чернігів не поступається місцем за кількістю пам'яток Європейським столицям. Але все це не приносить бажаного прибутку, тому що немає правильного підходу до використання туристичних ресурсів, інвестори не вкладають свої кошти, так як не бачать в цьому вигоди. За 2015 рік Чернігівщину відвідало 3336 туристи, що є дуже низькою цифрою. Кількість іноземних туристів з кожним роком знижується: у 2012 році – 148 осіб, 2013 – 14 осіб, 2014 – 7 осіб, 2015 – 0 осіб. З цього можна зробити висновок, що туристична привабливість знизилась.

Ще однією сферою, яку можна виділити є галузь рослинництва. Створення умов для макроекономічної збалансованості сприятиме підвищенню ділової активності аграрних підприємств, що представляють собою результат цілеспрямованого впливу сукупних факторів (інвестиційних, маркетингових, виробничих та ін.) для забезпечення розвитку їх економічного, інвестиційного та інноваційного потенціалу.

Щоб досягти зростання інвестицій, здатність забезпечити модернізацію галузі та її перехід на інноваційний рівень, необхідно вирішити комплекс проблем з різним рівнем впливу на інвестиційну активність. До цих проблем можна віднести:

- відсутність сприятливого підприємницького клімату та інституційного середовища;
- відсутність повної довіри між бізнесом та владою;
- надлишкова присутність держави в економіці;
- енерго-сировинне забезпечення вітчизняної економіки;
- слабе регулювання експортної політики в напрямі збільшення частки експорту товарів; вивезення капіталу; [1]

Модернізація аграрної сфери не може більше чекати. Інвестування допоможе розширити ринки збуту, підвищити якість продукції, застосовувати нові технології, які дозволять пришвидшити роботу та спростити її.

Сфера туризму у Чернігівській області зовсім не розвинута. При належному інвестуванні у цю галузь можна збільшити регіональний ВВП у багато разів. Варто звернути увагу на реконструкцію багатьох пам'яток культури. Роблячи висновок з вище наведених даних, до Чернігівщини на сьогоднішній день приїздить небагато туристів, але це не тому, що нема на що подивитися, а тому що мало хто знає про такі чудові, цікаві, історичні місця. Заохочення іноземних інвесторів забезпечить не тільки грошовими коштами, а ще й потоком іноземних туристів, що неодмінно є плюсом для нашої держави.

Література:

1. Ільчук, В. П. Концепція організаційно-економічного забезпечення інноваційного розвитку підприємств галузі рослинництва / В. П. Ільчук, В. С. Садчиков. - Чернігів : ЧНТУ. - 2015. - 38 с.

ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ

Максимчук А. І., студентка 2 курсу, ФММ, УС-51

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
cool.maksimchuk2012@yandex.ua.

Інфляція є складним багатоаспектним явищем, яке властиве у більшій чи меншій мірі всім країнам: як розвиненим і тим, що розвиваються, так і країнам, які мають перехідну економіку. Тому обрана тема в наш час є досить актуальною.

На сьогоднішній день, інфляція залишається серйозною проблемою як для нашої країни, так і для більшості країн світу, зокрема для колишніх соціалістичних країн, які лише намагаються перейти до ринку, а також для країн колишнього Радянського Союзу. Ця проблема є настільки серйозною, адже, все більше і більше рухаючись до ринку, економіка, в першу чергу, піддається впливу його негативних сторін. Сьогодні, найбільша інфляція спостерігається у Венесуелі (720,04%), Південному Судані (119,13) та Ємені (32,04%). Для прикладу, в Україні інфляція становить (13,04%), в Росії (7,9%) [1]. Зростання рівня інфляції, зазвичай, зумовлюється низкою факторів, які можуть різнитися в тій або іншій країні, однак серед основних факторів виявлено наступні:

- зростання цін на товари першої необхідності і продукти харчування;
- зростання внутрішніх і світових цін на ресурси, що зумовлює інфляцію імпорту;

(Наприклад, енергетична криза у 70-х роках в США, коли провідні нафтовидобувні країни збільшили ціни на нафту більше, ніж в десять разів. На інші товари та послуги ціни також виросли на 7 – 9 %) [2].

- підвищення вартості багатьох послуг, зокрема послуг у сфері житлово-комунального господарства, будівництва та транспорту;

- зростання рівня доходів населення, що є наслідком зростання заробітної плати;
- збільшення державного дефіциту та державного боргу;
- кризові явища у валютній та фінансовій системах.

У результаті інфляції можуть знижуватися реальні доходи більшості домашніх господарств, їх рівень та умови життя. Відбувається знецінення заощаджень населення, у суспільстві зростає соціальна напруга та знервованість. Інфляція порушує виробничий та інвестиційний процеси, негативно позначається на обсягах і темпах виробництва, тому, на сьогоднішній день, без зниження інфляції неможливо досягти економічного розвитку та процвітання країни, так як інфляція стримує розвиток і фінансових ринків, і банківської системи. Однак, досить часто, у державах з розвинутою ринковою економікою інфляція в цілому розглядається як невід'ємний і необхідний елемент механізму господарювання. Вона не представляє особливої загрози, адже в зазначених країнах широко використовуються методи регулювання та обмеження інфляційних процесів. На відміну від України та країн СНД, де інфляційний процес поки що розгортається в зростаючих темпах, в Японії, Сполучених Штатах та країнах Західної Європи вже переважає тенденція до сповільнення темпів інфляції [2].

Таким чином, сьогодні у більшості світових країн, зокрема в Європі, спостерігається незначний рівень інфляції, в межах 0-5%. (Грузія – 4,95%, Німеччина – 1,21%, Франція – 1,09%, Люксембург – 1,01%, Іспанія – 0,67%, Бельгія – 0,56%) [1]. Скоріше всього, настільки відбувається збільшення грошової маси, яка перебуває в обігу і не забезпечується товарним покриттям. Для США як головного центру емісії всіх світових грошей та Англії як світового фінансового центру ситуація трохи інша. Загальноприйнятим для більшості країн Європи стало також твердження про стимулюючий фактор інфляції, адже вона є своєрідним додатковим стимулом для зростання виробництва й вдосконалення його структури, тож в даному випадку можна визначити позитивний вплив інфляції на економіку.

Прийнято вважати, що інфляція виникає в сфері обігу грошових коштів, тому обирають і відповідні інструменти для боротьби з нею. Більшість країн бореться з даною проблемою за допомогою відповідних монетарних інструментів. Насамперед, намагаються зменшити кількість грошової маси, частіше всього з допомогою ставки рефінансування або норм резервування [3].

Отже, підсумовуючи усе вище сказане, можна беззаперечно стверджувати, що інфляція властива більшості економічно розвиненим країнам світу і є чи не найважливішою проблемою в країнах що розвиваються. Саме тому вона має бути одним із головних об'єктів державного регулювання, в основі якого має лежати антиінфляційна політика. Таким чином, уряду кожної країни, яка знаходиться в кризовому становищі, слід проводити так звану антиінфляційну політику, а урядам розвинених країн необхідно підтримувати інфляцію, задля додаткового стимулювання економіки.

Список використаної літератури:

1. Інфляція по країнах світу [Електронний ресурс]. - 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://investorschool.ru/inflyaciya-po-stranam-mira-2016>.
2. Інфляція в розвинених країнах [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrbukva.net/47802-Inflyaciya-v-razvityh-stranah.html><http://ukrbukva.net/47802-Inflyaciya-v-razvityh-stranah.html>.
3. Нікітін С. Інфляція і можливості її подолання. /С.Нікітін //«Економіст». - 2005.- ст.124-125.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ

Привала С. В., група ЛА-41, ІХФ,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
privala@bk.ru

В Україні на даному етапі розвитку соціально-економічних відносин спостерігаються проблеми, що пов'язані зі зменшенням промислового виробництва на багатьох промислових підприємствах. Згідно дослідження спеціалістів Державної служби статистики України [1], серед 1521 опитаних підприємства лише 37 % відмічають збільшення замовлень у 2016 році порівняно із попереднім періодом. Загалом суб'єктами господарювання відмічаються наступні проблеми ведення діяльності:

- зниження попиту на промислову продукцію;
- нестача робочої сили при неналежному рівні автоматизації бізнес-процесів;
- нестача сировини, матеріалів, устаткування;
- фінансові обмеження.

Важливим питанням є технічне забезпечення вирішення зазначених вище проблем. Безперечно, існує багато факторів не техніко-технологічної природи, що спричинили цю кризу, але всі наше дослідження базується саме на автоматизації та її перспективах для України та закордонних країн-партнерів.

Автоматизація виробництва є вищим рівнем розвитку машинної техніки, коли регулювання й управління виробничими процесами здійснюються без участі людини, а лише під її контролем. Сучасний стан розвитку автоматизації виробництва привів до появи якісно нової системи технологічних машин з керуючими засобами, що базуються на застосуванні електронних обчислювальних машин, програмованих логічних контролерів, інтелектуальних засобів вимірювання і контролю, інформаційно об'єднаних промисловими мережами [2]. З даного визначення можна виділити декілька ідей:

1. Автоматизоване виробництво використовує сучасні та спеціально розроблені методи. Це дає нам можливість кооперації зі спеціалістами з різних країн та галузей. Також це дає можливість йти пліч-о-пліч із науково-технічним прогресом.

2. Створення попиту на ринку автоматизації породжує необхідність у спеціалістах, тому будуть створені робочі місця для молодих фахівців.

3. Зменшення трудомісткості та матеріаломісткості виробленої продукції та більш висока її якість сприятимуть виходу на зовнішні ринки збуту.

Розглянемо приклади застосування автоматизації виробництва та перспективи розвитку цієї галузі в Україні.

У нафтогазовидобувній промисловості основним напрямом автоматизації виробництва є автоматизація контролю за роботою нафтових і газових свердловин, в бурінні — спуско-підіймальних операцій шляхом впровадження автоматів спуско-підіймання. Дана галузь є досить перспективною для нашої країни, оскільки ми не можемо собі дозволити виготовляти неякісну продукцію за рахунок величезної кількості. Також слід не забувати, що в Україні присутні навчальні структури, які готують майбутніх спеціалістів в даній сфері, студенти яких не можуть вважатися професіоналами без досвіду роботи.

У автомобільній промисловості автоматизація виробництва пов'язана головним чином з процесом збирання автомобілів на конвеєрі. Сучасний конвеєрно-збиральний комплекс у автомобільній промисловості — одна з найбільш високоавтоматизованих ланок машинобудування. Прогрес у даній області надасть нам можливість запозичити та інтегрувати нові технології та відкрити ринок праці та найму для закордонних замовників.

Розвиток автоматизації та попит на ринку праці зумовлять збільшення попиту на мікроелектроніку на різноманітні прилади з цієї сфери. Отже, можливість виробничої бази на теренах України та збільшення обсягів виробництва для існуючих виробництв принесе конкурентні переваги країні.

Вище зазначений метод технічної боротьби з неефективністю сучасних підприємств можливо частково вирішити за допомогою підтримки зі сторони державних органів підприємств, які мають план на автоматизоване виробництво. Застосування автоматизації призведе до збільшення обсягів виробництва як на внутрішньому ринку країни, так і зовнішнього ринку, що сприятиме економічному зростанню промисловості України.

Література:

Очікування промислових підприємств щодо перспектив розвитку їх ділової активності. — Офіційний сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИМІРЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Лукашенко А. А, студентка групи УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
lukashenko70@mail.ua

Протягом останніх десятиліть основним показником, що вимірював рівень економіки був показник ВВП, але чи може показник, що визначає сукупну вартість вироблених товарів та послуг бути критерієм економічного розвитку та зростання?

У 30-х роках XIX ст., коли показник був запропонований, розрив між кількісним описом потужності економіки і реальним економічним життям був не значним, і ВВП міг дати досить достовірну інформацію про розвиток національної економіки та її потенціал. І після Другої світової показник зростає швидко разом із якістю життя.

Та в сучасному світі валовий внутрішній продукт (чи ВВП на душу населення) більше не може бути головним критерієм економічного зростання, а тим більше розвитку. Адже оцінка національної економіки має ґрунтуватись не тільки на економічних показниках. Головною функцією економіки має бути задоволення суспільних потреб, підвищення національного добробуту, а не примноження капіталу чи зростання виробництва. До того ж, ми можемо спостерігати перенесення виробництва в нерозвинені країни, в яких навіть при зростанні ВВП стандарти та рівень життя стоять на місці.

У розвиненому суспільстві економічна система має бути соціально ефективною, задовольняти духовні та матеріальні потреби суспільства, зважати не тільки на обсяги виробництва, а й на його ефективність, трудомісткість, продуктивність, а також на його екологічні наслідки, адже саме ці показники насправді відображають економічний розвиток.

Прийшов час замінити ВВП на нові показники, які б враховували потреби постіндустріального суспільства. У статті "Time to live GDP behind" журналу Nature автори дослідження розділяють альтернативні показники на 3 групи:

1) показники, які враховують соціальні і екологічні фактори, як приклад дослідники розглядають GPI (*genuine progress indicator* - індикатор справжнього прогресу, який включає в себе 26 показників. На рівні країни це ефективний показник для вимірювання справжнього суспільного прогресу, здатний оцінити вплив на добробут населення та приймати ефективні рішення щодо функціонування економічної, екологічної, соціальної та інституційної складові розвитку);

2) суб'єктивні індикатори якості життя, які можна отримати опитуючи жителів;

3) показники, які змогли об'єднати цілий ряд критеріїв: дохід, житло, роботу, здоров'я, громадянську активність, безпеку і задоволеність життям. До них відноситься Індекс кращого життя, який підтримується Організацією економічного співробітництва та розвитку, він дозволяє користувачам самостійно обирати найбільш важливі для них пункти і оцінювати вагу кожного показника для остаточного значення індексу.

Також можна розглядати, як альтернативу: Індекс людського розвитку, Індекс сталого розвитку, Індекс щастя, Індекс соціального прогресу, Коефіцієнт Джині, Індекс освіти і т.д. Ці показники варті уваги, адже вони базуються на тому, що людина - це найвища цінність, і зважають на нематеріальні потреби, але вони не можуть бути універсальними, адже не враховують культурних та національних особливостей (у різних країнах різне сприйняття таких понять, як свобода та щастя, що в одній частині світу вважається нормою, в іншій може бути абсурдом). Варто зважати і на те, що деякі показники є формальними, як наприклад, Індекс освіти, він показує кількість людей, що мають диплом, але він не враховує її якість.

Оцінка ефективності економічної системи та національного добробуту має здійснюватись не за обсягами споживання чи виробництва товарів та послуг, а за якістю та рівнем задоволеності потреб суспільства.

Список використаних джерел:

1. The 21st-century economy. How to measure prosperity. [Electronic resource] : Website The Economist . - Access to resource : <http://www.economist.com/news/leaders/21697834-gdp-bad-gauge-material-well-being-time-fresh-approach-how-measure-prosperity>
2. Development: Time to leave GDP behind. . [Electronic resource] : Website Nature. - Access to resource: <http://www.nature.com/news/development-time-to-leave-gdp-behind-1.14499>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ЧИСТОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Беспрозванна Ю.О., студентка групи УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
juliabesprozvannaya@gmail.com

На сьогоднішній день, однією з актуальних проблем в Україні, так і у світі, є недостатній розвиток і фінансування природоохоронних заходів. В умовах нестабільної економіки в Україні ситуація суттєво погіршується, оскільки, й без того мінімальні, державні витрати на потреби охорони природного середовища скорочуються. Негативним фактором є також те, що в Україні, на відміну від країн ЄС, не є законодавчо обов'язковими врахування майбутнього впливу на навколишнє середовище при плануванні політик, планів і програм.

Українські промислові підприємства досі використовують застаріле ресурсо- та енергозатратне обладнання, які щодня забруднюють навколишнє середовище великою кількістю відходів. Українські показники використання невідновлювальних природних ресурсів на одиницю продукції та використання енергії перевищують аналогічні показники в США, Франції, Німеччині та Великобританії. А розміри відходів та викидів і скидів на одиницю товару або послуги нерідко у десятки раз перевищують такі самі показники в розвинених країнах.

Головними причинами екологічних проблем в Україні є: успадкована структура економіки з переважаючим відсотком ресурсо- та енергоємних галузей; поточна система державного управління у сфері охорони навколишнього природного середовища не є достатньо ефективною, регулювання використання природних ресурсів є не раціональним та економічно не вигідним; існування значної зношеності основних фондів промисловості та транспортної інфраструктури; неусвідомленість українським суспільством значимості збереження екологічного довкілля; недотримання громадянами природоохоронного законодавства.

Сьогодні, в Україні існують високі ризики виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. В нашій країні функціонують 23767 потенційно небезпечних підприємств та інших об'єктів. Щороку реєструється до 300 надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, які спричиняють такі негативні наслідки: смертність населення, великі економічні збитки [2].

В період 2016—2020 рр в Україні буде впроваджено нові європейські екологічні норми та стандарти, збалансоване відношення між потребами соціально-економічного розвитку та необхідністю збереження навколишнього природного середовища, впровадження та використання інноваційних екологічно чистих технологій, забезпечення розвитку екологічно ефективних відносин між державою, суб'єктами господарювання та громадськістю, широке поширення екологічних знань.

Також, зараз в Україні створюється система біобезпеки. Її головною метою є забезпечення безпечного провадження генетично-інженерної діяльності та використання генетично модифікованих організмів (ГМО) і перешкоджання несанкціонованому та неконтрольованому їх поширенню. Досягнути даної мети Україна збирається шляхом запобігання екологічним, економічним, соціальним та іншим ризикам, які пов'язані з використанням ГМО та впровадженням генетично-інженерної діяльності, а також процесів, що становлять загрозу для національних інтересів [2].

Сталий соціально-економічний розвиток будь-якої держави передбачає одночасне задоволення зростання матеріальних і духовних потреб населення, забезпечення раціонального та екологічно безпечного господарювання і високоефективне збалансоване використання природних ресурсів. Таким чином, держава забезпечує населення сприятливими умовами для здоров'я та підвищення працездатності, збереження і відтворення природно-ресурсного потенціалу суспільного виробництва.

Перехід до екологічно безпечних чистих виробництв є найбільш ефективним шляхом вирішення чисельних екологічних проблем. Екологічно чисте виробництво досягається шляхом використання покращених сучасних технологій та зміни відношення до природи.

Література:

1. Електронне наукове фахове видання “Ефективна економіка” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2441>
2. Стратегія державної екологічної політики України на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/about/strategy/45-about/strategy>

ПЕРЕШКОДИ РОЗВИТКУ АВТОМАТИЗАЦІЇ ЯК ЧИННИКА ІНТЕНСИВНОГО ОНОВЛЕННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Король А. О., студентка гр. ЛА-41, ІХФ, КПІ ім. І. Сікорського
ann12kor@gmail.com

Автоматизація дозволяє повністю або частково звільнити людину від виконання циклових процесів чи процесів, які виконуються по заданому алгоритму. На даний час дуже важко уявити підприємство, що працює без втручання людини, долучаючи її лише у випадку аварійної ситуації. Свого розвитку автоматика дістала завдяки промислово-технічному прогресу.

Аналіз тематичної літератури [1-3] дозволяє визначити, що побутова автоматика бере свій початок на промислових підприємствах, де пріоритет збільшення швидкості процесів сприяв введенню новітніх засобів автоматизації. Автоматизація виробництва надає можливість збільшити кількість вільних робочих рук, оптимізувати затрати часу та рівень зайнятості персоналу, що сприятиме нарощенню ресурсного потенціалу підприємства.

Якщо в кінці минулого століття автоматизації відводилась роль виконання рутинних циклічних завдань, то тепер завдяки розвитку програмно-розрахункових засобів автоматизують цілі лінії виробництва, що працюють без втручання людини. Однак, недивлячись на всі перераховані переваги, потрібно зазначити, що власне процес автоматизації потребує значних фінансових вкладень та підготовчих зусиль. Це є головною проблемою застою розвитку автоматизації в Україні. На даний час, автоматизація в Україні на багатьох підприємствах розвивається з ускладненнями за браком вільних грошових коштів, неготовності підприємців приймати рішення щодо оновлення компанії, а також через нестачу людей, що могли б забезпечити реалізацію такої ідеї (рис. 1).

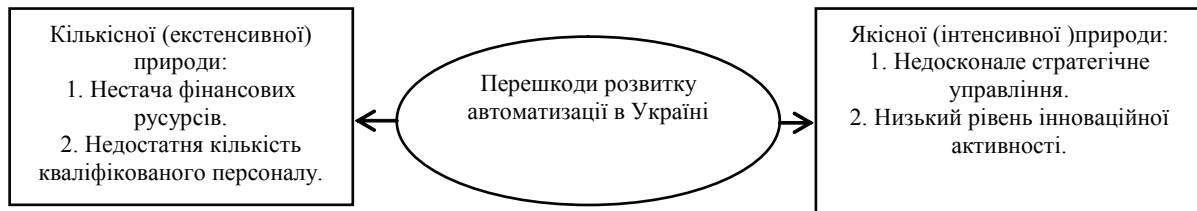

Рис. 1. Перешкоди розвитку автоматизації на промислових підприємствах України
(авторська розробка)

В Україні спостерігається тенденція до зниження потенціалу техніко-технологічної бази підприємств. Однак її оновлення є необхідною умовою розвитку як окремого підприємства, так і національного господарства у цілому. Ця думка збігається із сучасною концепцією технологічних устроїв, згідно з якою темпи економічного розвитку як національних економік, так і окремих підприємств визначаються фазою життєвого циклу сукупності використовуваних технологій [4, с. 134].

Для того, щоб Україна стала успішною країною дуже важливим кроком є автоматизація підприємства. Щоб досягнути успіху в цьому потрібно зробити такі кроки:

1. Поєднати досвід IT и Powered Automation, навчатись у зарубіжних виробників і виходити на ринок інших країн.
2. Інформувати світ про свої уміння та навички за рахунок різних рекламних та соціальних кампаній.
3. Виносити на аутсорсінг проектування та монтаж.
4. Створювати веб-платформи для обміну інформації щодо проектів, знань та досвіду.
5. Дотримуватись міжнародних стандартів на всіх етапах виробничого циклу.
6. створення Українського консорціуму промислових інтернет технологій.

Література:

1. Мала гірнича енциклопедія : у 3 т. / за ред. В. С. Білецького. — Д. : Східний видавничий дім, 2004—2013.
2. Обладнання автоматизованого виробництва : підручник / В. М. Бочков, Р. І. Сілін ; за ред. Р. І. Сіліна ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка», Хмельниц. Нац. ун-т. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. — 404 с.
3. Папушин Ю. Л., Білецький В. С. Основи автоматизації гірничого виробництва. — Донецьк: Східний видавничий дім, 2007. — 168 с.
4. Гонтарева І. В. Оцінка потенціалу техніко-технологічної бази промислового підприємства // Вісник СумДУ. Серія : Економіка. — 2011. - №4. С. 133 – 139. — Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/25438/1/Gontareva.pdf>.

ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ АВТОМАТИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ

Кучера М.М., студентка ІХФ, гр. ЛА-41

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
maria.kuchera@gmail.com

Чимала інформатизація багатьох сфер суспільного життя принципово змінює роль інформації та інформаційних технологій в економічному та соціальному розвитку країн. Рівень такого розвитку та його інтеграція в економічну систему світу цілком залежать від масштабів та якості використання інформаційних технологій у професійній діяльності фахівців, зокрема бізнес-аналітиків. Досягнення прогресу у розвитку інформаційних процесів також тісно пов'язане із новим, більш актуальним відношенням до потреб сучасного світу, результатом чого є зміна підходів до оцінки необхідності інформації в політичному і економічному житті здебільшого країн, що відносяться до світових лідерів. Взаємозв'язки між країнами світу під впливом сучасних тенденцій стають більш відкритими, і як результат, зростають вимоги до споживаної суспільством інформації, що повинна бути актуальною, достовірною, повною і доступною.

На жаль, в Україні рівень автоматизації в економіці та виробництві катастрофічно низький і не дозволяє брати участь в розвитку макроекономіки повній мірі. Як результат, відбувається різке погіршення показників торговельного балансу. Відсутність ефективного розвитку інформаційних систем гальмує модернізацію всіх сфер життєдіяльності. Автоматизація загалом являє собою вищий етап розвитку техніки, комплекс заходів економічного, технологічного та організаційного характеру, в результаті дії якого з'являється можливість зменшити необхідність участі людини у виробництві або повністю виключити безпосередню її дію в здійсненні деяких функцій процесу виробництва та управління.

На теперішньому етапі розвитку соціально-економічних відносин можна констатувати величезну кількість продуктів програмного забезпечення, запропонованих на ринку інформаційних технологій і призначених для досягнення автоматизації економіки. З цим завданням інформаційно тісно та абсолютно логічно пов'язані маркетингові задачі, що являються основою системи управління виробничою та збутовою діяльністю у наш час.

На основі аналізу літературних джерел [1-4], можна виділити наступні основні цілі автоматизації економіки та визначити ступінь (ранг) їх пріоритетності у контексті сталого розвитку України (рис. 1).

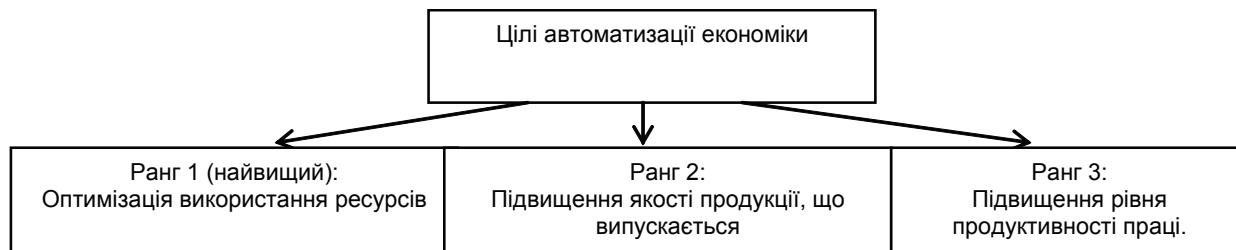

Рис. 1. Ранжування цілей автоматизації економіки у контексті сталого розвитку України
(авторська розробка)

Сутність автоматизації економіки та виробництва зокрема проявляється в розробці контрольно-управлінських пристроїв з використанням в них спеціальних програм, сигналів, автоматичного регулювання при наявності відповідних виконавчих органів.

Таким чином, можна зробити висновок, що автоматизація економіки у світі та в Україні зокрема модернізує і мобілізує процес виробництва та розвитку багатьох галузей а також покращить функцію управління без якої неможлива цілеспрямована діяльність будь-якої соціально-економічної, організаційно-виробничої системи.

Література:

1. Титоренко Г. А. Информационные технологии в маркетинге / Г. А. Титоренко, Г. Л. Макарова, Д. М. Дайтбеков та ін. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. — 335 с.
2. Грабауров В. А. Информационные технологии для менеджеров / В. А. Грабауров. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 217 с.
3. Алёхина Г. В. Информационные технологии в экономике и управлении / Г. В. Алёхина. — М.: Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2004. - 236 с.
4. Бочаров В. В. Финансовый анализ / В. В. Бочаров. — СПб.: Питер, 2005.— 240 с.

АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА СВІТОВОМУ РІВНІ

Плетньова Ю.К., аспірант кафедри економіки підприємництва,
Національний технічний університет України
"Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
julyapl@mail.ru

Україна є державою з потужним потенціалом виробничих підприємств, який використовується недостатньо. У щорічному глобальному рейтингу процвітання країн світу у 2016 році Україна зайняла 107 місце серед 149 країн. Негативні оцінки Україна має в таких областях як бізнес, медицина та природне середовище. Критичні оцінки в галузях державного управління, безпеки, соціального капіталу [3]. Отже, на сьогоднішній день Україні для підвищення свого статусу на світовій арені необхідно прийняти міри для максимально ефективного формування стратегічного потенціалу виробничих підприємств та підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції.

На основі аналізу підходів різних авторів до визначення поняття стратегічний потенціал [1] ми вважаємо оптимальним його визначення, як сукупності потенційних можливостей підприємства залучення, розподілу та ефективного використання ресурсів для підвищення конкурентоспроможності продукції, досягнення оптимального рівня господарських результатів, максимального задоволення потреб споживачів та реалізації його стратегічних цілей в цілому.

Існування великої кількості підходів до формування стратегічного потенціалу підприємства ускладнює вибір оптимального [2]. На нашу думку стратегічний потенціал виробничого підприємства у загальному вигляді формується під впливом стадії життєвого циклу на якій воно знаходиться та рівня господарських результатів. На рис.1 представлено модель визначення оптимальних підходів до формування стратегічного потенціалу підприємства.

Рівень господарських результатів	Підходи до формування стратегічного потенціалу підприємства				
Високий			Ф,І		Ф,І
Середній		М,Ф,В	М,І,Ф	Н,О	Ф,В
Низький	С,А,Н	С,Н		Н,А	В,С
	Зародження	Зростання	Зрілість	Спад	Відтворення
	Стадія ЖЦ				

Рис.1. Модель визначення оптимальних підходів до формування стратегічного потенціалу підприємства[розроблено автором на основі 2,4]

Отже, системний підхід (С) направлений на формування конкурентоспроможного товару на основі оцінки наявного рівня техніки, технології, організації виробництва, праці й управління.

Маркетинговий підхід (М) направлений на максимальне задоволення потреб споживачів і використовується за наявності певних фінансових ресурсів у підприємства.

Функціональний підхід (Ф) дозволяє найбільш повно задовольняти нові потреби і забезпечувати стійку конкурентну перевагу. Складається з виявлення потреб, пошуку нових, оригінальних технічних рішень, визначення кількох альтернативних варіантів та вибору максимально ефективного.

Відтворювальний підхід (В) направлений на постійне впровадження змін у процес виробництва для випуску нової версії продукту з меншої ресурсоемністю та вищою якістю порівняно з аналогічною продукцією на даному ринку.

Інноваційний підхід (І) направлений на активізацію інноваційної діяльності, за рахунок покращення факторів виробництва й інвестицій.

Нормативний підхід (Н) виявляється у встановленні обґрунтованих, комплексних, ефективних нормативів для найважливіших елементів потенціалу.

Адміністративний підхід (А) використовується при високому рівні бюрократизації на підприємстві. Відбувається регламентація функцій, прав, обов'язків, нормативів якості, витрат, пов'язаних з реалізацією елементів потенціалу.

Література:

1. Гращенко І. С., Хіміч Г. О., Хіміч В. А. Економічна сутність категорії «стратегічний потенціал підприємства» / І. С. Гращенко, Г. О. Хіміч, В. А. Хіміч. – Агросвіт. - №3. – 2013. – С.45-48
2. Касьянова Н.В., Солоха Д.В. Потенціал підприємства: формування та використання/ Н.В. Касьянова, Д.В. Солоха. - 2-е вид. — К.: Центр учбової літератури, 2013. — 248 с.
3. Рейтинг процвітання стран мира 2016[Електронний ресурс] /FinancialDaiLyeXpress// Режим доступу: <http://fdlx.com>
4. Современные модели управления жизненным циклом компании[Електронний ресурс] / POWERBRANDING// Режим доступу: <http://powerbranding.ru/biznes-analiz/olc-models>

РОЗВИТОК ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ЕКОНОМІЧНОМУ АСПЕКТІ

Сліпченко В.О., група ЛА-41, ІХФ, КПІ ім. Ігоря Сікорського,
1vlad-s@ukr.net

Однією зі стратегічних галузей національної економіки України є енергетика, бо це основа функціонування всього загальнодержавного комплексу суспільного виробництва та забезпечення прийнятних умов життя населення нашої держави. За умов загальноекономічної кризи, роботі енергетичної галузі притаманні ті ж риси, що і для інших базових галузей промисловості. Це спад виробництва, вимивання обігових коштів, катастрофічно низький рівень платежів за вироблену продукцію, відсутність коштів на модернізацію та реконструкцію обладнання і виплату заробітної плати. Без вирішення цього ключового питання неможливо забезпечити стає і надійне енергопостачання суспільного виробництва і побутових потреб населення, відповідно і досягти бажаних темпів економічного зростання стає дедалі важче.

Майбутнє людства суттєво залежить від швидкостей росту його чисельності, енергоозброєності, вичерпання природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища, глобального потепління (чи похолодання), потужності земних та космічних катастроф тощо. Сучасне дослідження цієї проблеми проведено російським вченим С.П. Капіцею. Основні результати його досліджень полягають в наступному.

Загальне зростання чисельності населення Землі можна зобразити рівнянням вигляду:

$$x(t) = \frac{x_{\infty}}{\pi} \operatorname{arctg} \frac{t_0 - t}{\tau},$$

де $t_0 = 2007 \pm 1$ рік, $C = (186 \pm 1) \cdot 10^9$, $\tau = 42 \pm 1$ рік.

Константи C , t_0 та t отримані шляхом обробки даних про чисельність населення Землі до 1995 року. Отже, можна скласти таблицю даних із прогнозом у майбутнє:

Таблиця 1. Прогноз чисельності населення Землі

Рік	1700	1800	1900	2000	2025	2050	2100	2200	3000
млрд. чоловік	0,6	0,9	1,7	6,2	8,8	10,5	12,0	13,0	13,7

Як видно, чисельність населення стабілізується та сягає близько 14млрд. чоловік. Тим не менше в наш час на кожного жителя Землі припадає приблизно 5 кВт видобутої енергії, номінальна вартість отримання якої складає \$ 0,48965 за 1 кВт·год, що в перерахунку виходить більше 32 млрд. доларів на годину, і ця цифра постійно зростає [1].

Зараз основна частина енергії виробляється за рахунок спалення невідновних енергоносіїв – вугілля, нафти та газу, маса яких доволі обмежена, і відповідно дана стратегія економічно не вигідна з точки зору розвитку енергетики у довгостроковій перспективі. Подальше зростання енергоспоживання може бути пов'язане з розвитком ядерної та термоядерної енергетики, а також із використанням відновних джерел енергії. Однак ключову роль в економічному аспекті розвитку енергетики відіграє саме автоматизація процесів, адже високотехнологічні засоби отримання енергії, на даному етапі розвитку людства, вимагають великої кількості обслуговуючого персоналу надвисокої кваліфікованості, чого досягти дуже важко, а в малорозвинених країнах – взагалі неможливо, без використання закордонних спеціалістів.

Ядерна енергетика, на жаль, не являється екологічно чистою, тому що паливо, яке використовується, відрізняється високою радіоактивністю. Понад те, АЕС – джерело підвищеної небезпеки, що являється яскравим прикладом потенціалу для розвитку автоматизованих систем на базі ядерної енергетики. Це стало особливо зрозуміло після аварій в Чорнобилі та Фукусімі, де визначальну роль трагедії відігравав саме людський фактор, а не машинний.

Таблиця 2. Вартість ядерного паливного циклу

Операція	Ціна, \$/кг
Видобуток урану	25
Переробка, збагачення	80
Виготовлення паливних елементів	200
Вилучення, переробка, захоронення	880

Головною проблемою в ядерній енергетиці є захоронення відходів. Як можна побачити з таблиці, вартість ядерного паливного циклу значна, однак подальше зменшення витрат на повний енергетичний цикл може бути пов'язане саме з автоматизацією всіх процесів, що не тільки призведе до економічної рентабельності видобутку ядерної енергії, а й зможе забезпечити необхідний рівень безпеки людства, зменшуючи ризик впливу людського фактору на даному виді виробництва.

Відповідно інтенсифікація заходів з розвитку автоматизації енергетичної галузі загалом призведе до збільшення її прибутків [2].

Література:

1. Источники энергии. Факты, проблемы, решения – М., Наука и техника, 1997г. - 93с.
2. Економічний розвиток національного господарства України: особливості та моделі в умовах постіндустріального суспільства : монографія / О. В. Пирог ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». – Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 336 с.

РОЛЬ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В ЗМЕНШЕННІ ЕНЕРГОЗАЛЕЖНОСТІ

Колешня Я.О., аспірант,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
koleshnya_yana@i.ua

Проблема енергозалежності України в останні роки постала дуже гостро на фоні загострення політичних проблем та останніх подій по блокуванню торгівлі і, відповідно, поставок вугілля із зони проведення АТО. Загроза віялових відключень електроенергії становить собою проблему як для населення, так і для підприємств. В таких умовах постає необхідність як пошуку джерел постачання енергоносіїв, так і розвитку та активного впровадження альтернативної енергетики.

Альтернативна енергетика сьогодні є не лише однією із цілей сталого розвитку України, а гострою необхідністю. Вона дасть змогу знизити енергозалежність: як держави від зовнішніх постачальників, так і населення та підприємств від держави.

Зростання тарифів на тепло- та енергопостачання сприяло активному поширенню альтернативної енергетики в останні роки. Наприклад, лише за 9 місяців 2016 року кількість сонячних енергоустановок в Україні зросла вдвічі (з 298 до 625) [1]. Слід зазначити, що саме сонячна енергетика, як свідчить приріст потужності, користується найбільшою популярністю. Причинами цього є той факт, що установки для генерування електро- та теплоенергії з енергії сонця є дешевшими і доступнішими для населення і підприємств малого та середнього бізнесу (а саме вони є основними «провідниками» енергозберігаючих технологій). Водночас, вони простіші в установці та обслуговуванні. Так, є установки, котрі можливо використовувати не лише у приватних будинках, а й у квартирах.

Ще однією з причин активного впровадження альтернативної енергетики є введення в дію «зеленого тарифу», котрий дозволяє домогосподарствам додатково отримувати дохід від реалізації надлишкової електроенергії. В той же час саме ця надлишкова електроенергія може стати засобом вирішення проблем з енергозалежністю. Як свідчить статистика, в Україні є близько 16 млн. приватних будинків. У разі встановлення на всі ці будинки невеликої сонячної енергоустановки (5 кВт) забезпечить річний виробіток електроенергії, рівний виробітку електроенергії Запорізькою АЕС.

Тому можна говорити, що альтернативна енергетика сьогодні є не лише засобом економії (сонячні установки дають змогу виробляти і електро- і теплоенергію, таким чином на фоні нинішніх тарифів дозволяючи суттєво знизити затрати сім'ї), а й додатковим джерелом доходу та засобом зниження залежності від віялових відключень. Наявність сонячної електрогенеруючої установки дасть змогу виробити та акумулювати достатньо електроенергії, аби забезпечити можливість для невеликого підприємства не зупиняти свою діяльність у випадку відключення енергопостачання. Особливо актуально це для тих підприємств, діяльність яких тісно прив'язана до потреби використовувати у своїй діяльності телефони, комп'ютери та Інтернет.

В цілому ж активне поширення альтернативної енергетики таким чином дозволить знизити навантаження на лінії енергопостачання, особливо у «пікові» часи. Що, в свою чергу, сприятиме не лише покращенню життя населення, а й знизити соціальне невдоволення в цілому.

Щоправда, сьогодні найбільшою проблемою є висока вартість установок для вироблення енергії з відновлюваних джерел. Імпортне обладнання досить дороге, а обладнання вітчизняного виробництва мало представлене на ринку. І якщо підприємство може виділити кошти на придбання такої установки, то для населення це буде досить високою проблемою.

Державні програми підтримки впровадження енергоефективних технологій мало розраховані саме на придбання подібних енергоустановок, адже кредитування за такими програмами (це програми Ощадний дім від Ощадбанку та Еко дім від Укргазбанку) обмежене 50 000 грн. За цю вартість можливе придбання лише невеликої установки (500 Вт), котра навіть повністю не покриватиме енергозатрати приватного будинку. До того ж відсоткові ставки за цими програмами дуже високі (24,5% річних).

Для малого бізнесу можливістю придбати енергогенеруючу установку з меншим тиском на бюджет є участь у грантах. Приклад такого фінансування є компенсація зарубіжним благодійним фондом Egan Ede 80% вартості сонячної установки у Рахові.

В Україні підтримку надає Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження, воно представляє для потенційних інвесторів подані проекти. Серед таких проектів, наприклад, осучаснення вуличного освітлення (встановлення світлодіодних ліхтарів замість ламп розжарювання).

Проте, враховуючи роль альтернативної енергетики сьогодні, як для суб'єктів господарювання, так і для країни в цілому, її поширення має стати першочерговим завданням держави. Фінансові можливості як населення, так і підприємств досить обмежені і тому реальна державна підтримка є необхідністю і сприятиме подальшому підвищенню енергонезалежності.

Література:

1. Офіційний сайт Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження: <http://saee.gov.ua>

ГЕНЕЗИС ПРЕДМЕТУ ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНФРАСТРУКТУРА»

Сокотенюк С.М., асистент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
svitlana-75@ukr.net

Дослідження питань, пов'язаних з формуванням, вдосконаленням та підтриманням в належному стані інфраструктур різного рівня, тривалий час турбувало світову наукову спільноту. Значний науковий інтерес обумовлений впливом інфраструктури на весь процес суспільного виробництва та на рівень і тривалість життя населення будь-якої території.

Розглядаючи в історичному плані зміну предмета дослідження, тобто конкретного кола наукових проблем, що стосуються інфраструктури, можна прийти до висновку, що відбувся поступовий перехід від проблем, пов'язаних з формуванням інфраструктури та впливом останньої на рівень продуктивності праці суспільного виробництва, на економічне зростання до питань пов'язаних з забезпеченням економічної безпеки інфраструктури. Якщо раніше інфраструктура розглядалася, як комплекс галузей, які забезпечують нормальні умови для перебігу основного виробництва, то в наш час її послуги вважаються критично необхідними. Це пояснюється загальносвітовими тенденціями, пов'язаними зі старінням створених раніше інфраструктурних потужностей, природними катаклізмами, підвищенням ризиків впливу на стан об'єктів інфраструктури з боку терористів, злочинців, або ж військових дій та посиленням взаємозалежності та взаємовпливу економічної безпеки одних інфраструктурних потужностей на інші. В [1], виділяють 4 класи взаємозалежностей: фізична (результат фізичних зв'язків між елементами), кібер взаємозалежність (пов'язана з комп'ютеризацією та автоматизацією процесів), географічна (наближення територій) та логічна. Тобто, втрата спроможності надавати послуги одним об'єктом інфраструктури може спричинити негативні наслідки для інших об'єктів, та до зони уразливості можуть потрапити інші території, в тому числі, і інші країни.

Під економічною безпекою інфраструктури будь-якого рівня, ми розуміємо здатність надавати послуги, що забезпечують нормальний перебіг процесу суспільного виробництва та достатній рівень життєдіяльності населення в умовах розширеного відтворення, а також за своєю якістю та кількістю відповідають вимогам сьогодення.

Для оцінки рівня економічної безпеки використовуються якісні та кількісні показники інфраструктурних послуг. Для визначення взаємовпливу та взаємозалежності окремих елементів інфраструктури один на одного та в територіальному розрізі пропонується використовувати показник еластичності економічної безпеки інфраструктур, який визначається ступенем чутливості зміни обсягу інфраструктурних послуг одних об'єктів в результаті зміни характеристик інших об'єктів у відсотках з обов'язковим врахуванням впливу часу. Таким чином, виділяють об'єкти нееластичні, тобто, не чутливі до зміни обсягів послуг, що надаються іншими інфраструктурними потужностями, або в розрізі територій та еластичні. За допомогою показника еластичності економічної безпеки інфраструктури за взаємовпливом і взаємозалежністю можна виділяти об'єкти, що можуть підпадати під дію каскадних ефектів.

Ймовірність зниження економічної безпеки інфраструктур однієї країни в результаті негативних явищ, які спостерігаються в іншій, свідчить про необхідність розробки загальної концепції захисту інфраструктур для певних територій. Так, в 2005 році, Європейською Комісією була розроблена Зелена книга щодо Європейської програми захисту критичної інфраструктури, а згодом прийнята і сама програма. Українська зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури була оприлюднена Національним інститутом стратегічних досліджень в 2015 році [2]. Загальна концепція захисту критичної інфраструктури в Україні знаходиться в стадії розробки [3].

Таким чином, якщо раніше інфраструктура розглядалася як умова для розвитку території, підвищення її конкурентоспроможності, в умовах сьогодення це критично необхідна умова для виробництва і нормальної життєдіяльності населення.

Список використаних джерел:

1. Steven M. Rinaldi. Modeling and Simulating Critical Infrastructures and Their Interdependencies [Електронний ресурс] / Steven M. Rinaldi // Proceedings of the 37th Hawaii International Conference on System Sciences. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <https://pdfs.semanticscholar.org/09aa/5bb9b38fcc7a551aa662ad8886eded832df5.pdf>.
2. Зелена книга з питань захисту критичної інфраструктури в Україні. [Електронний ресурс] / Бірюков Д.С., Кондратов С.І., Насвіт О.І., Суходоля О.М. // Національний інститут стратегічних досліджень. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2015_table/Green%20Paper%20on%20CIP_ua.pdf.
3. Про удосконалення заходів забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури [Електронний ресурс] // Указ Президента України від 16 січня 2017 року № 8/2017 – Режим доступу до ресурсу: <http://www.president.gov.ua/documents/82017-21058>.

СИСТЕМА ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

Присяжнюк Л. Г., *аспірантка ФММ,*

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
92_LB@mail.ru

Аналіз складу та структури витрат підприємств машинобудівної галузі демонструє, що питома вага витрат на збут виробленої продукції складає більше 26% від загального розміру витрат підприємств. При цьому реальний резерв зниження комерційних витрат виробничих підприємств оцінюється на рівні зниження витрат у 2,5 рази [2].

Витрати підприємства є основою у формуванні його прибутку, а в сучасних ринкових умовах саме функціонування машинобудівного підприємства неможливе без системи планування та контролю витрат. Мета аналізу витрат діяльності підприємства полягає в всебічній оцінці фактичних даних, їхній оптимізації та обґрунтуванні управлінських рішень щодо подальшої раціоналізації. Аналіз здійснюється на основі принципів системного, комплексного та кібернетичного підходів. В основу системного підходу покладено дослідження об'єктів системи, розкриття їхньої цінності, виявлення багатьох типів зв'язків, зведення їх до єдиної теоретичної системи. Системний підхід до аналізу витрат передбачає [1]:- виявлення місця та ролі показників в оцінці досягнутої ефективності виробництва;- розроблення принципової схеми аналізу на основі класифікації факторів та резервів раціоналізації витрат;- визначення методів вимірювання та резервів раціоналізації витрат;- виявлення резервів раціонального використання виробничих ресурсів у поточному та перспективному плануванні собівартості.

Не менш важливим за процес аналізу витрат є процес їх прогнозування. Особливу роль відіграють чинники, пов'язані із точністю інформаційних ресурсів та повнотою забезпеченості інформацією. Для забезпечення високої точності процесу прогнозування витрат підприємства їхній аналіз повинен базуватись на основних вимогах, що ставляться до інформаційного забезпечення та відповідають критеріям системності та уніфікації. Наслідком процесу прогнозування витрат підприємства є процес їх планування, основною метою якого є визначення загальної суми витрат обігу, потрібної для забезпечення нормальної роботи підприємства, з урахуванням наявних резервів зниження витрат на придбання, доставку, зберігання товарів та їх реалізацію.

Для оптимізації обсягу операційних витрат доцільно зменшувати ті статті, які мають найбільшу питому вагу у загальній величині витрат. Для оптимізації операційних витрат, на підприємствах машинобудівної галузі, використовують:— пошук надійних постачальників виробничих ресурсів;— удосконалення асортименту машинобудівної продукції, що випускається;— вдосконалення організації праці та збутової діяльності;— підвищення продуктивності праці;— максимальне залучення додаткових доходів від вільних активів (оренда площ, які не використовуються в даний момент суб'єктом господарювання, що принесе додатковий дохід й, таким чином, зменшить затрати на утримання цих приміщень чи обладнання);— перманентний контроль за витратами підприємства;— підвищення ефективності внутрішнього управління витратами на основі своєчасного та якісного проведеного аналізу

Проблема оптимізації матеріальних витрат ґрунтується на: 1) зменшенні витрат при проектуванні та розробці нової продукції; 2) оптимізації використання металу при виробництві машинобудівної продукції. Модель оптимізації будуватиметься на визначенні тих елементів витрат (адресати впливу), впливаючи на які, в першу чергу, можна досягти максимального ефекту від їх зменшення задля збільшення ефективності управління виробничими фондами підприємства, тобто, на проведенні та застосуванні контролю та аналізу на всіх стадіях промислової діяльності підприємства машинобудування.

У ринковій економіці управління витратами, як засіб досягнення високого економічного результату виробничо-господарської діяльності підприємства, орієнтується не тільки на їх зниження, а й спрямовується на зростання прибутку та забезпечення конкурентоспроможності підприємства. В сучасних умовах існує велика кількість методів розробки стратегій, які ґрунтуються або на ринковому підході з аналізом зовнішнього середовища, або на ресурсному — з аналізом внутрішніх сильних та слабких сторін підприємства. Таким чином, було виявлено те, що потрібно приділяти увагу механізму мінімізації витрат підприємства в загальній сумі чистого доходу, оскільки для ефективного використання виробничих ресурсів необхідні структурні зміни якісного характеру в сфері їх управління, як складової частини управління витратами в цілому. Саме на оптимізації витрат, а не скороченні їх обсягів, тобто слід виявити непродуктивні витрати, оскільки вони негативно впливають на фінансові результати та на ефективність господарювання в цілому.

Література:

1. Бедринець М.Д. Ефективність діяльності суб'єктів підприємства в сучасних умовах господарювання / М.Д. Бедринець // Бізнес Інформ. — 2013. — № 4. — С. 183–190.

2. Волонцевич С.О. Розробка економічного механізму оптимізації структури граничних витрат на промислових підприємствах // Вісник Харківського національного університету ім. Каразіна. — Харків: ХНУ. — 2005. — № 668. — С. 77-79.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Шемченкова А.В., студентка, гр. УС-51, ФММ,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
shemaaalina@gmail.com

Головна роль конкуренції для повного функціонування ринкової економіки була висловлена ще в 18 столітті Адамом Смітом в його всім відомому принципі «невидимої руки». Сміт показав відмінності між суб'єктивними прагненнями бізнесменів і об'єктивними підсумками їх роботи. Тобто, кожен капіталіст націлений тільки на власну вигоду. Але обставини кожен раз складаються так, що слідуючи до власного інтересу, він в цей же час реалізує і інтереси всього суспільства. Навіть часто виконує це ще більш результативно і сумлінно, ніж, якби спеціально ставив перед собою альтруїстичні цілі.

В результаті стрімкого прагнення України до загальноєвропейських і міжнародних структур, а також попадання на ринок країни потужніших іноземних транснаціональних корпорацій виникають питання щодо формування вітчизняними підприємствами явних конкурентних переваг і, в результаті цього, досягнення ними перемоги у конкурентній боротьбі. Актуальність проблеми значного підвищення конкурентоспроможності підприємств на ринку має в сучасному світі універсальний характер, вона незгасна як для української економіки в цілому, так і для усіх діючих суб'єктів господарювання.

Не вражаюче низький рівень конкурентоспроможності підприємств України є однією з основних причин критичних кризових явищ, що спостерігаються останнім часом в економіці країни.

Найбільш дієвими чинниками гарантованого успіху – це в першу чергу властивий для даної галузі перелік факторів, що надають їй гідності серед інших галузей, а також однієї фірми галузі над іншою. Ці чинники не являються постійними, вони змінюються в залежності від властивостей галузі, сегментів ринку, що обслуговуються, а також часу та життєвого циклу галузі та компанії.

Основні чинники досягнення успіху ґрунтуються на високому науково-технічному ступені виробництва та продукту, на гідному рівні маркетингу та менеджменту, організаційно-технічному рівні виробничого розвитку, фінансово-економічному рівні і звісно на відповідному рівні персоналу.

Конкурентоспроможність компанії – це рівень її компетенції порівняно з іншими фірмами-конкурентами у нагромадженні та використанні виробничого потенціалу.

Для детальної характеристики конкурентів треба використовувати дані чинники:

- частина ринку, що вже обслуговується;
- статус, практична діяльність, наявність звичних для споживачів брендів;
- становище фінансових ресурсів;
- присутність нових технологій та виробничих потужностей;
- факт наявності висококваліфікованих робітників;
- форма і ступень піару або реклами.

При сучасних стратегічних підходах до управління, коли кожне підприємство повинно, перш за все, думати про виживання і розвитку на досить довгострокову перспективу, для визначення і прогнозу конкурентоспроможності підприємства потрібно застосовувати поняття конкурентного потенціалу, яке містить в собі не тільки нинішні внутрішні і ринкові конкурентні якості, але і здатності до ефективної реалізації цих переваг в певних умовах розвитку зовнішнього середовища. На підприємстві обов'язково повинна бути детально розроблена відповідна стратегія конкурентоспроможності, передбачені процедури щодо всього виробничо-господарського процесу [1]. Варіанти поведінки відрізняються поставленими цілями, параметрами часу та іншими властивостями в залежності від конкретно поставлених і перспективних задач, але в кожному випадку їх головна ціль – гарантоване постачання пріоритетів над суперниками. Конкурентоспроможна стратегія повинна базуватися на повному уявленні функціонування відгалуження й процесу її розвитку. У кожній галузі економіки (немає сенсу, взаємодіє вона тільки на внутрішньому ринку чи й на зовнішньому теж) – суть конкуренції передається п'ятьма силами: небезпека утворення нових суперників; загрозою появи товарів або послуг-замінників; можливістю підрядників комплектуючих виробів і т.д. торгуватися; здатністю покупців торгуватися; боротьбою уже даних конкурентів між собою [3].

Література

1. Основні напрямки і програми підвищення міжнародної конкурентоспроможності підприємства [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua.textreferat.com/referat-21705-1.html>
2. Модель анализа пяти конкурентных сил Майкла Портера [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://powerbranding.ru/biznes-analiz/porter-model/>
3. Рыночная конкуренция. Рыночные структуры. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bgscha.com/ru/education/library/fulltext/econom/r2-2.htm>

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ КАТЕГОРІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Степаненко Д.П., студент 2-го курсу ФММ, УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
stepanenkodev@gmail.com

На сьогоднішній день ринок функціонує в умовах перенасичення товарними пропозиціями. У зв'язку з цим з одного боку у покупців виникають труднощі з вибором, а з іншого постачальники і ритейлери мають складності з управлінням асортиментом через його вкрай велику кількість. У зв'язку з цим, виникає необхідність правильного формування асортименту, що потребує певного набору технік та правильного підходу. Таким цілісним підходом в 90-х роках став категорійний менеджмент – концепція управління торговим простором, згідно з якою асортимент ділиться на групи подібних за своїми якістьми товарів ^[1].

Категорійний менеджмент - це стратегічне співробітництво ритейлера і постачальника, при якому сторони управляють категорією як стратегічною одиницею, і досягають зростання категорії (збільшення продажів і прибутку) шляхом набору дій, орієнтованих на покупця. Суть цього підходу полягає у тому, що категорії виділяються так, як їх виділяє покупець, а не так, як це робить постачальник. Формування як всього асортименту, так і асортименту окремих категорій підпорядковане стратегії компанії-постачальника і ґрунтується на запитих і потребах покупців. Переваги даної стратегії управління асортиментом полягають у тому, що постачальник частіш за все в рази більше орієнтується по ринку свого продукту, а отже і по ринку всієї категорії загалом. Це досягається за рахунок того, що постачальник, особливо той, що є лідером ринку по своєму напрямку, на відміну від ритейлера, вкладає значні кошти на маркетингові дослідження по своїй групі товарів, і тим самим виступає у ролі експерта перед мережею роздрібної торгівлі. Тому, використовуючи дані і знання компанії-постачальника, ритейлер має змогу підвищити продажі певної «поліції» загалом, тим самим підвищуючи і продажі товарів окремої компанії-постачальника, інструменти якої і дозволяють це зробити. А власне ритейлер, згідно з принципами категорійного менеджменту,

Варто зазначити, що принципи категорійного менеджменту являють собою комплексний підхід: зачіпаються всі бізнес-процеси управління товаром: від розробки концепції магазину до плану заходів щодо стимулювання продажів в торговому залі^[2]. При цьому весь ланцюжок - від вибору асортименту до продажу товарів - з'єднаний і контролюється одним співробітником в рамках кожної категорії (категорійним менеджером) і комерційним директором по всіх категоріях. Менеджер категорії займається широким спектром стратегічних і тактичних завдань. Іншими словами, ритейлер перелаштовує сам процес управління асортиментом, використовуючи процесне управління категоріями – виділяють посади категорійних менеджерів по групам товарів (бакалея, напої, м'ясо тощо)

Для ефективного використання принципів категорійного менеджменту необхідно оперувати знаннями про весь процес втілення даної концепції, починаючи від етапу підготовки до останніх кроків у вигляді втілення розроблених тактик і проектів у життя. Узагальнюючи, можна сказати, що принципи категорійного менеджменту дозволяють аналізувати ринок та споживачів, розуміти логіку і алгоритм управління категорією в мережах роздрібної торгівлі, збільшити конкурентоздатність власного бренду в рамках категорії ритейлера та, як результат, підвищити економічні показники компанії. Варто зазначити, що ці принципи можна застосовувати для ритейлу FMCG, DIY, drogerie, ритейлу побутової техніки та електроніки – тобто для будь-якого виду роздрібної торгівлі.

Згідно з опитуванням, що проводилося B2B Медіа-групою TradeMasterGroup, близько 95% підприємств роздрібної торгівлі вже працюють за принципами категорійного менеджменту, або збираються це почати робити найближчим часом. Це свідчить про перспективність цього напрямку не тільки на території України, а й у всьому світі.

Список літератури:

1. Киселев В. М. Категорійний менеджмент : учебное пособие / В. М. Киселев, М. А. Николаева. - М. : Норма: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 208 с.
2. Сысоева С. В. Управление ассортиментом в рознице. Категорійний менеджмент / С. В. Сысоева, Е. А. Бузукова. – Санкт-Петербург : Питер, 2010. – 45 с.

ДИНАМІКА ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ПРИЛАДОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

Покрас О. С., аспірантка; науковий керівник: д.е.н., проф. Войтко С. В.
КПІ ім. Ігоря Сікорського,
e.pokras@gmail.com

Галузь приладобудування є однією з перспективних для економіки нашої держави, оскільки ця галузь включає складний процес виробництва від використання сировини до високоточного виробництва, підвищуючи таким чином загальний технологічний рівень країни. У даній роботі досліджено динаміку експорту та імпорту протягом 7 років.

За даними Державної служби статистики України, обсяги імпорту у 4 рази перевищують обсяги експорту (імпорт становить 580,195 млн USD, а експорт відповідно 145,689 млн USD) [1]. Дане співвідношення свідчить про імпортоорієнтованість приладобудування України (платоспроможний попит населення не задовольняється достатньою мірою продукцією вітчизняного виробництва).

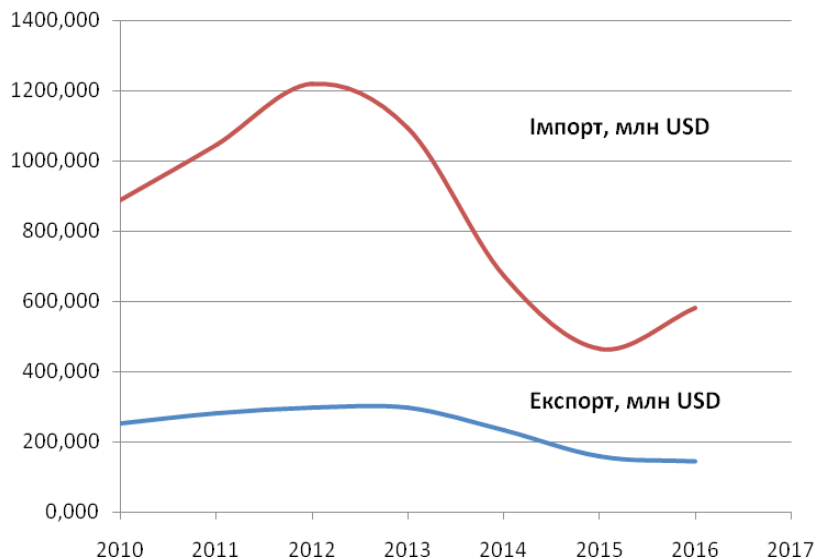

Рис. 1. Динаміка експорту та імпорту приладобудування України протягом 2010-2016 рр., млн USD

Джерело: схематизовано автором на основі [1]

За рис. 1 динаміка імпорту має хвилюподібний характер: максимального значення набуває у 2012 році (1218,888 млн USD), що корелює з загальним поживавленням в економіці у цьому році), а мінімального – у 2015 році (463,826 млн USD), що можна пояснити нестабільною економіко-політичною ситуацією в країні та збройними конфліктами. Динаміка експорту є більш стабільною: піку досягає у 2012 році (296,459 млн USD), а мінімуму – у 2016 році (145,689 млн USD).

Найбільшими експортерами для України в межах вищезазначеної галузі є країни СНД (93,924 млн USD за 2016 рік), а найбільшими імпортерами – країни Європи (567,418 млн USD за 2016 рік).

Для покращення динаміки експорту України пропонуються наступні кроки: підвищення якісних показників кінцевої продукції та зниження її вартості, покращення інвестиційного клімату в країні, застосування інноваційних технологій, поширення державних програм підтримки вітчизняного виробника, введення податкових пільг для вітчизняних високотехнологічних підприємств, покращення інфраструктури тощо.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЗБАГАЧЕНОГО КАОЛІНУ В УКРАЇНІ

Бердичевська М. В., студентка; Коновалова Н.С., асистент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
naddin2009@gmail.com

Унікальні властивості каоліну зумовили велику кількість напрямків використання даної сировини. Каоліни мають широке застосування у промисловості при виробництві різноманітної продукції. У керамічному виробництві каоліни є основним сировинним матеріалом, який безпосередньо формує якість керамічних товарів, вогнетривів тощо. У виробництві парфюмерно-косметичних, лакофарбових, полімерних, гумових та інших товарів каолін використовується як наповнювач відповідної продукції. Україна має значні запаси каоліну (близько 1110 млн. т), які становлять 8 % від загальносвітових і за обсягами розвіданих запасів поступається лише США, Великобританії та Китаю [1]. Сучасне промислове виробництво переважно орієнтоване на використання матеріалів з максимальним вмістом каолінових мінералів і мінімальним вмістом кварцу, калієвого польового шпату, слюди, мінералів оксидів заліза і титану [3]. Збільшення вироблення продукції з каоліну, на який так багата Україна, допоможе збільшити обсяг експортної продукції і тим самим посприяти розвитку налагодженню торгово-економічних відносин з іншими країнами. Не зважаючи на значні запаси та обсяги видобування каолінів і хоча у середині минулого століття були отримані певні результати [2, 4], в Україні практично відсутні комплексні дослідження з питань перспектив розвитку виробництва збагаченого каоліну в Україні.

Виділяють три основні галузі використання каоліну:

1. Целюлозно-паперова галузь - як наповнювач (зменшує вартість паперу і одночасно покращує якість друку), а також покращує такі якості паперу, як яскравість, глянець, гладкість, а також поглинання чорнила. Мелований папір на 35% складається з каоліну. Серед продукції цієї галузі найбільшого розповсюдження набули газетний папір, папір для друкування, особливо високоякісний папір для різнокольорового друку.

2. Фарфоро-фаянсове виробництво - каолін використовується з метою надання білизни продукції. Основні сектори ринку збуту: скляні, порцелянові вироби, санітарно-технічні, столовий посуд, настиінна плитка, вогнетривка кераміка.

3. Хімічна промисловість - у виробництві фарб, в якості білого пігменту, гуми, пластику, скловолокна, де каолін використовується як джерело оксиду алюмінію, а також у фармацевтичній галузі.

Крім того він складає певну частину обсягу експорту України. На українському каоліні працює більша частина порцеляно-фаянсових заводів країн СНД та чимало в Європі, тоді як українські заводи зупинені. Відомо, що Україна до 1993 р. виробляла понад 1 млн. т збагаченого каоліну і входила до лідируючої групи. На даний час обсяг виробництва в країні скоротився до 170–200 тис. т, що становить трохи більше 1% від світового виробництва. Це майже в 5 разів менше ніж вироблялося в 80-х роках або на порядок менше по відношенню до реального сировинного потенціалу держави.

Виробництво вищих марок каоліну та розвиток промисловості на їх основі потребує використання сучасного обладнання та новітніх технологій, яких країні на теперішній час бракує. Виняток становить тільки Глухівське родовище, на якому завдяки інвестиціям з 2002 року удосконалено технологічний процес, і почали зростати обсяги виробництва. Застаріле обладнання гірничо-збагачувальних комбінатів, відсутність наукових розробок по розвитку родовищ каоліну спричиняють зменшення обсягів виробництва збагаченого каоліну. Задля розвитку виробництва збагаченого каоліну в Україні слід прийняти такі дії: 1) залучення іноземних інвестицій; 2) налагодження економіко-торговельних зв'язків з країнами бізнес-партнерами по сумісному виробництві збагаченого каоліну; 3) проведення науково-дослідних робіт по детальнішому вивченню властивостей каолінів та подальше їх використання у виробі нових родовищ та створенні вітчизняного виробництва продукції з каоліну, що й планується дослідити у подальшому.

Література

1. Пласт : Перспективи розвитку виробництва збагаченого каоліну в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://plast.vn.ua/031.html>
2. Черносников Ю.Л. Требования потребителей к качеству обогащенного каолина и необходимые для его улучшения исследовательской работы // Каолины и белые глины. Сб. статей. М.: Промстройиздат, 1955. - 111.
3. Ващук. О. М. Дослідження перспективності багатофакторної геометризації покладів каоліну за якісними показниками для умов України / О.М. Ващук, Р.В. Соболевський // Всеукр. наук.-практ. on-line конф. аспірантів, молодих учених та студентів, присвячена Дню науки (14–16 трав. 2014 р., м. Житомир). – Житомир, 2014.
4. Мельников И. Вопросы районирования каолиновой промышленности и очередные задачи подготовки новых сырьевых баз. // Каолины и белые глины. Сб. статей. М.: Промстройиздат, 1955.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ХІМІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ

Недашковська Б.А., студентка 3 курсу, гр. ЛС-41, Задольський А. М., к.е.н., доцент
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
bogdananedashkovskaya@mail.ru

На сьогоднішній день стратегія модернізації промислового устаткування активно обговорюється на багатьох конференціях. Але деякі застарілі машини, обладнання і прилади замінюють на нові, а їх модернізацію навіть не розглядають. Хоча проблема модернізації досить актуальна в наш час. Чого ж можна досягти шляхом модернізації виробничого апарату промислових підприємств? Насамперед це підвищення якості продукції, удосконалення обладнання відповідно сучасним вимогам, підвищення продуктивності праці, розширення форм споживання, інноваційний розвиток. Тому ефективна модернізація підприємства та обладнання є необхідною передумовою його інноваційного прориву.

Термін «модернізація» у перекладі з англійської означає «осучаснення» та передбачає вдосконалення виробничого устаткування з метою запобігання техніко-економічного старіння і підвищення техніко-експлуатаційних параметрів до рівня сучасних вимог. У загальному вигляді під модернізацією розуміється процес цілісного оновлення суспільства, його переходу від традиційної моделі до сучасної згідно з новітніми вимогами і нормами [1].

Сутність поняття «модернізація» розглядалась на різних етапах еволюції української думки. Досить поширеною помилкою є трактування модернізації як незначних змін у конструкції виробів, що покращують їхні різні споживчі властивості. Проблемою модернізації промислового устаткування та обґрунтування її відповідності до техніко-економічного рівня займалося чимало вітчизняних вчених (таких, як В.В. Дегчаров, Г.О. Швиданенко, С.Ф. Покропивний).

Економічна теорія розглядає модернізацію як цілісний, глобальний процес. Або універсальне явище, що відбувається у всіх ключових сферах життєдіяльності суспільства, характеризується структурно-функціональною диференціацією та створенням відповідних сучасних форм інтеграції [2, с. 133].

На нашу думку модернізація устаткування – це, перш за все, більш економічний спосіб покращення промислового обладнання, приладів, що не передбачає глобальної перебудови процесів їх виготовлення, на основі, які відповідають сучасним.

Доцільність методу визначення ефективності витрат на модернізацію така ж, як і визначення витрат на проведення капітального ремонту. Тому краще модернізувати обладнання під час капітального ремонту, що в свою чергу максимально відновить техніко-експлуатаційні параметри, а витрати на модернізацію не будуть перевищувати навіть половини вартості нових видів устаткування аналогічного призначення. Але при модернізації хімічного обладнання необхідно враховувати такі показники як: продуктивність обладнання, енергоємність обладнання, матеріалоємність обладнання тощо.

Звісно Україні потрібна модернізація не лише хімічного обладнання та устаткування, а й економічна модернізація, політична, культурна та соціальна модернізація. Проте процеси модернізації країни, суспільства, економіки та кожного окремого підприємства – довготривалий і складний процес, який потребує розроблення дієвого механізму державної політики та грамотного впровадження цього механізму на місцях. Але за обмежених ресурсів модернізація хімічного обладнання є дієвим заходом для оновлення та вдосконалення виробничих підприємств і їх фондів.

Таким чином модернізація хімічного, промислового, економічного устаткування дасть можливість вдосконалити діючого устаткування та досягнення ним показників і характеристик найвищого рівня серед сучасного обладнання в Україні і у всьому світі в цілому.

Література:

1. Большая советская энциклопедия. – М.: Советская энциклопедия, 1974. Изд. 3. – Т. 16. – С. 402.
2. Валінкевич Н.В. Управління потенціалом та розвитком підприємств на основі модернізації / Н.В. Валінкевич // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту ту. – 2012. – №1(45). – С. 128–134.

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ БАНКОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Андрос С. В., к.э.н., доцент
Одеська національна академія зв'язку імені О. С. Попова
ORCID : 0000-0001-5561-901X
andros.sv@ukr.net

1. Дослідження стану українських банків, їх ринкових позицій і найближчих перспектив вказує на нестабільність темпів їх розвитку. Про це свідчать наступні факти: в останні роки нинішніми філіями банків значною мірою втрачені важливі ринкові позиції в нових секторах ринку; у банках низька продуктивність праці; за розміром заробітної плати українські банки поступаються як середньому ринковому рівню, так і особливо альтернативним іноземним банкам, що призводить до відтоку кваліфікованих кадрів. У банках слабка система планування і контролю за виконанням рішень. Відсутній корпоративний інформаційний портал. Недосконала система мотивації праці, орієнтована на кінцеві результати. Недосконала система прийняття управлінських рішень. Це проявляється у повільності погоджень, у прийнятті проміжних, непринципових рішень, наявності «підвішених» питань, небажання керівників брати на себе відповідальність. У багатьох місцевих банках помічається потурання по відношенню до виявлених недоліків, невиконання завдань і планів, послаблені вимоги до підлеглих за помилки в роботі. Утім, динаміка навколишнього бізнес-середовища банків характеризується неперервним, прискореним інноваційним переозброєнням банківської галузі; стрімким розвитком конкурентів; зміною структури потреб клієнтів у банківських продуктах. Отже, необхідність системного розвитку банків, поліпшення внутрішніх бізнес-процесів, націленість стратегії банків на запити клієнтів, ринку є безумовною і очевидною.

2. Реалізація стратегії та її чіткий інструментарій є ядром управління і важливою ознакою ефективного менеджменту банку. Методологічна база трансформацій повинна включати: при розробленні нової моделі – підхід банку, заснований на локалізації моделі бізнес-процесів, методи вдосконалення бізнес-процесів, розроблені в Департаменті корпоративного управління; при проведенні змін – проектну форму організації діяльності банку; при впровадженні та реалізації нової моделі – процедури системи менеджменту якості. Одним із ключових факторів, який позитивно впливає на успіх організаційних змін, стає рішення про розподіл повноважень між власниками і топ-менеджментом банку при реалізації даного проекту – процесу змін та оперативним управлінням, яким має займатися менеджмент банку, а власники затверджують стратегію і контролюють головні аспекти реалізації проекту. Основу оновлених організаційних змін становлять класичні принципи управління банком: орієнтація на клієнта; принцип лідерства керівництва; залучення кваліфікованого персоналу; системний підхід до бізнес-процесів та управління банком; постійне поліпшення діяльності; взаємовигідні відносини з клієнтами [1, 2].

3. Процесний підхід ставить у пріоритет виконання функцій, важливих для інших учасників процесу, активну співпрацю з учасниками процесу, підпорядкування власнику процесу. Для українських банків характерна складна організаційна структура, в рамках якої відповідальність за випуск кінцевого продукту розподіляється між багатьма структурними одиницями. В цьому випадку переваги процесного підходу очевидні, особливо для банків, які часто змінюють свої бізнес-процеси, що характерно для глобалізованих ринків з високим рівнем конкуренції. На процесному підході засновані методики й інструменти стратегічного управління із застосуванням ключових показників результативності, включаючи системи збалансованих показників [3]. Зважаючи на зазначене, нами пропонується методологічний підхід у частині удосконалення системи управління бізнес-процесами в банку, який ґрунтується на виділенні і розгляді його бізнес-процесів, кожний з яких протікає у взаємозв'язку з іншими бізнес-процесами банку або зовнішнім середовищем. При цьому поняття «бізнес-процес» використовується нами як «діяльність у цілому». Виходячи з окресленого поняття бізнес-процесу, до основних принципів їх виділення відносимо: необхідний результат; регулярність дій; цінність результату для банку. До основних переваг процесного підходу відносимо: орієнтованість на клієнта; спрямованість на результат; гнучкість, оперативне прийняття рішень, впровадження новацій у зв'язку з глобальними змінами банківського бізнесу; безперервність управління; можливість побудови ефективної системи мотивації, спрямованої на максимальне врахування результатів праці; прозорість за рахунок моделювання бізнес-процесів, їх розумної формалізації. На вибір способу моделювання бізнес-процесів впливають наступні фактори: завдання, які банк бажає вирішити, впроваджуючи процесний підхід; група і вид діяльності банку; складність бізнес-процесів та їх взаємодії, ризики діяльності; кваліфікація персоналу; стала банківська діяльність. Оцінка функціонування й якості протікання бізнес-процесу здійснюється на основі моніторингу й аналізу показників його ефекту, виявлених невідповідностей.

Література

1. Исаев Р. А. Секреты успешных банков : бизнес-процессы и технологии [Электронный ресурс] / Р. А. Исаев. – М. : Инфра-М, 2012. – 260 с. – (Секреты успешных банков). – Режим доступа : http://bankiram.narod.ru/files/Book1_demo_glava7.pdf.
2. Репин В. В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов / В. В. Репин, В. Г. Елиферов. – М. : РИА Стандарты и качество, 2004. – 408 с.
3. Марка Дэвид А. Методология структурного анализа и проектирования SADT / Дэвид А. Марка, Клемент Л. МакГоуэн. – М. : МетаТехнология, 1993. – 240 с.

**СЕКЦІЯ 2. РОЛЬ ДЕРЖАВИ
У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА**

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Грінко І. М., к.е.н., доцент, grinko.irina2010@mail.ru

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

В умовах посилення процесів інтернаціоналізації та глобалізації актуальним питанням постає управління міграційними процесами України. Оскільки, трансформаційні зрушення у міграції детермінуються такими визначальними процесами розвитку світової економіки, як збільшення масштабів транснаціоналізації, посилення інтеграційних процесів на регіональному та на глобальному рівнях, формування системи глобального інституційного управління економічною діяльністю, і відповідно, новітніми рисами сучасного соціально-економічного розвитку. Від ефективного та вірного прийняття рішень в управлінні міграційними процесами залежить побудова демографічного правового суспільства та дотримання захисту національних інтересів, безпеки і територіальної цілісності України.

Розвиток міжнародного трудових ресурсів – свідчення того, що процеси світової інтеграції не тільки протікають в економічній і технологічних сферах, але й торкаються складнішої області соціальних та трудових відносин, яка набуває тепер глобального характеру. Рух трудових ресурсів на міжнародному ринку праці здійснюється у вигляді трудової міграції. Класифікаційні ознаки якої можна представити наступним чином: за тривалістю (регулярна, нерегулярна); за обмеженням на проживання і роботу (контрактна і ділова); за юридичним статусом мігрантів (легальна і нелегальна); за рівнем кваліфікації (міграція кваліфікованих та імміграція некваліфікованих працівників) [1, с. 393]. Різноманіття умов розвитку світового господарства і світової спільноти формують диференційовану структуру трудових ресурсів. Тому, міжнародними трудовими ресурсами можуть виступати міжнародні політичні організації; міжнародні громадські організації, міжнародні економічні структури тощо.

Обсяги чистої міграції трудових ресурсів впливають на такі важливі показники країни, як її конкурентоспроможність та економічна свобода. Згідно проведених розрахунків обсягу чистої міграції у розрізі показників індексу економічної свободи та індексу зростання конкурентоспроможності країн ТОП-10 та України в 2015 р., середнє значення індексу конкурентоспроможності за країнами ТОП-10 становило 5,2, а індекс економічної свободи сягнув 73,9 [2]. Індекс конкурентоспроможності України (4,0) на 1,2 позначку менше від середнього значення країн ТОП-10, де був найвищим в Швейцарії – 5,8, Швеції – 5,4, Фінляндії – 5,5. Найменший індекс у Австрії та Австралії – 5,1 (це на 1,1 більше ніж в Україні) [2]. Щодо індексу економічної свободи, варто зазначити, що в Україні даний показник становив лише 46,9, це на 27 менше від середнього значення (73,9) країн ТОП-10. Найвищої позначки даного показника досягнуто наступними країнами: Австралія – 81,4, Нова Зеландія – 82,1, Швейцарія – 80,5 [3]. Нижче середнього значення індексу економічної свободи з країн ТОП-10 в Австрії (71,2), Швеції (72,7), Німеччині (73,8), Фінляндії (73,4) [3].

Проведений аналіз свідчить про негативні наслідки процесів міграції для України порівняно із країнами ТОП-10, що відслідковується у динаміці проаналізованих вище індексів. Окрім проаналізованих показників, значний вплив на зростання ВВП мають [4, с. 123]: виплати емігрантів, а також працевлаштовані іммігранти в Україні, з кожним роком динаміка еміграційних процесів зсувається в бік збільшення, загальна кількість доходу від працюючих іммігрантів в Україні зростає, що посилює міжнародні конкурентні позиції національної економіки на глобальному ринку.

Міграційні процеси мають відповідати світовим соціально-економічним і міграційним тенденціям глобального розвитку економіки. Для здійснення цього, міграційна політика держави має бути складовою стратегії економічного розвитку України та втілювати ефективний механізм перерозподілу трудових ресурсів. Даний механізм повинен базуватися на достовірних індикаторах, які мають слугувати опорною інформаційною базою для розробки стратегічних цілей щодо управління міграційними процесами. Також, варто впровадити єдину систему показників моніторингу трудової міграції (з побудовою та використанням електронного атласу), що дозволило б здійснювати паспортизацію міграційних явищ і процесів та управляти ними в умовах глобалізації. Це сприяло б формуванню геоінформаційної й інноваційної карт самоорганізації мігрантів (завдяки використанню індикаторів факторів впливу) та проведенню оцінки реагування мігрантів на умови соціально-економічного та культурного розвитку (завдяки використанню індикаторів реагування).

Література

1. Горбаль Н. І. Міграційні процеси в контексті асоціації України та Європейського Союзу / Н. І. Горбаль, І. І. Бобиляк, І. Г. Мельник // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: збірник наукових праць. Серія: «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – Львів: Вид-во «Львівська політехніка», 2015. – № 819. – С. 391–400.
2. World Economic Forum [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/competitiveness-rankings>
3. Promoting Economic Opportunity and Prosperity: 2015 Index of Economic Freedom [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.heritage.org/index/pdf/2015/book/Highlights.pdf>
4. Уварова І. С. Модель впливу міжнародних міграційних процесів на економіку України / І. С. Уварова // Бізнес Інформ. – № 2. – 2015. – С.119–124.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕНЕРГОРИНКУ УКРАЇНИ

Бігун У. В., аспірант

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»,
uliana_bihun@ukr.net

Забезпечення економічної безпеки енергоринку передбачає досягнення такого стану, при якому гарантується задоволення економічних потреб суб'єктів енергетичного ринку, а також надійна захищеність від загроз внутрішнього та зовнішнього характеру.

Серед складових економічної безпеки виділяють інвестиційну, інноваційну, фінансову, енергетичну, зовнішньоторговельну, демографічну тощо. В умовах необхідності модернізації станцій і розподільчих ліній, синхронізації енергосистеми з ЄС, а також відновлення інфраструктури в зоні АТО, вагомим місцем у системі економічної безпеки відводиться саме інвестиційному забезпеченню розвитку паливно-енергетичного комплексу України.

Методом тарифного регулювання, який передбачає формування тарифів на основі довгострокового регулювання, спрямованого на залучення інвестицій в модернізацію енергетичного ринку, є стимулююче регулювання, іншими словами - RAB-регулювання (Regulatory Asset Base).

Ключовим моментом RAB-регулювання є визначення необхідної валової виручки (HBB) мережевої компанії - суми, необхідної і достатньої для покриття витрат компанії і забезпечення обґрунтованого прибутку на вкладений капітал.

Мережева компанія вільна у визначенні тарифів на мережеві послуги за умови, що її виручка не перевищить встановлених регулятором граничних значень. У протилежному випадку - різниця повинна бути повернена споживачам в наступному періоді регулювання. Якщо компанія зможе забезпечити скорочення своїх витрат, отримана фінансова вигода буде її доходом.

Отримавши у 2011 році статус Договірної Сторони в Європейському Енергетичному Співтоваристві (СЕС), Україна взяла на себе зобов'язання виконати ряд вимог, які передбачають створення спільного правового поля на енергетичних ринках країн-членів Співтовариства, зокрема, у питанні впровадження стимулюючого регулювання. Діюча система тарифоутворення в Україні, заснована на принципі «витрати плюс» (CPR - cost-plus regulation), передбачає встановлення тарифів мережевих компаній на базі економічно обґрунтованих витрат. Це означає, що тариф формується шляхом додавання до собівартості продукції певної частки прибутку у вигляді націнки. Слід зазначити, що даний метод не відповідає вимогам Директиви 2009/72/ЄС [1], оскільки не дає стимулів для підприємств скорочувати витрати та підвищувати ефективність.

Основними перевагами методу RAB перед діючою системою тарифоутворення є:

- збільшення горизонту і якості стратегічного планування, прогнозованість тарифів: можливість перерозподіляти необхідну валову виручку між роками в межах одного довгострокового періоду;
- створення економічної мотивації на зниження витрат, підвищення надійності та якості послуг, що надаються енергетичними компаніями;
- надання гарантій повернення інвестицій із забезпеченням заданого рівня прибутковості.

Вважаємо, що перехід на RAB-регулювання вигідний для всіх учасників енергоринку, зокрема, інвестори отримають гарантію повернення інвестованого капіталу, зниження ризиків, справедливий рівень прибутковості капіталу, споживачі - підвищення надійності та якості послуги, а також зниження тарифів. Компанії, що надають послуги, отримують рішення проблеми старіння і погіршення стану електричних мереж. З урахуванням того, що тариф встановлюється на 3-5 років, компанії зможуть прогнозувати свої витрати і доходи відразу на кілька років вперед.

Отже, перехід на RAB-регулювання - це перехід на нову інвестиційну стратегію, що забезпечить необхідне фінансування заходів по надійному функціонуванню та розвитку систем електропостачання, в тому числі їх оновленню та модернізації. Відповідно, розвинена мережева інфраструктура дозволить розширити виробничі потужності та підвищити рівень інвестиційної привабливості галузі, що, у свою чергу, сприятиме забезпеченню економічної безпеки енергоринку.

Список використаних джерел:

1. Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC [Electronic resource] // EUR-Lex — Access to European Union law [Official website]. — Access mode: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0072&from=EN>

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ СТІЙКОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Ткаленко Світлана Іванівна
доцент кафедри європейської інтеграції
Київського національного економічного університету Імені Вадима Гетьмана

Тенденції розвитку сучасного світу, а саме, глобалізація, інтернаціоналізація, інтеграція (а в певній частині й реінтеграція) посилюють взаємодію країн світу, що відбувається на основі конкурентоспроможності усіх суб'єктів господарювання.

Сьогодні Україні, враховуючи її особливе політичне становище та сучасний етап розвитку економіки слід працювати над формулою своєї нової парадигми. Перш за все, слід визначити модель економічного розвитку на основі як теоретичних, так і прикладних досліджень, яка призведе до підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Для цього необхідне переосмислення цілей і механізмів зовнішньоекономічної політики як фактора економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності відкритих економік [1, С.300]. Це означає, що Україна повинна мати чіткий набір переконань з приводу використання найбільш ефективної моделі розвитку, враховуючи досвід розвинених країн світу.

На нашу думку, пріоритетні напрямки стійкої конкурентоспроможної економіки України повинні охоплювати:

1) ринок інноваційної продукції та послуг. Ефективні взаємовідносини між виробниками і споживачами інноваційної продукції та послуг на основі використання нових інструментів, методів, технологій сприятимуть збільшенню частки на ринку та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних інноваційних товарів на світовому ринку. Для підвищення ефективності взаємодії між усіма суб'єктами даної ланки слід використати переваги цифрової революції. Також варто звернути увагу на залучення інвестицій до сфери високих технологій (у якості досвід можна використати економічний розвиток Сінгапуру, де була створена така організація, як Управління економічного розвитку, що здатна залучати постійний потік інвестицій до сфери високих технологій [2, С.81]);

2) біоекономіку та економіку біотехнологій – перспективний напрям розвитку економіки, тобто створення безвідходної економіки. Біоекономіка заснована на виробництві продуктів та їх похідних, тобто виробництво поновлювальних біологічних ресурсів та їх перетворення в інші продукти, енергію тощо. Біотехнології сьогодні використовуються у багатьох галузях виробництва. Загалом існує безліч різноманітних підходів до розуміння біоекономіки, але однозначно вона вирішує сьогоднішні глобальні проблеми, які постали перед людством. В ЄС, наприклад, розроблена і запроваджена у 2012 році стратегія «Інновації для сталого економічного зростання: біоекономіка для Європи» [4]. Отже, саме зосередження своєї уваги на прогресивних біотехнологіях сприятиме підвищенню рівня конкурентоздатності як національних товарів, так і країни загалом;

3) енергетичну безпеку та перехід до енергоефективного і енергоощадного використання та споживання енергоресурсів із впровадженням інноваційних технологій. Це одна з програм розвитку держави, що зазначено у Стратегії сталого розвитку «Україна-2020». Цей напрям передбачає, в першу чергу, повне забезпечення необхідними енергоресурсами країну, забезпечення ефективного використання власного паливно-енергетичного комплексу, диверсифікація джерел та шляхів постачання енергоносіїв та їх раціонального використання;

4) використання новітніх інструментів у фінансовій системі та на ринку на основі переваг цифрової революції. Особливо актуально використовувати такі інструменти для реального сектору, й перш за все в сегменті міжнародного кредитування [3, С.68].

Отже, саме на ці пріоритетні напрямки та міжнародне науково-технічне співробітництво призведуть до розвитку економіки країни та зростанню її конкурентоспроможності на світовій арені.

Література:

1. Кудирко Л.П. Трансформація підходів до вибору регуляторних моделей зовнішньої торгівлі // Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки: 36.наук. праць. – Маріуполь: ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Вип. 29. – 2015. – С.295-304
2. Лі Куан Ю. Із третього світу в перший. Історія Сінгапуру: 1965-2000. Пер. з англ. Є.Сагайдака. – К.: Видавнича група КМ-БУКС, 2016. – 760 с.
3. Мельнік В.А. Особливості міжнародного кредитування реального сектору економіки в сучасних умовах // Збірник наукових праць «Зовнішня торгівля. Економічна безпека» – Ун-т економіки та права «КРОК». – К., 2012. – Вип.9, С.65-71.
4. European Commission. Innovating for Sustainable Growth: A Bioeconomy for Europe [Електронний ресурс] / European Commission // Luxembourg: Publications Office of the European Union. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/bioeconomycommunicationstrategy_b5_brochure_web.pdf

РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВ: ДОСВІД ТА СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ КНР

Шишолін А.П.,

аспірант, начальник відділу зовнішньоекономічної діяльності департаменту міжнародного співробітництва Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
a.shysholin@gmail.com

У сучасному світі перед країнами стоїть завдання із забезпечення конкурентоспроможності національної економіки та її підприємств. Найбільш успішними в цій ситуації стають країни з розвинутою науковою, технологічною та фінансовою інфраструктурою, здатні виробляти наукоємну продукцію. Вказане підтверджують значні бюджетні кошти, що виділяються країнами-лідерами як на розвиток власних інноваційних систем.

Завдяки значним вливанням коштів та впровадженню пільгових політик наразі сформувалось декілька т.зв. «Пікових зон інновацій»: Кремнієва долина в США, біокластер на Сході США, Спільний європейський інноваційний простір з Центром у Німеччині, Арабський інноваційний кластер, Індійський інноваційний кластер та Східний інноваційний кластер (Японія, Тайвань, Південна Корея та КНР).

Китай як одна із держав-світових лідерів, вбачає себе глобальним гравцем та активним учасником Світової інноваційної системи через присутність у світових трансферних мережах і зонах інновацій. Відтак у своїй інноваційній політиці уряд країни використовує три ключові принципи: глобалізаційність, мережевість та багополюсність.

Курс на інноваційний розвиток Китаю розпочався з публікації у 2006 році «Основних положень державної середньої довгострокової програми розвитку науки і техніки на 2006-2020 рр.» [2]. У рамках Програми позначені пріоритети інноваційного розвитку країни як частини національної стратегії, а також поставлено завдання по входженню до переліку інноваційних держав до 2020 року. Для досягнення цілей Програми планувалось збільшення витрат на дослідження і розробки до 2,5% від ВВП, а також зниження залежності від технологій з-за кордону.

Ключові рішення з формування в Китаї національної інноваційної системи були прийняті на XVII з'їзді Комуністичної партії Китаю в 2007 році. На з'їзді були визначені інституційні умови побудови інноваційної системи:

- підвищення рівня конкурентоспроможності підприємницького сектора як основного генератора нововведень;
- інтеграція підприємств в глобальну інноваційну сферу як найважливіша умова розвитку національних галузей високих технологій;
- пріоритет державної політики в розвитку освіти, науки та технологій, у створенні сприятливих інституційних умов для інноваційного зростання [3].

У серпні 2016 року Уряд КНР оприлюднив «Програму науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт на 13 п'ятирічку», згідно якої до 2020 року КНР має піднятися з нинішнього 18-го на 15-е місце в світовому рейтингу інноваційних економік. За планом, науково-технічні досягнення забезпечуватимуть до 2020 року до 60% зростання національної економіки. Для порівняння, у минулому році цей показник становив 55,3%. У Програмі підкреслюється, що в майбутньому китайський уряд збільшить фінансування НДДКР.

На думку китайських фахівців, 17% технологій в 13 базових сферах національної економіки знаходяться на передовому світовому рівні, 31% - на середньосвітовому, 52% прагнуть до цього показника. У 2015 році інвестиції в науково-технічні дослідження в КНР склали 1 трильон 400 мільярдів юанів (близько 200 мільярдів доларів), а в США цей показник перевищив 400 мільярдів доларів.

Згідно з Програмою розвитку НДДКР Китаї також почнеться реалізація більше 10 важливих спеціальних науково-технічних проектів, розрахованих до 2030 року, в таких областях, як квантові обчислювальні машини, космічний зв'язок, кіберпростір, робототехніка, штучний інтелект і т.п.

Для реалізації завдань «Китайського 13-го п'ятирічного плану з наукових і технологічних інновацій», просування сталого, всеохоплюючого та глибокого міжнародного співробітництва з наукових і технологічних інновацій та покращення інтернаціоналізації наукового та технологічного прогресу, подальша співпраця в науковій розробці будуть проводитись в рамках інноваційного проекту «Один пояс – один шлях».

Загалом 13-тий п'ятирічний план КНР посилив вплив інновацій на економіку держави, визначивши наступні пріоритети:

1. Глобальна інноваційна ініціатива через оптимізацію розподілу ресурсів у глобальному масштабі для технологічних інновацій, що надало можливість залучити найкращі іноземні досягнення, які сприятимуть створенню інноваційної спільноти в КНР та виведуть її на лідерські позиції в світі.

2. Сприяння інноваціям через двонаправлений потік – експорт та імпорт інноваційних рішень при активній підтримці банківського та інвестиційного секторів.

3. Підвищення рівня відкритості та співробітництва з територіями КНР – Макао, Гонконгом та Тайванем.

Важливим кроком видозміни світової системи інноваційної діяльності для КНР стане участь у створенні спільних інноваційних структур (технопарків, спільних центрів, індустріальних парків) із США, Великобританією, ЕС, Сінгапуром та країнами пострадянського простору. Вказане можливе за умови активної урядової політики, тому КНР ініціюватиме нові перемовини про співпрацю в інноваційній сфері на урядовому рівні, а також через діалог господарюючих суб'єктів на основі принципів відкритості до співпраці.

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ

Селіверстова Анастасія Сергіївна, студентка III курсу, групи УС-41, спеціальність “Міжнародна економіка”,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
Asistasia1997@mail.ru

Найкращим показником узагальненої конкурентоспроможності країн наразі можна вважати Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index), який являє собою глобальне дослідження країн, що знаходяться на різних рівнях економічного розвитку, та утворення рейтингу за отриманими результатами. Дослідження проводяться Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ) з 2004 року щорічно. Для цього використовують загальнодоступні статистичні дані та проводять глобальні опитування керівників у компаніях.

Індекс глобальної конкурентоспроможності складається з 113 змінних, які згруповані за 3 основними групами: «Основні вимоги», «Підсилювачі ефективності» та «Інновації та фактори вдосконалення» [1].

Розглянемо Індекс глобальної конкурентоспроможності країн «Великої сімки», деяких пострадянських держав, у тому числі України за 2008-2016 роки (табл.1).

Таблиця 1 Індекс глобальної конкурентоспроможності обраних країн за 2008-2016 роки

Країни		Роки								
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Велика сімка	США	5,74	5,59	5,43	5,43	5,47	5,48	5,54	5,61	5,70
	Японія	5,38	5,37	5,37	5,40	5,40	5,40	5,47	5,47	5,48
	Німеччина	5,46	5,37	5,39	5,41	5,48	5,51	5,49	5,53	5,57
	Велика Британія	5,30	5,19	5,25	5,39	5,45	5,37	5,41	5,43	5,49
	Франція	5,22	5,13	5,13	5,14	5,11	5,05	5,08	5,13	5,20
	Італія	4,35	4,31	4,37	4,43	4,46	4,41	4,42	4,46	4,50
	Канада	5,37	5,33	5,30	5,33	5,27	5,20	5,24	5,31	5,27
Пострадянські держави	Росія	4,31	4,15	4,24	4,21	4,20	4,25	4,37	4,44	4,51
	Казахстан	4,11	4,08	4,12	4,18	4,38	4,41	4,42	4,49	4,41
	Грузія	3,86	3,81	3,86	3,95	4,07	4,15	4,22	4,22	4,32
	Молдова	3,75	-	3,86	3,89	3,94	3,94	4,03	4,0	3,86
	Литва	4,45	4,30	4,38	4,41	4,41	4,41	4,51	4,55	4,60
	Латвія	4,26	4,06	4,14	4,24	4,35	4,40	4,50	4,45	4,45
Україна		4,09	3,95	3,90	4,00	4,14	4,05	4,14	4,03	4,0

Складено на основі [2].

Після проведення аналізу статистичних даних бачимо наступне: Індекс глобальної конкурентоспроможності України зменшується з 2014, тобто Україна втрачає свої позиції в рейтингу країн світу за даним показником. За даними 2016-2017, Україна займає 85 місце серед 138 країн, а у попередньому році була на 79 місці. Отже, ми втратили 6 позицій за рік.

З інших обраних країн лише Молдова має незначно менший Індекс глобальної конкурентоспроможності, ніж в Україні. А Грузія випередила Україну вже в 2013 році, хоча раніше мала гірші показники. За деякими позиціями Україна займає останні місця у рейтингу. Наприклад, за міцністю банків вже другий рік Україні присвоєно останнє місце серед інших оцінюваних країн.

З досліджень Всесвітнього економічного форуму можна зробити висновки, що Україна втратила свої позиції найбільше за тими показниками, які характеризують розвиток інфраструктури і фінансового ринку та макроекономічне середовище.

Необхідно проводити деякі заходи для покращення ситуації та підвищення конкурентоспроможності України. Перш за все необхідно усунути корупцію, яка є найпроблемнішим фактором для ведення бізнесу в Україні. Також слід знизити податкові ставки. Складність податкового законодавства є вагомою перешкодою для ведення бізнесу.

Для підвищення конкурентоспроможності України необхідно позбутися політичної нестабільності. Ситуація також покращиться, якщо вкладати кошти в інновації та науково-технічний розвиток. Крім того важливо покращити якість охорони здоров'я та підвищити освіченість працівників.

Література:

1. Governance Assessment Portal [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gaportal.org/global-indicators/global-competitiveness-index>
2. WORLD ECONOMIC FORUM [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reports.weforum>.

NATIONAL BRAND AS A FACTOR OF ECONOMIC GROWTH

I. Starodub , student of UL-61, FMM

I. Manayenko, Ph.D., assistant professor of management

National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", i
rusyastarodub@gmail.com

Economic growth in a globalized world is becoming increasingly unrealistic notion as environmental factors of the country can lead to unpredictable effects. That is why we need to search for and implement internal reserves for such growth. National brand is among them. Often two terms "brand" and "trademark" are identified, but a trademark is almost owned by all companies and only units have a brand. Brand is the final stage, the so-called trademark with stable image. That is, the brand is a combination of copyrights, trade name and trademark.

Consumer confidence and popularity in the market are the most important features of the brand [1]. Nowadays, national branding, reputation and image of the country are very relevant topics for both international relations and for domestic (including economic) situation. According to S. Anholt, the process of national branding is a systematic process of coordination, behavior, investment, innovation and communication strategy for the implementation of competitive identity. The basic idea of building a hexagon of Simon Anholt, (a guru in the field of national branding), depends on the forces that shape the economy of any country – exports of the country, goods and services, foreign and domestic policy, investment, culture and heritage, tourism, the desire to visit the country and people[1].

First of all, national branding as a factor of economic growth has influence on the revival of international trade, attracting foreign investment and decent competitiveness among developed countries. For example, only "Euro 2012" increased investments in Ukraine's development in various sectors by 4.5%. Moreover, it is generally improve the image of Ukraine in the world [1]. Tyukarkina A. notes that national branding is a complex of measures in the field of exports, culture, internal and external policies and investments to develop and implement strategy to build national brand which will increase political influence of the country, strengthen international partnerships and stimulate national feeling identity [2].

In 2016 the value of national brand of Ukraine increased by 39%. As a result, Ukrainian brand is the third among the brands developed countries. Brands' consumers pay extra money not only for the actual quality of the goods, but also for the brand (identity). That is why Ukraine should create new, worthy of international competition, national brands and distribute them internationally.

What will the world further expansion Ukrainian brands?

1. It will receive additional income (one of any brand product is at least 1.5 times more expensive than the same unit of product made by not brand factory / company / garment factory).

2. It will make the selection procedure of goods easier for consumer (because through advertising, logo, bright design and guaranteed quality, the buyer immediately optes for branded goods).

3. It will identify the manufacturer and other products among its competitors' products (if the buyer is satisfied in some particular unit of product, the consumer will draw attention to the logo and will want to use other products from this manufacturer).

In general, there are some countries-brands that are on long etched in their images. For example, New Zealand is a country with unique terrestrial and cosmic landscapes; Greece is the cradle of mankind; Georgia is a country of wine and "Borjomi"; Israel is the birthplace of three world religions and historical "Mekka"; Finland is the birthplace of "Santa Claus" and so on. Today, Ukraine is positioning itself as an agricultural superpower, donor migrants to the EU, a successful manufacturer of products of military-industrial complex, IT outsourcing, etc. Perhaps now, our country has not unified and stable brand, but Ukraine should develop in the creation, selling and distribution of national brands not only in our country but also abroad.

References:

1. Miroschnichenko V. / Ukraine National Branding [electronic resource] - Access <http://innovations.com.ua/ua/articles/14169/temp>
2. Statement of Prime Minister of Ukraine Groisman V., in 2016. National product. [Electronic resource] - Access: pravda.com.ua/news/2016/12/10/614032

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ МІЖ КРАЇНАМИ

Прочан І.І., студентка 3 курсу, гр. УС-41,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
innapr.ua@gmail.com

Міжнародне науково-технічне співробітництво стало предметом дослідження багатьох видатних науковців, таких як І.І. Дахно, Ю.М. Колосов, К.Г. Борисов, Л.А. Гумеров, В.М. Шугуров, К.А. Задумкін та інші. Проте недостатньо дослідженими залишаються питання оцінювання ролі самої держави у розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва. Актуальною є проблема визначення залежності торгівельно-економічних зв'язків між країнами та науково-технічного співробітництва. Статистичні показники щодо обсягів товарообігу та міжнародного науково-технічного співробітництва України з іншими країнами світу наведено у табл.1.

Таблиця 1
Показники інтенсивності науково-технічного співробітництва та товарообігу України з Білорусією, Німеччиною, Болгарією та Бельгією

№	Показник	Роки	Країни світу			
			Білорусь	Німеччина	Болгарія	Бельгія
	1	2	3	4	5	6
1	Кількість угод про науково-технічне співробітництво з Україною	2011	4	1	1	-
		2012	-	2	-	1
		2013	5	-	-	1
		2014	1	2	1	-
		2015	28	3	2	-
2	Кількість поточних спільних науково-технічних проектів з Україною	2011	150	4	2	4
		2012	6	26	2	4
		2013	72	7	2	4
		2014	51	-	2	4
		2015	2	-	2	4
3	Товарообіг з Україною, млн. дол. США	2015	726,2	6200	789	325,3

За даними таблиці бачимо, що Україна має найбільш тісні відносини як в торгівельному відношенні, так і в науково-технічному співробітництві з Білорусією та Німеччиною – найбільша кількість угод та спільних патентів. Проте не можна казати про точний взаємозв'язок між товарообігом та науково-технічним співробітництвом. Німеччина має з Україною товарообіг у 8 разів більший, ніж Білорусь. Проте саме країна-сусід веде активне науково-технічне співробітництво з Україною.

На жаль, статистика показує нам, що Україна має такий тісний зв'язок лише із країнами колишнього СРСР. Поки що ми не маємо розвитку у науці та наукових розробках з європейськими країнами. Проте, саме у західних країнах виділяють більший відсоток з державного бюджету на розвиток наукових досліджень та розробок. Наша держава таким досвідом похвалитися не може.

Проаналізувавши все вищезазначене, можна зробити наступні висновки. По-перше, Україні потрібно розвивати науково-технічне співробітництво не тільки із країнами-сусідами чи колишнього СРСР, але й з іншими країнами усього світу. По-друге, державі слід виділяти більше коштів на розвиток науки. І останнє, але не менш важливе – правильний розподіл коштів. Мала частка з бюджету на науку є проблемою не тільки в Україні, але й майже в усіх країнах СНД – ми витрачаємо біля 1% в кращому випадку. У розвинених країнах ситуація значніше краща – 2-4% від держбюджету на розвиток науки та наукових розробок. Тому потрібно детально слідкувати куди і на що саме ідуть державні кошти.

Список використаних джерел:

1. Скоробогатова Н.Є. Витрати інноваційно-інвестиційної діяльності наукоємних підприємств України / Н. Є. Скоробогатова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2015. - № 2 (57). – С. 162 – 168.
2. Державна служба статистики України - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Зінчук Сергій, студент кафедри міжнародної економіки, гр. УС-52,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
serogazinchouk@gmail.com

Однією із характерних особливостей національних економік є глобальна заборгованість. На сьогоднішній день тяжко знайти країну яка здійснювала свою діяльність й обходилася без запозичень. Нестача власних фінансових коштів, що потрібні для підтримки курсу національної валюти, покриття бюджетного дефіциту, виконання боргових зобов'язань, фінансування різноманітних проектів тощо, зумовлює державу використовувати позики. Позитивним чинником для економічного зростання держави вони стають тоді, коли відбувається ефективне їх використання. З іншої сторони, надмірне збільшення заборгованості може привести країну до порушення макроекономічної стабільності й навіть до фінансової кризи. Наразі, питання управління зовнішньою заборгованістю є дуже важливим для України.

Державний борг – загальна сума боргових зобов'язань з повернення отриманих та непогашених кредитів (позик) станом на звітну дату, що виникають внаслідок державного запозичення. [1].

Аналізуючи динаміку зміни величини зовнішньої заборгованості, спостерігаються такі тенденції: з 2007 до 2013 року величина постійно збільшувалася, лише в період 2013-2015рр. почала спадати. Відповідно на 2007 рік обсяг зовнішнього боргу становив 79 955 млн. дол., або 56% від ВВП, а на 2015 рік його сума складає 118 729 млн. дол. або 131% до ВВП. За два роки 2013-2015рр. ця величина скоротилася на 24 млн. дол., в той час коли частка від ВВП навпаки зросла на 52,2%. Дану розбіжність можна пояснити знеціненням національної валюти, внаслідок цього розмір ВВП впав більше, ніж сума зовнішньої заборгованості, а саме на 17% відбувся спад боргу і відповідно на 50% відбувся спад величини ВВП [2]. Аналітичний аналіз інформації дозволив виділити основні причини, через які існує зовнішній борг, до яких можемо віднести наступні:

1) економічно-політична криза в країні:

- військові операції на Сході України, а також нестабільність політичної ситуації в країні;
- зниження обсягу експорту, зниження курсу національної валюти, низький рівень валютних резервів, відсутність стабільної банківської та фінансової системи України.

2) стимулювання економіки за допомогою скорочення податків, проте без відповідного зростання державних доходів.

Державний борг здійснює вплив на економіку країни. Він пов'язаний з обліковою ставкою і валютним курсом. Спостерігаючи за динамікою зміни частки зовнішнього боргу до ВВП й валютним курсом НБУ, можемо побачити цікаву ситуацію, що їх тенденції до змін подібні, а саме: значний приріст частки боргу у ВВП у 2008-2009 рр. відповідає підвищенню курсу долара з 5 до 8 грн /дол.; стрибок долара з 8 до 25-26 грн/дол. відповідає підвищенню боргу в 2013-2015 рр., ці зміни впливають на облікову ставку (одним із завданням якої є підтримка валютного курсу) тенденція котрої також збігається з попередніми показниками [3].

Величина облікової ставки є важливим індикатором для визначення ставок на позики та вклади. При її зростанні дорожчими стають позики для банків, які у свою чергу пропонують дорогі кредити. Це впливає на зменшення позичальників у банку, як наслідок зменшується платоспроможний попит на послуги і товари що купувалися в кредит. В свою чергу виробники стримують темпи нарощування виробництва та цін через низький попит. В результаті розвиток економіки скидає темпи, а добробут населення при цьому не зростає.

В сьогоднішній ситуації – в часи, коли дефіцит грошових ресурсів є важливою проблемою, наявність нестабільності на макrorівні і швидких змін зовнішнього середовища, дуже важливо тримати руку на пульсі й регулярно проводити аналіз обсягу і тенденції руху зовнішнього боргу. Необхідно правильно визначитися з основними важелями руху української економіки і відповідно до них вірно скласти стратегію економічного розвитку на середньостроковий період. Для вирішення наявних проблем доречно скористатися досвідом наших закордонних колег. [4].

Аналізуючи сьогоднішню ситуацію висуваються такі пропозиції: стимулювання населення до заощадження коштів у довгострокових періодах шляхом впровадження певних державних програм, підвищення ефективності використання запозичень, методом скорочення видатків на непродуктову і збільшення їх у продуктову сферу діяльності держави. Незважаючи на важку ситуацію в Україні, в нашій країні є великий потенціал для якого потрібні висококваліфіковані фахівці.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України: за 2010 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Стаття
2. Визначення основних термінів – 2010. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Національні рахунки [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua> .
4. Валюта [Електронний ресурс] / Фінансовий портал // Валютний курс за 2007-2015 рр. – Режим доступу: <http://minfin.com.ua>
4. Оскільки величина облікової ставки... [Електронний ресурс] / електронний вісник «Економічна правда», – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news>

РОЛЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ

Біловол А. О., студент, ФММ, гр. УС-51

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
artem.bilovol@gmail.com

Сьогодні світ стоїть на порозі чергової науково-технічної революції, що повинна ознаменуватися створенням штучного інтелекту і початком ери роботів. Остання НТР призвела до заснування ряду нових галузей як у промисловості, так і сфері послуг. Завдяки її плодам за останні десятиліття з'явилися ІТ-компанії, капіталізація яких порівнянна з ВВП України, а інформаційні технології зробили США та Японію однозначними економічними лідерами світу кінця ХХ ст. При цьому наша держава приділяє новій НТР мало уваги, хоча вже сьогодні по новинах можна побачити реально існуючі прототиби роботів, а вчені прогнозують їх масове впровадження вже з 2020 року [1]. Очевидно, що при даних умовах розвитку науки в Україні і навіть при істотних вливаннях коштів у цю галузь, наша країна навряд чи встигне потрапити в лідери індустрії майбутнього. Єдиною можливістю змінити таку ситуацію є міжнародна науково-технічна співпраця.

Ціллю МНТС є підвищення рівня конкурентоспроможності економіки країни-учасника, розширення використання інноваційних технологій та власне прискорення науково-технічного розвитку. Цього всього Україні суттєво не вистачає, тому участь в співробітництві важко переоцінити. Нині Україна є учасником 16 міжнародних науково-технічних програм [2]:

EUREKA (Німеччина); Equity and Venture Capital Association (Бельгія); GlobalNetAdvantage (США); НОРУМ (Росія); PRO INNO Europe (Бельгія); Top technology ventures (Велика Британія); U.S. CRDF (США); DFJ VTB Aurora (Росія); MyCapital (США); German Academic Exchange Service (Німеччина); Гранти Фонду Інженерної Інформації на реалізацію інноваційних проектів (США); Європейський Банк Реконструкції і Розвитку (Велика Британія); Рамкові програми (Європейський союз); German Corporation for International Cooperation (Німеччина); Програма АСС в області гуманітарних наук в Білорусі, Росії і Україні (США); International Bureau Of The Federal Ministry Of Education And Research (Німеччина).

В даних організаціях проводиться обмін науково-технічними розробками та поширення нових ідей, що тепер є дуже корисним для України. При цьому можна зазначити, що нашими партнерами є високорозвинені країни західного світу, що значно підвищує ефект співробітництва та його роль для України.

При аналізі участі України в цих МНТС було зроблено висновки, що роль нашої країни є недостатньою і потребує перегляду для підвищення користі від досліджень. По-перше, потрібно збільшити витрати на науку в цілому, оскільки фінансування української науки нині переживає неймовірну кризу [3]. По-друге, паралельно з політичним та економічним зближенням з ЄС потрібно також брати участь у європейських наукових програмах. По-третє, потрібно до цих програм активно залучати українські освітні заклади та підприємства. По-четверте, необхідним є створення власного національного наукового центру МНТС, де б поєднувалися теоретичне та практичне використання наукових розробок.

Таким чином, Україна зможе значно покращити свій економічний стан та ефективніше використати науковий прогрес, якщо зрозуміє масштаби користі від науково-технічного співробітництва. Але це є можливим лише у випадку, якщо наша держава буде тісно економічно та технологічно співпрацювати із більш розвинути країнами. Тому сьогодні однією з основних цілей України має бути активізація у сфері міжнародної науково-технічної співпраці, яка забезпечить економічне зростання та науково-технічний прогрес у країні.

Література:

1. Когда машины отберут у людей работу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://24news.com.ua/27470-kogda-mashiny-otberut-u-lyudej-rabotu/>
2. Інтеграція міжнародної діяльності в наукову сферу України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www1.nas.gov.ua/rsc/psc/worldwide/Pages/default.aspx>
3. Витрати на науку в Україні рекордно знизилися [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/ukraine/3800394-vytraty-na-nauku-v-ukraini-rekordno-znizylisia>

НЕЗРІЛІСТЬ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

Коцко Т.А., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»,
tkotsko@gmail.com

Протягом багатьох років в Україні тривають дискусії щодо пошуку механізмів активізації інноваційної діяльності та розвитку інноваційного потенціалу економіки. У цьому контексті, багато уваги приділяється і пріоритетам міжнародного науково-технічного співробітництва, яке є важливою складовою в системі напрямів державної інноваційної політики. На найвищому рівні було прийнято цілий ряд документів, які визначали стратегічні орієнтири держави у даній сфері [2]. З огляду на колосальний науковий потенціал країни, сформований у період планової економіки, актуальність зазначених дискусій є цілком логічною. *Адже, активізація інноваційних процесів через міжнародне науково-технічне співробітництво, – це шлях до моделі сталого розвитку економіки.*

Разом з тим, реальних зрушень в інноваційній сфері України досягнути не вдалося. Так, *за даними звіту про Глобальну конкурентоспроможність Всесвітнього економічного форуму [1], Україна за субіндексом «Інновації» у 2016 р. посіла 52 місце серед 138 країн. За Глобальним індексом інновацій, який дозволяє оцінити здатність країн світу створювати сприятливе середовище для інновацій, а також результат від інноваційної діяльності, – 56 місце серед 128 країн світу (у 2015 році – 64 місце, у 2014 році – 63) [3].* Фундаментальною причиною низької ефективності інноваційної політики держави у першу чергу є незрілість її інституційної основи та дезінтегрованість структурних складових національної інноваційної системи. За субіндексом «Інститути», звіту про Глобальну конкурентоспроможність, у 2016 році Україна перебуває на 129 місці серед 138 країн світу [1]. При цьому тривалий час, позиції країни у рейтингу принципово не змінюються. *Подібна ситуація не просто уповільнює процеси посилення інноваційної складової в системі чинників економічного розвитку, а породжує цілий комплекс загроз економічній безпеці,* які проявляються у деформації механізмів відтворення, неефективному використанні ресурсного потенціалу економіки, обмеженості ресурсів розвитку в цілому, а відтак, – поглибленні та закріпленні структурних деформацій в економіці.

Наявність колосальних ризиків ведення бізнесу в Україні, що є основою прийняття рішень щодо започаткування тих чи інших проектів міжнародного співробітництва, а також відсутність реальних ринків, обмежена їх ємність, не просто демотивує потенційних суб'єктів співробітництва, але, що набагато важливіше, – обмежує стратегічну мотивацію. Як результат, вони зорієнтовані не на довготермінову співпрацю, не на стратегічний розвиток пріоритетних для країни галузей, а на ситуативні інтереси, доступ до дешевих ресурсів, швидку окупність інвестиційних вкладень, промислове шпигунство, посилення впливу на потенційних конкурентів тощо. Таким чином формуються стійкі передумови активізації загроз економічній безпеці країни.

Як свідчить світова практика, міжнародне науково-технічне співробітництво, – це саме той напрям, який дозволяє прискорювати економічну динаміку та підвищувати її якість, ефективність, незважаючи на інверсійний тип ринкової трансформації. Його слід розглядати з точки зору важливої складової моделі випереджаючого розвитку, орієнтація на яку, надзвичайно актуальна для України, оскільки вказаний інструмент безпосередньо пов'язаний з залученням іноземних інвестицій, інноваційних технологій виробництва та поширенням передового управлінського досвіду. Важливим ефектом такого співробітництва є переструктурування національної інноваційної системи країни, посилення інтегрованості її складових, формування стійких передумов інноваційного розвитку галузей промисловості та залучення країни до більш глибокої участі у міжнародному поділі праці.

В Україні, від співробітництва у міжнародній сфері часто очікують вирішення базових проблем, – відродження галузі, розширення виробництва, створення робочих місць тощо. Однак, *міжнародне науково-технічне співробітництво не може компенсувати недоліки економічної політики держави.* Лише наявність зрілої інституційної основи співробітництва дозволить вирішувати завдання стратегічної ваги, – формувати передумови розвитку наукомістких галузей, стимулювати виробництво інноваційної продукції, перехід на нові технологічні уклади. Така інституційна основа може бути сформована при наявності повноцінної моделі ринкової економіки, яка в Україні, поки що, відсутня.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інформація Всесвітнього економічного форуму «The Global Competitiveness Report» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.weforum.org/issues/global-competitiveness>
2. Коцко Т.А. Пріоритети та суперечності інноваційної політики держави в контексті завдань структурної перебудови економіки // Сталий розвиток – ХХІ століття: управління, технології, моделі: колективна монографія / за наук. ред. проф. Хлобистова Є.В. – Черкаси: видавець Чабаненко Ю.А., 2015. – С. 58-77.
3. Світова організація інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.int/publications/en/>.

ВПЛИВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ НА РІВЕНЬ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ СВІТУ

Корогодова О. О., к.е.н., доцент,
КПІ ім. Ігоря Сікорського, o.korogodova@kpi.ua
Кугій А. А., студентка групи УС-31,
КПІ ім. Ігоря Сікорського, anna12kugii@gmail.com

Вплив діяльності структур транснаціонального типу підприємництва на показники світових інтеграційних процесів у агропромисловій сфері є дуже значним. Участь прямих іноземних інвесторів відіграє важливу роль для підприємств АПК країн, що розвиваються, і має неоднозначний вплив і форми:

1. Оновлення основних засобів у секторальній структурі агропромислового комплексу, що проводиться ТНК, має позитивні та негативні наслідки. Впровадження енергоефективних технологій, переоснащення основного та допоміжного типу виробництва, а також апробація новітніх методів збільшення продуктивності праці мають позитивний вплив. Надмірне використання приватних дрібних фірм транснаціональними компаніями поряд зі збільшенням рівня безробіття відносять до негативних сторін. Країни, що розвиваються, виступають у більшості випадків країнами перебування ТНК, тому несуть типові для них наслідки. Присутність ТНК у приймаючих країнах створює передумови для активного розповсюдження нових технологій та товарів, а також сприяє підвищенню рівня розгалуженості міжнародного співробітництва. Щорічно вклад транснаціональних компаній у розвиток R&D зростає, а витрати на них становлять 46% від сукупних світових.

2. Торгівельна політика агропромислових компаній через панування ТНК підкорюється впливу тарифних і нетарифних методів регулювання зовнішньої торгівлі. Розвинені країни монополізують ринки агропромислової продукції з високою доданою вартістю та обмежують вхід інших країн на ці ринки. Відносини структур транснаціонального типу підприємництва з урядами країн перебування неоднорідні. З одного боку, присутність зацікавлених ТНК у підприємствах АПК привносить їх як додаткових суб'єктів, що слугують побічними джерелами надходження податків до бюджету; через високу конкурентоздатність вони спроможні протистояти встановленим місцевим монополіям. З іншого боку, отримавши переваги на національному ринку, транснаціональні компанії схильні до встановлення додаткових умов ведення бізнесу та монополізації процесів ціноутворення. Корпорації можуть існувати не споріднено з реалізацією національної політики, чим викликають протидію з боку урядів.

3. Стимулювання прогресу агропромислового комплексу країн, що розвиваються, призводить до поступового зростання інших галузей (мультиплікативний ефект). Серед позитивних наслідків зазначають отримання додаткових інвестицій, проте вклад інвестицій відбувається в односторонній спеціалізації, яка визначається інтересами стейкхолдерів. Інвестиції, спрямовані в країни перебування, найчастіше використовуються для виробництва експортних культур та продовольчих товарів з низькою доданою вартістю. Отриманий прибуток витрачається у країні базування ТНК на внутрішнє фінансування. Серед недоліків також зазначають те, що країни перебування менш гнучко реагують на присутність та відсутність ТНК. Закриття іноземних підрозділів та перекриття потоку інвестицій може викликати ефект згасання інших галузей. Розподіл капіталовкладень у світі вказує, що 79,5% основних інвестицій накопичено у країнах першої десятки за рівнем ВВП. В той же час периферійні та полупериферійні країни, що мають 0,8% та 19,7% інвестицій в глобальній економіці залежать критично від притоків капіталу. Ще одним мінусом є те, що діяльність ТНК у приймаючих країнах часто має негативні екологічні наслідки.

Отже, по-перше, участь структур транснаціонального типу підприємництва у формуванні та розвитку АПК країн, що розвиваються, більша за участь у розвинених країнах, та попри це, незначна. По-друге, вплив діяльності ТНК на агропромисловий комплекс країн, що розвиваються, має двоїстий характер, тобто, привносить як позитивний, так і негативний прояв. По-третє, прогрес АПК країн, що розвиваються, має базуватися на використуванні ТНК у власних інтересах для стратегічного просування національних ідей у довгостроковій перспективі. Національна політика має бути спрямована на використання позитивних ефектів від присутності транснаціональних компаній та нівелювати негативний вплив.

Література:

1. Войтко С. В., Гавриш О. А., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є. Транснаціональні корпорації : навч. посібник / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. О. Корогодова, Т. Є. Моїсеєнко. – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 208 с.
2. Гронтковська Г. Е. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Г. Е. Гронтковська, О. І. Ряба, А. М. Венцурик, О. І. Красновська. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 384 с.

ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СЦЕНАРІЇВ ФОРСАЙТУ ДЛЯ КРАЇН З ВРАХУВАННЯМ ПЛАНОВОГО ПЕРІОДУ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Войтко С. В., д.е.н., професор,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
s.voytko@kpi.ua

Методологію передбачення (англ. форсайт) у сегменті соціально-економічного розвитку України на середньо- та довгостроковому часових горизонтах запропоновано в [1]. Сценарне планування у цій роботі виявило основні напрями розвитку для України. Подальшими кроками після виявлення напрямку руху є успішна реалізація обраного сценарію. Особливої уваги впродовж всього періоду потребує використання потенціалу людського капіталу України, спроможного здійснити ті перетворення, які у цій науковій роботі винесені як «п'ятдесят головних дій влади». Це, у свою чергу, може привести до сталого (чи збалансованого) розвитку країни [2] (при реалізації відповідного сценарію). До того ж, кожен із запропонованих 8-ми сценаріїв розвитку країни передбачає чітке розмежування на певні планові періоди, кожен з яких забезпечується ресурсами (людські, фінансові, технологічні тощо). Саме такі складові як сценарії, ресурси та планові періоди мають бути єдиним механізмом. Трьохвимірну матрицю взаємодії цих складових показано на рис. 1.

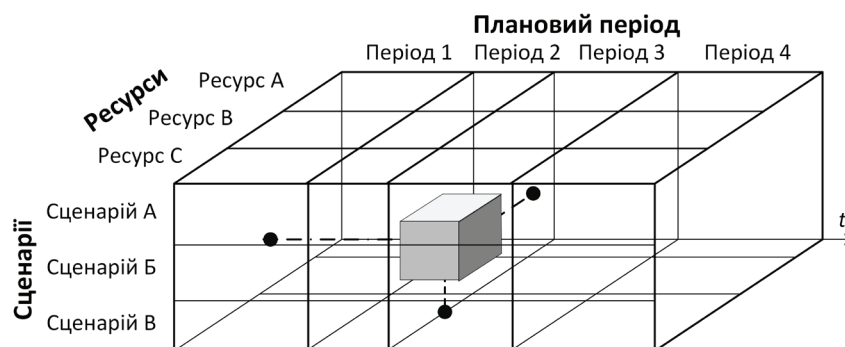

Рис. 1. Трьохвимірна матриця реалізації у часі сценаріїв взаємодії на планових періодах з врахуванням ресурсного забезпечення

Такий підхід надає змогу розмежувати у часі та чітко уявити ті дії влади та суспільства, які є необхідними на кожному проміжку часу для реалізації того чи іншого сценарію (оператор $\{S\}$). Кожен елемент матриці можливо аналітично описати. Такий елемент містить часові межі (абсолютний або відносний час), перелік ресурсів і назву сценарію, що реалізується. Плановий період позначимо оператором $\{P\}$. Кожен з ресурсів має бути оціненим у відносних одиницях з метою однозначної оцінки та можливості аналітичної обробки та моделювання. Фінансові ресурси мають бути приведені до базового року з врахуванням інфляційних процесів. Людські ресурси через рівень освіченості населення та продуктивності праці наближено оцінюються у відносних одиницях. До того ж доцільно враховувати інтелектуальний потенціал, що опосередковано можна оцінити в кількості об'єктів інтелектуальної власності. Потреба у виробничих потужностях, ресурсному забезпеченні виробничого процесу визначається у відносній вартості придбаних до наявних основних засобів. До того ж досить важливим є комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності, що відображається як нематеріальні активи підприємств. Ресурси позначимо оператором $\{R\}$. Ресурсів використовується скінченна кількість $\{R_1\} \dots \{R_N\}$. До речі, вплив ресурсного забезпечення на успішність здійснення конкретної стратегії на певному етапі реалізації для кожного різновиду при зростанні необхідності у ресурсі може бути як позитивний, так і негативний. Для позначення зворотного (негативного) впливу використовуватимемо позначення $\{R_k\}$.

Отже, успішність у досягненні визначених цілей (оператор $\{A\}$ — досягнення цілі) на середньо- та довгостроковому періодах визначається комбінацією обраного сценарію $\{S\}$ на плановому періоді $\{P\}$ за необхідних ресурсах $\{R\}$: $\{A\} \rightarrow \{S\} \uparrow \rightarrow \{P\} \uparrow \rightarrow (\{R_1\} \uparrow \dots \{R_k\} \downarrow \dots \{R_N\} \uparrow)$.

Використані літературні джерела:

1. Форсайт та побудова стратегії соціально-економічного розвитку України на середньостроковому (до 2020 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах / наук. кер. акад. НАН України М. З. Згуровський // Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. — Київ : Вид-во «Політехніка», 2016. — 184 с.
2. Аткиссон А. Как устойчивое развитие может изменить мир / А. Аткиссон. — М. : БИНОМ. Лаборатория знаний, 2012. — 456 с.

РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В РАЗВИТИИ МЕЖДУНАРОДНОГО НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Зионг Тхи Тгуй Оань. студент группы УС – 43, thuoyanh.kiev@gmail.com
Скоробогатова Н. Е., к.э.н., доцент, nskorobogatova@ukr.net
Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

Современная мировая экономика характеризуется стремительной интернационализацией сферы НИОКР и инноваций. Международная научно-техническая кооперация стала неотъемлемой составляющей интеграционных процессов[1]. Внутренние национальные рынки становятся недостаточно емкими для реализации масштабных инновационных проектов, вследствие чего фирмы уделяют все большее внимание распространению своих новшеств за рубежом. В данной ситуации резко обостряется конкуренция на мировых рынках наукоемкой, инновационной продукции, активизируется межнациональная конкуренция за поиск научно-технических и инновационных ресурсов. Поэтому государство играет все более активную роль в регулировании международных аспектов инновационных процессов. Увеличение количества высоко квалифицированных человеческих ресурсов для осуществления научных исследований, создания и развития современных технологий становится приоритетной государственной задачей. При этом основное внимание должно быть сосредоточено на усовершенствовании системы образования, повышении уровня профессиональной квалификации, создании благоприятных условий для работы высококвалифицированных специалистов в сфере научно-технического сотрудничества.

Основными приоритетными направлениями государства в развитии международного научно-технического сотрудничества считаем следующие:

- создание благоприятных условий для формирования высоко квалифицированных человеческих ресурсов с целью удовлетворения спроса в персонале для проведения научных исследований, разработки новых технологий и т.д.;
- повышение конкурентоспособности предприятий добывающей и обрабатывающей промышленности, за счет внедрения технологических инноваций, создания высокой добавленной стоимости произведенной продукции, что позволит в дальнейшем повысить наукоёмкость отечественного производства;
- формирование и развитие инновационных разработок в сфере менеджмента с целью содействия быстрому развитию сектора услуг на основе применения передовых технологий управления;
- формирование концепции международного научно-технического сотрудничества государства с учетом стратегии его инновационного развития и политических, экономических, социальных приоритетов;
- участие украинских ученых в международных научных проектах, что позволит аккумулировать человеческий потенциал разных стран в решении тех или иных задач, благоприятствует созданию инновационных разработок, развитию уровня людских ресурсов, технической и научной инфраструктуры, позволит повысить уровень технических средств для развития науки и техники, услуг и др.;
- способствовать созданию действенной нормативно-правовой базы, регулирующей взаимоотношения участников разных стран при разработке инновационного продукта и определении авторского права на данную разработку;
- создание организационной структуры для оказания юридических, посреднических, консультационных и других услуг участникам международного научно-технического сотрудничества;
- государственное стимулирование зарубежных и отечественных инвестиций в инновационную сферу;
- привлечение зарубежных экспертов к оценке масштабных программ и проектов с целью получения объективных выводов, конструктивных замечаний и предложений относительно направлений повышения результативности предлагаемых заявок.

Таким образом, считаем, что роль государства в развитии международного научно-технического сотрудничества занимает первоочередное значение. Именно государственное регулирование международной научно-технической кооперации призвано обеспечить рациональное сочетание между протекционизмом по отношению к отечественным разработчиками производителям инновационной, наукоемкой продукции и определенной степенью либерализации международных связей в области науки и высоких технологий.

Литература:

Официальный сайт отдела науки и техники Хошимина [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dost.hochiminhcity.gov.vn/pages/dinhhuong.aspx>

ВРАХУВАННЯ СТУПЕНЯ РИЗИКУ, ПЕРСПЕКТИВНОСТІ ТА ПРІОРИТЕТНОСТІ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ СЦЕНАРІЇВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН

Войтко С. В., д.е.н., професор, Гавриш О. А. д.т.н., професор, Згуровський О. М., к.е.н., ст. викладач
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
s.voytko@kpi.ua, dekan_fmm@kpi.ua, zgurovsky@gmail.com

Сценарне планування на основі форсайту[1] надає можливість у сфері соціально-економічного розвитку України вирішити низку завдань на середньо- та довгострокову перспективи. Самі сценарії не містять рекомендації на конкретні кроки реалізації, проте вказують на напрям розвитку задля досягнення поставлених цілей. Таких крок потребує ресурсного забезпечення та відтинку часу для реалізації. Кожен такий крок у наборі розроблених сценаріїв слід оцінювати з позицій ступеня ризику, перспективності та пріоритетності (рис. 1).

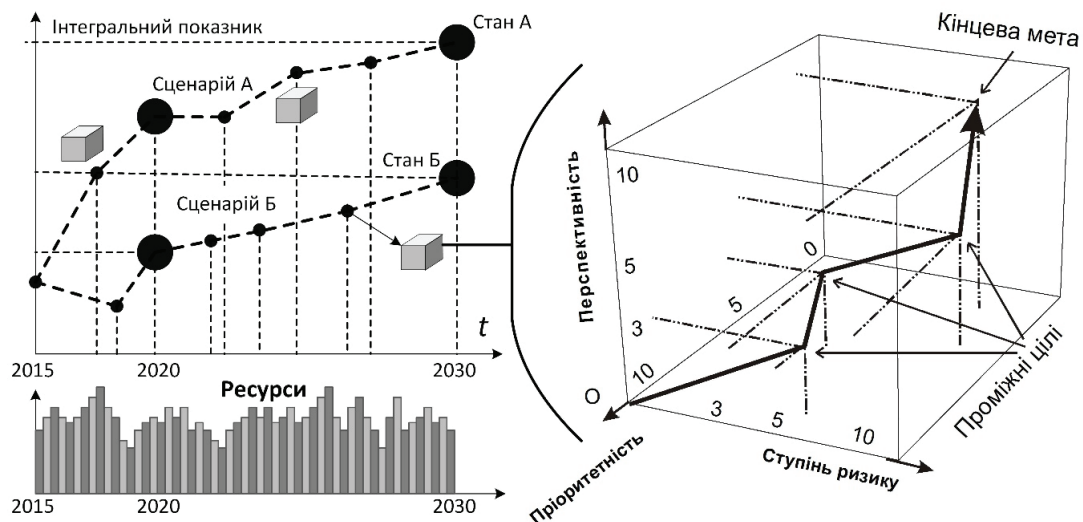

Рис. 1. Оцінювання ступеня ризику, перспективності та пріоритетності у процесі реалізації сценаріїв.

Вважаємо, що початковий стан (значення інтегрального показника) для всіх сценаріїв, що можуть реалізуватися, є одним і тим же. Форсайт ставить за мету отримати певний, наперед визначений стан на середньострокову та довгострокову перспективи. Між початковим станом та кінцевим є проміжні значення та віхи (2020 та 2030 роки). Кожен з цих станів слід оцінювати з позицій ступеня ризику, перспективності та пріоритетності його досягнення. Для наочного представлення моделі досягнення проміжних і кінцевої станів пропонується трьохвимірна модель, у якій система координат для складової «пріоритетність» спрямована до центру та приймає в перетині осей свого максимального значення. Вісь «перспективності» та «ступеню ризику» класичні – нульове значення знаходиться у центрі системи координат. В основу моделі покладене векторне представлення цілі. Початок вектору цілі знаходиться в центрі системи координат. Голова вектору вказує на ціль у цих складових. Довжина вектору показує складність досягнення тієї чи іншої цілі з врахуванням цих трьох складових.

Отже, стосовно перспективності, то більші значення мають ті сценарії, що є більш реальними для їх реалізації. Пріоритетність однозначно визначається настанням нового планового періоду, більше значення має той елемент, який ближче інших у часі має настати. Ступінь ризику для кожного елементу визначається з позицій зниження загроз для досягнення цілей, передбачених відповідним сценарієм.

Використані літературні джерела:

1. Форсайт та побудова стратегії соціально-економічного розвитку України на середньостроковому (до 2020 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах / наук. кер. акад. НАН України М. З. Згуровський // Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. — Київ : Вид-во «Політехніка», 2016. — 184 с.

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ АПК

Корнієнко А.В., студентка, гр. УС-31, ФММ,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
2309anya@mail.ru

За останні роки агропромисловий комплекс України набуває важливого значення в зовнішній торгівлі, а зокрема в експортній діяльності підприємств АПК. За даними Державної служби статистики України на агропромислову продукцію припадає приблизно 42 % від загального експорту України в 2016 році. Завдяки цьому пріоритетним напрямком розвитку експортної торгівлі держави стає конкурентоспроможна продукція агропромислового комплексу.

Науковці не дійшли єдиного підходу до визначення змісту експортної політики підприємства, що пояснюється складністю цього економічного поняття. Наприклад, згідно системного підходу, можливо стверджувати, що експортна політика створюється лише за наявності експортного потенціалу підприємства для розширення продукції за межами держави. Тобто експортна політика визначається з урахуванням експортного потенціалу підприємства. За стратегічним підходом, зміст експортної політики розглядається через призму розробки послідовних цілей та напрямків підприємства для виходу на міжнародний ринок. Ще одним підходом до тлумачення змісту такого поняття є конкурентний підхід, згідно якого усі інструменти підприємства спрямовано на удосконалення товару відповідно до критеріїв якості та конкурентоспроможності, що висувуються потенційними іноземними споживачами, організаціями, інвесторами. З урахуванням зазначеного вище, можливо стверджувати, що експортною політикою є сукупність будь-яких заходів, які спрямовано на забезпечення економічного зростання держави та реалізацію експортного потенціалу підприємства.

Державне регулювання експортної політики містить комплекс заходів, які носять законодавчий та виконавчий характер, що спрямований на вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності. Основною цілю державного регулювання експортної політики є розширення номенклатури та просування експортної продукції на зовнішній ринок та укріплення українських підприємств на міжнародному ринку. Одним із головних інструментів функціонування експортної політики підприємств виступають заходи та дії держави щодо регулювання експортної діяльності підприємств. Таким чином експортна політика підприємства здійснюється через [1, с.5]:

→ фінансову підтримку, завдяки наданням фінансових послуг, гарантій та прямого фінансування;

→ інформаційну підтримку, яка передбачає консультування, пошук партнерів, вихід на нові ринки та формування відносин із новими експортерами.

Державне регулювання експортної політики здійснюється за допомогою фінансових, валютно-кредитних, тарифних та нетарифних методів. Основними інструментами реалізації методів державного регулювання тут виступають [2, с.123]: експортне субсидування; експортне кредитування; митні збори, мито та тарифи; податки та пільги; предметні консультації; добровільне обмеження експорту.

Використання державою певних інструментів стимулювання експорту повинно передбачати прогнозування наслідків для України від їх впровадження. З цього випливає декілька важливих моментів, на які слід звернути увагу, а саме: на кожен групу продукції АПК є різні спеціальні пільги та видатки; економічні фактори впливу треба розглядати як на товари АПК та на інші товари. Для збільшення українського експорту продукції АПК в межах державного регулювання необхідно:

→ мати підтримку з боку держави у вивченні ринків, участі в ярмарках або виставках; розвивати конкурентоспроможне виробництво; стримувати інфляцію;

→ залучати іноземні інвестиції та впроваджувати інновації;

→ створювати умови для розвитку зв'язків із зарубіжними партнерами;

→ вирішити нагальні проблеми щодо гострої нестачі обігового капіталу малих підприємств.

Експортна політика підприємства має бути створена на довгостроковий період, що в свою чергу вимагає чітко сформованих стратегій та принципів для розвитку діяльності підприємства. Також, для вдосконалення експортної політики необхідними є аналіз показників стану експортного потенціалу підприємства та його експортної діяльності.

Література:

1. Політика сприяння експорту / Серія статей «Розуміємо ключові питання торговельної політики» / Інститут економічних досліджень і політичних консультацій. – Україна, 2014. – с.5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ier.com.ua/files/publications/Books/2.Export_promotion_policy.pdf
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / М. І. Дідківський. – К.: Знання, 2006. – 462 с

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЄС

Черножукова А.М., студентка групи УЕ-42,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
Sirena1997@ya.ru

На сьогоднішній день все ще залишається актуальним питання асоціації України з ЄС. Для України наявна потреба у інтеграції в світове господарство. Їй важливо закріпити свій статус у сферах міжнародного економічного, соціального та політичного співтовариства. Розуміючи дану необхідність, учасники економічного і політичного процесів у країні визнають, що реалізація інтеграції — надзвичайно складне завдання та потребує наукових досліджень з приводу інтеграційних процесів та їх впровадження.

На переділлі 2013 - 2014 рр. в Україні відбулися значні зміни влади, цінностей та пріоритетів суспільства. І як результат, наша держава обирає новий напрям розвитку, а саме — європейський. Як свідчить досвід інших країн, які нещодавно стали членами ЄС: євроінтеграція стане успішною лише за умови, що вона набуде статусу національної ідеї і кожен член суспільства усвідомить її важливість для себе [1].

Для України підписання Угоди передбачає що:

- ✓ Україна має в рамках встановлених термінів запровадити всі необхідні законодавчі та інституційні зміни, за ходом та ефективністю яких будуть слідувати ЄС та міжнародні донори.
- ✓ Відбудеться адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу.
- ✓ Україні стане доступна зона вільної торгівлі (з 1.01.16 ця умова вступила в дію).
- ✓ І багато іншого.

Щодо зобов'язань України у технологічному регулюванні промислового сектору, то в даному випадку вимоги стосуються впровадження технічних регламентів та стандартів. В Україні вже прийняли 7412 стандартів, які гармонують з міжнародними та європейськими [2].

Дякуючи Уряду за те, що вони здійснили підготовку внутрішнього ринку для роботи в рамках ЗВТ між Україною та ЄС, наші вітчизняні експортери мають доступ до ринку ЄС для таких продуктів як молоко, яйця, мед, продукти птахівництва. Україна була включена до списку третіх країн. Цим країнам дозволяється експорт продукції тваринного походження (субпродуктів) та продуктів їх переробки, шкірсировина, перо, пух; корми для непродуктивних тварин; добрива та покращувачі ґрунту; інші субпродукти). Для того, щоб підтримати наших виробників, була розпочата дискусія з ЄС з приводу збільшення взаємного товарообігу.

Україна має експортний потенціал. І його рівень залежить від рівня розвитку окремих економічних регіонів і областей країни. Колапс, який стався на Донбасі, автоматично сприяв зростанню частки промислового виробництва в інших регіонах [3].

Можна виділити наступні основні здобутки від укладання Угоди з ЄС [1,2]:

- ✓ покращення умов експорту до ЄС української продукції;
- ✓ прискорення темпів економічного зростання;
- ✓ збільшення кількості зайнятих економічною діяльністю;
- ✓ розширення доходної частини державного бюджету;
- ✓ заохочення прямих іноземних інвестицій в Україну;
- ✓ покращення ділового та інвестиційного клімату для національних бізнес-операторів;
- ✓ відмова ЄС від застосування експортних субсидій в торгівлі з Україною.

Однак, існують певні не доопрацювання держави у сфері збільшення експорту до ЄС і на це звернули увагу міжнародні експерти:

- ✓ Бізнес недостатньо інформований про вихід на ринок ЄС.
- ✓ Відсутня будь-яка система просування експорту.
- ✓ Відкриття доступу на ринок ЄС не є пріоритетним напрямом.
- ✓ Робота всіх органів влади не є скоординованими.

Отже, для України підписання Угоди з ЄС є наймасштабніший проект за всю історію України. Що стосується економічної частини цього договору, то вона охоплює всі основні сфери та галузі економіки. Для ефективного вирішення проблем і процвітання зовнішньоекономічних зв'язків стає необхідною трансформація товарної структури з виділенням пріоритетів. Україна має направити свої зусилля на опанування нових ринків збуту українського продукту. Саме тому важливим є сформувати новий торговельний режим, який інтегрований у світовий економічний простір.

Література:

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом і його державами-членами: Електронний ресурс // Комітет Верховної Ради України з питань європейської інтеграції: офіц. веб-сторінка. — 2014. — 30 жовт. — Режим доступу: <http://comeuroint.rada.gov.ua/komevoint/doccatalog/document>.
2. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
3. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

СЕКЦІЯ 3. НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Чайковський Є.О., асистент кафедри міжнародної економіки
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
snoopy-troll@mail.ru

Дослідження теоретичних основ стратегічного управління підприємств [1; 2] дозволило дійти висновку, що організація реалізації інноваційної стратегії розвитку це процес, що складається із взаємозалежних етапів: визначення стратегічно значущих видів робіт й ключових ланок в ланцюжку цінностей, які мають першочергове значення для успішної реалізації стратегії; проектування ієрархії управління процесом реалізації інноваційної стратегії розвитку, визначення суб'єктів та переліку питань, які будуть вирішуватися суб'єктами різних рівнів; проектування інформаційних зв'язків.

Реалізація інноваційної стратегії розвитку пов'язана із здійсненням різноманітних видів робіт, одні з яких є найбільш важливими з точки зору реалізації стратегії (визначення засобів і методів реалізації стратегії для конкретного підприємства, оцінювання спроможності підприємства до реалізації стратегії), інші можна віднести до розряду другорядних (наприклад, розробка внутрішніх регламентів, складання заявок на окремі види ресурсів та ін.). Крім того є види робіт, які взагалі виступають допоміжними (забезпечуючими). До них можна віднести: інформаційне забезпечення, кадрове забезпечення (забезпечення інноваційної компетентності персоналу) та ін. Результативність реалізації стратегії не в останню чергу залежить від правильності розподілу видів робіт на першочергові, другорядні та забезпечуючі. В якості критеріїв розподілу повинні виступати: можливість досягнення основної мети стратегії розвитку – задоволення потреб споживачів та забезпечення сталого розвитку підприємства в довгостроковій перспективі, визначення загроз для досягнення поставленої мети. Між різними видами робіт повинні бути буди встановлені (визначені) зв'язки, які визначаються послідовністю робіт у ланцюжку цінностей, типом і особливостями обслуговування працівників, які задіяні в процесі реалізації, рівнем автоматизації й комп'ютеризації виконання робіт, роллю в процесі реалізації й таке інше.

Другий етап – це проектування ієрархії управління реалізацією інноваційної стратегії розвитку, визначення відповідальної особи або групи осіб. Більшість підприємств металургійної галузі за своїм розміром можна віднести до великих. На таких підприємствах існують умови для проектування багатоступінчастої структури управління процесом реалізації інноваційної стратегії розвитку. Не залежно від складності структури, суб'єктами вищого рівня управління процесом реалізації інноваційної стратегії розвитку є керівники вищого рангу (в одних випадках – це власники капіталу, іноді – генеральні менеджери підприємства). Середній рівень, залежно від складності оргструктури підприємства може бути представлений керівниками функціональних відділів, які мають відношення до розробки та реалізації інноваційної стратегії розвитку або працівниками, які приймають рішення тактичного й оперативного характеру. Відповідно, на підприємствах з багатоступінчастою ієрархією роботи обслуговуючого характеру з реалізації інноваційної стратегії розвитку виконуються на нижчих рівнях управління.

На багатьох металургійних підприємствах не тільки стратегічні, а іноді й оперативні рішення ухвалює вище керівництво, що приводить до необхідності їх узгодження. У підсумку процес прийняття рішень розтягується в часі і підприємство не може вчасно відреагувати на внутрішні та зовнішні зміни. Передача повноважень щодо прийняття оперативних рішень в процесі реалізації стратегії розвитку на нижчі сходинки управління дозволяє розширити повноваження співробітників, створити додаткову мотивацію при реалізації нововведень, спростити організаційну структуру, зекономити час при передачі інформації. Щодо стратегічного управління, це проявляється в тому, що повноваження прийняття рішень закріплюються за тими менеджерами, які не тільки очолюють процес розроблення стратегії розвитку, але й керують процесом її реалізації; працівники підприємства, які не займають керівних посад, і не приймають остаточного рішення, наділяються правом обговорювати й вирішувати питання в межах свого рівня управління й функціональних обов'язків.

Розробка організаційної моделі реалізації інноваційної стратегії розвитку потребує вдосконалення й схеми інформаційних зв'язків. Обґрунтованість управлінських рішень в процесі реалізації стратегії розвитку не в останню чергу залежить від чіткого визначення відповідальних осіб за представлення необхідних даних для оцінки спроможності реалізації стратегії, результатів реалізації, факторів, що обумовили відхилення від поставлених цілей та завдань, термінів надання зазначених даних, часу обробки й представлення результативної інформації керівнику проекту.

Список використаних джерел

1. Люльов О.В. Формування стратегій розвитку підприємства в умовах незбалансованої економіки: дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами діяльності)» / О.В. Люльов. – Суми: Сумський державний університет, 2011. – 186 с.
2. Старченко Г.В. Організаційне управління інноваційним розвитком проектно-орієнтованих підприємств: монографія / Старченко Г.В. – Харків.: Вид-во “Діса плюс”, 2015. – 148 с.

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТРАЄКТОРІЙ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ

Омельяненко В.А., к.е.н.,

Сумський державний університет, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка,
sumyvit@yandex.ua

При аналізі інноваційних потреб макроекономіки в контексті забезпечення національної безпеки актуальним завданням є управління технологічними траєкторіями інноваційного розвитку та відповідною структурою пропозиції інновацій, що дозволяють приймати ефективні стратегічні рішення.

Технологічна траєкторія за визначенням G. Dosi [1] – це варіант розвитку, кінцева мета якого полягає у вирішенні проблем на основі технологічної парадигми (напрямки технічного розвитку, які варто враховувати), що дозволяє більш точно оцінювати динаміку змін в технологічних системах.

Варто відзначити, що технологічні траєкторії не можуть бути точно детермінованими на певний період часу. Ситуація достатньо часто різко і несподівано змінюється, і тоді необхідно вчасно встигнути відмовитися від попередніх варіантів розвитку та розробити нову стратегію, виходячи з нових умов. У цьому зв'язку P. Oinas та E.J. Malecki [2] відзначають факт виникнення нових технологій (радикальні інновації), що призводить до неможливості подальшого ефективного розвитку існуючих технологічних систем в рамках траєкторії, що була сформована до появи цих інновацій (після точки біфуркації технологічна система еволюціонує інакше, ніж до моменту біфуркації).

Емпіричними даними [3] було підтверджено, що концепція галузевих технологічних траєкторій інноваційного розвитку можна вважати адекватним інструментом дослідження економічних процесів, зокрема технологічних стратегій та менеджменту на міжсекторальному рівні. В результаті формується новий принцип взаємодії факторів виробництва, який базується на системі інноваційних технологічних траєкторій, що зменшує значення комбінацій традиційних ресурсів, однак суттєво ускладнює розробку стратегій інноваційного розвитку, зокрема для управління на макrorівні [4].

Для врахування технологічних траєкторій в рамках проектів розвитку технологічних систем ми пропонуємо розглядати їх в рамках наступних двох методів:

1) метод пошукового конструювання, що призначений для синтезу складних технологічних систем на основі нових принципів. В основу методу покладені наступні адаптовані складові:

- аналіз функцій технічних систем та їх елементів (підсистем);
- систематизований фонд інноваційних продуктів, що реалізують нові принципи дії;
- пошук нових технологій (інноваційних продуктів) для удосконалення елемента (підсистеми) та їх реалізації в технологічній системі (адаптація);

– розгляд та відпрацювання кожної складової системи як самостійного об'єкта інноваційного процесу для максимально якісного виконання його функцій при мінімальних витратах;

2) метод системного економічного аналізу та відпрацювання системних рішень за підсистемами, що призначений для вирішення завдань з пошуку оптимальних рішень на різних рівнях, розробки та удосконалення технологічних процесів тощо. В основу методу лежить ідея поелементного аналізу, згідно з якою резерв економії можна знайти всюди (на рівні підприємства, в кожному виробі та в кожній деталі). На основі цього суть методу полягає в системному техніко-економічному аналізі і конструюванні системи з метою максимізації економічного й технологічного потенціалів. Кожен елемент незалежно від його ролі, належності до основної чи допоміжної груп підсистем, аналізується з усіх точок зору: конструктивної (виконання функцій), технологічної (оптимальний набір технологій) та економічної (найбільш простий та економічний спосіб реалізації цільової функції).

В рамках аналізу інноваційно-технологічних систем запропоновані методи можуть бути застосовані в рамках зворотного проектування, що передбачає екстраполяцію технологічної траєкторії та наявних тенденцій та підбір вихідного набору складових технологічної системи.

Таким чином, розглянутий інструментарій дає можливість при розробці стратегії розвитку технологічної системи визначити її технологічну траєкторію та шляхом екстраполяції отримати оцінку її поточного рівня та прогнозні оцінки її перспективності. Для практичного втілення запропонованих інструментів необхідними є відповідні економічна та інституційна системи, динамічна інформаційна інфраструктура та ефективна національна система генерації та поширення інновацій.

Література:

1. Dosi G. Technological paradigms and technological trajectories // Research Policy. – 1982. – №11. – pp. 147–162.
2. Oinas P., Malecki E.J. The evolution of technology in time and space: from national and regional to spatial innovation systems // International Regional Science Review. – 2002. – Vol. 25, №1. – pp. 102–131.
3. Кравченко Н. А. Инновационные предложения в зеркале отраслевых траекторий / Н. А. Кравченко, А. Т. Юсупова, С. А. Кузнецова // Инновации. – 2006. – № 4. – С. 31–37.
4. Омельяненко В.А. Науково-методичний підхід до аналітичного забезпечення проектів розвитку технологічних систем // Управління проектами та розвиток виробництва. – 2016. – №2(58). – С. 18–25.

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION: “PRINCIPLES, MECHANISM, EFFICIENCY “

Ishmael Lamptey
National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute “
Faculty of Management and Marketing
International Economics
Grp. US -43
Ishmaeafican@gmail.com
National Innovational System (NIS): Problems of formation and efficiency

The National Innovational System is the flow of technology and information among people, enterprises and institutions which is key to the innovative process on the national level. According to innovation system, innovation and technology development are results of a complex set of relationships among actors in the system, which includes enterprises, universities and government research institutes.

National Innovation System (NIS) is a large-scale technological renovation of production based on advanced scientific and technological developments, development of competitive national R & D sector, which provides a transition economy on an innovative path of development, the formation of enterprises' model of innovative behavior, support the creation and dissemination of innovations in all sectors of the economy.

The leading countries succeeding in technological and economic progress follow the pioneer model development, in which they create the most advanced production technology and the most effective (in terms of the rate of growth of national wealth) economic mechanisms.

- lack of systematic, well-structured legal framework for the implementation of all stages of innovation, as well as measures of state support, including direct (government funding) and indirect, tax incentives, government guarantees, etc.

- limited effective demand in the domestic market and advanced technologies and innovations, the availability of low demand from the real economy on the perspective from the standpoint of commercial applications, the results of scientific and technological activities, the absence of prevailing market innovative products;

- lack of development of modern forms of innovation management and commercialization of innovations (through market research and technical products); In other for the NIS to be efficiently be repo the following

- Low level of innovation activity leading industrial enterprises of the republic before. Competitive and attractive for investments can only be a venture corporation, a country that consistently implement cycles of “research-production” that form a continuous spiral of technological progress. To recreate the native helices progress requires the establishment of a national innovation system, which requires:

- increase the demand for innovation on the part of most industries, as at present, innovation activity is concentrated in a narrow number of sectors, and the technological renovation of production relies mainly on the import of technology rather than on domestic developments;

- increase the efficiency of generation sector knowledge (basic and applied science), since there is a gradual loss created in the previous years backlog, aging workforce, declining research, weak integration into the global science and innovation market;

- To overcome the fragmentation of the innovation infrastructure, as existing its elements do not support the innovation process throughout the entire process of creation, commercialization and innovation;

- complement existing and developing new laws and regulations on scientific, technical and innovation activities, the state innovation policy to reflect these fundamental issues in the construction and functioning of NIS.

In conclusion, modern tendencies of globalization of national economies lead to recent of intensification of the processes of penetration of high-tech products into the home markets. Innovation activity of enterprises is restrained by many objective and subjective problems (global financial crisis, unstable financial, high risk, absence of one's own research and designing resources, scientific and market information etc.). The optimal structure of innovation expenditures is one of the factors influencing the innovative activity of businesses. She is one of the input vectors of innovation strategy.

Sources:

1. <http://www.oecd.org/sti/inno/thenationalinnovationsystemsphaseiii.htm>
2. file:///C:/Users/ishma/Downloads/09.pdf

«ВІДКРИТІ ІННОВАЦІЇ»: СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕВАГИ ДЛЯ БІЗНЕСУ

Миколенко В.В, студент гр.УС-31, ФММ,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
e-mail:Vlad.V.Mikolenko@gmail.com

У сучасному світі обізнаність у сфері створення інновацій та стимулювання економічного зростання стає все більш важливою та необхідною. У зв'язку з цим багато компаній стали вкладати значні кошти у дослідження та розробки. Незважаючи на вагомий вкладення, компанії не завжди отримували очікувану віддачу в силу того, що внутрішніх ресурсів було недостатньо для створення необхідної технології. Підхід «відкриті інновації» вирішує дану проблему і робить інноваційний процес більш ефективним, дешевим, гнучким та динамічним. Новий підхід містить в собі багато напрямків розвитку технологій отримання і передачі знань як в академічній сфері, так і у бізнес середовищі.

«Батько відкритих інновацій», професор університету Berkeley, Г.Чесбро [1], автор терміну і більшості основних робіт про новий підхід до інноваційного процесу, виділив основні тенденції та напрямки розвитку «відкритих інновацій» за більш, ніж 10 років існування цього поняття [4].

Одним з найважливіших напрямків є просторовий, що полягає в практично повному знятті обмежень на кількість і походження нових джерел ідей, технологій і талановитого персоналу для компанії. З розширенням зовнішніх зв'язків компанії удосконалюються й інструменти здійснення взаємодії та залучення нових проектів, інформаційні технології стали необхідною умовою успіху компаній на ринку. Змінилося і саме ставлення до знання, тепер багато ідей і технологій можна отримати у вільному доступі, багато знань потрапили в мережі через «поганий» захист, а деякі – тому що автори самостійно розмістили їх на загальний огляд.

Поява підходу «відкриті інновації» означає необхідність культурних зрушень в бізнес-середовищі в бік більшої відкритості, більш активного налагодження зв'язків та якісного управління «відкритими» інноваційними процесами. Активне використання підходу «відкриті інновації» дозволяє компаніям досягати кращих результатів і в той же час змінює усталені процедури ведення бізнесу.

За трохи більше ніж 10 років офіційного існування терміну «відкриті інновації» даний підхід набув великої популярності в бізнес-середовищі. Понад 78% великих американських і європейських компаній (з річним оборотом понад 250 млн дол.) застосовують даний підхід у проведенні досліджень та розробок, і сьогодні дана цифра тільки збільшується [3].

Для сучасних «відкритих інновацій» характерний стабільним є фокус на створення нового продукту в межах співпраці, що майже не бере до уваги сферу послуг. Проте за час вивчення нового інноваційного підходу не склалося досить досвідченої практики для аналізу використання «відкритих інновацій» в сфері послуг, незважаючи на те, що вона, безумовно, має величезний потенціал. Настільки активне поширення нового підходу за досить нетривалий термін говорить про те, що «відкриті інновації» стають не виключною, а повсюдною практикою ведення бізнесу [2].

Сьогодні такий підхід використовують не лише високотехнологічні компанії та FMCG-сектор (англ. fast moving consumer goods – товари, що швидко обертаються), але й виробничі, логістичні, продовольчі, архітектурні, спортивні, фінансові та всі інші менш технологічні компанії. Малий бізнес стає одним з головних партнерів великого, завдяки своїм розмірам він може запропонувати більш гнучкі методи створення інновацій з використанням, наприклад, методу «проб та помилок», а не громіздкого стадійного процесу створення технологій.

Бізнес-трендом також стає довгострокова тісна співпраця великих компаній капіталомістких галузей, оскільки створення нового продукту або технології може потребувати такого вкладення ресурсів, яке не одна, навіть дуже велика компанія не зможе забезпечити. Такого роду співпраця набирає велику популярність в енергетичному секторі економіки, особливо в нафтогазовій галузі.

На даний момент відбувається накопичення досвіду в сфері застосування підходу «відкриті інновації». Крім того з'являються приватні експерти в сфері «відкритих інновацій», а також створюються експертні компанії-оператори, що готові надати допомогу у реалізації цього підходу, як великому, так і малому бізнесу, тощо.

Література:

1. Chesbrough H. «Open Innovation. The New Imperative for Creating and Profiting from Technology», Harvard Business School Press – 2003.
2. Steninger S. «Open Innovation and Barriers to Adoption» Chalmers University of Technology, Gothenburg, Sweden– 2014.
3. «Collaborative Innovation, Transforming Business, Driving Growth». European Innovation Management Academy, World Economic Forum, – August 2015.
4. Gassmann O., Enkel E., Chesbrough H. «The future of Open Innovation» The Authors Journal Compilation, Blackwell Publishing Ltd – 2010.

РЕГІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ

Кваша Т.К., зав. відділу; Паладченко О.Ф., зав. сектору
Український інститут науково-технічної експертизи та інформації,
kvasha@uintei.kiev.ua; epalada@ukr.net

Сучасний економічний розвиток неможливий без виробництва на базі інноваційних пріоритетів, які забезпечують конкурентоспроможність продукції та сприятливе середовище на загальнодержавному, галузевому та регіональному ринках. Визначення інноваційних пріоритетів та бюджетне фінансування має вирішальне значення для їх реалізації. В Україні загальнодержавні та галузеві пріоритети затверджені та впроваджуються згідно з відповідними нормативно-правовими актами [1], [2], при цьому регіональні напрями знаходяться у стані невизначеності, оскільки не активізовано механізм реалізації законодавчих актів щодо їх формування та фінансування, що гальмує інноваційний розвиток у регіонах та унеможливорює здійснення єдиної інноваційної політики в державі. На сьогодні інноваційна діяльність у регіонах здійснюється в рамках стратегій щодо регіонального розвитку; наукових та інноваційних програм; підприємств за видами діяльності.

Для дослідження стану реалізації у регіонах інноваційних пріоритетів на основі інформації 21 держадміністрацій здійснено моніторинг з використанням методичних підходів, за якими пріоритетні галузі економіки та види економічної діяльності віднесено до профілю інноваційних загальнодержавних пріоритетів, із врахуванням того, що регіональні пріоритети повинні формуватися на їх базі за стратегічними інноваційними пріоритетами [3], у разі неможливості такого співвідношення – до напрямку «Інше». Як свідчать результати дослідження, у 2015 р. загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності у регіонах, охоплених моніторингом, становив 8544787,33 тис. грн., з яких 8,2% – за пріоритетними напрямками, 91,8% – за напрямом «Інше». Фінансування інноваційної діяльності здійснено за всіма визначеними законодавством стратегічними пріоритетами, переважну частку обсягів якого (85,4% та 7,0% від загальних обсягів інноваційної діяльності) спрямовано за напрямом 3 (щодо нових технологій виробництва матеріалів, наноматеріалів та нанотехнологій), незначну частку – за напрямками 6 (щодо технологій чистого виробництва та охорони природного середовища (0,1% – найменша частка) та 7 (щодо сучасних інформаційних технологій, робототехніки (0,3%)). За профілем середньострокових пріоритетів фінансувалося 28 напрямів, з яких найбільше – за пріоритетами 3 та 4 (з питань розвитку АПК); найменше – за 5 пріоритетом (щодо нових технологій у медичній сфері). Переважні обсяги фінансування були в Житомирській (14,9%), Івано-Франківській (13,7%), Київській (20,6%) та Миколаївській (44,4% – найбільші частки) областях; найменші (0,2%) – у Хмельницькій області. Інноваційну діяльність здійснювали 644 суб'єкти, серед яких наукових установ та ВНЗ – 53,0%, малих підприємств – 20,5%, при цьому за пріоритетними напрямками – 149 суб'єктів або 23,1%. Фінансування інноваційної діяльності загалом на регіональному рівні здійснено за бюджетні кошти (30,1%), кошти підприємств та замовників (69,9%). За середньостроковими пріоритетами з бюджету спрямовано 2,2% від загальних обсягів коштів, виділених на ці пріоритети, та 0,2% – від коштів, витрачених на інноваційну діяльність загалом. У 2015 році в рамках інноваційної діяльності регіонального рівня: створено 580 технологій, з яких 25,3% – за середньостроковими напрямками у рамках п'ятих пріоритетів (1; 3; 4; 5 та 6), а 74,7% – за напрямом «Інше», з переважною більшістю у Харківській області (35,8%) та м. Києві (36,6%); придбано 671 технологію, з яких 7,7% за чотирма (1; 3; 4 та 6) пріоритетами, найбільше за профілем середньострокових пріоритетів 3.6; 3.7; 4.1; 4.2 та 4.3; найменше – за напрямом 1.1; [4]; передано 147 нових технологій, з яких 14,3% за чотирма (1; 3; 4 та 6) пріоритетами та 85,7% – за напрямом «Інше».

Результати дослідження дають можливість здійснити оцінку механізму формування та стану реалізації регіональних інноваційних пріоритетів, а також використати ці результати при розробленні відповідних нормативно-правових актів щодо механізму формування, затвердження та реалізації регіональних середньострокових інноваційних пріоритетів. Це дасть можливість активізувати інноваційну діяльність у регіонах та створити сприятливі умови для здійснення єдиної інноваційної політики в Україні.

Список літератури

1. Писаренко Т. В. Визначення інноваційних пріоритетів на основі моніторингу реалізації чинних пріоритетних напрямів в Україні / Т. В. Писаренко, Т. К. Кваша, О. Ф. Паладченко // Економіка розвитку. - 2016. - №1 (77). - С. 20 - 28.
2. Паладченко О. Ф. Потенціал стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні та його реалізація / О. Ф. Паладченко // Науково-технічна інформація. - 2016. - №1 (67). - С. 3 - 8.
3. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI / Верховна Рада України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>.
4. Деякі питання визначення середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня на 2012-2016 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 12 березня 2012 р. № 294. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/294-2012-%D0%BF>.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІТ-БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Грома Я. В., студентка гр. УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
gromayv@ukr.net

Інформаційні технології та технологічні розробки застосовують у всіх сферах діяльності, тому ІТ-бізнес є однією з пріоритетних галузей для економічного розвитку держави. За 2015 рік доходи від інтернет-комерції збільшились в 5 разів — з 1,4 до 7 млрд грн. За оцінками експертів в майбутньому бізнесу вдасться збільшити доходи до 28 млрд грн, адже все більше комерційних операцій здійснюється в електронному вигляді. Україна є лідером в Європі за обсягом експорту ІТ-послуг. У 2015 році Україна збільшила об'єм експорту ІТ-послуг на 17%, у грошовому еквіваленті це становить 2,1 млрд доларів [1]. Подальша активізація розвитку ринку інформаційних послуг дозволить економіці України вийти на якісно новий рівень. Саме тому проблематика дослідження є актуальною.

Вигідним для інвестора є вклади у країни, які не є світовими лідерами ринку інформаційних технологій, наприклад в Малайзію, Туніс, Болгарію тощо. Україна займає перше місце на ринку ІТ-аутсорсингу розробки програмного забезпечення у Центральній та Східній Європі, а на світовому ринку входить у перші 50 країн за обсягом ІТ-аутсорсингу. Аутсорсинг передбачає виконання певних фрагментів кодів для програми, а замовник самостійно на їх основі створює готовий продукт. Тобто інвестор не наймає працівника в штат, а заключає з ним договір лише на виконання певної частини проекту. Закордонним компаніям вигідно наймати українських спеціалістів, адже ціни на їх працю є меншими, а якість виконання робіт не поступається провідним країнам світу. Негативною стороною аутсорсингу є те, що українські фахівці працюють на закордонного інвестора, прибуток від готового продукту в Україні не залишається. Проте водночас українські фахівці набувають досвід роботи з іноземними проектами, набувають навичок у своїй спеціалізації, а також підіймають авторитет ІТ-працівників України на міжнародному рівні.

За даними Ukraine Digital News у 2014 році в Україні працювала найбільша кількість ІТ-професіоналів у Європі – 90 тис. осіб, більше тисячі компаній з надання ІТ-послуг. Такі міжнародні гіганти як Aricent, Boeing, Ericsson, Huawei, Oracle, Siemens і Teleperformance обрали Україну для розміщення об'єктів своїх науково-дослідницьких робіт. У 2014 році в Україні було сформовано 6 ІТ-кластерів у містах Львові, Одесі, Києві, Харкові, Дніпропетровську та Луцьку – спільнот провідних компаній у галузі інформаційних технологій, які спільно із університетами та міською владою покращують та розвивають ІТ у цих містах[1]. Разом з тим є низка факторів, які негативно впливають на розвиток ІТ-сфери. Це недосконалість українського законодавства, слабкий правовий захист бізнесу, еміграція провідних спеціалістів галузі закордон, низький рівень володіння англійською мовою, слабкість деяких секторів системи освіти тощо.

Інтернет стає простором для бізнесу, тому важливою складовою є ІТ-безпека для захисту компаній від хакерських атак. Основним клієнтом компаній, які займаються кібербезпекою, є держава, тому бачимо її безпосередню зацікавленість у розвитку ІТ-бізнесу. ІТ-сфера не потребує значних капітальних вкладень чи ризикованих інвестицій, порівняно з іншими галузями. Її можна назвати універсальним засобом розвитку більшості галузей економіки. Адже саме ІТ-сектор служить своєрідним каталізатором оновлення ринку і забезпечує впровадження нових технологічних розробок у багатьох сферах господарства. ІТ-бізнес перетворився із способу заробітку для малочисельних спеціалістів в одну з пріоритетних галузей для української галузі. Значення цієї сфери буде постійно зростати, бо цей бізнес не залежить від цін на сировину та матеріали чи від митних бар'єрів, а попит на інформаційні послуги постійно збільшується[2]. Тому з боку держави важливо створювати необхідні умови для ведення бізнесу інформаційних послуг в Україні. Платформою для подальшого ефективного розвитку ринку інформаційних послуг може стати організація технопарків з податковими пільгами. У 2012 році було введено систему спрощеного оподаткування для ІТ-компаній, але вона не передбачала пільг для компаній, що співпрацюють з іноземними інвесторами, тому не мала значного успіху серед підприємців.

Для укріплення позицій галузі необхідно підвищувати захист інтелектуальної власності, стимулювати розвиток компаній з трансферу технологій. Важливим є підтримка українських ІТ-компаній, які займаються унікальними розробками, а не тільки аутсорсингом. В США, Ізраїлі та інших розвинених країнах існує тісний взаємозв'язок між державою і стартапами, наукою і ринком інновацій. Потрібно налагоджувати механізм співпраці технологічних розробок та бізнесу і в Україні для подальшого розвитку ІТ-сфери.

Література:

1. Інфляційний звіт НБУ за 2016 рік [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=30350020>.
2. Офіційний сайт маркетингового агентства Top Lead [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://toplead.com.ua/>

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНСЬКІ ІТ-СТАРТАПИ

Алтинпара А.О., студентка ФММ, гр. УС-52

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
anna3383211@gmail.com

1. ІТ сьогодні - це область, вплив якої на розвиток економіки будь-якої країни неможливо переоцінити. Україна в цьому випадку не виняток. Однак держава досі не оцінює належним чином потенціал українського ІТ-бізнесу, втрачаючи цінні кадри і, як наслідок, перспективи розвитку для країни. Україна вже є провідною країною по наданню ІТ-аутсорсингу, а наші стартапи стають конкурентоспроможними на світовому ринку. Хоча, іноземні інвестори звертають дедалі більшу увагу на Україну, на ринку країни все так же не вистачає коштів в порівнянні з іншими європейськими країнами. Ця тема набуває актуальності зараз, бо Україна, як можлива країна для ведення бізнесу, часто стає темою обговорень іноземних інвесторів, навіть незважаючи на те, що рейтинги благополучного правового середовища України не надто високі. Потрібно шукати такі шляхи, щоб Україна асоціювалася з високими технологіями, а у наших фахівців була можливість реалізовувати тут свої таланти.

2. Україна вже є однією з головних країн по наданню ІТ-аутсорсингу, а наші стартапи становлять більш конкурентоспроможними на міжнародному ринку. Хоча, іноземні інвестори звертають дедалі більшу увагу на Україну, на ринку країни все так же не вистачає коштів в порівнянні з іншими європейськими країнами.

3. Приблизно половина (48%) угод було укладено за участю міжнародних фондів. Цей факт показує, що світовий інтерес до України значний, як і визнання українських проєктів на світовому ринку[1]. Ростуть не тільки доходи ІТ-сектора, але і кількість працюючих в ньому. Активну еміграцію професіоналів в США і Європу (за останні 2 роки Україну залишили до 9000 фахівців) компенсує зростання молодих фахівців і світчер - тих, хто вирішив змінити колишню професію на спеціальність програміста, дизайнера або розробника. За підсумками 2015-го в країні налічується близько 90 000- 100 000 осіб, зайнятих в ІТ[2]. Це один з найвищих показників в Європі, але, навіть незважаючи на це, фахівців в Україні не вистачає.

4. Для ІТ-Української галузі є дуже важливим знайти свою ланку на міжнародному ринку. Вважається, що такою ланкою повинна стати R & D. По-перше, українські фахівці-інженери вже зараз створюють висококваліфіковані рішення для світових брендів. По-друге, попит на високотехнологічні та згруповані рішення в усьому світі тільки збільшується в зв'язку з повсякденним впровадженням інтернет-речей і величезною кількістю клієнтів, які раніше не були пов'язані з ІТ, але вирішили скористуватися інноваціями для свого бізнесу. Тут увагу привертає приклад Ізраїлю, який за умов невеликого населення став одним з головних R & D-центрів у світі. Колишні вони відмовилися від дешевих аутсорс-проєктів і зорганізувалися на високотехнологічні розробки. Отже, даний шлях можливий і для ринку України.

5. На сьогоднішній день саме висококваліфіковані фахівці-інженери, які складають близько 20% від загальної кількості ІТ-фахівців, забезпечують бюджет більше 40% від галузі. Це саме ті фахівці, які пропонують свої високотехнологічні рішення для великих брендів і навчають цьому молодих співробітників. У «Стратегії-2020» Президент України Петро Порошенко поставив за мету досягнути показника надходження прямих іноземних інвестицій (ПІІ) на рівні 40 млрд доларів до 2020 року[3]. Український ринок готовий до компромісу з точки зору співпраці з потенційними інвесторами, а також можливий компроміс, який обговорюється не тільки з власниками стартапів, але і з юридичних і консалтинговими компаніями, що працюють на українському ринку.

Список використаних джерел

1. Україна відновлює свою інвестиційну привабливість [Електронний ресурс] // Електронна публікація // - 2016. Режим доступу до публікації http://www.epravda.com.ua/news/2016/06/21/596604/view_print/

2. Розумні гроші: наскільки вигідні інвестиції в українські ІТ-проєкти [Електронний ресурс] // Електронна публікація // - 2016. Режим доступу до публікації <http://forbes.net.ua/ua/magazine/forbes/1412695-rozumni-groshi-naskilki-vigidni-investiciyi-v-ukrayinski-it-proekti>

3. Економічний прогноз «Світ у 2050 році» / За даними досліджень міжнародної мережі компаній PwC / Електронна публікація // - 2016. Режим доступу до публікації <http://www.pwc.com/ua/uk/press-room/2015/the-world-in-2050.html>

4. Документ «Стратегія сталого розвитку «Україна-2020»», який розроблений за ініціативою Президентом України Петра Порошенка та презентована ним 25 вересня 2014 року. / Електронна публікація // - 2016. Режим доступу до публікації https://uk.wikipedia.org/wiki/Стратегія_сталого_розвитку_«Україна-2020»

ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Чугай А.А., студ. гр. УС-41

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
chugay.n@i.ua

У всіх економічно розвинених країнах для активізації інноваційних процесів створюють свою національну інноваційну систему, яка є основою розвитку інноваційної економіки. Інноваційна система займається збором і передачею результатів науково-технічної та інноваційної діяльності та застосовує їх на практиці за допомогою ефективних механізмів, що створює можливість для більш інтенсивного розвитку економіки країни.

Рейтинг глобального індексу інновацій (ГІІ) у 2015 році охоплював 141 економіку світу, серед яких Україна посіла 64 місце в рейтингу. За період 2010-2015 рр. позиція України в ГІІ коливалась в межах 60-71 місця, завдяки чому стає зрозуміло, що показники, від яких залежить значення цього індексу, не покращилися [1].

Аналіз статистичної інформації щодо інноваційної активності довів, що Україні необхідно удосконалити свою стратегію формування моделі інноваційного розвитку країни, що можна реалізувати за допомогою вивчення підходів до активізації інноваційної діяльності та впровадження тих методів, які дадуть позитивний результат саме в Україні [2]. Систематизувавши головні особливості щодо інноваційної діяльності провідних країн світу можна виокремити три основні моделі: європейську, американську і японську.

Для європейської моделі підтримки інноваційної діяльності, яскравими представниками якої є Франція та Німеччина, характерним є: надання податкових пільг, преференцій, дотацій, спрощення адміністративних процедур, підтримання підприємств, які інвестують кошти у бідніших регіонах держави, створення технопарків та ін. Дана система є ефективною так, як дослідження свідчать, що все більше підприємств вдаються до впровадження інновацій за рахунок отримання податкового дослідницького кредиту, незважаючи на те, що процедура його оформлення є надзвичайно громіздкою і складною.

Пільгове оподаткування, субсидії, пільгові асигнування з бюджету є притаманними для американської моделі. Вживання таких заходів значно підвищують розвиток представляє наукових центрів, лабораторій всередині корпорацій, дослідних центрів при університетах, державних науково-дослідних центрів, де генеруються інноваційні пропозиції для наукомістких галузей, що становить 80% усіх світових інновацій.

У японській моделі стимулювання інноваційної діяльності фігурують наступні інструменти: надання пільгових кредитів, пільгове оподаткування та субсидії. Окрім державної підтримки щодо розвитку інноваційної діяльності, також активну участь у розробці і впровадженні інноваційних продуктів беруть японські компанії, завдяки чому Японії вдалося стати першою державою, яка випередила США в виробництві інноваційних продуктів.

Проте, повністю перейняти досвід державного регулювання інноваційної сфери однієї із вище представлених країн немає сенсу, тому доцільніше буде використати окремі елементи. Корисним для України може бути впровадження податкового стимулювання для підприємств, які займаються інноваційною діяльністю так, як це зробила Франція. Як показує досвід Німеччини співробітництво між університетами та підприємствами у сфері науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, створивши для цього центри, які кооперують університети і промисловість, міждисциплінарні центри, інноваційні центри, які передають технології малому та середньому бізнесу. Для України дуже важливим на сьогодні є створити систему співпраці між університетами та підприємствами, якої, на жаль, поки що не існує. Наступним інструментом є створення і удосконалення цільових програм підтримки інноваційної діяльності; фінансова допомога розвитку довгострокових і ризикових досліджень у найвагоміших галузях науково-технічної і виробничої діяльності; збільшення обсягу пільг, які стимулюють науково-технічний прогрес та інноваційну діяльність. З японського досвіду Україні треба запозичити підтримку інноваційної діяльності з боку держави, а також розроблення планів і стратегій розвитку науки та технологій.

Література:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: Україна www.ukrstat.gov.ua/
2. Інформаційно-аналітичні матеріали МОН України з питань Національної інноваційної системи: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <https://apitu.files.wordpress.com/2016/06/>

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Чан Сі Цо, студент гр. УС-31, ФММ,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
1017866980@qq.com

Сучасна економіка України характеризується значними змінами факторів зовнішнього і внутрішнього середовища функціонування вітчизняних машинобудівних підприємств, що становлять загрозу для їх економічної безпеки, спричиняючи вірогідність виникнення фінансових ризиків. А отже саме від якості захисту інформаційно-аналітичного забезпечення, насамперед, залежить рівень економічної безпеки сучасних промислових підприємств, зокрема машинобудівного комплексу.

У розвинутих країнах машинобудування належить до найважливіших галузей промисловості та є пріоритетною, бо має вплив на ефективність та продуктивність всіх сфер економічної діяльності країни [1]. Постійний розвиток машинобудівного комплексу забезпечує рентабельність та конкурентоздатність товарів та послуг на ринку, зростання матеріального та інтелектуального рівня населення, що сприяє підвищенню рівня розвитку економіки окремих регіонів та, зокрема, держави.

В розвинутих країнах виробляється близько 80,0% машинобудівної продукції. Серед абсолютних лідерів у машинобудівному виробництві США, Китай, Японія, Німеччина (табл.1.).

Таблиця 1 Розподіл країн-виробників машинобудівної продукції у світовому масштабі (2015 р.) [2]

Регіон світу	Провідні галузі машинобудування	Країни-лідери	% у світовій галузі
Північна Америка	Автомобілебудування, радіоелектроніка, аерокосмічна, електротехнічна промисловість	США, Канада	25
Західна Європа	Виробництво оптики, радіоелектроніки, електроніки, автомобілебудування, верстатобудування	Німеччина, Великобританія, Франція, Італія	30
Південно- Східна і Східна Азія	Транспортне машинобудування, електроніка, робототехніка, суднобудування	Японія, Китай, Корея	25
Країни пострадянського простору	Сільськогосподарське, важке, транспортне автомобілебудування	Росія, Україна	10
Інші країни	Не набули достатнього розвитку	Бразилія, Індія	10

На сьогодні у загальній структурі вітчизняного експорту машинобудування сягає лише 13-19%, а торговельний баланс є від'ємним практично по усіх групах товарів галузі (табл. 2).

Таблиця 2 Питома вага продукції машинобудівної галузі у зовнішній торгівлі України [3]

Показник	2005	2013	2014	2015	2015/2005, у %
Питома вага експорту	13,1	16,2	15,73	15,21	116,1
Питома вага імпорту	26,4	23,9	24,17	23,42	88,71

Акцент слід зробити на тому, що питома вага машинобудівної продукції в експорті зростає, а в імпорті скорочується. Ситуація свідчить про позитивні перетворення у зовнішній торгівлі держави, хоч і незначною мірою, проте частка високотехнологічної продукції в загальному експорті країни зростає. Цей факт може бути наслідком відкриття зони вільної торгівлі для українських товарів.

Актуальність та необхідність забезпечення інноваційного розвитку машинобудівних підприємств зумовлена старінням існуючої продукції, технологій та процесів, появою нових споживчих вимог на внутрішньому та на зовнішніх ринках, скороченням життєвого циклу продукції, значним загостренням конкурентної боротьби, бажанням досягнути довгострокових стратегічних цілей і знизити загальні витрати підприємницької діяльності, потребою утримання більшої частки машинобудівного ринку та отримання надприбутків тощо.

Список використаних джерел:

1. Максименко М.М. Машинобудування. Проблематика галузі.[Scientific breakthrough engineering] / М.М. Максименко // Економіка підприємства – 2015. – № 47. – с.24-27
2. Машинобудування України: поточні тенденції // Мінпром. Інформаційне агентство. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minprom.ua/page2/news755.html>.
3. United Nations Conference on Trade and Development/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://unctadstat.unctad.org>

НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ВАЖЛИВІСТЬ ЇХ ФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ

Тарумов В.О. студент, гр. УІ-51, ФММ

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
valera.tarumov@gmail.com

Наразі вкрай гостро постає проблема конкурентоспроможності України на світовому ринку, на сам перед європейському, оскільки відсутні гарантії, що після вступу в Європейський Союз українські підприємства зможуть успішно конкурувати з європейськими компаніями, в першу чергу в сфері технологій та в інноваційному розвитку.

Можна визначити інноваційну систему як механізм який забезпечує організаційно-економічний конкурентний зв'язок та базується на відповідній інфраструктурі, мотивує наукові товариства та організації на досягнення комерційного та соціального успіху від наукових розробок, виробничі та промислові організації до постійного оновлення продукції, організації виробництва, технологічного процесу, умов праці та менеджменту використовуючи дані розробки, а державні органи влади та суспільства на розвиток громадської інноваційної активності або, як визначено в законодавстві України «сукупність законодавчих, структурних і функціональних компонентів (інституцій), які задіяні у процесі створення та застосування наукових знань та технологій і визначають правові, економічні, організаційні та соціальні умови для забезпечення інноваційного процесу» [1].

У спадок від СРСР Україна отримала значну наукову базу, але після проголошення незалежності, поступово, Україна почала втрачати лідируючі позиції у сфері інтелектуальної власності та наукових розробок. Сьогодні Україна посідає 75 місце в світі за Індексом мережної готовності (3,85), який комплексно характеризує рівень розвитку технологій, що грають важливу роль у розвитку інновацій [2]. В Україні інноваційний процес вже тривалий час згасає, скорочується кількість інноваційних підприємств та їх результативність, а вітчизняний малий і середній бізнес майже зовсім його не розвиває [3].

Необхідність створення дієвої національної інноваційної системи постає, як одне з основних та першочергових завдань української держави, оскільки саме за підтримки владних та економічних структур можливе найшвидше створення ефективної системи, яка б відповідала сучасним потребам економіки та країни. Бюджетне фінансування та кардинальні зміни починаючи від законодавчої бази, та закінчуючи соціальною є необхідною передумовою до функціонування інноваційної системи, яка зможе не лише вивести країну з кризи, але й укріпити позиції України на світовій арені. Створення Національних інноваційних системи, як основного механізму саморозвитку, на сьогоднішній день є головним фактором довгострокового зростання економіки, реалізації інноваційної моделі розвитку країни.

Стан НІС на даний час України характеризується великими недоліками, серед яких є : науковий відрив від господарської практики; відсутність чіткої програми довгострокового розвитку регіонального та державного рівнів; не має існуючих механізмів оцінки ефективності регіональних та державних науково-технічних програм; законодавча база яка не стимулює інноваційну активність, особливо у державних ВНЗ; несподіване та не систематичне інвестування інновацій; відсутність наукової інфраструктури та механізмів які б давали можливість отримувати прибуток від використання наукових розробок; не структуроване та хаотичне проведення державної політики тощо[4].

Отже, на сьогоднішній день для стрімкого та стабільного розвитку економіки Україні необхідно сформувати власну інноваційну систему, оскільки від її формування залежить майбутній вектор розвитку нашої країни. Для того щоб не залишитися сировиною країною, яка виробляє товари з низькою доданою вартістю, необхідно створити умови для ефективного використання наукового потенціалу, створення та впровадження власних наукових розробок. Провідну роль у цьому процесі відіграє держава і окрім фінансування інноваційної діяльності, вона повинна створити умови для щільної взаємодії суб'єктів економіки в інноваційній сфері. Всі ці заходи сприятимуть подальшому розвитку НІС в Україні, та участі держави у світовому економічному та науковому процесі в якості рівноправного партнера на рівні з розвинутими країнами.

Література:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 року № 680-р «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR090680.html.
2. Индекс сетевой готовности – информация об исследовании. Рейтинг стран мира по Индексу сетевой готовности в 2012 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gtmarket.ru/ratings/networked-readiness-index/networkedreadiness-index-info>.
3. Корпоративні структури в національній інноваційній системі України /За ред. д-ра екон. наук Л. І. Федулової. – К. : Укр ІНТЕІ, 2007. – 812 с.
4. Регіональна інноваційна система : теорія і практика : монографія / Під ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Пономаренка. – Х. : ІНЖЕК. – 2011. –с. 72-74.

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Шиліпук О.Я., студентка 2-го курсу, гр. УВ-51, ФММ
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
ms.shylypuk@mail.ru

Останнім часом, одним з найважливіших чинників економічного зростання та забезпечення високих позицій у світовій економічній системі є використання інновацій, які є фактором соціально-економічного розвитку та вирішують екологічні, соціальні, економічні проблеми. Відбуваються постійні зміни у структурі потреб споживачів, а тому спостерігається конкуренція щодо впровадження нових товарів та послуг, яка впливає на стійкість економічного становища. Тому важливого значення набуває розгляд інноваційної діяльності підприємств, що допомагає швидко реагувати на конкурентні умови ринку та задовольняти його потреби.

У рейтингу глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ) за 2015 рік Україна втратила 3 позиції і спустилась з 76-го (у 2014 році) на 79 місце серед 140 країн світу. Україна знаходиться між Гватемалою та Таджикистаном. Причому показник конкурентоспроможності України також знизився: на 0,11 з 4,14 до 4,03 [1].

Зокрема, в Україні частка інновацій у загальному обсязі промислового виробництва становить 1,4%, тоді як в економічно-розвинених країнах 80-90% ВВП забезпечується за рахунок наукомісткої продукції [2].

Таблиця 1. Впровадження інновацій на промислових підприємствах

	Питома вага підприємств, що впроваджували інновації. %	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %		Питома вага підприємств, що впроваджували інновації. %	Питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової, %
2007	11,5	6,7	2012	13,6	3,3
2008	10,8	5,9	2013	13,6	3,3
2009	10,7	4,8	2014	12,1	2,5
2010	11,5	3,8	2015	15,2	1,4
2011	12,8	3,8			

Найвищим рівень інноваційної активності спостерігався у 2007 р., питома вага реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової становила 6,7%. Проте після фінансово-економічної кризи 2008–2009 рр., показники інноваційної активності мали переважно низхідну динаміку. Звідси, для того щоб не стати джерелом дешевої робочої сили та сировинним придатком, необхідно змінити стратегію щодо економічного розвитку.

Сьогодні економіка України стикається з певними проблемами, які стосуються фінансування інноваційної діяльності. По-перше, через несприятливий інвестиційний клімат виникають труднощі з приводу залучення коштів приватних інвесторів. По-друге, в країні немає розвитку ринку венчурного капіталу, який являється основою для розширення бізнесу на етапі реалізації інноваційного проекту. І по-третє, існує необхідність розширення участі банківського сектора в кредитуванні інновацій, зокрема, стимулювання до створення інноваційних банків, перегляд вимог обов'язкових резервів для банків, що пропонують пільгові кредити на інновації, впровадження ефективної механізм державного страхування кредитів [3].

Отже, стан соціально-економічних відносин в Україні потребує покращення конкурентоспроможності підприємств. Необхідною умовою для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку є перехід до інноваційної системи розвитку. Зосередження уваги на інноваційному шляху розвитку підприємств зумовлено прагненням до економічної стабілізації та до зростання в Україні та затверджено Законом України «Про інноваційну діяльність» [4]. Також, для забезпечення інноваційного розвитку в Україні потрібно зробити низку заходів: створити сприятливе середовище для створення вітчизняних високотехнічних виробництв, сприяти інвестуванню інноваційної сфери, розширити співробітництво між країнами щодо досліджень та інновацій, зміцнити банківську систему, тощо.

Список використаних джерел:

1. Україна у рейтингу глобальної конкурентоспроможності. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://reforms.in.ua/ua/news/ukrayina-u-reytingu-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-2015>
2. Впровадження інновацій на промислових підприємствах [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Мудь М.О. Способи та проблеми фінансування інноваційних проектів в Україні / М.О. Мудь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://libfor.com/index.php?newsid=1785>
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р., № 40 – IV : за станом на 1 січ. 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/>.

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТИМУЛЮВАННІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Кавтиш О.П., к.е.н., доцент кафедри економіки і підприємництва
КПІ імені Ігоря Сікорського, Україна
okavtysh@yandex.ru

Національна інноваційна система (НІС) може бути визначена як складна, динамічна, багаторівнева соціально-економічна система, орієнтована на забезпечення процесу інтенсивного суспільного відтворення, еволюцію суспільних відносин, структурну перебудову середовища життєдіяльності суспільства (економічного, соціального, ресурсно-екологічного, культурного тощо) шляхом логічної побудови і реалізації усіх складових інноваційного процесу. За своїми структурними елементами вона може бути охарактеризована як така, де у взаємодію вступають соціум, державні і приватно-господарські інститути та інституції, склад і структура яких визначаються рівнем розвитку суспільних відносин, приватного бізнесу, станом економіки, кон'юнктурою ринку, соціально-політичною напруженістю, особливостями механізмів державного регулювання економіки, їх стратегічною орієнтованістю, інноваційною культурою тощо.

Питання розвитку НІС в Україні як основи самоідентифікації, підвищення рівня конкурентоспроможності розглядаються десятиліттями, але результати залишаються точковими, про що свідчить, зокрема, аналіз аналітичної доповіді НАН України «Інноваційна Україна 2020» [1], де поряд з виявленням проривних (позитивних) позицій щодо інноваційного розвитку, увага акцентована і на стримуючих (негативних). Згідно SummaryInnovationIndex Україна знаходиться у групі країн «інноватори, що формуються», а серед індикаторів рейтингурозподіл позицій є наступним: блок 1. «можливості для розвитку»: людські ресурси – «активний інноватор»; дослідницькі системи, фінанси і підтримка, – «інноватор, що формується»; блок 2. «процеси розвитку – інноваційна діяльність фірми»: інвестиції фірми, інтелектуальні активи – «помірний інноватор»; зв'язки і підприємництво – «інноватор, що формується»; блок 3. «результативність та ефективність інноваційного розвитку країни»: інноватори, економічний ефект – «інноватор, що формується». Значення зведеного індексу інновацій для України є вдвічі меншим за середнє по країнах ЄС [1].

На наш погляд, корінь наявних у розвитку НІС диспропорцій лежить у відсутності розуміння необхідності узгодженості мети, завдань, потреб і інтересів суб'єктів, що її формують і забезпечують функціонування, де дія одного суб'єкта має вплив і характеризується впливом інших. Вони не розглядають одне одного як стейкхолдери, діяльність яких має бути чітко скоординована. Саме це впливає на різновекторність стратегій, планів, проектів, способів реалізації, дій суб'єктів інноваційного процесу. Дієвим інструментарієм налагодження їх взаємодії, таким чином, може стати запровадження базових принципів та методології концепції соціальної відповідальності у функціональну взаємодію суб'єктів НІС. Серед ключових принципів варто зазначити наступні: динамічна взаємодія із заінтересованими сторонами, етична поведінка, прозорість і підзвітність, дотримання національних та міжнародних норм (правових, етичних), прав усіх сторін, відповідальність за вчинені дії або бездіяльність, взаємна реалізація потреб і узгодження інтересів, комплексність і постійність, орієнтація на удосконалення, підвищення параметрів життєдіяльності та усебічний розвиток, пріоритетність, налагодження конструктивного, орієнтованого на досягнення спільних цілей і реалізацію інтересів діалогу. В той же час, зважаючи на стан запровадження соціальної відповідальності в Україні, такий підхід можливий лише при усвідомленні і прийнятті її принципів саме державними інституціями, їх уведення у інституціональне поле, оскільки бізнес, громадські організації, окремі групи та території активно їх застосовують. І саме пасивна роль держави у цьому процесі не дає можливості їхнього комплексного застосування.

Такий підхід дозволить поступово подолати наявні конфлікти у структурі НІС, вибудувати канали постійної та прозорої взаємодії, удосконалити інституціональне забезпечення її функціонування, прискорить її адаптивність до умов середовища, забезпечить підвищення показників результативності за рахунок максимально раціонального використання інноваційного потенціалу суб'єктів інноваційного процесу та інших заінтересованих сторін.

Література:

1. Інноваційна Україна 2020 [Електронний ресурс] : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. ; НАН України. – К., 2015. – 336 с. Режим доступу: <http://ief.org.ua/docs/nr/4.pdf>

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО АВІАБУДУВАННЯ

Корчак А. О., студентка групи УС-31, ФММ,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
nastia.korchak@mail.ru

В умовах політичної та економічної кризи, що склалася на території нашої країни, Україні необхідно використати усі можливості та ресурси для активізації галузей промисловості, які здатні стабілізувати національну економіку. Саме розвиток машинобудування та співробітництво у цьому напрямі з іншими країнами є ефективним, перспективним та забезпечує конкурентні переваги на світовому ринку. Найбільшим потенціалом серед галузей українського машинобудування володіє авіабудування. Розвиток авіаційної галузі не лише сприяє визнанню країни на міжнародній арені, як потужного промислового виробника, а й приносить надходження до державного бюджету, надає робочі місця висококваліфікованим кадрам, стимулює розвиток суміжних галузей.

Для оцінки стану авіабудування України доцільно проаналізувати основні показники діяльності найбільшої авіабудівної компанії України ДП «Антонов» (табл. 1).

Таблиця 1 Основні показники Державного підприємства «Антонов»

Роки	Поставлено, одиниць	Замовлено, одиниць	Дохід від реалізації, млн грн.	Прибуток, млн грн.	Середньорічний показник зростання, %	Активи, млн грн.	Рентабельність виробництва, %	Витрати на наукові дослідження в собівартості, %	Кількість працівників, осіб	Продуктивність праці, тис. грн./особу
2013	7	7	3269	39,046	1,49	6382	15,1	13,8	13182	247,99
2014	2	5	3348	39,295	2,42	6068	11,4	13,4	12893	259,68
9 міс. 2015	2	43	2601	274	8,72	6045	27,7	21,2	12123	214,6

Джерело: [1], [2], складено автором

За результатами економічного аналізу діяльності ДП «Антонов», необхідно, в першу чергу, зазначити негативну тенденцію у поставках літаків. Компанія у 2013 році випустила лише 7 літаків, а у 2014 та 2015 роках українське підприємство зменшило обсяги виробництва до двох літаків щорічно.

Позитивна тенденція спостерігається в отриманні нових замовлень. Зокрема, у 2016 році ДП «Антонов» здійснювала будівництво десяти літаків та отримала 18 твердих замовлень. Загалом за 2016 рік компанія отримала замовлення на поставку трьох літаків моделі Ан-148 для Міністерства оборони України, 10 літаків Ан-178 для азербайджанської компанії SilkWay Airlines та 5 літаків (4 – Ан-148, 1 – Ан-178) для Іраку. Крім цього, компанія уклала попередні угоди на постачання понад 70-ти літаків для авіаліній Об'єднаних Арабських Еміратів, Саудівської Аравії та Китаю.

Слід відмітити, що у 2015 році серед торговельних партнерів України у сфері авіації відсутні економічно-розвинені країни, які активно співпрацювали у 2012 році. В той час зацікавленими у придбанні вітчизняної техніки є країни, які мають торгові обмеження від країн-світових лідерів (Куба, КНДР, Південний Судан).

Щодо фінансових результатів діяльності компанії, то за 9 місяців 2015 року компанія отримала дохід в розмірі 2,6 млрд грн. та прибуток – 274 млн грн. Зростання компанії складає 8,72% і забезпечене, головним чином, за рахунок діяльності підрозділу «Авіалінії Антонова». Рентабельність виробництва компанії у 2015 році знаходилась на рівні 27,7%, що вище, ніж у провідних світових лідерів. Витрати на наукові розробки склали 21,2% від загальної собівартості. На підприємстві спостерігається як скорочення кількості працівників, так і зниження продуктивності праці.

Загалом, компанії «Антонов» для досягнення успіху необхідно подолати ряд важливих проблем, серед яких відсутність серійного виробництва, низький рівень інвестиційних вкладень, необхідність організації підтримки експлуатації українських літаків у світі, застарілість виробничих потужностей, а також відсутність інтересу та попиту на внутрішньому ринку.

Таким чином, підприємство «Антонов» має потенціал для розвитку і в найближчому майбутньому, за умови хоча б часткового подолання вищезазначених проблем та не виникнення нових, збільшить обсяги виробництва літаків, їх реалізації, отримає значні прибутки та, завдяки новим розробкам та ідеям, займе високі позиції на світовому ринку авіабудування.

Література:

1. Державний комітет статистики: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
2. Аналітичний огляд ТОП-100 найбільших державних підприємств України (9 місяців 2015 р.): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Павлова Г. В., студентка ФММ, групи УС-52,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
student2015-52@mail.ru

На разі сучасний страховий ринок розвивається з прискоренням і саме тому дуже важливо проаналізувати стратегії його розвитку. Страхові послуги користуються великим попитом і як наслідок активно розвивається конкуренція. Також вивчення цієї проблеми важливе тому, що страхові компанії можуть бути основою фінансування країни.

На сучасному страховому ринку можна побачити низку проблем, які на жаль, не хочуть вирішувати. Зокрема вони стосуються інших секторів фінансового ринку, але неминуче впливають на розвиток страхового. Страховий ринок в Україні все ще перебуває на початковій стадії розвитку, окремі його сегменти стрімко розвиваються, але рівень страхового покриття залишає бажати кращого (складає 3-5%, у той час коли у країнах Західної Європи - понад 95%)[1]. Значні проблеми виникають через несумлінність страховиків та бажання нечесного прибутку. І так виокремлюючи деякі з них:

1. *організаційно-правового характеру*: відсутність державної політики та недосконала нормативно-правова база; високі вимоги щодо фінансування; відсутня стратегія щодо контролювання; наявність монополій у цій сфері.

2. *функціонального характеру*: низькі прибутки; витіснення банками страховиків і низька конкурентоспроможність; відсутність чітких плануваль; низько кваліфіковані спеціалісти; випадки шахрайства через це втрата довіри серед народу.

3. *інформаційно-аналітичного характеру*: низький рівень інформування населення; недостатня практика страхового ринку; недосконалість фінансової звітності та методів обробки даних; відсутність інформації щодо несумлінних страховиків; відсутність рейтингових списків компаній; неправдиві дані[2].

Ми європейська країна і тому нам важливо слідувати законам та правилам Європи. Також не менш важливо здобувати досвід у країнах, які на штабель вищі від нас. Так міжнародний досвід свідчить, що рівень розвитку країни залежить від рівня страхового ринку. Ця сфера економіки у високо розвинених країнах посідає 2-3 місце. Також страхування дуже важливе для залучення іноземних інвесторів. Наприклад, у 2010 році понад 59% всіх страхових надходжень належало Японії та США, 29% - державам Європейського Союзу, частка решти країн світу становила близько 12%, у тому числі частка України - лише 0,01%. Найбільш розвинутими у сфері страхування є країни Південної Америки, Європейського Союзу та Японії. Дивлячись на таку картину світу, ми повинні переймати цей досвід та запатентувати в Україні. Виходячи з цього, страхування зменшує кількість ризиків. У багатьох країнах законодавством передбачено страхування деяких категорій кваліфікованих працівників та джерел підвищеної небезпеки. Страхування відповідальності діє на основі міжнародних правил та законів. Є обов'язковим страхування цивільного транспорту[3].

Однією з головних умов для України щодо вступу до ЄС є запровадження програми «Зелена карта». Це допоможе для формування цивільної відповідальності власників транспортних засобів.

Вирішувати вище зазначені проблеми у нашій країні необхідно хоча б через те, що це допоможе вивести нашу економіку на ступінь вище. На думку відомих науковців, страхові компанії можуть акумулювати фінансові ресурси у декілька разів більше, ніж середні комерційні банки. Але це може відбуватись лише за умов високого рівня економіки країни, а також важливим фактором є прибутковість підприємств. Дуже важливо для приєднання України до ЄС є те, щоб наше законодавство відповідало зразкам Європи, що потребує формування розвинутого ринку страхування, сприяння економічній діяльності всіх ринкових суб'єктів, розширення правової бази, застосування регулюючих методів впливу держави на страховий ринок, що відповідають європейським стандартам.

Першими кроками у вирішенні проблем має стати захист споживачів. Оскільки споживачі мають бути впевнені у чесності компанії та у якості їх обслуговування. Також важливий фактор – це конкуренція, тому що саме це змушує компанії йти вперед та переглядати власні умови на користь споживачів. По-третє, підвищити прозорість діяльності страховиків. Чому ми говоримо про недостатню популярність страхового ринку серед народу? Тому що немає довіри з боку громадян та чесності з боку компаній. Важливо аби держава брала активну участь у розвитку ринку. А саме, створювати та уніфікувати цивільно-правові акти у сфері страхування, контролювати монополію, впорядкувати законодавство економіки. Вагомий внесок у підвищення рівня зроблять іноземні інвестиції.

Висновок: зараз ми можемо бачити картину незрілого страхового ринку. Вже давно сформулювала сфера економіки чекає своєї черги для надання можливостей розвитку від держави, але потрібно пройти ще багато етапів аби досягти поставленої мети. У більш широкому розумінні перед Україною постає питання розвитку страхового захисту, як окремого напрямку державного регулювання, розвитку бізнесу і підприємництва в різних галузях економіки.

Література:

1. Ратошнюк І.М. «Страховий ринок України: проблеми і перспективи розвитку» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78288.doc.htm
2. Волкова К.О., Гвасалія Д.С. «Сучасний стан та перспективи розвитку страхового ринку» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2009/Economics/38933.doc.htm
3. Дегтяр А., Соболев Р. «Міжнародний досвід надання страхових послуг та регулювання страхової компанії» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2011-4/doc/3/01.pdf>

ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ МАЛОГО ТОРГОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Рокоча І. В., студентка 2 курсу ФММ, гр. УС-52,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
i_rokocha@mail.ua

Інновації на сьогодні є обов'язковим атрибутом маркетингової орієнтації малого торгового бізнесу в Україні. Підприємство повинно постійно стежити за змінами, модернізувати ідеї, методи та підходи аби вижити на ринку. За таких умов пріоритетним є ведення бізнесу на нетрадиційних формах фінансування, включаючи венчурні та використання його на засадах маркетингу інновацій.

Маркетинг інновацій працює не з реальним продуктом, а з нововведенням, ідеєю і визначає чи принесуть вони необхідний прибуток, аби компенсувати витрати на підтримку інновацій. Венчурні інвестиції – вкладення в акції нових підприємств, які ведуть бізнес у сучасних сферах діяльності. Зазвичай інвестуються малий торгівельний бізнес, що пов'язано із легкістю виходу та отриманням великого прибутку. З кожним роком інвестування МСБ в Україні збільшується. За даними Держкомстату України капітальні інвестиції в економіку країни за січень – вересень 2016 року становили 204450 млн. грн. Натомість обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України у 2016р. склав 2,6176 млрд. дол.[2]. Усього за 2015 рік було інвестовано 132 мільйони малих підприємств(в три рази вище, ніж в 2014). Частка МСБ у країні на рівні 72,5%, коли у розвинутих не менше 80%[1].

У 2015 році інвестувались такі компанії, як «Розетка», Depositphotos, Petcube і Ciklum. Найбільш привабливим для інвесторів є сектор інформаційно-комунікаційних технологій. Перспективними залишаються проекти, пов'язані з аграрною промисловістю та медициною. Всього за 2015 рік відносно 2014 року венчурні інвестиції у ІТ-компаній становили 240%[1]. Крім того значно зросла кількість стартапів на ринку з 2500 до 5000, що забезпечило великою кількістю робочих місць молодого населення України.

Проблеми залишаються невирішені проблеми у сфері стимулювання інноваційної політики України: відсутність системи державного фінансування венчурних проектів, відсутнє стимулювання реалізації технопарками та бізнес-інкубаторами їх безпосередньої інноваційної функції. Важливими проблемами залишаються погано розвинений неформальний сектор, який представляють «бізнес-ангели» та недостатній захист інтелектуальної власності, надмірна фіскальна політика, обтяжлива митна політика. Таким чином шляхами для вирішення проблем повинні бути: залучення державних коштів та постійна підтримка венчурного підприємництва, удосконалення законодавчої бази, ефективна урядова політика щодо захисту інтелектуальної власності, використання фінансових стимулів для ведення інноваційної діяльності.

Вважаємо, що формування венчурної індустрії в Україні є надзвичайно важливим, адже може значно покращити торгівельну діяльність суб'єктів малих підприємств, що підвищить конкурентоспроможність економіки держави у світі.

Список використаних джерел:

1. Інвестиційний портал InVenture [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://inventure.com.ua>
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО РОЗВИТКУ АВТОМАТИЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Примакова К. О., студентка гр. ЛА-41, ІХФ, КПІ ім. Ігоря Сікорського
nora200210@mail.ru

На даний момент відбувається швидкий розвиток в більшості сфер господарської діяльності, у тому числі у сфері автоматизації виробництва. При цьому підвищення рівня розвитку суспільстві супроводжуються ускладненням в усіх видах суспільних відносин та трансформацією способу життя кожного з членів суспільства. Це призводить до необхідності безперервного розширення асортименту товарів і послуг. На сьогоднішній день надзвичайно важливо виробляти тільки те, що дійсно потрібно, робити тільки тоді, коли це потрібно, і виробляти в тій кількості, на яку є попит. Підприємство повинно адаптуватися до нових умов, а саме реалізовувати товари оптимальними партіями при значному асортименті та періодично удосконалювати асортиментну політику. Боротьба з конкурентами змушує підприємців короткі терміни і з мінімальними витратами переходити на випуск нових продукцій відповідно до запитів на ринку.

Для поліпшення виробничих процесів в Україні необхідно:

А. Провести докорінну перебудову виробничих підприємств, здатних випускати дешеву та якісну продукцію. Основною метою є створення найвищого ступеню автоматизації виробництва та створити гнучку виробничу систему. Автоматизація допоможе виконувати багато раніше не доступних людині різних технологічних операцій. Проте величезна вартість засобів автоматизації з вельми короткими термінами їх зносу не дозволяє багатьом керівникам та підприємцям приймати рішення щодо їх придбання. Особливо це стосується дрібних і середніх підприємств, які особливо стрімко розвиваються на ринку, так як вони не мають великих фінансових можливостей для ризику.

Б. Розробити національні економічні програми та вжити ряд заходів, спрямованих на поліпшення процесу впровадження автоматизації у виробництво. Це дозволить формувати систему додаткових компенсацій витрат на придбання та впровадження обладнання, придбавати роботів та іншої автоматичної техніки на умовах лізингу, поліпшити фінансово-кредитні умови для ведення бізнесу. Створювані за участі фінансової підтримки регіональних органів та держави, такі заходи дають певні пільги як фірмам-виробникам засобів автоматизації, так і підприємствам, що бажають зробити виробництво автоматизованим. Заслужує на увагу досвід зі застосуванням в Японії промислових роботів і гнучких автоматизованих систем.

Проте впровадженню зазначених заходів перешкоджають наявні негативні чинники (рис. 1).

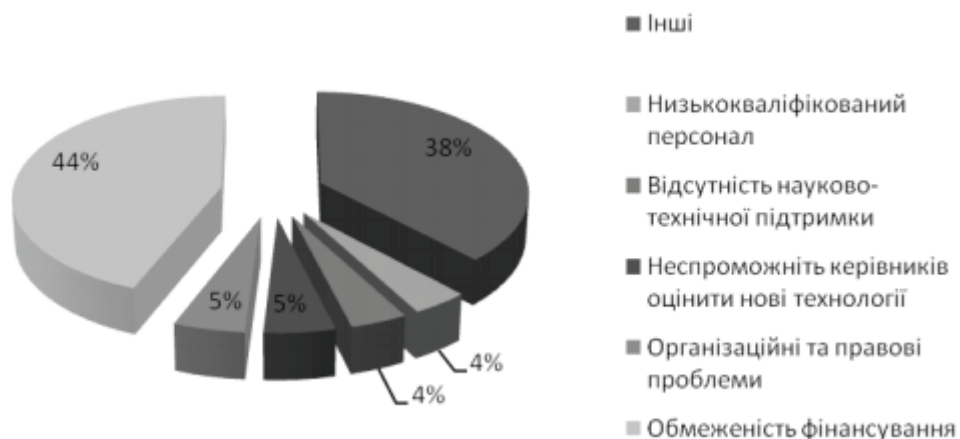

Рис. 1. Чинники, що перешкоджають впровадженню нових технологій на підприємстві [1, с. 516]

Таким чином, стратегія переходу до автоматизованого виробництва має базуватися на подоланні взаємопов'язаних факторів зовнішнього та внутрішнього відносно підприємства середовища.

Література:

1. Омельченко А. І. Технологічний розвиток як складова інноваційного розвитку промислового підприємства / А. І. Омельченко // Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". - 2016. - № 13. - С. 514-521. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evntukpi_2016_13_76.

ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ НА ПРИКЛАДІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Григоревська В. Э., студентка 5 курсу, гр. УС-61м,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
ipower60@gmail.com

Особливу увагу на сучасному етапі приділяється технічному прогресу, інноваціям, ноу-хау. Країни конкурують між собою на рівні розробок нових інноваційних та проривних технологій. Яке місце в цьому процесі займає Україна та який досвід успішних зарубіжних країн вона може використати? Наявна ситуація, яка склалась в Україні, свідчить про недостатню організованість політики стимулювання інноваційних процесів. В результаті невисокого фінансування в цю сферу, економіка країни характеризується низьким рівнем використання наукових знань, вкрай повільно нарощується інноваційний потенціал.

Більшість розвинутих і зростаючих економік ще добрий десяток років назад зосередили свою увагу на стимулюванні наукоємних галузей та виробництв, а також зробили ставку на інвестиції в розробку і збереження людського капіталу. Інноваційний тип економічного розвитку є найбільш прогресивним, тому такі країни світу як Китай, згідно статистичним даним ЮНЕСКО, вкладає приблизно 369 млрд. дол. щорічно в науковий сектор. Їх середні річні витрати на наукові розробки збільшуються – темп приросту дорівнює 18,3 % [1]. На даний момент Китай вважається світовим економічним лідером, який складає конкуренцію США.

Певний період регіони визначали свої власні планові норми витрат: найбільш відомою вважається мета Європейської Спільноти (ЄС), що передбачає збільшення загального рівня інвестицій в наукову сферу до 3 % від ВВП до 2020 року.

Згідно даним ЮНЕСКО, лише шість країн зуміли перевиконати задану мету. Три з них – це країни ЄС з відносно незначним економічним впливом: Данія, Фінляндія та Швеція. Їх в свою чергу випереджає Японія (3,6 %) та Ізраїль з вражаючим показником (4,1 %). Серед світових лідерів інноваційного розвитку є Південна Корея, вона збільшила показник до 4,3 % від ВВП. Австрія, Німеччина та Швейцарія знаходяться приблизно на одному рівні – 3 %. США витрачає на інвестиції більше, ніж будь-яка із названих країн. Згідно даним рейтингу Global Competitiveness Index Сполучені Штати вкладають в науку близько 405 млрд. дол. [2].

Щодо України, то за роки незалежності кількість науковців зменшилось в 3,5 рази. Освоєння нових видів технологій знизилося в 14,3 рази. При цьому загальний приріст ВВП за рахунок інновацій в нові технології складає 0,7 % (для порівняння, цей же показник в розвинутих країнах сягає приблизно 60-90%).

Forbes опублікував перший рейтинг інноваційних компаній України. Лідерами цього рейтингу стали ПриватБанк, «Южмаш» та «Нова Пошта». Трійка лідерів отримала найбільш високу оцінку продуктових, маркетингових та управлінських інновацій. Незважаючи на те, що як і весь рейтинг, список складається із не схожих між собою компаній, їх об'єднує прагнення до інвестицій: процес створення нової цінності.

«Зовсім скоро основою економічного зростання стане не капітал чи природні ресурси, а інновації та людська винахідливість», - таку ідею озвучив в одній із своїх статей засновник Світового економічного форуму Клаус Шваб. Його підхід звернув усторонню увагу до інновацій та четвертої індустріальної революції. Зміщення ваги в сторону раціонального використання ресурсів має під собою абсолютно зрозумілі причини. Інновації дозволяють отримати якіснішу продукцію; стимулюють створення та розширення галузей економіки, розвиток ринку та сфери освіти; забезпечують зниження витрат, економії та використання альтернативної сировини замість обмежених природних ресурсів. Найголовніше: наука визнана конкурентною перевагою для країн, що бажають опинитися серед економічних та технологічних лідерів.

Список використаної літератури:

1. Сайт ЮНЕСКО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.unesco.org/new/ru/media-services/single-view/news/how_much_do_countries_invest_in_rd_new_unesco_data_tool_re/
2. Сайт Форбс [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/magazine/forbes/1416757-spasti-budushchee-pervyj-rejting-innovacionnyh-kompanij-ukrainy>

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Ронський Б.Ю., студент ФММ, гр. УС-52

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
student2015-52@mail.ru

Сьогодні проблема побудови ефективної податкової системи є одним з найбільш актуальних питань у процесі розвитку в Україні ринкових відносин та інтегрування української економіки у світовий ринок. Добре відомо, що податкова система – є однією з основних систем в економіці. Саме своєчасна сплата податків гарантує регулярне поповнення державної казни. Вивчення проблеми необхідне для того, аби розуміти на якому етапі розвитку стоїть податковий облік у сучасній економіці, які дії та сили потрібно спрямовувати для покращення стану оподаткування в Україні. Важливо, щоб законодавство було чітким та прозорим у цій сфері [1].

Оподаткування в Україні на сьогоднішній день не встигає підлаштовуватись до нестабільного законодавства. Також Податковий кодекс не пристосований до реальної податкової системи. Органи державної влади задля того аби прискорити вхід України до ЄС постійно змінюють закони та вносять правки до Податкового кодексу. На жаль, реалії дуже сумні, підприємцям вводять непомірні відсотки для сплати податків, через що дуже мала кількість сумлінно сплачує їх. Для кожної країни характерні свої економічні, соціальні та ментальні особливості через які не можна просто «списувати» закони інших країн, тим більш якщо вони більш розвинені у економіці. Але наша законодавча гілка влади все прискорює та прискорює розвиток податкової системи, суттєво нічого не роблячи для цього[2]. Звичайно ж, Україна співпрацює з різними європейськими країнами і тому мають бути дотриманні стандарти, які є спільними для країн ЄС. На жаль, помилки, які ми бачимо у Податковому кодексі просто ігноруються законодавцями. Можемо виокремити та упорядкувати головні проблеми таким чином:

- 1) нерівномірний розподіл податкового навантаження;
- 2) податкова система є чинником занепаду економіки та значний потік доходів закордон.
- 3) проблема подвійного оподаткування;
- 4) несвоєчасне виконання державою зобов'язань по відшкодуванню податку на додану вартість суб'єктам господарювання;
- 5) нестабільне законодавство у сфері оподаткування;
- 6) низький рівень податкової культури, несумлінна сплата податків, що призводить до низьких надходжень до бюджету.

Рішення проблеми: нестабільність Податкового кодексу та несвоєчасна сплата податків несе за собою ряд негативних наслідків, одними з яких є: брак коштів на підтримку освіти, науки, культури та інших сфер[2]. Отже, дуже важливо вирішувати ці проблеми, а так як Україна збирається інтегрувати до ЄС, то можна залучати до цього досвід високорозвинених держав. Наведемо кілька способів вирішення проблеми:

1. Допомога податкових органів платникам податків у визначенні переліку податкових платежів.
2. Єдиний державний інформаційний ресурс стосовно даних про громадян, платників податків, об'єкти оподаткування, з доступом до нього органів державної влади, прокуратури, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, фізичних та юридичних осіб, отримують ряд переваг як для органів державної влади (можливість оперативно отримувати достовірну інформацію, не вимагаючи від громадян різноманітних довідок), так і для громадян (економія часу).

3. Автоматичне отримання реєстрового номера.

4. Подання податкових декларацій в електронному вигляді.

Податкова система повинна діяти в інтересах громадян, підтримувати підприємців, залучати іноземні інвестиції. Головною метою змін у законодавстві щодо спадкування є виведення на новий рівень економіку України, збільшити надходження прибутку до бюджету.

Податкова система - дуже важливий напрям в економіці, який регулює та забезпечує стабільний дохід у бюджет України. Тому кожен громадянин має сумлінно сплачувати податок, якщо хоче жити у розвиненій та чесній країні. Та законодавство в свою чергу повинно піклуватися про забезпечення сприятливих умов щодо оподаткування.

Література:

1. Грінчук М.С. «Основні аспекти організації податкового обліку в Україні»[Електронний ресурс]– Режим доступу:http://www.rusnauka.com/4_SND_2011/Economics/7_77384
2. Пилипенко О.М.«Проблеми та перспективи податкового обліку в Україні» [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=13734>

ПЛАНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В КРАЇНАХ ЄС

Кірічок К.М., студент ФММ, гр. УС-52

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
kiri4okekaterina@gmail.com

Будь-яка держава починала свій розвиток з побудови економічної моделі. За словами Платона, ідеальною державою є така, що має колективну форму планування господарства. [2, с.5]. Розглянемо на прикладі провідних європейських країн, як діє механізми виявлення цілей, починаючи від прогнозування до макроекономічного планування та програмування національної економіки.

Створення сприятливих умов розвитку, викорінення територіальних диспропорцій економічного та соціального устрою всередині провідних держав ЄС, усунення зайвих ланок регулювання дебіюкратизація внутрішнього ринку, вивчення та врахування потреб промисловості з метою формування ефективного навантаження є пріоритетними цілями політики країн-лідерів.

Відмінності в правовій базі різних секторів зумовлює резонанс їхнього розвитку, підсилення яких спричинено різницею політик та вимог держав-членів. Це стало причиною розбіжностей у створенні спільного ринку економічного та валютного союзу.

Великобританія. Ця країна є найліберальнішою у виборі підходу до вибору конкурентних умов та відкритого доступу до інформаційних та фінансових ресурсів при мінімальному втручанні.

Німеччина. Будує економіку з соціальною орієнтацією на основі саморегулюючих ринкових механізмів. Поступово зв'язок між бізнесом та політикою стає на задній план. [3, с. 10]

Франція. До сих пір користується протекціонізмом. Надає фінансову та політичну допомогу окремим компаніям або навіть галузям.

Разом з цим, існують невирішені питання розбіжностей законодавчих систем, що створюють бар'єри рівномірного функціонування єдиного європейського ринку. Проблемним залишається удосконалення фінансових умов для великого та малого бізнесу, підвищення ефективності інтегрованих фінансових ринків.

Частина проблем стосується ринку послуг, де спостерігається великий розрив між стратегією інтегрованої європейської економіки та реаліями на ньому. Окрім цього, недосконалість законодавства по захисту інтелектуальної власності, негативно впливає на конкурентоспроможність. Податкова політика також містить відмінності та сприяє фрагментації ринку товарів та послуг.

Вивчивши досвід передових країн Європи, можна зробити наступні висновки:

економічна рівновага та розвиток економіки залежать від виконання програм що сприяють розвитку;

- вибір стратегії програмування є особистим для кожної країни;
- у країнах ЄС відбувається переорієнтація галузевого виробництва на МСП;
- ринкові відносини ґрунтуються на засадах здорової конкуренції, як засобу стимулювання промисловості;
- успішність реалізації економічних програм залежить від узгодження нормативно-правової бази, як окремих підприємств так і держав;
- пріоритетними галузями економіки залишаються: промисловість, енергетика, дослідницька діяльність, транспорт та сільське господарство;
- першочерговим напрямком розвитку є науково-дослідницька діяльність та впровадження інноваційних технологій.

Література:

1. Офіційний сайт Представництва ЄС в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/10781/--_uk
2. Швайка Л. А.. «Державне регулювання економіки» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-130.html>
3. Равікович Є.І., Присенко Г.В. «Макроекономічне прогнозування» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/145111/>
4. Муравйов В. І. «Право Європейського Союзу» [Електронний ресурс] -Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/449-pravo-vropeyskogo-soyuzu->

ІННОВАЦІЇ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Докторович В.В., студент ФММ, гр. УС-52

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
student2015-52@mail.ru

Інноваційна політика є одним із головних блоків всієї економіки у розвинених державах. Велике значення має вклад підприємств-інноваторів, що визначають здатність національної економіки до інноваційного розвитку. Особливо важливий інноваційний потенціал для перехідної економіки, тобто для України. Ця сфера економіки погано розвинена у нашій країні і тому існує безліч проблем і на разі їх вирішення є дуже важливим.

Країні, у якій «панує» перехідна економіка дуже важко вирватись у лідери інноваційної політики. Тому поки о Україна значно відстає у розвитку порівняно з іншими Європейськими країнами. На мою думку, для цього варто змінювати ставлення громадян та підприємців до розвитку інновацій та деяких ринкових реформ.

Звичайно ж, що економічна криза не пройшла просто так, вона тягне за собою безліч негативних наслідків, а саме гальмування розвитку у сфері економіки, науки, освіти і т.д. Фінансування дуже мале для запровадження новітніх технологій у розвиток українських підприємств. На жаль, наслідком цього є відставання у розвитку промисловості та втрата цінних інноваторів.

Один з головних недоліків є спрямування сил на контроль самого процесу, не на результат. Дуже важливо створювати сприятливі умови для розвитку, а саме забезпечувати виробництво матеріалами, фінансами та залучати висококваліфікованих працівників.

Також дуже важливо створювати стабільне та грамотне законодавство, яке б регулювало усі взаємовідносини. Інноваційна політика має бути однією з основних галузей виведення України з кризового стану. Головною метою такої політики є створення нових технологій, нових машин, нового науково-технічного потенціалу.

На жаль, в Україні не розвинене інвестування технологічних змін. Часто, науково-технічні програми не допрацьовують і лишають все на «самотік» Міністерства та відомства обтяжені соціальною необхідністю підтримки традиційних виробництв, не мають достатніх коштів для інноваційних трансформацій своїх галузей. Комерційні та приватні підприємства не можуть самостійно забезпечувати запровадження інновацій. Іноземні інвестори зазвичай зацікавлені у короткострокових проектах.

Стратегічний розвиток інвестиційного потенціалу підприємства повинен передбачати ефективне управління процесом впровадження сучасних наукових досягнень в практику господарювання, який реалізується через інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність є головним ключем у ринкових відносинах та забезпечує фінансову стабільність. Особливостями інноваційних інвестицій є:

- невизначені рамки кінцевого результату;
- довгостроковий період страхування.

Важливо створити правильну структуру управління, а саме чіткі методи, принципи, строки та норми. Також підібрати ефективну систему управління, для забезпечення подальшого інноваційного розвитку. Постійно дбати про якість нових машин, що використовуються на виробництві, залучення іноземних фахівців та інвестицій, контроль над самим процесом та кінцевою продукцією.

Можна зробити висновок, що на даний момент ця галузь економіки має більше проблем ніж можливих шляхів вирішення. Як ми побачили проблеми абсолютно різного характеру і залежать не лише від законодавчих органів, а і від самих підприємців. Потрібно пильно дбати та розвивати інноваційну політику в Україні адже це один з важливих кроків до вирішення після кризових проблем.

Література:

1. Гриньов А.В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства // Проблеми науки / А.В. Гриньов . — 2003. — №12. — С. 12—17.
2. Гунин В.Н. и др. Управление инновациями / В.Н. Гунин . — М.: ИНФРА-М, 2000. — 272 с.
3. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. — К. : КНЕУ, 2010. — 394 с
4. Економіка й організація інноваційної діяльності : підручник / за ред. О. І. Волкова, М. П. Денисенка. — К.: Професіонал, 2011. — 960 с

ЛОГІСТИЧНІ СКЛАДОВІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ

Касян С.Я., к.е.н., доцент
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна
syakasian@ukr.net

Комунікаційний вектор розвитку сучасного електронного бізнесу в Україні та світі здебільшого визначається маркетинговим змістом та інформаційною складовою. Організація маркетингової інноваційної бізнес-взаємодії на високотехнологічних ринках потребує розвитку методологічних засад інформаційного забезпечення функціонування логістичних систем на мікро-, мезо- та макrorівнях господарювання. Безперечно, управління векторними складовими взаємодії у межах логістичних систем слід проводити на засадах інтеграції маркетингу і логістики, що дозволяє підвищувати маркетингову ефективність функціонування таких економічних інноваційних систем у сфері обслуговування та розподілення основних ресурсних потоків.

Важливим атрибутом сучасного логістичного менеджменту є управління, зорієнтоване на інформацію і комунікацію, про що слушно наголошують Мирослав Василевський, Роман Патора. Так, вони засвідчують вплив процесів переміщення інформації на підлаштування до складових маркетингового середовища, що опосередковує доцільність формування оптимальних підходів до інформування і комунікацій. Науковці виокремлюють певні властивості такого роду управління, а саме: застосування специфічних посад і підрозділів, що сприяють пожвавленню інформаційних комунікацій, технічне забезпечення інформаційної взаємодії, покращення самого інформування [1, с. 15]. Насправді, означені підходи до маркетингового комунікаційного забезпечення процесів інформаційного і логістичного менеджменту дають змогу встановлювати ефективні довготривалі відносини з основними економічними і суспільними агентами, які беруть участь у генеруванні і розподіленні маркетингових цінностей у високотехнологічному секторі економіки за інтенсивної участі електронного бізнесу в логістиці дистрибуції на інноваційних засадах.

Досягнення рівномірного регіонального розвитку сприяє інноваційному розвитку економічних систем. Так, Миколай Подольскі справедливо підкреслює значущість рівномірного регіонального розвитку Польщі, що проголошує віце-прем'єр Польщі Матеуш Моравієцькі, коли великі фірми можуть мати свої представництва у регіональних містах і містечках. Політик пропонує програму «П'ятсот плюс» та програму розвитку дешевого будівництва житла, спрямовані на вирівнювання економічного розвитку в країні у контексті змісту і структури проходження господарських процесів у регіонах [2]. Гадаємо, що досягнення структурних засад рівномірного інноваційного розвитку з урахуванням підвищення конкурентоспроможності регіональних економічних систем спричиняє до оптимізації вектору руху сучасних логістичних систем в державах, зокрема в Україні. Дослідження регіональних аспектів переміщення ресурсних потоків та інноваційного логістичного сервісу дає змогу удосконалювати функціонування логістичних систем та отримувати синергетичний маркетинговий ефект унаслідок бізнес-взаємодії високотехнологічних підприємств, логістичних операторів.

Під час дослідження функціональної структуризації логістичних систем Є. В. Крикавський акцентує її певну однорідність, ураховуючи кількісно-якісну та просторово-часову зміну переміщення ресурсних потоків. Науковець у підсистемі логістики опрацювання та реалізації замовлень залежно від видового атрибуту замовлення визначає системний та локальний характер зовнішнього замовлення та його приналежність до функціональних змін ресурсних потоків у сферах постачання, виробництва, дистрибуції. Дійсно, комплексне дотримання засад логістичного менеджменту здебільшого базується на інтегральному поєднанні інформаційних і ресурсних потоків за сферами, фазами, ланками, що позитивно впливає на ефективність функціонування логістичного ланцюга поставок [3, с. 73-76]. На наш погляд, інтенсифікація якісних змін при трансформації ресурсних потоків сприяє дифузії інновацій в національних і регіональних економічних системах. Отже, розвиток комунікаційної та логістичної взаємодії у сфері функціонування електронного бізнесу, досягнення просторової рівномірності у ході логістичного розподілу сприяє формуванню ефективних національних інноваційних систем.

Література:

1. Василевський Мирослав Інформація та кадри в логістичних системах / Мирослав Василевський, Роман Патора. Наук. видання: наук. ред. – Є.В. Крикавський. – Л. : Видав-во Націон. унів-ту «Львівська політехніка». – 2001. – 268 с.
2. Podolski Mikołaj Mateusz Morawiecki z wykładem w szkole Rydyka: tworzymy zupełnie nowy model rozwoju / Mikołaj Podolski. Strona Internetowa Onet.pl: [Zasób elektroniczny]. – Dostęp, 04.02.2017: <http://kujawsko-pomorskie.onet.pl/mateusz-morawiecki-z-wykładem-w-szkole-rydyka-tworzymy-zupełnie-nowy-model-rozwoju/mwr9z78>.
3. Крикавський Євген Логістика. Для економістів Євген Крикавський. – Л. : Видав-во Націон. унів-ту «Львівська політехніка». – 2004. – 448 с.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

Ткаченко Юлія Олегівна, студентка ФММ групи УС-52

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
yu_tkachenko98@mail.ru

Технологічний парк - це форма територіальної інтеграції науки, освіти та виробництва у вигляді об'єднання наукових організацій, конструкторсько-проектних бюро, навчальних закладів, виробничих підприємств чи ж їх підрозділів, які мають на меті прискорення розробки і застосування технічно-наукових засобів. У глобалізованому світі, більшість розвинутих країн світу створює технопарки, як основний елемент інфраструктури, яка створює стрімке функціонування національної економіки, тому дана тема є занадто актуальною. Одна з головних проблем у тому, що на відміну від інших форм організації ринку, інноваційна економіка є найвищою формою еволюції індустріальної економіки. Її появі сприяв вплив абсолютної конкуренції. Технопарки й інноваційна економіка, в цілому, змогли стати дійсною перемогою продуманої і довготривалої стратегії над схемами здобуття «швидких грошей», коли правило «сьогодні вклав - завтра отримав» не спрацьовує, так як прибуток з'являється тільки в перспективі. Головна ідея у створенні технологічних парків полягає в застосуванні новітніх технологій.

Стосовно України, наукоємні виробництва, технологічне оновлення, своєчасність запровадження наукових відкриттів, виділення коштів з державного бюджету на академічну науку були та є основними проблемами, які стоять перед державою протягом останніх десяти років. Досліджуючи, можна зробити висновок, що даною формою організації могли б бути технологічні парки як найбільш ефективна система, яка відповідає новим державним стандартам. Посеред несприятливих факторів для формування науково-технічної продукції такі: вітчизняні користувачі мають низьку платоспроможність до нової техніки; певні рамки на попит інноваційних пропозицій на внутрішньому ринку; нестабільна політична ситуація, немає зацікавленості у підтриманні інноваційних проектів зі сторони фінансових та кредитно-банківських систем; бажання західних споживачів не маючих жодних інвестицій комерціалізувати у своїх інтересах наявний в Україні науковий потенціал, першочергово технології двійного значення; бути конкурентним на внутрішніх ринках зі сторони західних фірм розробників технологій, виробників і постачальників матеріалів, обладнання та технології в цілому; обмежені можливості виділення коштів на інноваційну діяльність. На жаль, можна констатувати той факт, що на сучасному етапі технологічні парки єдина в Україні форма інноваційної діяльності, насправді діючою. Розмови щодо створення в країні національної інноваційної системи є лише тільки розмовами [2].

Щодо закордонних технопарків, то Стенфордський технопарк один серед перших і найуспішніших. На його базі з часом виник технополіс, що став прикладом для наслідування - «Силіконова долина». Стів Джобс та Стів Возняк, засновники фірми «Apple», які склали свого першого комп'ютера в гаражі, є яскравим зразком невеликого наукоємного бізнесу. У «Силікон велі» зосереджено найбільша кількість світового виробництва комп'ютерів і значних фірм електроніки. Велика кількість технологічних парків США, що швидко розвиваються останнім часом, мають міжгалузевий характер. Технічно-наукові парки розвиваються також в Європі. Кембриджський технологічний парк є найбільш відомим у Великобританії, початок бере у 1973 р. на базі однойменного університету. Налічує у своєму складі 350 фірм, що діють у сфері високих технологій. Франція у 80-х роках мала 10 технопарків, а «Софія-Антилопус» була найбільшою з площею 560 га. Нідерланди, Бельгія, Швеція та Японія також мають технопарки. На території Британських островів розвивається «Сешкон Глен» у Шотландії, науковий центр в Ірландії, Німеччина заснувала технологічні парки у Штутгарті й Мюнхені, Південна Корея породжує місто науки Дае-дук поблизу Тайхона, Тайвань вибрав для свого центру «Хсингу» місце біля Тайбея. Китай створює дослідний центр «Шен-жень», поряд з Гонконгом. У Японії найбільший науково-технічний центр «Цукуба» знаходиться поблизу Токіо [1]. Отже, як бачимо, технологічні парки займають становище місце в багатьох країнах світу. Тому для того, аби кардинально змінити ситуацію у нас в країні, необхідно створити більш досконалу нормативно-правову базу, що б сприяла діяльності технопарків України. До таких заходів можна віднести: прискорення амортизації основних фондів, зменшення ПДВ, надання пільг і тому подібне. Потрібно навчитися брати приклад з розвинених країн світу, де підтримка технопарків є підґрунтям для розвинення інноваційної політики, виробництва конкурентоспроможної продукції. Тому таку ж роль повинні виконувати наші технопарки. Наприклад: надавати пільги на державне майно, як в Японії 7 %, Канаді 7-20%, Бельгії 13,5%, а Голландії 20-23%, та виділення ділянок на довгострокове користування; забезпечувати субсидіями, кредитами; надавати регіонам більше самостійності для впевненості.

Література:

1. Інноваційний менеджмент. Технопарки. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://library.if.ua/book/4/511.html>
2. Історія та проблеми становлення технопарків в Україні. [Електронний ресурс] Режим доступу <http://intellect21.cdu.edu.ua/?p=243>

ПРОБЛЕМАТИКА ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Сірик М. В., асистент

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
maksym@siryk.com

Перебудова управління економікою країни від планової до ринкової вплинула на зміну управління на рівні підприємства. Особливо це стосується державних поліграфічних підприємств, оскільки за радянських часів це були великі потужні підприємства, які забезпечувалися державою замовленнями на випуск друкованої продукції великими накладками. Із переходом до ринкової економіки підприємствам довелося перебудовуватися – було втрачено держзамовлення, різко зменшилися накладки, що потребувало перебудови технологічних процесів та заміни й модернізації обладнання, щоб зберегти конкурентоспроможність на ринку. Поліграфічним підприємствам довелося формувати таку систему управління, яка б давала можливість забезпечувати високу ефективність роботи, конкурентоспроможність, стійке положення на ринку, тому управління основними засобами поліграфічних підприємств у нових умовах функціонування значно ускладнилося.

Згідно проведених досліджень [1] основними проблемами поліграфічних підприємств є саме низький рівень комплексності послуг, який залежить від технологічних можливостей конкретного підприємства, недотримання термінів виготовлення, низький рівень якості, управління основними виробничими засобами є важливим фактором підвищення конкурентоспроможності поліграфічного підприємства у ринковій економіці.

Управління основними виробничими засобами поліграфічних підприємств має забезпечити ефективне їх використання, безперебійність роботи, забезпечити замовників широким асортиментом та високою якістю поліграфічної продукції.

Для управління 27 державними поліграфічними, видавничими, книготорговельними, постачальницькими підприємствами та трьома спеціалізованими науково-дослідними та проектними інститутами створено Державну акціонерну компанію «Українське видавничо-поліграфічне об'єднання» (скорочена назва ДАК «Укрвидавполіграфія»).

Усі підприємства ДАК «Укрвидавполіграфія» були створені за радянських часів, для них були побудовані значні за площею виробничі приміщення, у яких нині немає потреби на сьогодні більшість з них здаються в оренду. Деякі підприємства (ПрАТ Поліграфкнига, ПрАТ Видавництво «Київська правда») припинили здійснювати поліграфічну діяльність й демонтували обладнання. Виробничі основні засоби переважно застаріли та не відповідають сучасним вимогам і потребують модернізації та заміни.

Проблема заміни ускладнюється тим, що Україна майже не виробляє поліграфічного устаткування. В Україні ПАТКиївполіграфмаш виробляє флексографське друкарське устаткування, ниткошвейні, дртошвейні та бобінорізальні машини. Більшість же обладнання для поліграфічних підприємств імпортується. Найбільш якісне і популярне обладнання закуповується у Німеччині, Японії. Це такі відомі марки, як Heidelberg, ManRoland, KBA, Kolbus, Polar, Shinohara, Screen. Німецьке обладнання працює в українських друкарнях понад 30 років, доводячи свою високу якість і є найбільш популярним на вторинному ринку. Також на ринку України продається обладнання індійських та китайських виробників, яке має деяку популярність через низьку ціну, проте має невисокий ступінь автоматизації, невисоку якість виготовлення і як наслідок невеликий термін служби, високі відходи матеріалів, забезпечують нижчу якість продукції, ніж обладнання німецьких та японських виробників.

З метою забезпечення безперебійної роботи устаткування, що дасть змогу зменшити імовірність порушення термінів випуску продукції, уникнути серйозних виходів з ладу обладнання, які потребуватимуть значних коштів на ремонт, необхідно здійснювати заходи з планово-профілактичного ремонту. На сьогодні існує Положення про технічне обслуговування і ремонт обладнання поліграфічних підприємств, видане ще 1990 року [2]. Поліграфічні підприємства, навіть з сучасним обладнанням, досі ним користуються, хоча воно вже не відповідає сучасному рівню розвитку техніки та технології. Отже, важливим є розроблення нового сучасного положення з планово-попереджувального ремонту устаткування поліграфічних підприємств.

В Україні діє декілька наукових установ, які займаються науковими розробками у видавничо-поліграфічній галузі. Це, зокрема, ПрАТ «УкрНДІ поліграфічної промисловості ім. Т. Г. Шевченка» (м. Львів), ПрАТ «УкрНДІ спеціальних видів друку» (м. Київ), Видавничо-поліграфічний інститут КПІ ім. І. Сікорського (м. Київ), Українська академія друкарства (м. Львів), Державна наукова установа «Книжкова палата України ім. Івана Федорова» (м. Київ) та технічний комітет ТК № 101 «Технологія поліграфії». Саме вони могли б розробити актуальне положення про планово-попереджувальні ремонти, проте наразі така діяльність не ведеться.

Література:

1. Воротіна Л. І., Котляревський Я. В. Стратегія управління підприємствами видавничо-поліграфічного комплексу : Монографія / Л. І. Воротіна, Я. В. Котляревський. – Львів : Українська академія друкарства, 2012. – 184 с.
2. Положение о техническом обслуживании и ремонте оборудования полиграфических предприятий. – Москва : Книжная палата, 1990. – 271с.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Парфенюк Анастасія Вадимівна, студентка

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Актуальність теми полягає в тому, що впровадження альтернативних джерел енергії є вирішенням багатьох негативних моментів, які існують в Україні сьогодні, а саме: низька енергоефективність, зношеність основних фондів, дефіцит ресурсів тощо. Аналізуючи потенціал української відновлюваної енергетики, доречно буде виділити наступні сектори: сонячна енергетика, вітряна енергетика, використання енергії біомаси і відходів.

Великий потенціал розвитку сонячної енергетики в Україні зумовлений її географічним положенням і кліматичними умовами. Її потужність досягла 453 МВт. Побудова «сонячних парків» біля сіл Перове та Охотніково допомогла Україні увійти до числа лідерів в Європі з розвитку сонячної енергетики. Інститут відновлюваної енергетики Національної академії наук (НАН) України стверджує, що розвиток сонячної енергетики в південних регіонах держави дозволить замінити близько 300 тис. тонн умовного палива на рік, що приблизно відповідає 265 млн м³ природного газу [1]. Потужність вітряної енергетики досягла 426 МВт. Розвиток даного виду енергетики має суттєвий потенціал, оскільки в Україні спостерігається тенденція до прискорення швидкості повітряних мас. Площа, на якій можна здійснити будівництво вітрових електростанцій з очікуваною потужністю в 16 ТВт, становить близько 45 тис. м². Крім того, в Україні є технології виробництва вітросилових установок таких, як вітрові турбіни. Потужність електростанцій на біомасі досягла 31 МВт. В Україні полігони, призначені для розміщення відходів, є вкрай переповненими, тому є актуальним питання розвитку використання енергії біомаси і відходів. Таким способом можна замінити 35 тонн вичорпаного палива на рік. На сьогодні Україна є важливим постачальником палива з біомаси на європейські ринки. Відходи деревообробки, солома, біогаз, тверді побутові відходи тощо є потенційними ресурсами для розвитку даного виду енергетики. Проте існують проблеми, що перешкоджають розвитку відновлюваної енергетики в Україні. По-перше, інвестиційний клімат. По-друге, неефективне енергоспоживання. До нього можна віднести зношеність потужностей виробництва та споживання, мереж передач, високу вартість технологій. По-третє, це екологічна проблема, що гостро постала в суспільстві останнім часом. По-четверте, політика держави. Сюди відноситься монополізм у галузі енергетики. Основними шляхами вирішення даних проблем є наступні заходи. Проведення енергоаудиту, що дозволить розрахувати енергетичний баланс та втрати на усіх виробничих стадіях. Імплементация норм *aquiscommunitaire* ЄС допоможе демонополізувати галузь енергетики в Україні і створити установу, яка буде здійснювати контроль на енергоринку за тарифами [2]. Наступним способом вирішення проблем є створення сприятливого інвестиційного клімату. Це дозволить залучити додатковий капітал, щоб ввести в дію нові енергоефективні потужності та модернізувати устаткування. Необхідно запровадити технології роздільного збирання відходів, розширити можливості використання біомаси, а також одним із найважливіших завдань є підвищення екологічної свідомості населення за допомогою волонтерських мереж, Інтернету чи взаємодії з соціальними мережами тощо. Важливим елементом у розвитку відновлюваної енергетики є співпраця України з провідними країнами. Вдале поєднання усіх цих заходів дозволить повністю втілити весь потенціал України в сфері відновлюваної енергетики.

Список використаних джерел:

1. Перспективи розвитку відновлюваної енергетики в Україні [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://iac.org.ua/perspektivi-rozvitku-vidnovlyuvanoi-energetiki-v-ukrayini/>
2. Энергетика Украины: эпоха реформации [Електронний ресурс]: - Режим доступу: <http://energefficiency.in.ua/stati/energoeffektivnost-i-energoberezhenie/80-energetika-ukrainy-epokha-reformatsii.html>

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ТОВАРІВ

Лаврик Ю. В., студентка гр. УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
yuliya9802@gmail.com

Конкурентоспроможність вітчизняних товарів є ключовим фактором у досягненні успішних позицій на вітчизняному та міжнародному ринках національними товаровиробниками. Актуальність порушеної теми полягає у тому, що основним завданням незалежної української держави є створення ефективної соціально-орієнтованої ринкової економіки, одним із ключових принципів якої є саме конкурентоспроможність. Формування реально конкурентного середовища залишається одним із найважливіших напрямів економічної політики України.

Метою дослідження є визначення ролі конкурентоспроможності товарів на національному ринку для їх реалізації та шляхів її підвищення у випадку її корисного впливу на економічний потенціал ринку. Поняття конкурентоспроможності є однією з найнеобхідніших характеристик всіх елементів системи економіки. Воно визначається мірою привабливості товару для покупця, яка обґрунтовується рівнем задоволення вимог споживача у порівнянні з товарами-аналогами, які пропонуються на ринку. У цей же час рівень конкурентоспроможності товару визначає ймовірність того, що саме на один конкретний зразок схожої продукції впаде вибір споживача. Це означатиме панівне становище на ринку одного з конкуруючих продуктів над іншими, внаслідок чого зростатиме прибуток його виробника від продажу. Зростання прибутків підприємств перспективної в конкретному адміністративному регіоні галузі ланцюговою реакцією спричиняє збільшення внесків до державного бюджету, що, у свою чергу, є одним з необхідних аспектів зміцнення та зростання економіки.

Головне протиріччя конкурентоспроможності полягає у тому, що іноді може виникнути суперечність між інтересами виробника і споживача, проте у дійсності залагодження непорозуміння цих інтересів у відбувається шляхом реалізації процесі ринкових відносин споживача і виробника, в результаті дії якого виникає ефект, що має вплив і на виробника, і на споживача. Здійснення необхідного регулювання відбувається лише за умови усунення певних проблем, спричинених згаданим протиріччям інтересів, серед яких: оптимізація ціни товару, що задовольнятиме всіх учасників процесу виробництва і реалізації продукції; вирішення питання створення виробів, що відповідають сучасним вимогам науково-технічного прогресу; вирішення проблеми пошуку інфраструктури, що не суперечить вимогам покупців та можливостям виробників [1].

Дуже часто трапляється так, що обрання способу підвищення конкурентоспроможності товару є конкретно виваженим рішенням керівництва підприємства, котре полягає у проведенні процесів модернізації товарного асортименту на противагу запуску нового підвиду у виробництво чи вилученню застарілих зразків. Рішення про модифікацію товару, що виробляється даним підприємством, обирається з метою задоволення індивідуальних потреб покупців для досягнення збільшення прибутку.

Одним із переважних напрямків підвищення конкурентоспроможності товару є надання покупцям гарантії після продажного обслуговування товару, що надає клієнтам переконання у його якості та компетентності його виробника. Під цим розуміється оперативне надання ряду послуг, що пов'язані із продажем, використанням і постачанням устаткування, обладнання та іншої продукції промисловості та гарантують перманентну здатність продукту до вискоєфективної експлуатації. Із ціллю досягнення підвищеної конкурентоспроможності продукції має місце планування та впровадження комплексних заходів щодо поліпшення конкурентоспроможності певного підприємства, галузі або сектору економіки тощо.

Внаслідок проведення дослідження рівня конкурентоспроможності продукції виробник може ключовий напрям підвищення конкурентоспроможності, наслідуючи перелічені шляхи:

- зміна складу, структури застосовуваних матеріалів (сировини, напівфабрикатів), комплектуючих виробів та / або конструкції продукції;
- зміна технології виготовлення продукції; методів випробувань, системи контролю якості виготовлення, зберігання, упакування, транспортування і монтажу;
- зміна цін на продукцію, цін на послуги, по обслуговуванню і ремонту, і цін на запасні частини;
- зміна структури і розміру інвестицій в розробку, виробництво і збут продукції;
- зміна структури імпорту і видів імпортованої продукції [2].

Головним підходом, що узагальнює найбільш ефективні шляхи досягнення конкурентоспроможності виробленої продукції, є виробництво значно більшої кількості нововведеної, такої, що користується підвищеним попитом, продукції, ціна на яку буде порівняно нижча, ніж у підприємств-конкурентів, а якісні характеристики - вище.

Література:

1. Портер М.Е. Конкуренція / М.Е. Портер. - М.: Видавничий дім «Вільямс» - 2001. - 496 с.
2. Трубілін О. Конкурентоспроможність - головний чинник ефективного виробництва / О. Трубілін. - АПК: економіка, управління. - 2002. - № 12. - С.39-46.

РИЗИКИ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

Вітер О.О., студентка гр. УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,

Розвиток економіки будь-якої країни залежить від обсягу вкладених інвестицій. Нажаль, Україна на даний момент знаходиться не в найкращій ситуації. Вагоме місце для поліпшення умов економіки посідають іноземні інвестиції. Їх залучення дає змогу покращити розвиток експорту, знизити залежність від імпорту, а також налагодити платіжний баланс, посилить впровадження нових технологій і ноу-хау.

Та однією з найважливіших проблем іноземних інвестицій є проблема ризику. Це характеризується тим, що є певний відсоток того, що можна втратити інвестиції, які були вкладені в проект, або недотримання договору і так само втрата ресурсів.

Млн.дол.

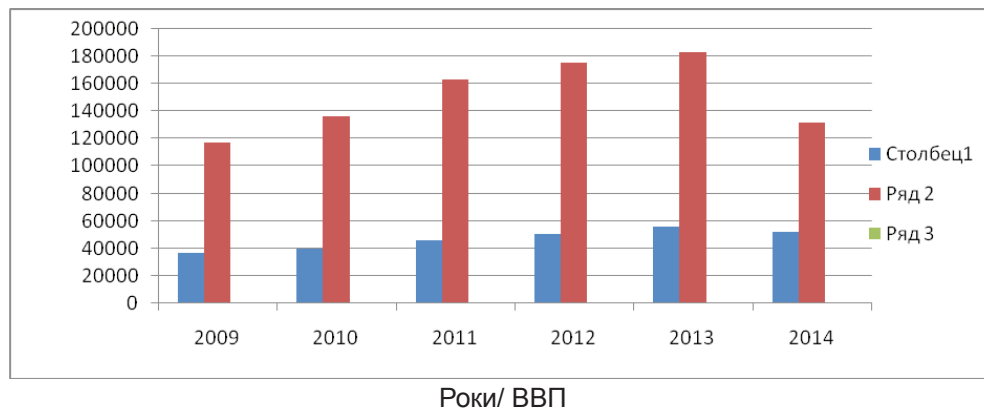

Рис.1. Динаміка ВВП та іноземних інвестицій за період з 2009 по 2014 рік.

Ми бачимо, що є пряма залежність між ВВП та іноземними інвестиціями, тому зниження інвестицій веде до зниження ВВП.[4]

На графіку видно, що до 2015 року прямі іноземні інвестиції мали тенденцію до зростання, але вже на початку 2015 кількість залучених інвестицій в економіку України на 1 липня складала 42,8513 млрд.дол. і на душу населення – 10000,5 дол. Такий різкий спад можна охарактеризувати різними чинниками, наприклад тимчасова окупованість території АРК та в Севастополі і зону антитерористичної операції [1].

Інвестиційні ризики мають на меті погіршення економічної діяльності, тому є способи його подолання або зниження, це розподіл ризику між учасниками проекту, якісний розподіл, страхування ризику, резервування грошових засобів на покриття випадкових витрат, лімітування, диверсифікація та створення запасів та резервів.[3]

Отже, умови економічної невизначеності, в яких всі інші змушені діяти, викликані впливом факторів ризику на їх майбутній прибуток. Це загрожує зниженню прибутку в порівнянні з можливою втратою або навіть збитком. Тому питання про прийняття рішень управління інвестиціями повинні обов'язково враховувати вплив інвестиційного ризику, обов'язково дослідити інвестиційний клімат країни, його економічне зростання або навпаки спад, ємність ринку, купівельну спроможність споживачів та загально-економічний розвиток країни в цілому.

Література:

1. Господарський кодекс України: за станом на 1 січня 2004 р. //Верховна Рада України - Стаття 397.
2. Бондаренко О.О., Нижник К.С. Інвестиційні ризики залучення іноземних інвестицій в економіку України та шляхи їх подолання//Київський національний університет технологій та дизайну – 2014.
3. Звягіна К.С.Проблеми іноземного інвестування в Україні//Київський національний університет ім. Т.Шевченка - 2013
- 4.Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНИ В СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НА ДОСВІДІ НІМЕЧЧИНИ

Бажеріна К. В., к.е.н., доцент; Журавель А. А., студент гр. УК-41, ФММ,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
avegrus@gmail.com

З року в рік питання енергетики в Україні стає все більш критичним. На сьогодні перед нашою державою стоїть ряд проблем, котрі до того ж впливають одна на одну:

1) відмовившись купувати газ у Російської Федерації, Україна все ж не стала більш енергетично незалежною, диверсифікувавши свої поставки для цього;

2) аби зробити продаж населенню енергоресурсів (в тому числі і у вигляді комунальних послуг) більш рентабельним, Уряд вирішив поступово підвищувати їх ціну. В умовах складної економічної ситуації, населення або не оплачує в повному обсязі надані йому послуги та ресурси, або ж шукає виходу із ситуації шляхом переходу на інші джерела енергії, зокрема дрова та електроенергію;

3) складність отримання ресурсів із тимчасово окупованих районів Донбасу, зокрема вугілля (особливо антрацитне), зумовлює почасти дефіцит останнього, що необхідне для роботи ТЕЦ;

4) велика частка електроенергії виробляється АЕС, котрі не можуть різко підвищувати чи зменшувати свою потужність, а тому працюють з більш-менш однаковою продуктивністю, а збільшення чи зменшення попиту зі сторони споживачів коригується ТЕЦ та ГЕС[1].

Як наслідок, рівновага електроенергоринку України порушується з однієї сторони збільшенням попиту на електроенергію пікові періоди з боку споживачів, а з іншого боку, виробники та обслуговуюча інфраструктура не можуть забезпечити відповідну пропозицію в цей же час.

Варіантом для вирішення цієї проблеми є перейняття досвіду в даній сфері у іноземних держав.

До прикладу Німеччина свого часу почала активно розвивати альтернативні джерела електроенергії (далі – АДЕ), натомість закриваючи АЕС та ТЕЦ згідно плану «Energiewende»[2]. На сьогодні частка електроенергії, отриманої від АДЕ становить близько 30% (у 2016 р.), тоді як 10 років тому – всього лише 14% [3]. Варто сказати, що в цей же час в Україні відповідна частка майже не змінилась і становить близько 5%, головним чином за рахунок гідроелектроенергетики [1].

Згідно даних Infografik “DerdeutscheStrommix 2007 – 2016” von Strom-Report.de[3] можна побачити, що частка усіх видів АДЕ в Німеччині суттєво зростає, окрім гідроелектроенергетики. Основна причина цього: держава надала широкі можливості для розвитку компаній, що виробляють та впроваджують відповідні установки для домашніх господарств та підприємств. Аби надати темпу процесу переходу на альтернативні джерела енергії з боку споживачів, держава та ринок сформували ряд принципів маркетингового управління, частину з яких можна апробувати і в Україні:

1) створення ясно-нової програми, що чітко регламентує «правила гри» на такому ринку та має відповідно до умов економіки стратегічний план розвитку АДЕ. Така програма повинна враховувати економічні, політичні та соціальні особливості України;

2) зниження недовіри до інноваційних рішень, задля чого маркетологам необхідно надати важливу інформацію про послуги та енергоощадні технології. Стратегія має бути направленою на висвітлення технічних переваг та економічних ефектів енергоефективних технологій та обладнання[4].

3) забезпечення з боку держави умов для інвесторів задля зменшення вартості продукції для вироблення електроенергії з АДЕ в Україні, адже саме ціновий аспект є чи не найвагомішою причиною для прийняття рішення щодо установки такої системи з боку юридичних чи фізичних осіб;

4) продовження дії уже існуючих та розробка нових пільг та преференцій з боку держави для споживачів електроенергії з поступовим здорожчанням електроенергії виробленої на АЕС та ТЕЦ (у разі ефективної реформи енергоринку України);

5) забезпечення можливості інвестування з боку фізичних та юридичних осіб у ВЕС та СЕС, встановлюваних державою, та суворого виконання умов такої взаємодії;

6) відповідна інформаційна політика в ЗМІ;

7) забезпечення продавцями установок АДЕ подальшого контролю якості та обслуговування обладнання й ефективної комунікації з покупцями таких послуг.

Належне виконання цих та інших принципів маркетингового управління сприятиме росту попиту на установки АДЕ, а відповідно збільшення енергоне залежності не лише України в цілому, але й окремих домогосподарств та підприємств.

Література:

1. Ministry of Energy and Coal Mining of Ukraine [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mpe.kmu.gov.ua/>.
2. Energiewende. Internetseite der Bundesregierung [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.bundesregierung.de>
3. Strommix 2016: Stromerzeugung in Deutschland. Strom-Report [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://strom-report.de/strom-vergleich/>
4. Косов О. І. Сучасні проблеми розвитку маркетингового управління енергозбереженням в Україні / О. І. Косов - Луганськ: Економічний вісник Донбасу, 2011 – №3 – с. 140-144

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ

Задко К. В., студент 3 курсу, УК-42

Бажеріна К.В., к. е. н., доцент кафедри промислового маркетингу

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Проблема залучення нових клієнтів завжди є актуальною для різноманітних сфер діяльності, поряд з нею існує необхідність набувати та утримувати базу постійних. Яке саме благо та яку його кількість захоче придбати споживач залежить від багатьох чинників. Залежність попиту від цих чинників може виражатися кривою еластичності, спираючись на яку можна визначити чи є певний товар еластичним чи нееластичним. Від цього будуть залежати ті заходи та дії, які повинні використовуватися для залучення нових споживачів та утримання нинішніх клієнтів. З цієї точки зору цікаво розглянути ресторанний бізнес. Товаром, що пропонує сфера HoReCa є саме послуги. Наразі перед рестораторами постало досить важке завдання: утримати у себе постійних клієнтів. Різноманітність закладів громадського та їх кількість викликає бажання у споживача відвідувати щоразу нові місця. Тому дуже важливо сформувати лояльну клієнтську базу, тобто заохотити споживачів, які будуть знову і знову повертатися до закладу. Якщо казати про еластичний попит, то можна виділити наступні заходи, що можуть застосовуватися для збільшення клієнтської аудиторії: акції, бонуси, дисконт. Слід розібратися, що ж вигідніше використовувати акцію, дисконт чи бонуси при роботі з клієнтами. Дослідження проводилося на базі трьох ресторанів м. Києв з однаковим середнім чеком та середньою кількістю відвідувань [Додаток 1]. З проведеного дослідження бачимо, що найвигідніше для ресторатора використовувати систему бонусів. Ця система має наступний механізм дії: клієнту нараховуються бонуси за їх замовлення чи відвідування, які вони накопичують, а потім можуть використати під час наступних відвідувань. Так відбувається стимулювання клієнта відвідувати заклад знову і знову, а заклад не втрачає дохід одразу, після першого відвідування клієнта, як це відбувається наприклад під час надання знижки. Ця система є досить популярною, але певним недоліком є саме використання бонусних карток, тобто клієнт має мати при собі карти тих закладів, які він відвідує, і це часто буває доволі незручно. Але зараз популярності набуває так званий мобільний маркетинг, з'являються спеціальні мобільні додатки у вигляді каталогів або спеціально розроблені для певного закладу. Вони досить зручні у використанні, адже у сучасних реаліях майже кожна людина має мобільний телефон з виходом в мережу Internet, який завжди має при собі. Працюють ці додатки по подібному алгоритму: користувач скачує додаток, офіціант сканує його персональний QR-код, після чого можна накопичити або списати бонусні бали. На основі проведених досліджень можна стверджувати, що списання накопичених балів відбувається лише у 20% випадків. Тому закладу вигідно «дарувати» своїм клієнтам певні бонуси, долучаючи їх до «гри», заохочуючи частіше відвідувати і більше накопичувати. Великою перевагою для закладу при роботі саме з мобільним додатком є система реферальності «поділись з другом – отримай бали від його замовлення», тобто клієнтам цікаво ділитися інформацією про заклад через соціальні мережі, які зараз є одним з основних рекламних просторів.

Отже, можна зробити висновок про необхідність використання новітніх маркетингових засобів, залучаючи та утримуючи клієнтів. Вітчизняний та міжнародний досвід яскраво ілюструє корисність використання заохочувальних засобів, таких як акції, дисконти, знижки. Особливої уваги заслуговує використання мобільних додатків, які є яскравим проявом мобільного маркетингу та стрімко набирають популярності серед користувачів.

Використана література:

1. Длігач А. О. Маркетингова цінова політика / А. О. Длігач. – Київ: Професіонал, 2010. – 650 с.
2. Самые эффективные мероприятия для привлечения и удержания гостей в ресторанах [Електронний ресурс] // Write Gate. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://writegate.ru/restorany-bary-kafe/kak-privlech-gostej-v-restoran-10-sovetov-dlea-protsvetania-vashego-restorana.html>.

Додаток 1

звичайна діяльність				знижка				бонус, що накопичується			
	сніданок	обід	вечеря		сніданок	обід	вечеря		сніданок	обід	вечеря
Днів	30	30	30	Днів	30	30	30	Днів	30	30	30
Середній рахунок гостя	10	10	30	Середній рахунок гостя	10	10	30	Середній рахунок гостя	10	10	30
Кількість гостей на день	10	40	100	Кількість гостей на день	12	46	115	Кількість гостей на день	12	46	115
Виручка	3 000	12 000	90 000	Виручка	3 105	12 420	93 150	Виручка	3 335	13 340	100 050
Собівартість	2 400	9 600	36 000	Собівартість	2 760	11 040	41 400	Собівартість	2 760	11 040	41 400
Прибуток	600	2 400	54 000	Прибуток	345	1 380	51 750	Прибуток	575	2 300	58 650
		57 000				53 475				61 525	
		0%				-6%				8%	
				% знижки	10%			% накопичення (бонус)	10%		
				% зростання кількості гостей	15%			% зростання кількості гостей	15%		
								% зацікавленості в накопиченні	33%		

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ЗРОСТАННЯ ЦІН МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Андрій Воловик, аспірант; Андрій Сігайов, д.е.н., професор
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”

Однією з найбільш помітних трансформацій в економіках розвинених країн за останні кілька десятиліть було виняткове зростання частки ВВП, що відповідає за охорону здоров'я. Загалом, з 1970 року такі зміни призвели до збільшення очікуваної тривалості життя на 10 відсотків у США, більша частина з яких є наслідком досягнень у медицині [1]. Проте, охорона здоров'я загалом не так відчутно впливає на тривалість життя як на показники якості життя (наприклад, доступність технологій протезування стегна й колінного суглоба, видалення катаракти та ін.). Передумови для такого ефекту створюються завдяки технологічному розвитку медичної галузі. Визначимо нові медичні технології, як продукти, процедури та практики, що відповідають новим знанням про хвороби, або діагностичні та лікувальні технології, що є альтернативою до наявних товарів та послуг. Класифікація інновацій дає краще розуміння впливу на ціноутворення. Так, є інновації, що виражені у появі нового продукту (наприклад, вдосконалений, чи новий фармацевтичний препарат), або прилад, що дає можливість надавати нові послуги (покращені мембрани для діалізу тощо). Інший тип інновацій — знання, які дають змогу нового використання наявних продуктів (наприклад, дослідження виявляє антибіотик, який вже існує на ринку та може замінити більш дороге хірургічне втручання). Третій тип інновацій — це такий, що має призводити до зменшення вартості виробництва поточних медичних продуктів та послуг. Отже, процес інновацій, формально повинен бути генератором зниження витрат на охорону здоров'я. Проте взаємозв'язок між інноваціями, ціною та витратами є неоднозначним. Інновації впливають на попит на окремі послуги, які знаходяться в прямій залежності від інновацій, а отже впливають і на усі пов'язані з ними послуги. Припускаючи, що інновації мають своїм наслідком зниження витрат (а звідси і ціни), а також те, що цінова еластичність попиту на послуги охорони здоров'я менше ніж 1 (як видно з даних), процес інновацій має призводити до падіння витрат [2]. Проте, стійке зростання витрат на охорону здоров'я у розвинених країнах свідчить, що інновації медичних продуктів та послуг переважно призводять до протилежних наслідків. Через те, що розуміння ціноутворення у системі охорони здоров'я більш комплексне, у порівнянні з класичною теорією споживання, визначимо субститутити та комплементарні блага у нестандартній манері — через кількість, а не через ціну. Нехай, комплементарні послуги, — це такі, що їх застосування зростає з використанням нової технології (або нового знання). Наприклад, нові технічні засоби діагностування підвищують точність діагнозу і, звідси, ймовірність хірургічного втручання. Так, витрати, згідно з інноваціями, включають не тільки новий засіб діагностування, а також витрати на операцію — отже ці дві технології є комплементарними. Використання комплементарних сервісів може до 50 відсотків збільшити витрати від інновацій. Теперішні дані свідчать про те, що економія коштів, отримана завдяки інноваціям є недостатньою для компенсації витрат на превентивні сервіси, отже останні в цілому збільшують загальні витрати протягом життя людини [3]. Однак логіка цього твердження справедлива і у зворотньому напрямку. Останні дослідження учасників програми Medicare (США; охоплює до 15% населення) показали, що бенефіціари, які мають додаткове страхування та збільшені доплати за візит до лікаря, отримують менше превентивних послуг і, як наслідок, асоціюються з частішою госпіталізацією. Хоча в середньому за таких умов, збільшення госпіталізацій призводить до 20% економії, у порівнянні з превентивною медициною, деякі особливо хворі пацієнти можуть збільшити цю цифру до 170%. Тому, очевидно, ігнорування інноваційної превентивної медицини призводить у довгостроковій перспективі до ще більших витрат (у т. ч. індивідуальними пацієнтами, що в результаті втрачають більше власних коштів, навіть не зважаючи на збільшену суму витрат, що розподіляються). Отже, емпіричні дослідження відводять провідну роль медичним інноваціям у процесі зростання витрат на охорону здоров'я. Тому більшість сучасних довгострокових економічних моделей враховують технологічні досягнення і ідентифікують покращення клінічних показників внаслідок збільшення витрат. Стабілізація зростання цін може бути досягнута завдяки комбінації ринкових та регуляторних заходів, рівномірному розподілу доступу до інновацій в охороні здоров'я для різних верств населення.

Список використаних джерел:

1. Ford, E. S., Ajani, U. A., Croft, J. B., Critchley, J. A., Labarthe, D. R., Kottke, T. E., et al. (2007). Explaining the decrease in U.S. deaths from coronary disease, 1980 2000. *New England Journal of Medicine*, 356(23), 2388.
2. Manning, W. G., Newhouse, J. P., Duan, N., Keeler, E. B., Leibowitz, A., & Marquis, M. S. (1987). Health insurance and the demand for medical care: Evidence from a randomized experiment. *American Economic Review*, 77(3), 251 277.
3. Cohen, J. T., Neumann, P. J., & Weinstein, M. C. (2008). Does preventive care save money? Health economics and the presidential candidates. *The New England Journal of Medicine*, 358(7), 661 663.

ПЕРЕДУМОВИ КЛАСТЕРОУТВОРЕННЯ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Воронкова І. Ю.

асистент кафедри міжнародної економіки ФММ КПІ ім. Ігоря Сікорського
ivor.fmm@gmail.com

Дослідження передумов кластероутворення підприємств поліграфії в Україні доцільно проводити з урахуванням макроекономічних показників, що відображують загальні тенденції розвитку національної економіки.

Результати міжнародного дослідження у сфері інновацій, які наведено в аналітичній доповіді Міжнародної бізнес-школи INSEAD та Всесвітньої організації інтелектуальної власності WIPO «Глобальний індекс інновацій 2016», Україну віднесено до країн «нових новаторів». У рейтингу 128 країн світу за Індексом інновацій у 2016 р. Україна посіла 56 місце зі значенням показника 35,72 [1].

Метою Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», є «впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі» [2]. Разом з тим, аналіз статистичних даних Державної служби статистики України показав, що у 2015 р. інноваційною діяльністю в промисловості займалися 824 підприємства, або 17,3% обстежених промислових. Як зазначають провідні науковці, «інновації все ще недостатньо впливають на економіку країни, а макроекономічна ситуація та інституційне середовище, у свою чергу, стримують інноваційну активність підприємств».

Переробна промисловість є однією з важливих ланок господарського комплексу України. Її провідна роль в економіці визначається тим, що станом на 2016 рік, 64,4 % обсягу промислової продукції припадало на продукцію переробної промисловості, з яких 0,8 % - поліграфічна діяльність, що більше ніж текстильне виробництво (0,55 %), виробництво одягу (0,6 %), вироби зі шкіри та інших матеріалів (0,33 %) [3].

Поліграфічна продукція є засобом матеріального втілення інформації, зокрема виготовлення видавничої продукції. В Україні, за даними реєстру суб'єктів видавничої справи, на 01.10.2016 року, з 5979 зареєстрованих, 2985 (49,92%) займаються виготовленням видавничої продукції виключно або поєднують з іншими видами видавничої справи. Показники розподілу за регіональною приналежністю свідчать про наявність двох центрів зосередження найбільшої кількості суб'єктів видавничої справи: у м. Київ – 2419 (40,66 %) та Харківській області – 767 (12,83 %) суб'єктів.

Аналіз стану ринку поліграфічної продукції та економічної ситуації 1991-2016 рр. в Україні показав поступове зниження обсягу випуску друкованої продукції. Зокрема, для книг і брошур в Україні з 1991 по 1999 рр. відзначалося значне падіння тиражності видань, (з 23,3 тис. прим. у 1991 р. до 3,5 тис. прим. у 1999 р.) та показників випуску кількості видань на одного жителя (від 2,6 назв у 1991 р. до 0,4 назв у 1999 р.). Такий спад зумовлений зниженням якості життя у нашій країні в означені роки, насиченістю книжкового ринку імпортованою російськомовною літературою, низькою конкурентоспроможністю української книги. Проте, починаючи з 2000 року ситуація на книжковому ринку України стабілізувалася, і, хоча середній тираж одного видання з 2003-2016 рр. поступово зменшується (від 2,9 тис. прим. до 1,7), показники випуску кількості видань на одного жителя залишаються майже незмінними (близько 1).

Проблемою функціонування поліграфічних підприємств у 2016 р. є зниження майже у два рази (56% від 2011 року) темпу росту обсягу випуску продукції у натуральних одиницях. Темп росту обсягу реалізації базисний у гривні в 2016 році склав 1,89 % до 2011 р., хоча варто зауважити на факт знецінення національної валюти протягом зазначених років у 3,2 рази або на 320,7%. Також зниження обсягів реалізації поліграфічної продукції пов'язане зі зниженням рівня доходів населення, зменшенням чисельності населення тощо. Інноваційні зміни у сфері інформаційних технологій, розвиток електронних засобів передачі інформації, випуск мультимедійних видань, викликають міжгалузеву конкуренцію за споживача друкованої продукції.

За результатами аналізу міжнародного руху поліграфічної продукції України за 2007-2016 рр. констатовано, що попит на імпортовану поліграфічну продукцію в Україні протягом останніх чотирьох років зменшився у 3,4 рази (з 94,56 млн. дол. США у 2013 р. до 27,69 млн. дол. США у 2016 р), тобто відстежується тенденція до задоволення попиту споживачів продукцією вітчизняного виробництва. Доцільно зауважити, що основну частину імпорту друкованої продукції до 2014 р. складали товари російського виробництва, тому наявність політичного конфлікту України з РФ також є причиною зниження показників імпорту. Показники зовнішньоторгівельного обороту, що характеризувалися відносною стабільністю протягом 2007-2014 рр., за два останні роки (2015-2016 рр.) відображають різкий спад, що поряд із значеннями макроекономічних показників свідчить про скорочення ринку в цілому.

У результаті проведених досліджень встановлено, що розвиток поліграфічних підприємств в Україні можливий за умов формування та розвитку інфраструктури інноваційної діяльності, зокрема на основі кластерного підходу. Взаємодія поліграфічних підприємств із зовнішнім середовищем у якості кластера тісно пов'язана з формуванням механізму функціонального регулювання за допомогою Координаційного центру, створеного на рівні підприємств - базових складових кластера, яка діє за активної державної підтримки.

Література:

1. The Global Innovation Index 2016: Winning with Global Innovation, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva. [Електронний ресурс] // Cornell University, INSEAD, and WIPO. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2016.pdf.
2. Стратегія сталого розвитку «Україна–2020» [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>.
3. Державна служба статистики [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

**СЕКЦІЯ 4. НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ
СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ**

ПРОГРАММНЫЙ ПОДХОД К РЕШЕНИЮ ВАЖНЕЙШИХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗАДАЧ: ОПЫТ УКРАИНЫ И РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Герасимчук В.И., д.э.н., профессор
Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»
gerasymchuk.vh@i.ua, gerasimchuk@kpi.ua

Радчук А.П., к.т.н., профессор
Брестский государственный технический университет, Республика Беларусь
ef@bstu.by

1. В практике хозяйствования при решении сложных социально-экономических проблем используют программно-целевые методы (ПЦУ), которые выступают одним из наиболее весомых достижений теории управления. Формой воплощения в жизнь программного подхода в управлении непосредственно выступают целевые комплексные программы (ЦКП). Для достижения поставленных задач в ЦКП особое внимание необходимо обращать на следующие составляющие: взвешенное формулирование системы целей, технологию формирования и реализации ЦКП, использование методов стратегического планирования как основы ПЦУ, организационный механизм управления ЦКП, решающую роль руководителя при определении, утверждении и достижении целей, оценку социальной, экономической и экологической эффективности выполнения ЦКП. Способность руководителя программы обеспечивать достижение поставленной цели определяется комплексом критериев. Речь идет о надлежащем уровне его воспитания, знаниях мировой истории, законов, закономерностей и принципов общественного, экономического и политического развития. Важны волевые и моральные качества лидера, наличие жизненного опыта, а также опыта, причем, успешного, хозяйственной и управленческой деятельности, умение взвешенно определять как стратегические, так и тактические, а также оперативные цели, методы их достижения. Стратег должен уметь оценивать возможности, риски и расстановку сил, выбирать эффективный ресурсный инструментарий для достижения целей. В сфере управления должна быть отлаженной система моральной и материальной ответственности за соблюдением прав и обязанностей, возложенных на всех без исключения работников, начиная, вполне понятно, с руководителя, стратега [1].

2. Важным документом, определяющим перспективы функционирования Украины, является стратегия устойчивого развития страны на период до 2020г. Целью реформ определено достижение европейских стандартов жизни и достойного места Украины в мире. «Стратегия–2020» включает в себя 62 реформы. Из них приоритетными являются 8 реформ и 2 целевые комплексные программы. Сформулированы 25 ключевых показателей успешности развития страны. Первоочередными названы реформа системы национальной безопасности и обороны, обновления власти и антикоррупционная реформа, судебная и реформа правоохранительной системы, децентрализация и реформа государственного управления, дерегулирование и развитие предпринимательства, реформа системы здравоохранения и налоговая реформа. Среди приоритетов особое место отведено также программе энергонеадекватности и популяризации Украины в мире. Планируется, что ВВП (ППС) на душу населения повысится до \$16 тыс. Чистые поступления ПИИ до 2020г. составят более \$40 млрд., по индексу конкурентоспособности Украина займет место среди 40 лучших стран мира [2].

3. В Беларуси Программой социально-экономического развития Республики на 2016–2020 гг. наряду с сохранением преемственности курса и базовых основ белорусской модели развития определены новые инструменты и механизмы реализации экономической политики. Главной целью провозглашено повышение качества жизни населения на основе роста конкурентоспособности экономики, привлечения инвестиций и инновационного развития. Информатизация внесет системный вклад в развитие высокотехнологичного сектора экономики, переход к цифровой экономике, формирование благоприятной институциональной и предпринимательской среды. Задаются вектор развития регионов, подчеркивается возрастание их роли через формирование центров роста. Среди задач выделяется необходимость раскрепощения деловой инициативы, совершенствование отношений собственности, контрольной деятельности и создание реальных условий по улучшению ведения бизнеса. Темп роста ВВП прогнозируется в диапазоне 112,1–115,0%. Планируется, что инфляция не превысит 5%, сальдо внешней торговли прогнозируется устойчиво положительным [3].

ЛИТЕРАТУРА

1. Герасимчук В.И. Организационно-экономический аспект функционирования целевого управления / Герасимчук В.И., Удалов Ф.Е // Вестник Нижегородского государственного инженерно-экономического университета (НГИЭИ). – 2016. – № 11 (66). – С. 39-49.
2. Глава государства утвердил Стратегию устойчивого развития «Украина–2020 [Электронный ресурс]. – 12.01. 2015. – Режим доступа: <http://www.president.gov.ua/ru/news/glava-derzhavi-zatverdiv-strategiyu-stalogo-rozvitku-ukrayin-34506>.
3. Утверждена Программа социально-экономического развития Республики Беларусь на 2016–2020 годы [Электронный ресурс]. – 15.12.2016. – Режим доступа: <http://www.president.gov.by/ru/sobranie/>

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОГЕНЕРАЦІЇ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ ТА ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВО З УКРАЇНОЮ

Нараєвський С.В., к.е.н.,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
s.naraevsky@ukr.net

Від початку XXI ст. розвиток різних напрямів відновлювальної енергетики охоплює все більшу кількість країн та регіонів світу. Першими до активного використання технологій альтернативної енергетики у власній енергосистемі долучилися країни Європи (насамперед Данія, Німеччина, Іспанія), а у подальшому перелік країн та регіонів доповнився США, Китаєм, Індією, країнами Латинської Америки та ін.

Починаючи з 2010 р. у країнах ЄС частка нових введених потужностей на основі альтернативних технологій виробництва електроенергії почала перевищувати відповідну частку традиційних технологій. У 2014 – 2015 рр. весь приріст потужностей електричної генерації був забезпечений за рахунок альтернативних технологій. Так, у 2015 р. до першої п'ятірки провідних технологій виробництва електроенергії у ЄС увійшли: вітрова енергетика – 12 800 МВт (44,2 % нових введених потужностей у країнах ЄС), сонячна енергетика (фотовольтаїка) – 8 500 МВт (29,4 %), вугільна генерація – 4 714 МВт (16,3 %), генерація на основі природного газу – 1 867 МВт (6,4 %), сонячна енергетика (концентрована сонячна енергія) – 370 МВт (1,3 %). Якщо ж враховувати баланс введених–виведених потужностей то для всіх згаданих напрямів альтернативних технологій він був позитивний: вітрова енергетика – 12 519 МВт (виведено 281 МВт потужностей), сонячна енергетика (фотовольтаїка) – 8 500 МВт (виведені потужності відсутні), сонячна енергетика (концентрована сонячна енергія) – 370 МВт (виведені потужності відсутні). У всіх традиційних технологій генерації електроенергії, навпаки, баланс введених–виведених потужностей був негативним: вугільна генерація – 3 337 МВт (виведено 8 051 МВт), генерація на основі природного газу – 2 387 МВт (виведено 4 254 МВт), атомна енергетика – 1 725 МВт (введено 100 МВт, а виведено 1 825 МВт), генерація на основі продуктів переробки нафти – 3 282 МВт (введені потужності відсутні, а виведено 3 282 МВт) [1].

Аналогічна ситуація, лише з певною затримкою спостерігається у США та Китаї. Так, у США в 2015 р. 70,0 % нових введених потужностей – це альтернативні технології виробництва електроенергії (насамперед вітрова та сонячна енергетика приблизно порівну), а у Китаї частка альтернативних технологій майже досягла показника 50,0 % та вперше спостерігалось перевищення виведення потужностей у вугільній генерації над їх введенням [2].

В Україні альтернативні технології виробництва електроенергії також розвиваються, але темпи цього розвитку значно нижчі від країн–лідерів. За підсумками першого півріччя 2016 р. сукупна потужність альтернативної енергетики досягла 1 100 МВт, що складало 2,0 % загальної потужності енергосистеми України. Потужність сонячної енергетики досягла 453 МВт, вітрової енергетики – 426 МВт, малих гідроелектростанцій – 118 МВт, електростанцій на біомасі – 31 МВт [3].

Подальше розширення потужностей потребує нових зразків технологічного обладнання, виробництво якого в Україні поступово розширюється за рахунок вітчизняних підприємств та співробітництва з іноземними компаніями. У сонячній енергетиці України окрім вітчизняних виробників є імпортована продукція з Китаю. Литовська компанія «GlobalBODGroup» проводить підготовку до спорудження підприємства з виробництва сонячних панелей у Херсонській обл. У вітровій енергетиці найбільших успіхів досягнуто у співробітництві з німецькою компанією «Fuhrländer». У 2010 р. на Краматорському заводі важкого верстатобудування розпочато виробництво вітрових турбін цієї компанії одиничною потужністю 2,05 МВт, 2,5 МВт, 3,0 МВт. Також в Україні здійснювали остаточне складання вітрових турбін для вітчизняних вітрових парків німецької компанії «Enercon», данської «Vestas» та декількох китайських компаній. Серед виробників котлів, що працюють на біомасі, окрім вітчизняних підприємств, представлені іноземні компанії: «Wartsila» (Фінляндія), «Kohlbach» (Австрія), «Turboden» (Італія) [3].

У разі незмінності законодавства у сфері альтернативної енергетики в Україні слід очікувати на прихід більшої кількості європейських, китайських та ін. виробників обладнання на вітчизняний ринок, враховуючи його перспективність, потенціал розвитку та низький рівень оплати праці робітників, що можуть бути задіяні на складальних підприємствах.

Список використаних джерел:

1. Wind in power 2015 European statistic [Electronic resource] : Website The European Wind Energy Association. – Access to resources : <https://windeurope.org/wp-content/uploads/files/about-wind/statistics/EWEA-Annual-Statistics-2015.pdf>.
2. Почему Путин полагает, что каменный век закончился из-за нехватки камней [Электронный ресурс] : Сайт газеты «Деловая столица». – Режим доступа к ресурсу : <http://www.dsnews.ua/economics/kak-nemtsy-podsunuli-svinyu-putinu-11102016150000>.
3. Как выживают производители «зеленой» энерготехники [Электронный ресурс] : Сайт проекта «Энергетика Украины». – Режим доступа к ресурсу : <http://uaenergy.com.ua/post/27004/kak-vyzhivayut-proizvoditeli-zelenoj-energotekniki/>.

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Марковська О.К., асистент кафедри міжнародної економіки,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
90alya90@ukr.net

Новий рівень науково-технічного розвитку викликав посилення інноваційної активності господарюючих суб'єктів. Підприємства, що впроваджують інновації, мають більш високий рівень обсягів виробництва та доходів, а їх інноваційна діяльність пов'язана з трансформацією результатів науково-технічної діяльності в новий чи вдосконалений продукт.

Як твердить світовий досвід, успішний розвиток економіки здійснюється за умови, коли держава здійснює активну підтримку і стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності. Пріоритетні напрямки інвестиційно-інноваційної діяльності, які будуть створювати конкурентні переваги, є :

1. Процес управління технічним розвитком підприємства повинен включати декілька основних етапів:

- обґрунтування цілей – визначення і ранжирування, виокремлення пріоритетів;
- підготовчий – аналіз виробничих умов, підготовка прогнозової програми;
- варіантний вибір рішень – розробка, вибір критеріїв, оцінка ефективності можливих варіантів рішень;
- програмування робіт – узгодження та інтеграція прийнятих рішень в єдиний комплекс заходів у межах програми технологічного розвитку; супровід реалізації програми, контроль за виконанням програмних заходів, консультування, необхідне корегування програми.

2. Розвиток інформаційних технологій, для своєчасного і швидкого реагування на зміни в ринковому середовищі та прийняття управлінських рішень у режимі «реального часу».

3. Збільшення частки витрат на навчання персоналу в собівартості продукції. Кваліфіковані кадри – одне з головних умов підвищення рівня конкурентоспроможності підприємства. Сьогодні розрив у рівні знань поколінь досяг критичного рівня. Створення бази знань дозволить сформувати інтелектуальну базу, інтелектуальну власність та інтелектуальний капітал, необхідні для реалізації інвестиційно-інноваційної політики.

Всі ці напрямки повинні стати пріоритетними при розробці єдиної національної інвестиційно-інноваційної стратегії розвитку метою якої є підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Новий рівень науково-технічного розвитку викликав посилення інноваційної активності господарюючих суб'єктів. Підприємства, що впроваджують інновації, мають більш високий рівень обсягів виробництва та доходів, а їх інноваційна діяльність пов'язана з трансформацією результатів науково-технічної діяльності в новий чи вдосконалений продукт.

Взагалі, видавничо-поліграфічна галузь в Україні — один з найбільш привабливих секторів для потенційних інвесторів як вітчизняних, так і західних. Але оцінити його обороти сьогодні можна лише приблизно, так як значна частина цього ринку належить до тіньового бізнесу.

Конкретні дії бізнес-спільноти в напрямку розвитку конкурентоспроможних виробництв продовжують забезпечувати стабільну інвестиційну привабливість видавничо-поліграфічної галузі, сприяють розширенню ринку поліграфічної техніки в країні.

В сучасних умовах розвитку економіки, підвищення конкуренції, високого рівня зносу обладнання, при дефіциті інвестиційних ресурсів, підприємства намагаються самостійно формувати збалансовану інноваційну політику, тому перед менеджерами виникають нові задачі, пов'язані з пошуком ефективних управлінських рішень для активізації інноваційної діяльності.

Але мають місце наступні негативні тенденції: недостатнє фінансування інноваційної діяльності, низька продуктивність праці, висока ступінь морального, фізичного зносу основних засобів, наявність не завантажених потужностей у видавничо-поліграфічному комплексі, надмірна тривалість інноваційного процесу.

Як показують дослідження, лише невелика частка інноваційно-активних підприємств видавничо-поліграфічної галузі впроваджують нововведення у технологію виробництва. Інші інновації припадають на організаційну, маркетингову та іншу діяльність з мінімальною наукоємністю.

З урахуванням нинішніх тенденцій стратегія видавничо-поліграфічних підприємств у ході їх структурної перебудови повинна забезпечувати: технологічну гнучкість застосовуваного обладнання, економічну ефективність використання техніки і технології при малих партіях виготовлення видань, конкурентоспроможність і якість продукції.

ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОДИН З НАПРЯМКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

Салазгорський Ю.А., магістр 2 року навчання
напряму підготовки «Менеджмент організацій»
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
salazgorsky_yi@ukr.net

Ринкова система перетворення економічних механізмів ведення бізнесу обумовлюється зміною форм і методів управління підприємством для формування його адаптації до динамізму громадського відтворення ресурсних можливостей. Для цього підприємству необхідно найбільш повно враховувати зміни в конкурентному середовищі, які є потенційними загрозами і майбутніми можливостями.

Актуальним для цілісності господарської системи підприємства є прийняття економічних рішень щодо стратегічного прогнозування управління доходами і витратами, рухом активів, капіталу і грошових потоків, управління структурою капіталу та іншими аспектами його діяльності. Дослідження механізму стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства проводили як вітчизняні, так і зарубіжні вчені-економісти: І. Ансоффа, В. Балана, А. Томпсона, Д. Черваньова, З. Шершньова [1-4].

Фінансова стійкість підприємства – це головний компонент загальної стійкості підприємства, що є об'єктом фінансового управління, його господарською діяльністю і характеризує стан фінансових ресурсів як забезпеченість пропорційного, збалансованого розвитку при збереженні платоспроможності, кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику.

На нашу думку, процес стратегічного управління фінансовою стійкістю необхідно розглядати на основі економічних принципів, адекватних умовам і особливостям на різних рівнях господарської діяльності. В ході визначення системи цілей управління фінансовою стійкістю потрібно використовувати комплексний підхід, як відображення економічних можливостей підприємства згідно зі змінами конкурентного середовища. Це можна забезпечити шляхом побудови так званого “дерева цілей”, де встановлюються конкретні вимірні цілі, що лежать в основі певних видів діяльності.

“Дерево цілей” управління фінансової стійкості - це наочне графічне зображення підпорядкованості та взаємозв'язку цілей, демонструє розподіл стратегічної мети на підцілі, завдання та окремі дії. Основною ідеєю щодо побудови “дерева цілей” управління фінансовою стійкістю підприємства є декомпозиція, використовуваний для того, щоб зв'язати стратегічні цілі зі способами їх досягнення, сформульованими у вигляді завдань для окремих виконавців.

Доцільно зазначити, що в системі стратегічного управління фінансовою стійкістю важливу роль відіграє визначення головної мети. Саме вона визначає концепцію розвитку підприємства, основні напрямки його ділової активності і служить орієнтиром в середовищі ринкових перетворень поєднана з головною метою фінансового менеджменту в цілому, реалізується з нею в єдиному комплексі і виступає в якості забезпечувального до неї.

На нашу думку, головною метою управління фінансовою стійкістю підприємства є забезпечення фінансової безпеки і стабільності функціонування та розвитку підприємства в довгостроковій перспективі в межах допустимого рівня ризику. Відповідно, високий рівень фінансової стійкості підприємства в процесі його розвитку і функціонування забезпечується формуванням оптимальної і гнучкої структури капіталу, забезпеченням кредитоспроможності, вільним маневрування грошових коштів, забезпеченням оптимальної структури активів і постійним стабільним перевищення доходів над витратами та є привабливим для інвестицій.

1. Балан В.Г. Моделі теорії прийняття управлінських рішень // Навчальний посібник – К. : Нічлава – 2011. – 100 с
2. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: навчальний посібник / З.Є. Шершньова. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
3. Ansoff H.Igor. From strategic planning to strategic management / H.Igor Ansoff, Roger P. De-clerck, Robert L. Hayes. – Wiley, 1976. – 257 p.
4. Thompson A.A. Strategic management: concepts and cases / A.A. Thompson, Strickland A.J. – McGraw-Hill/Irwin, 2003. – 450 p.

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ОБСЯГІВ ЕКСПОРТУ УКРАЇНИ МЕТАЛОБРУХТУ

Глуценко Я.І., к.е.н., доцент
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут”,
slavina.ivc@gmail.com

У вересні 2016 року набув чинності Закон України від 12.07.2016р. № 1455-VIII “Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку”. Відповідно до норм Закону ставки експортного мита на відходи та брухт чорних металів були підвищені 30 євро за 1 тону на один рік [1]. В Україні майже постійно ведеться дискусія між представниками металургійних підприємств та заготівельниками металобрухту з приводу вивізного мита на відходи та брухт чорних металів. Основним аргументом представників металургійних підприємств за підвищення мита є дефіцит сировини для галузі, готова продукція якої займає дуже важливе місце в експорті країни [2]. Розглянемо, які тенденції щодо експорту відходів та металобрухту чорних металів спостерігались за період 2006-2015рр. [3].

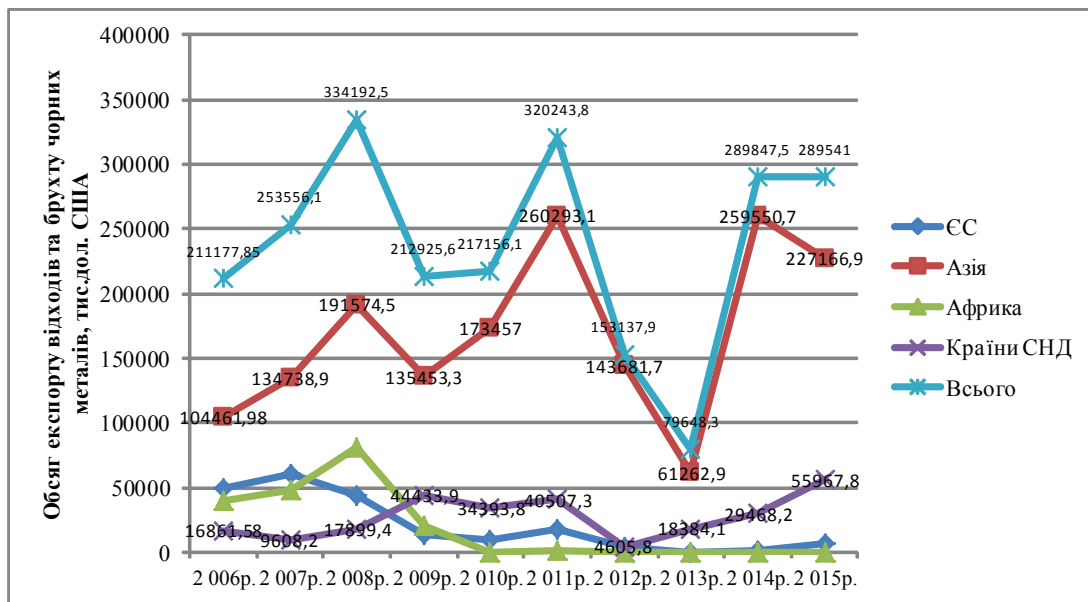

Рис. 1. Діаграма експорту України відходів та брухту чорних металів за період 2006-2015рр.
(побудовано автором за даними Державної служби статистики України [3])

За період 2006-2015рр. коливання обсягів експорту відходів та брухту чорних металів відбувались від максимального у 2008 році (334192,5 тис. дол. США.), до найменшого – у 2013 році – 76648,3 тис. дол. США. Тенденції збільшення обсягів експорту брухту спостерігались у періоди: з 2006 по 2008 рік (темп приросту у 2007 р. в порівнянні з 2006р. склав 20,1%, у 2008 р. в порівнянні з 2006р. – 58,3%), з 2010 по 2011 рік (темп приросту у 2011 р. в порівнянні з 2010р. – 47,5%), з 2013 по 2015 роки (темп приросту у 2014 р. в порівнянні з 2013р. – 263,9%, у 2015р. в порівнянні з 2013р. – 263,5%). Щодо тенденцій зменшення, то досить різке падіння обсягів експорту брухту мало місце у 2009 в порівнянні з 2008 роком (на 36,3%), у 2013 в порівнянні з 2011 та 2012 роками (темп падіння у 2009 р. в порівнянні з 2008р. склав 36,3%), у 2012р. в порівнянні з 2011р. – 52,2%, у 2013р. в порівнянні з 2012р. – 52%).

Оцінка структури показала, що найбільшим експортером відходів та металобрухту чорних металів з України є країни Азії. Питома вага їх експорту в загальному обсязі складала: 2006р. – 49,5%, 2007р. – 53,14%, 2008 р. – 57,32%, 2009р. – 63,62%, 2010р. – 79,91%, 2011р. – 81,28%, 2012р. – 93,83%, 2013р. – 76,92%, 2014р. – 89,54%, 2015р. – 78,46%. Питома вага експорту в ЄС коливається від 24,08% (2007р.) до 0,29% (2014р.), в країни СНД - від 23,08% (2013р.) до 3% (2012р.), в країни Африки від 24,18% (2008р.) до 0,02% (2015р.).

Список використаних джерел

1. Закон України від 12.07.2016р. № 1455-VIII “Про внесення змін до деяких законів України щодо зменшення дефіциту брухту чорних металів на внутрішньому ринку” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1455-19>
2. Мазур В.Л. Проблеми регулювання ринку брухту чорних металів в Україні / В.Л. Мазур, М.В. Тимошенко, С.В. Мазур// Економіка України. – 2014. – № 11. – С. 39-50.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

ЩОДО ВПЛИВУ ЦІНОУТВОРЕННЯ У СУМІЖНИХ ГАЛУЗЯХ НА РОЗВИТОК МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИГОТОВЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ МАШИН

Калапа Т.В., ст. викладач

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
kalapa@ukr.net

У ринковій економіці ефективно діюча система ціноутворення є важливою умовою економічних перетворень на промислових підприємствах та досягнення збалансованості національної економіки. На основі ціни здійснюється оборот продукту між галузями матеріального виробництва і невиробничої сфери та розвиток їх матеріально-технічної бази. Тому особливу роль в економічній системі відіграє розвиток підприємств машинобудівного комплексу, оскільки продукція цих підприємств призначається для технічного оснащення галузей економіки.

Машинобудівні підприємства, виготовляючи технологічні машини для оброблення та перероблення молока, надають можливість оновлювати матеріально-технічну базу суміжних галузей і спроможні певним чином задовольнити потреби споживачів. Зокрема, під дією попиту цих споживачів відбувається функціонування та розвиток підприємств молочної промисловості і формування потреб у технологічних машинах. Тому в такій економічній системі попит на машинобудівну продукцію є вторинним, а рівень цього попиту свідчить про розвиток суміжних галузей.

Рівень попиту на машини для оброблення та перероблення молока обумовлює масштаби виробничо-комерційної діяльності і реалізацію економічних інтересів машинобудівних підприємств як рентабельності та розвитку. Зокрема, співвідношення цін на продукцію суміжних галузей економіки встановлює еквівалентність обміну. Еталон еквівалентності у міжгалузовому обміні складно встановити через наявність протекціонізму та відсутність досконало сформованої економічної системи. В таких умовах, одним із особливих принципів, що забезпечує функціонування і розвиток як підприємств молочної промисловості, так і галузевого машинобудівного комплексу відноситься принцип збереження та розвитку сировинних ринків.

Відомо, що в умовах ринку ціна є гнучкою та створюється, переважно, за допомогою взаємодії попиту і пропозиції [1, с. 175], тобто збалансовуються інтереси виробників і покупців товару. Разом із тим, ціноутворення на товари промислових підприємств у ринковій економіці визначається на основі собівартості продукції і прибутку, зокрема, враховується співвідношення якості конкуруючих товарів на ринку та їх споживча потреба. В той же час, для ціноутворення на промисловому підприємстві потрібні певні умови: економічна самостійність, комерційні умови діяльності, захищеність, конкуренція на ринку, рівновага ринку [2, с. 12].

Ціна продукції кожного товаровиробника формується виходячи з його головної мети: повернути витрати та забезпечити дохід, необхідний для розширеного відтворення виробничого циклу. При цьому встановлення цін на продукцію відображає економічні зв'язки між товаровиробниками та визначає грошове вираження вартості товарів, у відповідності до кількості застрахованої суспільно необхідної праці.

Між тим, механізм взаємовідносин між товаровиробниками молока-сировини та молочної продукції у ринкових умовах не встановлює зв'язок між витратами сільгосп підприємств і цінами на молокопродукти на етапах технологічного ланцюжка: заготівля – продаж – переробка – оптова торгівля. Зокрема, диспаритет між закупівельною ціною молока та відпускними цінами молокопродуктів з 2003 по 2016 рр. становить понад 200 %, що не відповідає співвідношенню між витратами суспільно-корисної праці. При цьому динаміка цін на продукцію сільськогосподарського виробництва, зокрема, молока-сировини значно впливає на ціни молокопродуктів та виступає індикатором стану галузей економіки.

Задля виходу із ситуації, що склалася, необхідно знайти об'єктивний показник взаємозв'язку між суміжними галузями у вигляді співвідношення результатів їх економічної діяльності та вплив рівня цього співвідношення на розвиток машинобудівних підприємств з виготовлення технологічних машин.

Література:

1. Михасюк І.Р., Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: Підручник. – Львів: Магнолія плюс; видавець СПД ФО “В.М. Піча”, 2006. – 220 с.
2. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посібник. – 2 -ге вид., виправл. – К.: Кондор, 2004. – 214 с.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Зробок О. О., студент 1 курсу, гр. УС-61,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
zrobok.alex@gmail.com

Україна є провідної космічною державою. Наявність такої наукомісткої галузі, як космічна, свідчить про високий інтелектуальний та науково-технічний рівень України. Розвиток ракетно-космічної промисловості сприятиме підвищенню обороноздатності нашої держави.

Переорієнтація українських підприємств космічної галузі в напрямі міжнародного співробітництва займає особливе місце на порядку денному керівництва країни[1]. Науково-технічне співробітництво необхідне для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств космічної галузі на світовому ринку наукомісткої продукції.

Найбільшим партнером України в космічній промисловості до 2014 року була Російська Федерація, що зумовлено історичними чинниками, адже космічна промисловість створювалася за радянських часів, коли співробітництво між союзними республіками СРСР було звичним явищем.

Політичні зміни в Україні впродовж 2013-2014 рр., конфлікт із Росією, підписання та ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС негативно вплинули на характер коопераційних зв'язків із Росією та подальші замовлення українських товарів та послуг. «Заморожування» коопераційних проєктів у сфері космічної діяльності з Росією спричинило кризові явища на українських підприємствах космічної галузі [2].

Виходом з такої ситуації для нашої держави є науково-технічне співробітництво із залученням зовнішніх інвестицій з іншими провідними космічними країнами світу, у першу чергу з країнами ЄС, США, Китаєм[3].

Серед ключових напрямів співробітництва України та ЄС можна назвати: співробітництво українських кваліфікованих фахівців з Європейським космічним агентством (ЄКА), зокрема участь у таких європейських проєктах, як FP7, Twinning, Twinning-2, «Горизонт-2020»; спільна робота щодо всебічного обміну досвідом у сфері космічної діяльності; всебічний взаємообмін інформацією щодо програм у космічній сфері; всебічний обмін управлінським досвідом в управлінні космічними дослідженнями і науковими установами тощо[1].

Прикладом взаємодії України та США в космічній галузі є реалізація проєкту «Antares», в рамках якого ДП КБ «Південне» ім. М. К. Янгеля та американська компанія «Orbital Sciences Corporation» здійснили розробку ракетного космічного комплексу «Antares» на базі ракетоносія «Маяк». Цей проєкт передбачає залучення таких українських підприємств, як ДП ВО «Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова», НВП «Хартрон-Арко», а також американських компаній, насамперед «Aerojet». Перспективним напрямом українсько-американського співробітництва є модернізація української ракетоносія «Циклон-4» та її використання для здійснення пусків з космодромів та пускових баз США [4].

Серед спільних проєктів між Україною та КНР слід назвати створення космічних систем спостереження за Землею та прогнозування землетрусів, впровадження космічного зварювання, участь у місячній програмі Китаю, постачання китайським партнерам обладнання та приладів для ракетно-космічної техніки тощо [3].

Перспективним є також розширення космічної співпраці з Бразилією, Індією, Японією, Канадою, Польщею та іншими країнами.

Отже, науково-технічне співробітництво в космічній галузі стимулюватиме вітчизняних виробників координувати та забезпечувати випуск високоякісної продукції відповідно до європейських та міжнародних стандартів, забезпечить надходження іноземних інвестицій до космічної галузі. Залучення приватних іноземних компаній до реалізації проєктів дозволило б підвищити економічну ефективність космічних проєктів та їхню конкурентоспроможність. Це, у свою чергу, дозволить зробити космічну галузь в Україні привабливою для іноземних компаній з погляду співробітництва та обміну новими технологіями.

Література

1. Бухун Ю. В. Перспективи інвестицій у космічну галузь України з огляду на режим сприяння торгівлі з ЄС // Академічний огляд. – 2015. - № 2 (43). – С. 117-125.
2. Джур О. Є. Перспективи включення українських підприємств космічної галузі в міжнародні коопераційні проєкти і програми в сфері космічної діяльності// Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 365-371.
3. Горбулін В. П. Космічна галузь України: пріоритетні напрями діяльності нових умов / Горбулін В. П., Шеховцов В. С., Шевцов А. І. // Стратегічні пріоритети, серія «Політика». – 2016. - № 1 (38). – С. 5-12.
4. Співробітництво між Україною та США у галузі дослідження космічного простору [Електронний ресурс] : Сайт посольства України у Сполучених Штатах Америки. – Режим доступу до ресурсу: <http://usa.mfa.gov.ua/ua/ukraine-us/science>.

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Потапова В.П., студентка 1 курсу, гр. УС-61

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
pvp.998@mail.ru

Радіoeлектроніка є однією з найбільш рентабельних та пріоритетних галузей промисловості у світі, адже вона стимулює розвиток машинобудування та інформаційно-комунікаційних технологій. Галузь спеціалізується на виробництві електронних приладів, ЕОМ, спеціального технологічного обладнання, радіоприймальних та радіопередавальних пристроїв, електронних матеріалів та компонентів. Процес виробництва і споживання продукції радіoeлектроніки інтегрований і вузькоспеціалізований за різними технічними напрямками[1].

Кінцева продукція радіoeлектроніки не випускається в Україні. Електронна галузь України до середини 80-х років була інтегрована у військово-промисловий комплекс і налічувала 43 підприємства. На сьогодні розрізнені підприємства радіoeлектронної промисловості, які ще залишилися і не втратили коопераційних зв'язків, і колишні ринки збуту не дають можливості об'єднувати їх у спільну галузь[2]. Із чотирьох великих підприємств-виробників мікроелектронної елементної бази за раніше визначеним напрямком функціонує ВАТ «Квазар». З невеликими обсягами виробництва працює ДП «Дніпронапівпровідники». З наукових організацій залишилися НДІ мікроприладів НАН України та створене в структурі ВАТ «Квазар» ТОВ НВО «Кристал». Позитивних же результатів реалізації бюджетних програм розвитку галузі було досягнуто на підприємствах ВАТ НВП «Сатурн», ДНВП «Версія», ВАТ «Квазар», НДІ «Еротрон», ВАТ «SELMI», ДНВП «Електронмаш», НВП «Карат», НВК «Іскра», НДІ «Оріон».

Продукція вітчизняної галузі залишається відомою в країнах Азії, Близького та Середнього Сходу. Проте відсутність ефективного інституційного забезпечення сприяння експорту високотехнологічної продукції знижує шанси вітчизняних підприємств на утримання цих позицій на ринках регіонів світу. Попитомна ринках Близького Сходу користується обладнання для отримання надчистих функціональних матеріалів для електроніки; у Південно-Східній Азії — вироби НВЧ; у країнах Африки, Європи, Близького Сходу та Північної Америки — фотоелектричні перетворювачі; решта продукції (радіoeлектронної, засобів зв'язку, приладобудування) оцінюються із середнім ступенем експортоспроможності у всіх регіонах світу[3].

Необхідно відзначити, що ряд підприємств радіoeлектронної промисловості вийшли зі складу промисловості України разом з Кримом. На території Донецької та Луганської областей також знаходиться декілька підприємств радіoeлектронної промисловості.

Крах вітчизняної радіoeлектроніки відбувся через потужні процеси глобалізації, адже тільки ті фірми і підприємства можуть бути успішними в умовах глобалізації, які працюють на весь світ, і коли їх продукція найдешевша, найякісніша і наймасовіша. Радіoeлектроніка України стала жертвою глобалізації через те, що раніше вона вимагала концентрації зусиль всього Радянського Союзу в цій галузі. Успіхи, які ми мали, були зумовлені колективними зусиллями всіх республік Радянського Союзу. Після втрати їхньої підтримки розвивати галузь виявилось неможливо, а тим більше конкурувати з ТНК світу. Розвиток радіoeлектронної галузі — це питання технічного розвитку країни взагалі. По-перше, на початку ХХІ ст., напрямок і сам сенс цього розвитку повинен бути іншим, ніж це було 40 або 50 років тому. По-друге, це повинні бути нові підприємства, які будуть будуватися за участю розвинених країн для потреби світових ринків і глобалізації. І третє — це напрямок обслуговування цієї ж техніки [4].

Покращити стан радіoeлектронної промисловості України можна наступним чином. Для модернізації та розвитку підприємств радіoeлектроніки треба налагодити виробництво кінцевої конкурентоспроможної продукції на підприємствах. Також розвиток галузі можливий за умов залучення іноземних інвесторів, що буде супроводжуватися появою нових підприємств, які будуть будуватися за участю розвинених країн для потреби світових ринків, в цьому може брати участь значна частина населення країни.

Література:

1. Новый политехнический словарь / гл. ред. А. Ю. Ишлинский. — М. : Большая Российская энциклопедия, 2000. — 671 с.
2. Конкурентоспособность промышленности регионов Украины / С. О. Іщук, Л. Й. Созанський, Р. В. Міхель, М. І. Бирка ; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» ; [наук. ред. С. О. Іщук]. — Львів, 2016. — 73 с. (Серія «Регіони: моніторинг, прогнози, моделі»). — Режим доступу: <http://ird.gov.ua/irdp/p20160601a.pdf>
3. Сакалош Т. В. Експортоспроможність підприємств радіoeлектронної галузі України / Т. В. Сакалош // Наук. вісті НТУУ «КПІ». - 2009. - № 5. - С. 11-22.
4. Перспективы развития электронной промышленности в Украине / С. Л. Передерий // Экономика промышленности. - 2012. - № 1-2. - С. 184-193

ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ ДО ПІДВИЩЕННЯ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НА ПРИКЛАДІ МПП «ЕРІДОН»

Іванченко В. В., студент НТУУ „КПІ ім. Ігоря Сікорського” гр. УЕ-31 dep17@i.ua
Кривда О. В., доц., к.е.н., НТУУ „КПІ ім. Ігоря Сікорського”

Глибокі зміни в структурі і якості робочої сили, у змісті праці потребують нетрадиційних підходів до посилення мотивації праці. При цьому завдання полягає в тому, щоб привести в дію ті можливості людини, які пов'язані з її майстерністю, освітою та підготовкою, установками, розвитком трудового потенціалу, прагненням до творчості, самореалізації. Такі висновки не лише теоретично обґрунтовані, а й підтверджені широкою практикою.

Американські спеціалісти в галузі управління Т. Петерс і Р. Уотермен на основі вивчення досвіду 62 працюючих фірм прийшли до несподіваного, на їхній погляд, висновку, суть якого виражається формулою: “продуктивність - від людини”. Автори зазначеного дослідження підкреслюють, що зразкові компанії розглядають персонал як головне джерело досягнень щодо якості та трудових відносин [1].

Практичні заходи щодо приведення в дію нових резервів підвищення трудової активності найманих працівників безпосередньо зв'язані з гуманізацією праці. Саме остання, як свідчить досвід, нині є основною ланкою нематеріальної мотивації праці. Україна ще тільки починає розвивати засоби для стимулювання праці, адже в роки СРСР фактично зник матеріальний принцип стимулювання. Тому на сьогодні якість та різноманітність різних засобів стимулювання, які використовуються підприємствами на території України, є незначною, чого не можна сказати про іноземні компанії.

Для прикладу, розглянемо підприємство МПП «Ерідон». Це найбільша компанія України у сфері дистрибуції засобів захисту рослин, насіння польових культур, основних добрив та добрив для позакореневого підживлення. Лідер на ринку з постачання оборотних засобів виробництва для сільськогосподарства. Компанія була заснована в 1993 році й позиціонує себе як надійного партнера для усіх сільгоспвиробників України [2]. Необхідно зазначити, що «Ерідон» - це компанія міжнародного рівня, вона впродовж багатьох років є дистриб'ютором таких провідних світових брендів, як Monsanto, Syngenta, Limagrain, Maisadour, Semences, Syngenta, Bayer та інших. В міжнародній компанії «Bayer» працює більш ніж 120 тисяч співробітників, її філії представлені по всьому світу, а в 2015 році її дохід склав більше ніж 46 млрд. євро. Головним дистриб'ютором компанії «Bayer» на українському ринку виступає МПП «Ерідон», тому фірма «Bayer» безпосередньо зацікавлена в ефективній роботі співробітників цієї компанії.

Хоча МПП «Ерідон» застосовує величезну кількість засобів стимулювання праці, проте фірма «Bayer», зі своєї сторони, здійснює заходи для підвищення ефективності роботи працівників саме компанії «Ерідон», адже від них залежить прибуток німецької компанії. Ці заходи можна поділити на навчальні та мотиваційні. До навчальних відносяться різноманітні курси, тренінги, які фінансуються німецькою компанією. А ось до мотиваційних заходів можна віднести подорожі за кордон, які надаються найкращим менеджерам за відмінну роботу. Кожних півроку біля двадцяти співробітників МПП «Ерідон» мають можливість відпочивати в різних куточках планети за рахунок компанії «Bayer». Бюджет відпустки складає приблизно 2-3 тисячі євро на людину. Тобто компанія «Bayer» витрачає приблизно 100 тисяч євро на рік для мотивації співробітників дистриб'юторської компанії «Ерідон» і, як показує досвід, ці інвестиції виправдані. Адже щорічно компанія «Ерідон» реалізує продукцію «Bayer» на сотні мільйонів гривень.

Зрозуміло, головна мета таких програм і методів мотивації - максимізація прибутку. Проте не можна не бачити й того, що нові підходи до мотивації праці сприяють розвитку творчого потенціалу працівників, підвищують якість трудового життя, сприяють задоволенню потреб вищого порядку.

Список використаних джерел:

1. Колот А.М. Мотивація персоналу: підручник / А.М. Колот. - К.: КНЕУ, 2002. – 337 с.
2. Офіційний сайт МПП «Ерідон» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eridon.ua>

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

Шестопалова А.Г., студентка 2го курсу, гр.УС-51, ФММ

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
shestopalowa.anastasia2020@yandex.ru

В умовах глобалізації розвиток виробничих сил в суспільстві супроводжувався розширенням не тільки політичних, економічних та правових, а також і науково-технічних зв'язків між державами. Спостерігається інтернаціоналізація досліджень, розробок, наукоємного виробництва та загострення конкуренції на міжнародних ринках інвестицій, наукоємних товарів та послуг. Більше того, реалізація крупних науково-дослідних проектів через складність, тривалість та великої вартості стає неможливою у межах однієї країни. Серед проблем, що повинна вирішувати Україна як незалежна держава є проблема плідної участі у зовнішньоекономічних відносинах. Починати треба майже з нуля, адже Україна не має власного досвіду у цьому просторі. Звісно, вже з'ясувалися основні напрями та пріоритети як в економічній, політичній так й в науково-технічній сферах у загальному процесі виходу України на новий рівень міжнародних господарських зв'язків на правах незалежної суверенної держави. Серед першочергових маємо відносини з сусідніми та з високо-розвинутими країнами Заходу (цілком виправдане і закономірне явище в плані історичного досвіду, рівня розвитку економічних відносин, що орієнтовані на нові досягнення науково-технічного прогресу).

Мета: заохочення технологічного розвитку та цивільних досліджень у сфері науки, які включають єдину наукову та дослідницьку діяльність та інші форми співробітництва.

НТС між Україною та Європейським Союзом відбувається за рахунок Угоди між Україною та Європейським Співтовариством про наукове і технологічне співробітництво від 4 липня 2002 [1].

Україна володіє великим науково-технічним потенціалом, але відсутність чітко визначеної стратегії його використання та розвитку привела до збільшення розриву між наукою та виробництвом, неефективного та несистематичного використання коштів, які спрямовані на фінансування наукової і науково-технічної діяльності.

З метою створення сприятливих умов для розвитку наукових і науково-технічних зв'язків в Україні укладено численні програми про співробітництво. Рамкова програма ЄС «Горизонт 2020» об'єднує програми, що передбачають фінансування інноваційної та дослідницької діяльності, а саме «Рамкову програму з досліджень», «Рамкову програму з конкурентоспроможності та інновацій» та діяльність Європейського інституту інновацій та технологій і має бюджет близько 70 млрд. євро та термін дії з 2014 до 2020 року [2].

Передова наука, Індустріальне лідерство та Соціальні виклики – три складові даної програми. Участь у проектах цих блоків сприятиме розвитку української науки та розвитку її зв'язків з промисловістю завдяки забезпеченню підтримки талановитих колективів у здійсненні досліджень найвищого рівня; забезпечить першість у промислових та прогресивних технологіях з допомогою особливої підтримки нано- та інформаційно-комунікаційних технологій [3].

Науково-технічне співробітництво України та ЄС є об'єктивною необхідністю. Для отримання гідного положення в міжнародній інтеграції, кооперації ті розподілі праці у сфері науки й техніки, участі в вирішенні загальнолюдських проектів й програм, закріпленні української наукоємної продукції на нових перспективних ринках потрібно зробити наступне: визначити пріоритетні напрями науково-технічного співробітництва; налагодити інфраструктуру підтримки НТС; розвивати співпрацю регіонів України з країнами ЄС; прийняти заходів щодо поліпшення фінансування наукової діяльності за рахунок збільшення видатків із бюджету та залучення позабюджетних асигнацій. Питання підвищення опору матеріально-технічної бази організацій та наукових установ, забезпечення їх новітньою технікою та обладнанням, створення центрів співпраці досі залишається актуальним. Юридична основа інноваційної діяльності та досліджень, система методів регулювання ринку наукових розробок, економічні та юридичні аспекти науково-технологічної кооперації та співпраці, експорт та імпорт продукції, виробленої із застосуванням інтелектуальної власності, а також усі види стимулювання організацій і підприємств щодо інноваційної та наукової діяльності потребують удосконалення та модернізації. Діяльність щодо організації та реалізації створення науково-технічних центрів, технопарків, технополісів і міжнародних компаній має стати основоположною при здійсненні інноваційної політики.

У майбутньому їх діяльність стане ядром інноваційного процесу, науково-технологічного розвитку та кооперації із зарубіжними партнерами.

Список використаної літератури:

1. Науково-технічне співробітництво України та ЄС [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: http://studopedia.com.ua/1_40584_naukovo-tehniche-spivrobitnitstvo-ukraini-ta-yes.html
2. Горизонт 2020 [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Горизонт_2020.
3. Кочетков В. Роль і місце України на світовому ринку технологій / В. Кочетков. // Проблеми науки. – 2014. – №11. – С. 92–95.

РОЗВИТОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Калитенко Сергій, група ЛС-41, КПІ ім. Ігоря Сікорського
sergey.kalitenko@gmail.com

Науково-технічне співробітництво є одним із вагомих факторів підвищення рівня конкурентоспроможності промислових підприємств України. Така співпраця відкриває нові горизонти стратегічного партнерства з іншими країнами, зокрема щодо залучення інвестицій на впровадження наукових розробок, раціональних пропозицій вчених або використання новітніх технологій провідних країн. В. Ф. Опришко [2] відмічає, що наразі має місце значний розвиток у галузі міжнародного співробітництва у напрямках координації науково-технічних досліджень, впровадження різноманітних спільних науково-дослідних робіт (НДР), обміну документальною технічною інформацією, впровадження промислових зразків, кресних моделей та ін. Співпраця проводиться на базі міжнародних проектів та програм, у різних галузях науки і промислового співробітництва, регіональних програм у сфері використання досягнень науки і техніки. Велика кількість таких програм і контрактів реалізуються за допомогою двосторонніх угод.

Важливим партнером України з науково-технічного співробітництва є США. Щорічно відбувається виставка-конференція «Техконект» у м. Вашингтон, учасники якої є науковці та винахідниками з різних кутків світу. Згідно [1], зокрема серед них була і Україна. Починаючи з 2015-го наша країна почала брати участь у цій міжнародній виставці. Дана подія відбулася за підтримки Фонду Україна-США а також Українській компанії яка займається дослідженням та розвитком в цілому. Вперше на цій виставці українські розробники у таких галузях як : захисту навколишнього середовища , а також очистки води, електрозварювальні технології , в даний час дуже актуальній галузі комп'ютерної інженерії та кіберзахисту . Конференції наукових розробок дають стимул та підтримку розвитку нових технологій , а також підвищують рівень країни на світовому ринку технологій та дають можливість показати потенціал країни. На таких конференціях або після них підприємства домовляються про співпрацю, а саме обмін технологіями , постачання обладнання, стажування або повне навчання працівників.

Впровадження державою політики удосконалення інституційної підтримки досліджень сприяє значному покращенню правової бази щодо розвитку наукових досліджень та наукової співпраці з іншими країнами. В результаті такої політики розвитку , тільки за останні роки , Україною було створено більше тридцяти угод про співпрацю на міжнародному рівні у таких сферах як наука та технології. Зокрема однією з основних угод є угода про науково технічну співпрацю з Європейським Союзом, яка була створена в рамках науково-технічної програми розвитку, фінансовим партнером якої є комісія Європейського Союзу з питань науки та технологій [4].

В наш час основним напрямком розвитку економічних відносин є поступове залучення українських підприємств до міжнародного економічного простору. Як зазначає А. Р. Дунська у [3], що без активної участі країни в міжнародній співпраці неможливо досягти великих та швидких змін . Тому що зміни в середині будь-якої країни без співпраці з іншими країнами , а саме без залучення інвестицій і ринку збуту за кордоном .

Сьогодні розвиток національної економіки на пряму залежить від можливості збуту товару на міжнародний ринок , але для цього підприємствам потрібно створити конкуренцію , а це означає мати переваги перед конкурентами. Тому те що економіка самостійна не означає, що вона відокремлена від світового економічного простору.

Також однією з основних особливостей світового господарства є глобалізація. Це такий процес, який охоплює національну економіку і зачіпає деякі окремі господарства, а саме організації, підприємства, корпорації.

Таким чином, глобалізація може як позитивно позначатися на науково-технічному співробітництві підприємств, так і мати негативні наслідки. Явище глобалізації в основному досліджується в загальному (світовому рівні) , але воно є більш вагомим при подальшому поділі на національний або галузевий рівень. Тому що галузі які є частинами загальної національної економіки і фактично формують її . Тоді маємо що від надійності складових і залежить потужність і довговічність національної економіки. А основою конкурентоспроможності є сучасні технології та інноваційна розробка , які і є важелем для здобуття успіху національних підприємств на світовому ринку [3].

Література:

1. Науково-технічне співробітництво між Україною та США [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт Посольства України в Сполучених Штатах Америки. – Доступний з: <http://usa.mfa.gov.ua/ua/ukraine-us/science>
2. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право : підручник / В. Ф. Опришко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : КНЕУ, 2003. – 311 с.
3. Дунська А.Р. Вплив світового ринку на інноваційний розвиток промислових підприємств в Україні // "Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Економіка". – Випуск 6 (4). – Т.20. – № 10/1. – С.228-234.
4. Шмігельська З.К. Стратегія міжнародного науково-технічного співробітництва України із зарубіжними державами в умовах глобалізації / З. К. Шмігельська // Економічний форум. – 2011. – Вип. 2 (2011). – Доступний з: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/ekfor/2011_2/9.pdf.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА МАЛАЙЗІЄЮ

Лежень К. В.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Katja.lej@rambler.ru

Малайзія входить в число 24 найбільш конкурентоспроможних країн світу і є членом АСЕАН та за останні роки демонструє швидкі темпи розвитку. Після втрати такого стратегічного партнера як Росія, Україна повинна швидко зорієнтуватися і знайти більш вигідного партнера, співпраця з яким буде приносити більшу користь. Малайзія є вигідним партнером для України через те, що йде вигідний обмін товарами, яких є надлишок у однієї країни і у дефіциті у іншій. Саме така схема обміну є фундаментом подальших тісних науково-технічних відносин між країнами.

Обидві сторони мають певний інтерес до співпраці у таких галузях як медицина, аерокосмічні технології, біо- та ядерні технології, аграрні науки. Товари що експортує Малайзія в Україну складаються з електричних машин (20,07 млн. дол. США, або 34,4%), жири та олії тваринного походження (8,23 млн. дол. США, або 14,1%), каучук, гума (6,21 млн. дол. США, або 10,6%), реактори ядерні, котли, машини (5,34 млн. дол. США, або 9,1%), різні харчові продукти (2,91 млн. дол. США, або 5,0%) та какао та продукти з нього (2,43 млн. дол. США, або 4,2%), до українського експорту в цей час входили жири та олії тваринного або рослинного походження – олія соняшникова (46,25 млн. дол. США, або 79,5% загального об'єму експорту за згаданий період), зернові культури (5,22 млн. дол. США, або 9,0%), овочі (1,96 млн. дол. США, або 3,4%) та добрива (1,73 млн. дол. США, або 3,0%)[2].

Товарообіг, зокрема динаміку можна спостерігати на Рис. 1.

Рис.1. Динаміка імпорту товарів між Малайзією та Україною

Сільськогосподарська продукція – це основа українського експорту до Малайзії, за останні роки. Через велику кількість імпортованих електричних машин та пальмової олії ми маємо від'ємне торговельне сальдо України.

Якщо ми збільшимо обсяги таких товарів, як сільськогосподарська, металургійна продукція та продукція хімічних підприємств, почнемо крок за кроком просувати на малайзійський ринок високотехнологічної та наукоємної продукції свої товари з високою часткою доданої вартості, досягнемо того, що негативне торговельне сальдо у цій двосторонній торгівлі вийде в нуль. Тільки після цього можна сподіватися на позитивне торговельне сальдо в співпраці цих країн.

На даний момент уже є досвід співпраці між обома країнами, але тільки в аерокосмічній сфері, і він є позитивним. Виведення на орбіту першого та другого малайзійських супутників за допомогою українського ракетноносія стало основою подальшого співробітництва у цій галузі. На сьогодні держава недостатньо виділяє коштів і приділяє уваги українській аерокосмічній сфері, тому обмін та співпраця є оптимальним рішенням.

Вважаємо доцільним налагодити співпрацю у галузі літакобудування: виробництво композитних матеріалів та комплектуючих, які раніше постачалися з Росії, для ДП «Антонов» за більш вигідних умов. Україна на сьогодні не може собі дозволити самостійно виготовляти комплектуючі, а купувати у Росії не є раціонально. Малайзійська компанія «MEASAT Satellite Systems» пропонує вигідну співпрацю. Під час свого останнього візиту до Малайзії президент України Порошенко П.О. повідомив, що зараз йдуть перемовини про можливість поставки у Малайзію українських літаків виробництва державного підприємства «Антонов»[1].

Вважаємо, що науково-технічне співробітництво між Україною та Малайзією у аерокосмічній сфері дозволить підняти економічний ефект обох країн. Україна підвищить інноваційний ступінь та зменшить залежність від Російської Федерації як в економічній, так і в політичній сфері.

Список використаних джерел:

1. Посольство України в Малайзії. Україна та Малайзія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://malaysia.mfa.gov.ua/ua>
2. Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ

Прудкий В.В., студент

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
vitasvv@ukr.net

Ведення міжнародного бізнесу потребує розробки та реалізації інноваційних проектів для підвищення конкурентноспроможності вітчизняних виробників. Від того, наскільки активно в країні проводяться науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР), залежить активність інновацій в країні. Ще одним вагомим показником є технологічний уклад. Ґрунтуючись на 95 % на третьому та четвертому технологічних укладах, економіка України працювала з рентабельністю 3–6 % і створювала приблизно на один-два порядки нижчий інноваційний складник доданої вартості на одиницю продукції порівняно з економіками п'ятого та шостого укладів, які домінують у світі [1]. Чи можуть країни з різним технологічним укладом здійснювати науково-технічне співробітництво на рівних?

Якщо поглянути на зміну питомої ваги НДДКР у ВВП України в 2000–2014 роках, очевидно стає тенденція до зменшення важливості витрат на НДДКР. Якщо у 2000 році частка НДДКР у ВВП становила 1,2%, то у 2014 році вона стала майже вдвічі меншою — 0,66%. Ці показники в порівнянні з країнами ОЕСР є надзвичайно малими, а спадна тенденція може в майбутньому негативно відобразитися на економічному зростанні країни. Для порівняння, середні валові видатки на НДДКР у країнах ОЕСР у 2013 році становили 2,36% ВВП, а в країнах ЄС — 1,91% ВВП [2]. Станом на 2015 рік в Україні близько 35% витрат на виконання наукових робіт та технічних розробок фінансує держава, до 21% — приватний сектор і більш ніж 18% — іноземні джерела, однак значною залишається частка фінансування власним коштом — до 25% [3]. Для порівняння, згідно з Eurostat, у середньому в країнах ЄС у 2012 році більше половини (55,0%) витрат на НДДКР фінансував бізнес, близько третини (32,8%) — держава, а 9,7% були фінансовані з іноземних джерел. В інших розвинених країнах частка витрат на НДДКР з боку бізнесу є ще вищою. Наприклад, у Японії (2011 рік) це 76,5%, у Китаї — 74,0% (2012 рік), у Сполучених Штатах Америки (2012) — 59,1% [2].

Молодь, а саме студенти повні нових ідей, є джерелом інновацій. Однак спостерігається негативна тенденція відтоку студентів закордон: число українців на студіях в іноземних університетах станом на 2014/2015 навчальний рік становило 59 648 осіб. Починаючи з 2010 року, їх чисельність зросла вдвічі [4]. Але це може бути і позитивним аспектом — оскільки навчена за кордоном молодь може привести новий досвід, знання у економіку країни тощо.

Аналізуючи всі ці фактори можна прийти до висновків, що витрати на НДДКР значно зменшились за останні роки, а частка фінансування їх приватним сектором відчутно поступається державному, що свідчить про непривабливість НДДКР для вітчизняних інвесторів. На додачу спостерігається відтік студентів закордон, які в подальшому можуть створювати інноваційний продукт для іншої країни. Як наслідок прослідковується невдала державна політика, що свідчить про те, що роль держави у цій сфері дуже велика. Отже державі необхідно залучати усі можливі ресурси для: підтримки вітчизняних винахідників, проведення ефективної рекламної кампанії для вітчизняних інноваційно-орієнтованих підприємств як всередині країни, так і за її межами, створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу (приватного сектору), залучення студентів до державних навчальних програм та підвищення авторитету вищої освіти в країні, надання переваги вітчизняним розробкам, а не закупівлі дорогого іноземного застарілого обладнання, яке вже не є передовим.

Список використаних джерел:

1. Форсайт економіки України середньостроковий (2015-2020 роки) і довгостроковий (2020-2030 роки) часові горизонти [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Foresight-2015.pdf>
2. Коломієць Т. Наукові дослідження та технічні розробки в Україні: аналіз тенденцій [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.cedos.org.ua/uk/osvita/naukovi-doslidzhennia-ta-tekhichni-rozrobky-v-ukraini-analiz-tendentsii>
3. Статистичний збірник – Держаного комітету статистики України – Наукова та інноваційна діяльність України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Стадний Є., Слободян О. Українські студенти за кордоном: скільки та чому? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.cedos.org.ua/uk/osvita/ukrainski-studenty-za-kordonom-skilky-ta-chomu>

ТЕНДЕНЦІЇ В СФЕРІ ТРУДОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Василевський І.П., студент ФММ групи УС-52

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
student2015-52@mail.ru

Рік від року чисельність населення України зменшується внаслідок виїзду українців за кордон з метою працевлаштування. Треба зазначити, що Україна в світовому міграційному процесі виступає як міграційний донор, а не міграційний реципієнт. Масова міграція є взагалі світовою тенденцією, але в Україні проблема міграції посилюється низьким рівнем заробітної платні, нестачею робочих місць, високим рівнем інфляції, політично, економічною та соціальною нестабільністю. Трудова міграція українського населення за роки незалежності перетворилося в звичайну справу. Частина населення лишає Україну на деякий період, сподіваючись, що ситуація зміниться на краще, інша частина, розуміючи сумні реалії сьогодення, залишається в інших країнах назавжди. Негативним моментом є еміграція молоді, яка є найбільш перспективним ресурсом для кожної країни.

Цікавим фактом є те, що з фінансової точки зору, України має окремі позитивні наслідки від трудової еміграції. Так за період 2007-2015рр. оцінка приватних грошових коштів із-за кордону свідчить про позитивну динаміку. Розрахунок базисних темпів приватних грошових переказів в Україну показує постійне зростання (табл.1). Найбільші темпи росту спостерігаються у 2012р. в порівнянні з 2007р – 152,9%, й у 2013р. – 173,4%.

Таблиця 1 Динаміка приватних грошових переказів в Україну із-за кордону за період 2007-2015рр. (розраховано автором на підставі даних НБУ[1])

Рік	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Обсяги грошових переказів, млн. дол.	4922	6177	5370	5862	7019	7526	8537	6489	5154
Темп зміни, ланцюговий, %	-	125,5	86,9	109,2	119,7	107,2	113,4	76,0	79,4
Темп зміни, базисний (рік порівняння 2007р.), %	-	125,5	109,1	119,1	142,6	152,9	173,4	131,8	104,7

Щодо ланцюгових темпів зміни приватних грошових переказів, то можна спостерігати наступну тенденцію: у 2008 році в порівнянні з 2007р. темп зростання склав 125,5%, у 2009 році в порівнянні з 2008 роком зменшуються обсяги надходження на 13,1%, з 2010 року по 2013 темп зміни перевищує 100%, а у 2014 році спостерігається зниження в порівнянні з 2013 роком на 24%, у 2015 році в порівнянні з 2014 - 20,6%. Тобто, починаючи з 2014 року маємо зниження обсягів приватних грошових надходжень із-за кордону.

Крім надходження іноземної валюти із-за кордону, трудова еміграція українців має ще деякі позитивні наслідки – це можливість українців реалізувати себе за кордоном; зменшення безробіття в межах нашої країни; та прискорення інтеграції України до світового ринку праці.

Але трудова еміграція працездатного населення має великі негативні наслідки: по-перше - за рахунок зменшення числа платників податків (а більшість населення, що емігрує є саме працездатним) зменшуються податкові надходження, як у місцеві бюджети, так і у загальний бюджет країни; по-друге, постійна еміграція свідчить про відплив кваліфікованих, ініціативних працівників, так званий «відплив умів», що призводить до уповільнення темпів науково-технічного та культурного розвитку країни.

Українському уряду потрібно зробити більш привабливим клімат рідної країни для тих громадян, які заслуговують на гідну заробітну плату, комфортні умови праці та належне відношення з боку держави.

Список використаних джерел

1. Огляд приватних грошових переказів в Україну [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19208358>

ПРИНЦИПИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІОПТИКО-ЕЛЕКТРОННИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Пашков Р.А., студент гр. ПО-42, ПБФ, КПІ ім. Ігоря Сікорського,
ross1103@mail.ua

Для провідних українських оптико-електронних підприємств реалізація і впровадження, ідеологія, розробка інноваційно-інвестиційної моделі економічного підйому стає очевидною необхідністю з урахуванням того, що на даний момент майже вичерпані чинники екстенсивного розвитку, а це в свою чергу вимагає нових, що більш важливо, інноваційно спрямованих інструментів подальшого інтенсивного розвитку підприємств по виготовленню оптико-електронних приладів, що характеризуються наступними складовими.

1. Очевидною є потреба у проведенні інноваційної діяльності, а також організації, відродженні і застосуванні потенціалу в інтелектуальній сфері.

2. Все більш важливою стає удосконалення та комерціалізація передових технологій.

Інноваційний розвиток промисловості в сфері оптико-електронного виробництва полягає в таких принципах (табл. 1).

Таблиця 1 Принципи інноваційного розвитку оптико-електронних підприємств

№ п/п	Назва принципу	Зміст дій у межах дотримання принципу
1	Безперервності розвитку	Модернізація методів виробництва інноваційної продукції
2	Розширення виробництва	Збільшення і реконструкція номенклатури та підвищення якості товару
3	Наукової підтримки	Застосування і комерціалізація досягнень науки і нововведень
4	Міжнародної співпраці	Промування інноваційних товарів на зарубіжних і внутрішніх ринках

Діяльність, що спрямована на інновації, залежить від таких компонентів, як підтримка державою, часу на відповідну реакцію найбільших виробників на світовий курс науково-технічного прогресу, технологічності процесу виготовлення й обробки оптичних матеріалів, а також забезпечення персоналом здатності нової продукції конкурувати не тільки на вітчизняному, але й на світовому ринках за можливості спеціалізації та кооперації з іншими країнами [2].

Міжнародне науково-технічне співробітництво класифікується наступним чином:

1. Технічна допомога на міжнародному рівні.
2. Міжнародний трансфер технологій.
3. Науково-технічні угоди між державами.
4. Забезпечення персоналом науково-технічної взаємодії.
5. Розробка методів науково-технічного розвитку.

У сфері оптико-електронної промисловості у довгостроковій перспективі головними складовими ефективною реалізації науково-технічного співробітництва у світових масштабах є: комплекс генерації і поширення знань; навчання та підготовка персоналу підприємств; фінансування проектів, які є наукомісткими і високотехнологічними; ринок (внутрішній і міжнародний) наукомістких товарів.

При цьому науково-технічна взаємодія містить у собі такі основні складові: торгівля на світовому рівні наукомісткими і високотехнологічними товарами; трансфер технологій (впровадження відкриттів у техніці і технологіях);

Міжнародне науково-технічне співробітництво підрозділяється на такі рівні:

1. Високий рівень. Примітний тим, що співпраця відбувається на паритетних принципах, в даному випадку науковий і технічний розвиток держав можна порівняти;

2. Низький рівень. Полягає в тому, що набагато більш розвинена країна впроваджує свої досягнення в інтелектуальну власність для того, щоб популяризувати якусь технологію в інших державах.

Існує два принципи економічної оцінки ефективності міжнародного науково-технічного співробітництва: на мікро- та макрорівні. На мікрорівні розглядається збільшення рівня позитивного ефекту від співпраці. Макрорівень, в свою чергу, передбачає задоволення потреб суспільства в товарах оптико-електронної промисловості [1].

Література:

1. Горін Н.О. Міжнародне науково-технічне співробітництво як чинник модернізації економіки // Наукові записки. – 2012. – №3(40). – С. 30-35.
2. Куцук П.О. Глобальна економіка: принципи становлення, функціонування, регулювання та розвитку / П.О. Куцук, О.І.Ковтун, Г.І. Башнянин. – Львів, 2015 – 594 с.

SPECIFICS OF INTELLECTUAL PROPERTY MARKET DEVELOPMENT

Pavlenko T. V., Candidate of Economic Sciences (Ph.D.),

Igor Sikorsky KPI, pavlenkotv2604@gmail.com

In the knowledge economy, intellectual property (IP) rights have become a valuable commodity are gaining in importance as a strategic competitive advantage. Access to IP rights is crucial for both manufacturers and other companies that wish to develop or expand their product range. [1]

IP market is a system of economic and legal relationship between creators of IP rights objects, subjects of institutionalization their rights and users concerning to commercialization of intellectual work results.

It is difficult to make accurate estimates of the size of IP market because most transactions are confidentially negotiated.

Indirect estimate of IP market possibly to create through the use of information about number of IP protection applications, patents, protected trademarks, operating licenses.

According to the World Intellectual Property Organization's (WIPO) statistical database different authorized institutions around the world had received in 2013 year 2 567 900 patent protection applications (+ 9%); 978 300 utility models protection applications (+ 18.2%); 7 045 140 trademarks protection applications (+ 6%) and 1 242 701 industrial designs protection applications (+ 2.5 %%).

The largest share of patent applications traditionally are filed in Asia (58.4%) and North America (23,6%).

The largest amount of trademark filing applications were received in Asia and Europe.

Institutions in Asia (69.4%) and Europe (24%) have received the largest amount of applications for industrial design filing.

Asian regions have shown an absolute leadership in a number of utility models: 93.9% of the world total.

In terms of countries, China is traditionally the most progressive. There have been filed 825 136 patent applications (most in the world) and the largest amount of utility models applications (892 362).

Ukraine took first place in the World Intellectual Property Organization's ranking "Top industrial design offices with the fastest rates of growth"; fifth place in the world's ranking of countries with the largest number of applications for registration of utility models and 3rd place in the ranking of countries with medium to low-income by the number of patent applications filed.

At the same time, less than 10% of all intellectual property rights are being protected in Ukraine per year.

16 collective management organizations are operating on the domestic IP market, including the Ukrainian Agency of Copyright and Related Rights. They collect less than 70 million royalties annually.

As of 2009, the volume of intellectual property market was 2.85% of country's GDP. The biggest development was the work of a music segment, the capacity of which is only 1-3% of the national IP rights protection potential.

According to a Property Rights Alliance's report "2013 International Property Rights Index", Ukraine ranked 113 among 131 states. Besides, the overall protection of property rights index fell by 2.2% in the period 2009-2013.[2]

The key problems of IP market are follows:

1. Lack of proper IP culture [3]. It means low IP awareness, existing of huge amount unused and misused objects of IP rights, shortage of recognizing IP importance. Legal protection of IP enables enterprises to claim ownership over its intangible assets and use them effectively.

2. Weaknesses of IP Legal system. Especially it is relevant to legal defense of IP rights.

3. Valuation problems. The value of objects of IPR is frequently not adequately appreciated and its potential for providing opportunities for future profit is often underestimated by enterprises.

4. Poor IP services quality. The slowness of processes in the patent systems is one of the biggest problems. This was stated as the time scalability issue of the acquiring patent versus commercializing it.

5. Lack of Transparency.

The essence of the intellectual property market is to provide the diffusion of knowledge and technology, minimizing thus the negative effects of monopoly restrictions on intellectual products and promoting the scientific, technical and social-economic progress.

1. Martin Bader, Oliver Gassmann. Creating an organized IP rights market in Europe [Електронний ресурс] / M. Bader, O. Gassmann// Intellectual Asset Management . – 2012. – July/August. –pp.33-38– Режим доступуhttps://www.imw.fraunhofer.de/content/dam/moez/de/documents/Studien/study_ip-market.pdf

2. Михайло Куницький. Інформаційно-комунікаційний менеджмент інтелектуальної власності [Електронний ресурс] / М. Куницький // ГО Інформаційно-комунікаційний менеджмент інтелектуальної власності– Режим доступу<http://ikmiv.org/en/korisna-informatsiya/mizhnarodnij-rinok-iv>

3. TonissonLiina, Millien Raymond and Lutz Maicher. Shortcomings on the Market for Intellectual Property. Working Paper 1/2016. [Електронний ресурс] /L. Tonisson, R. Millien, M. Lutz // Fraunhofer Center for International Management and Knowledge Economy, –2016. –Leipzig. Режим доступуhttps://www.imw.fraunhofer.de/content/dam/moez/de/documents/Working_Paper/Working-Paper_Shortcomings%20on%20the%20market%20for%20intellectual%20property.pdf

СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНАНИЙ ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Вернигора Н.С., аспірант ЕІП, ФММ

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
naduwaa@bigmir.net

Сучасний динамічний розвиток ринку поліграфічних послуг вимагає пошуку шляхів для забезпечення керованості й гнучкості бізнесу. Жодне підприємство сьогодні не може дозволити собі ігнорувати ріст конкуренції, у зв'язку із чим для досягнення стійкого положення на ринку необхідно виявити переваги підприємства перед конкурентами, забезпечити створення факторів успіху в конкурентній боротьбі.

Оцінювання рівня конкурентоспроможності є необхідним елементом при аналізі ефективності обраної конкурентної стратегії та прийняття рішення про наступні кроки з підвищення конкурентоспроможності підприємства. Автори [1] пропонують такий алгоритм оцінювання конкурентоспроможності поліграфічного підприємства: вивчення ринку поліграфічних робіт; визначення критеріїв конкурентоспроможності підприємства; збір даних про конкурентів, вибір методики оцінки конкурентоспроможності підприємства; оцінка конкурентоспроможності підприємства.

Крім цього, автори [1] переконані, що в основу оцінки конкурентоспроможності необхідно взяти конкурентні напрямки, що характеризують: можливості виготовлення якісної продукції; оперативність виконання замовлення; економічні фактори.

Однією з особливостей видавничо-поліграфічної галузі в перспективі подальшого розвитку є вплив на неї результатів науково-технічного прогресу. Зокрема, в останні роки розвиток цифрових технологій негативно відбивається на видавничо-поліграфічній галузі, це пов'язано з тим, що значна кількість споживачів інформації, поступово віддає перевагу електронним джерелам інформації (спеціалізовані сайти, соціальні мережі), тож кількість підприємств галузі зменшилась на 7% в порівнянні з минулим роком. Значна кількість видань, зважаючи на невідворотність процесу електронної інформатизації переходять на дублювання друкарської інформації і на власних інтернет-ресурсах. Тому з метою прогнозування обсягів поліграфічної продукції необхідно постійно проводити моніторинг кількості читачів, які отримують інформацію з електронних мереж та друкованих джерел. На підставі постійного аналізу динаміки чисельності користувачів друкарською продукцією, у видавничо-поліграфічній галузі необхідно проводити активні заходи з популяризації видавничої продукції, збереження симпатії до видання постійних читачів та заходи спрямовані на фокусування уваги покупця саме на друкарській продукції.

Передовий закордонний досвід свідчить, що якість є найбільш важливою складовою конкурентоспроможності підприємства, але незважаючи на це, можливості реалізації продукції, визначаються значним числом параметрів і умов, більшість з яких розповсюджується не тільки на товар, але і на підприємство, фірму і навіть країну.

Для України США – це приклад роботи лібералізованої економіки. Щоб не втратити провідні позиції, Сполучені Штати пропонують впроваджувати такі механізми роботи на підприємстві:

- функціонування значної кількості «мозкових центрів» на підприємстві;
- постійне підвищення рівня кваліфікації персоналу підприємства, зокрема шляхом запрошення іноземних викладачів;
- захист прав власності, зокрема інтелектуальної;
- застосування системи моніторингу досягнення якісних і кількісних показників [2].

З огляду на те, що управління конкурентоспроможністю підприємства відбувається у певному середовищі функціонування, для поліграфічних підприємств варто застосувати інтерактивний і змішаний вид планування конкурентоспроможності підприємства, яке б здійснювалось безперервно і забезпечило стійкість позицій та конкурентних переваг на ринку серед підприємств цієї галузі.

Підводячи підсумки, варто зазначити, що конкурентоспроможність будь-якого підприємства залежить від багатьох факторів, таких як прийнятні ціни, висока якість, ефективний менеджмент, продумана реклама і якість обслуговування і сервісу підприємства. Ключовими шляхами підвищення конкурентоспроможності підприємства є організація ефективної інноваційної діяльності підприємства, в основі якої повинна лежати стратегія маркетингу, організаційно-технологічна підготовка виготовлення високоякісної продукції.

Література:

1. Гавриш О.А. Основні фактори впливу на конкурентоспроможність поліграфічних підприємств / О.А. Гавриш, В.В. Гриценко, З.В. Григорова // Економічний вісник НТУ України “Київський політехнічний інститут”. – К.: Вид-во НТУ “КПІ”. – 2008. – Вип. 28. – С. 23-29
2. Економіка США як локомотив та барометр світового господарського поступу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.soskin.info/ea/2007/7-8/200702.html>.
3. Шинкаренко О. Автоматизація управління поліграфічних підприємств в Україні / О. Шинкаренко // Журнал Digital publishing printing. – 2006.- №2. – С. 14-15.

МАКРОТЕХНОЛОГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Радюк Т. М., студентка, гр. ЛА-42, ІХФ, КПІ ім. Ігоря Сікорського
fleurescent23@gmail.com

Наразі одним із найважливіших завдань української економіки є перехід від екстенсивного аграрного типу до інтенсивного наукоємного. Проте, для цього необхідні такі інструменти:

- 1) сучасна техніка;
- 2) новітні технології;
- 3) інженерний досвід.

Оскільки для конкретної країни одночасно розробити та застосувати усі інструменти достатньо складно, доцільним є не лише її участь у міжнародній торгівлі, але й звернення до механізму міжнародного науково-технічного співробітництва. Позиція України на світовому ринку суперечлива. Незважаючи на наявність трудових ресурсів з високим рівнем кваліфікації за багатьма професійними напрямками та науково-технічної бази, яка, на жаль, зазнала значних негативних змін і частково втрачена, Україна все ще спирається саме на свої сировинні ресурси і в експорті, і в розробках. Проблемою є також порівняно мала кількість використовуваних Україною макротехнологій, за допомогою яких виготовляється високотехнологічна продукція (макротехнологія – це сукупність усіх технологічних процесів у створенні певного виду продукції).

Аналіз світового ринку показує, що виробництва наукомісткої продукції забезпечує всього близько 50 макротехнологій. Сім найбільш розвинутих країн, які є право власниками 46 макротехнологій, володіють 80% світового ринку. США отримують від щорічно від експорту наукомісткої продукції близько 700 млрд. доларів, Німеччина – 530, Японія – 400. Але й конкуренція на цьому ринку є значною. Для успішного задоволення потреб країни потрібно не лише купувати ліцензію на виробництво певної продукції, а й розвиток міжнародних технологічних кооперацій: наприклад, створення спільних підприємств[3, с. 36].

Вигодами для України від інтеграції до міжнародного науково-технічного співробітництва як механізму становлення конкурентоспроможної промисловості, є:

- 1) прискорення темпів купівлі-продажу технологій та інновацій;
- 2) становлення центрів розробки знань на рівні з лідерами в науково-технічній галузі: США, Японія, Німеччина;
- 3) зростання обсягів торгівлі на ринку патентів та ліцензій;
- 4) формування єдиного наукового простору.

Головним вектором міжнародного науково-технічного співробітництва для України є країни ЄС. Як зазначає Барановська М. І., на даному етапі витрати на НДДКР в країнах Європейського Союзу становлять у середньому 1,93% ВВП. Основна частина загальнонаціональних асигнувань на НДДКР (близько 60%) надходить з приватного сектору (у Швеції, Фінляндії й Ірландії – 75-70%, у Бельгії, Німеччині, Франції – 65-55%). Державні кошти у фінансуванні НДДКР найбільшою мірою використовують Португалія – близько 70%, Греція, Польща, Угорщина – 50% і більше[4, с. 10-11].

Аналіз наукових джерел [1; 2] надає можливість зробити висновок, що проблемою наукового розвитку держав, зокрема України, є нестача у підприємств вільних коштів для організації наукових досліджень та впровадження нових технологій виробництва, а також низький інтерес державного апарату до залучення цих технологій на підприємства. Щоб змінити ситуацію, що склалась, необхідно розвиватися, насамперед, зсередини, але при цьому орієнтуючись на міжнародне співробітництво. Наявні на сьогодні макротехнології повинні стати базою для подальших досягнень. Це надасть змогу Україні вивести економіку і промисловість на конкурентоспроможний рівень.

Література:

1. Кочетков В. М. Роль і місце України на світовому ринку технологій// Проблеми науки / В. М. Кочетков. – 2014. – № 11-12. – С. 92–95.
2. Жариков В.В. Управление инновационными процессами: учебное пособие / В.В. Жариков. – Тамбов: ТГТУ, 2009. – 180 с.
3. Долина І. В. Аналіз впровадження технологічних інновацій в сучасних умовах інноваційного розвитку економіки України // Вісник НТУ «ХПІ» / І. В. Долина. – 2013 - №44(1017). – С. 34 – 41.
4. Барановська М. І. Інноваційний розвиток держав Європейського Союзу в контексті формування їх міжнародної конкурентоспроможності : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02 / М. І. Барановська; Донец. нац. ун-т. - Донецьк, 2010. - 20 с.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ПОЛЬЩЕЮ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Копил Ксенія Олександрівна, студент ФММ групи УС-52
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
student2015-52@mail.ru

Україна і Польща – країни-сусіди, які дуже давно налагодили не тільки дружні стосунки, але й ділові, політичні, економічні. Безпосередньо на цей факт вплинуло географічна близькість країн, їх давня історія, тісні кордони, ментальність. Польща почала стрімко розвиватись як складова частина європейської та світової економіки з того часу, як країна почала перехід до демократичної та ринкової економіки з 1989 року. Наразі вона не здає свої позиції, і відноситься до прогресивних держав. Для нашої держави це дуже вигідно і, звичайно, що цей фактор сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності України.

В 1993 році між Україною і Польщею були підписані Закони про їх співробітництво в сфері науки і технологій [1].

Співробітництво включатиме такі форми:

а) виконання спільних проектів досліджень і дослідницько-конструкторських розробок, обмін їх результатами, а також обмін вченими та фахівцями, які беруть участь у реалізації цих проектів;
б) проведення спільних наукових конференцій, симпозіумів, семінарів, виставок та інших заходів, а також організація курсів;

в) обмін науковою, науково-технічною інформацією і документацією;

г) спільне використання науково-дослідних приладів та наукового обладнання;

д) створення спільних науково-технічних центрів та творчих колективів.

Саме це допоможе Україні, як державі вийти на міжнародний рівень та підвищити рівень конкурентоспроможності. Вважаємо що, якщо ми переймемо досвід в Польщі: обміняємось фахівцями та результатами їх діяльності, то наша держава має непогані шанси стати конкурентом для нерозвинутих країн і стати поруч на рівень з високо розвинутими. Є фактори, які це підтверджують, наприклад, у 2015 році на ЄС припадало 79% імпорту та 64% експорту від Польщі, Україна, в свою чергу, імпортує 31%, а експортує 25% до ЄС [2].

Якщо обидві держави обміняються досвідом і стануть корисними один для одного, то промисловість країн почне зростати та конкурувати. На сьогоднішній день, дуже багато студентів їдуть на навчання до Польщі, а люди з освітою, отриманою в Україні – на роботу. Це можна вважати гарним досвідом для них. Коли вони повертаються на батьківщину, то можуть працювати в сучасних умовах, створених модернізованими компаніями та отримувати значно більше заробітну плату. Проте, існує ризик того, що мігранти, які виїжджають до Польщі можуть не повернутись в Україну. Так, статистика мігруючих з нашої держави до Польщі лише за торік зросла в два рази. Значно більшу частину складають чоловіки (57,9% проти 32,9%), переважають молоді люди (середній вік 32,8 років проти 42,8 років у більш ранній хвилі міграції). Крім того тепер більше мігрує людей зі східної частини України.

Вирішення проблеми: якщо Україна стане конкурентоспроможною країною, завдяки своєму співробітництву з Польщею, то наша держава постане на вищий рівень економіки і проблем стане менше, як мінімум з працевлаштуванням людей. Необхідно розвивати такі галузі як, машинобудування та ІТ-технології, розробити стратегії їх покращення, наймати на роботу кваліфікованих працівників. Україна – країна, яка зможе стати конкурентоспроможною, тому що в них найкращі торговельні шляхи, родючі землі та працьовиті люди. Потрібна підтримка лише з боку країн-сусідів, як наприклад, Польща.

Держави усвідомлюють важливу роль науки і технологій у розвитку економіки і промисловості, прагнуть до розвитку економічного, технічного та науково-технічного співробітництва.

Завдяки новим технологіям дослідницько-конструкторських розробок, приладів та обладнання Польщі наразі Україна може стати конкурентоспроможною державою.

Література:

1. Договір між Урядом України та Урядом Республіки Польща про співробітництво у сфері науки і технологій [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/616_187.
2. PolandBalanceofTrade. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tradingeconomics.com/poland/balance-of-trade%5D>
3. Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Польщею [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://poland.mfa.gov.ua/ua/ukraine-pl/trade>

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

Бойчук Н. Я, старший викладач

Національний технічний університет України «Київський Політехнічний Інститут ім. Ігоря Сікорського»,
natalka149@bigmir.net

Дефіцит енергії є одним із ключових факторів стримування економічного зростання багатьох країн. Екологічні проблеми, економічна криза, дефіцит енергоресурсів, зростаюча вартість їх видобування змушує суспільство вирішувати питання економії та ефективного використання енергетичних ресурсів. В Україні спостерігається значна енергоємність ВВП, що пояснюється технологічною відсталістю, зношеністю виробничих фондів, повільним впровадженням енергоефективних технологій та енергозберігаючих заходів, що призводить до зниження конкурентоспроможності українських товарів на міжнародному та внутрішньому ринку. На собівартість товарів українського виробництва значною мірою впливає структура затрат, значне місце в якій займають енерговитрати. Постійне зростання світових цін на нафту, природний газ та інші енергоносії створюють передумови для використання енергоощадних технологій. Вирішення актуального для України питання підвищення енергоефективності та зменшення енергозатратності виробництва можливе за умов міжнародного співробітництва. У розробці та реалізації програми енергозбереження в Україні варто було б орієнтуватися на досвід західних країн. Значних успіхів у питаннях дослідження та застосування технологій енергозбереження та енергоефективності досягли Японія, США та Європейський Союз [1].

У зв'язку із підписаною в 2014 році Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та впровадженням європейських стандартів економічного розвитку, суттєві зміни відбудуться і в енергетичному секторі. Ефективне використання енергоресурсів та електроенергії у житловому секторі та на виробництві, впровадження геоенергетики, виробництво біогазу, переробка побутових відходів, отримання електричної та теплової енергії при використанні відходів деревообробної промисловості, використання вітряків та теплових насосів. Чітке визначення конкретних цілей та методів їх досягнення, продумані дії у напрямку енергозбереження, досить швидко дадуть позитивні результати. Як свідчить досвід розвинених країн, при зацікавленості в енергозбереженні з боку державних органів та вчасно прийнятих законах, можливе значне покращення економічної, енергетичної та екологічної ситуації: зменшення енергоємності ВВП, скорочення енергоспоживання, зростання економіки. Якщо порівнювати програми дій України та ЄС в сфері енергозбереження та енергоефективності, можна відзначити, що для ЄС основними завданнями у цій сфері є зниження енергопостачання на 13% до 2020 року, доведення частки відновних джерел енергії до 20 %, зменшення викидів вуглецю на 20 % [2]. Тобто, за рахунок збільшення в Україні частки відновних джерел енергії у загальній структурі виробництва енергії та зменшення за рахунок цього викидів вуглекислого газу, програма України у сфері енергозбереження поступово наближається до програм країн ЄС. Проведення реформ в енергетичному секторі дозволить поступово зменшити рівень енергетичної інтенсивності економіки до 0,17 кілограм енергії в нафтовому еквіваленті на 1 دلار ВВП, збільшити частку відновлювальної енергії в загальній структурі енерговитрат та забезпечить ефективніше енергоспоживання населенням та економікою. Україна знаходиться в постійному процесі вирішення проблем енергоефективності та енергетичної безпеки. Енергоефективність включає заходи, які впливають на економічні показники виробництва при їх правильному та раціональному використанні. Важливим кроком до вирішення проблем енергетичного сектору є співробітництво України з міжнародними організаціями у питаннях застосування альтернативних джерел енергії, використанні відновлюваної енергетики та в сфері енергоефективності. Завдяки обміну інформацією та досвідом можливе підвищення енергоефективності технологічних процесів українських виробників та зросте конкурентоспроможність економіки та товарів на світових ринках[2].

Енергозбереження є важливою складовою економічної і екологічної доцільності існування держави та визначальною ланкою для успішного вирішення проблем, які накопичилися в країні за багато десятиліть. Проведення дієвої державної політики в сфері використання енергетичних ресурсів та енергозбереження, реалізація реформ в сфері енергозбереження з метою досягнення показників європейських країн, необхідність у значних довгострокових інвестиціях та визначення джерел та механізмів фінансування енергозберігаючих програм, співробітництво з міжнародними організаціями у сфері енергозбереження [2]. Все це забезпечить стійкий розвиток держави та належний рівень енергетичної безпеки в Україні.

Література:

1. Абрамов А. Б. Украина: проблемы энергосбережения и энергоэффективности [Електронний ресурс] / Абрамов Артем Борисович // Нардеп. – 2016. – Режим доступу: <http://nardep.org.ua/news/19606>
2. Нова енергетична стратегія України: безпека, енергоефективність, конкуренція (проект) Режим доступу: www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian.../15036.3.012.pdf

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ

Герасимчук О.Р., студент групи УЕ-51
aleks2198@gmail.com

Бойчук Н. Я., старший викладач
natalka149@bigmir.net

Національний технічний університет України «Київський Політехнічний Інститут імені Ігоря Сікорського»,

Розвиток міжнародного науково-технічного співробітництва супроводжується таким поняттям як глобалізація та останнім часом досягає великих масштабів [1]. Передумовою розвитку та ефективного використання науково-технічної сфери у міжнародному співробітництві можуть слугувати розробки науково-технічних прогнозів, співробітництво у сфері підготовки кадрів, патентування, ліцензування тощо. При цьому держава повинна визначати пріоритетні галузі для розвитку, сприяти їхньому вдосконаленню та фінансуванню, що безпосередньо ґрунтується на принципах вигоди, недопущення дискримінації та рівності сторін [2].

Історично розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва сприяли Міжнародні конференції. Серед них слід відмітити резолюцію Генеральної Асамблеї ООН, яка була проведена у 1996 р, у якій державам рекомендувалося вивчити шляхи вдосконалення міжнародних правових норм, що стосуються передання високих технологій [3]. Необхідність цієї резолюції полягала у ліквідації мінусів законодавчої складової розвитку міжнародного співробітництва.

Із підписанням Угоди про асоціацію з членами ЄС ключову роль у міжнародному науково-технічному співробітництві має відіграти промисловість, для якої відкрилися значні перспективи щодо збільшення інвестицій, участі у різних програмах розвитку ЄС, розширення доступу до європейських ринків. З 2014 року 83,8 % інвестиційних надходжень складають прямі іноземні інвестиції. Серед країн-інвесторів лідирують Німеччина, Кіпр, Нідерланди, Велика Британія, Австрія та Франція. Сукупний відсоток інвестицій цих країн складає 75,2%. До провідних галузей інвестування належать металургія, харчова, нафтохімічна, хімічна, добувна, машинобудівна та легка промисловості [4].

Незважаючи на військові дії на сході країни, зруйнований потенціал Донбасу, погіршення соціально-економічної ситуації, несприятливий інвестиційний клімат, деякі європейські країни продовжують інвестувати в промисловість України. З 2013 року у структурі показників українського експорту найбільшу частку складають: чорні метали (24,2 %), руда, шлак та зола (10,5%), насіння та плоди олійних рослин (7,4%), палива мінеральні, нафта, продукти переробки (6,3%) та ін. Натомість імпортується продукція з високим відсотком доданої вартості: товари машинобудування (24,2%), мінеральні палива (11,2%), фармацевтична продукція (8,6%).

Підписавши Угоду про асоціацію, Україна має чітко визначити для себе пріоритетні напрями співробітництва для використання переваг Угоди, серед яких можна виокремити наступні: перехід від імпорту продуктів з високою часткою доданої вартості до створення на території України спільних підприємств, завдяки чому будуть створені нові робочі місця та покращиться інфраструктура регіонів (наприклад, ПрАТ «Єврокар» налагодив виробництво автомобілів з VW Group та ін.), залучення інвестицій країн ЄС у створення та розвиток замкнених циклів виробництва продукції (розвиток атомної промисловості), залучення кредитних коштів фінансових організацій ЄС у відновлення промислового потенціалу східних областей України (підписання у 2014 р фінансової угоди «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України»), запровадження принципів циркулярної економіки (виробництво екологічно чистої продукції), запровадження європейських стандартів виробництва, стимулювання інноваційних зрушень у промисловості тощо [4].

Отже, роль держави у міжнародному співробітництві полягає у обґрунтованому та цілеспрямованому плані дій щодо подальшого розвитку потенціалу України із використанням всіх можливостей, які виникають від підписання Угоди про асоціацію. Повна і ефективна реалізація політики держави у всіх галузях промисловості забезпечить стійкий розвиток національної економіки.

Список використаної літератури:

1. Міжнародне науково-технічне співробітництво: суть та структура [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/international-relations/19261/>
2. Міжнародне науково-технічне співробітництво, особливості та характер [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://studentu5.com/index.php?work=1402>
3. Міжнародно-правове регулювання міжнародного науково-технічного співробітництва [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://buklib.net/books/29354/>
4. Перспективи розвитку науково-технічного і виробничого співробітництва України з країнами ЄС [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2015_analit/spivrobitn_z_ES.pdf

НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ДОСЯГНЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Коляденко І.І., студентка ФММ, гр.УЕ-31,
Кавтиш О.П. к.е.н, доцент,
Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"
ira_kolyadenko@mail.ru

В умовах ринкової економічної системи головною метою діяльності приватного підприємства є підвищення рівня прибутковості діяльності. На прибутковість діяльності підприємства має вплив значна кількість різноспрямованих факторів, як позитивної, так і негативної дії. Серед них важливе місце посідають матеріально-технічні чинники, серед яких домінуючим є впровадження досягнень науково-технічного прогресу. Введення сучасних наукових результатів є не тільки джерелом збільшення прибутків суб'єктів господарювання, але й гарантом зростання загальної конкурентоспроможності національної економіки, а значить і соціально-економічного стану країни в цілому. Тому питання використання інноваційного потенціалу вітчизняними підприємствами має стати пріоритетним напрямом на шляху досягнення позитивних якісних та кількісних змін, зростання рентабельності діяльності.

Аналіз економічної діяльності підприємств свідчить, що найкращих успіхів у підвищенні продуктивності праці, зниженні витрат виробництва і відповідно збільшенні прибутку досягають ті підприємства, які надають особливу увагу проблемам сучасної технічної оснащеності виробництва та його організаційним удосконаленням. Застосування нової техніки і прогресивних технологій, удосконалення структури управління, підвищення кваліфікаційного рівня працівників сприяє зростанню ефективності виробництва, зниженню собівартості продукції, і на цій основі - збільшенню прибутку [1].

Можна виділити основні форми науково-технічного розвитку підприємства, як фактору збільшення прибутковості діяльності: модернізація, технічне та технологічне переозброєння, загальна механізація та автоматизація процесів, реконструкція, розширення, нове будівництво, технічне дообзброєння виробництва [2].

Впровадження здобутків науково-технічного прогресу є основою вдосконалення технічної та технологічної бази підприємства, проте є досить капіталомістким процесом, тому необхідно враховувати, що будь-які економічно необґрунтовані зміни у політиці та стратегії інноваційного розвитку суб'єкта, можуть мати негативні наслідки та впливати на загальний рівень виробництва, його ефективність та рентабельності. Аналогічний результат можна отримати при недостатній гнучкості даної системи до умов, що змінюються. Саме тому передумовою впровадження сучасних досягнень науки і техніки є створення суб'єктом господарювання сприятливого середовища, що має включати створення програми цілеспрямованого науково-технічного розвитку та забезпечення повної ефективності використання залученого капіталу. Не менш важливим є використання елементів формування інноваційно-сприятливого середовища, які діляться на групи відповідно до можливостей застосування інструментарію організаційно-економічного механізму управління: випереджаючого розвитку, управління змінами (визначають вектор формування сприятливого середовища); організація інноваційної діяльності, формування інноваційної культури, мотивація персоналу (формують засади інноваційно-сприятливого середовища); фінансування інноваційної діяльності, управління інноваційними ризиками (формують ресурсну складову); управління знаннями (механізми, що пов'язують і узгоджують інтереси суб'єктів інноваційного процесу) [3].

Таким чином науково-технічний розвиток є одним із базових і найпотужніших факторів підвищення рентабельності підприємства, конкурентоспроможності та покращення його загальних економічних показників діяльності, що створює перспективи не тільки для діючих суб'єктів господарювання, але й для вітчизняної економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Брозь К. Впровадження досягнень науково-технічного прогресу як шлях до підвищення прибутковості підприємства [Електронний ресурс] / К. Брозь, Г. Б. Машлій // Збірник тез міжнародної наукової конференції молодих учених та студентів „Філософські виміри техніки“, 30 листопада – 1 грудня 2016 р. - Т. : ТНТУ, 2016 - С.65. – Режим доступу до ресурсу: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/18534/2/Mig_nauk_conf_2016_Broz_KImplementation_of_scientific_and_65.pdf
2. Літвиненко М.В. Формування стратегії науково-технічного розвитку на рівні організації [Електронний ресурс] / М.В. Літвиненко, А.О. Кравцов // Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 20 (993) - С. 40-47. – Режим доступу до ресурсу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/5977/1/vesnik_HPI_2013_20_Litvynenko_Formuvannia.pdf
3. Шипуліна Ю. С. Механізми формування інноваційно-сприятливого середовища на промисловому підприємстві [Електронний ресурс] / Ю. С. Шипуліна // Інноваційна економіка. - 2013. - № 8. - С. 77-83. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_8_15

ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ: АСПЕКТ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Антонюк К.І., к.е.н., асистент кафедри міжнародної економіки, КПІ ім. Ігоря Сікорського»

Антонюк Д.А., д.е.н., віце-президент Запорізької торгово-промислової палати

ekaterinaia@ukr.net, oasd@mail.ru

Запровадження системи технічного регулювання, гармонізованої з європейською, сприятиме розширенню доступу вітчизняного бізнесу до ринку ЄС, зменшенню рівня корупції, появі нових можливостей для розвитку інновацій та модернізації виробництв, захисту прав на безпечність та якість продукції, збільшенню її асортименту та зниженню цін, що в кінцевому рахунку сприятиме економічному зростанню країни, покращенню позицій у провідних економічних рейтингах [1-4]. Незважаючи на переваги самостійного декларування відповідності технічним регламентам для вітчизняних підприємств існують загрози, пов'язані з недосконалістю інституціонального базису, соціально-ментальними особливостями українського споживача та виробника, функціонуванням на внутрішньому ринку іноземних підприємств. Вирішенню зазначених проблем та подоланню низького рівня інституціональної, інформаційної, організаційної, управлінської, кадрової підготовленості суб'єктів господарювання має сприяти розроблена «Дорожня карта» одержання маркування СЕ вітчизняними виробниками (рис. 1).

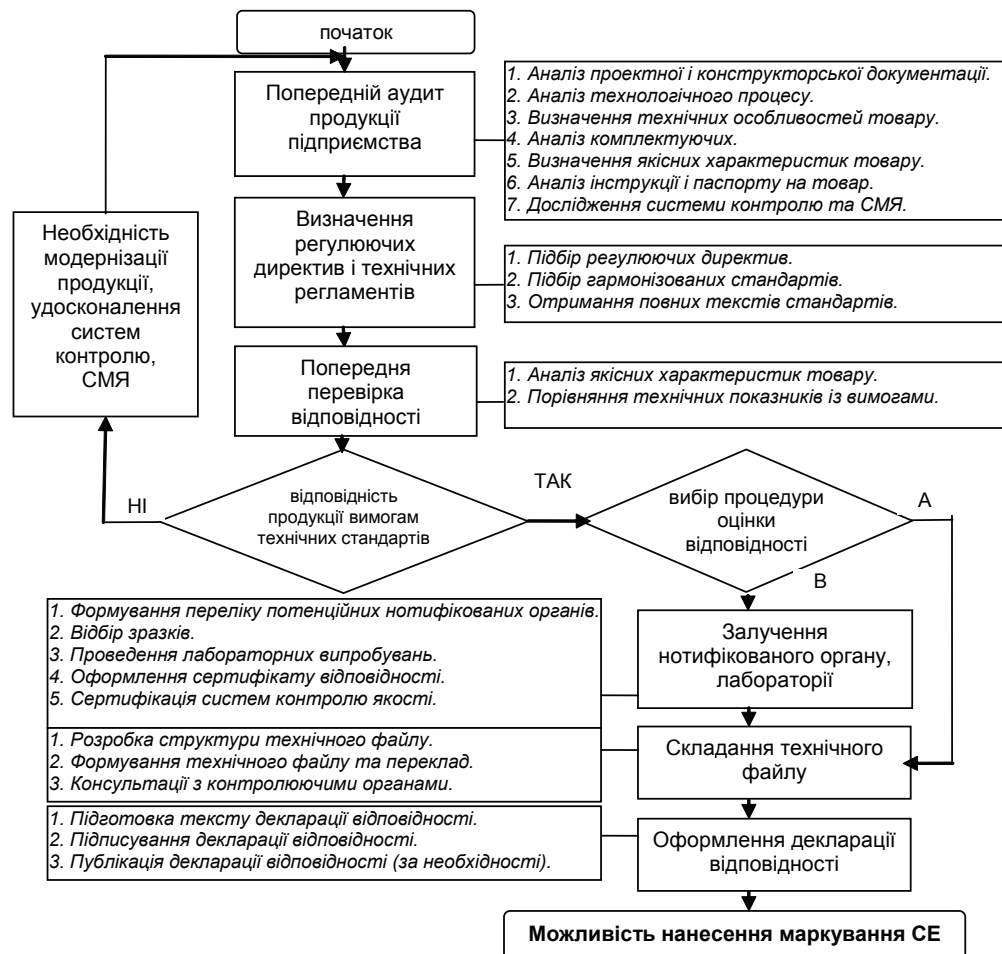

Рис. 1. «Дорожня карта» одержання маркування СЕ вітчизняними виробниками

Література:

1. Прикульська Н. Технічне регулювання: міжнародні практики та вітчизняні реалії / Н. Прикульська, Ю. Мотузка // Вісник КНТЕУ. – 2015. - №3. – С.5-21.
2. Дятлова В.В. Забезпечення економічної безпеки і конкурентоспроможності економіки механізмами технічного регулювання / В.В. Дятлова // Актуальні проблеми економіки. – 2011. - №3(117). – С.56-62.
3. Штефан Н.В. Технічне регулювання в Україні: проблеми та досягнення / Н.В. Штефан // Системи обробки інформації. – 2011. – №6(96). – С.17–19.
4. Кривошея С.О. Обґрунтування національної системи технічного регулювання та її трансформації до загальноєвропейської / С.О. Кривошея, К.О. Дядюра // Системи и процессы управления. – 2015. - №2/3(22). – С.56-60.

СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Кузнєцова К.О., к.е.н., ст. викл. каф. менеджменту,

Ченуша О.С., здобувач каф. менеджменту,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,

kuznietsova.k@gmail.com, chenusha_as@yahoo.com

В рамках системного підходу, підприємство розглядається як складна відкрита динамічна система, що здійснює постійний взаємозв'язок із зовнішнім середовищем. Безпека будь-якого суб'єкта господарської діяльності формується як складова частина (підсистема), яка в той же час може розглядатися самостійно (система). Різні фактори зовнішнього середовища здійснюють вплив на функціонування системи підприємства (сприятливий чи несприятливий). Підприємство у своїй діяльності, поряд із своїми головними цілями щодо задоволення потреб споживачів та отримання прибутку, прямує до збереження своєї цілісності та продовженню розвитку. Системи, які не є адаптивними та гнучкими щодо загроз зовнішнього та внутрішнього середовища, як правило зникають.

Нейтралізація загроз економічній безпеці підприємств паливно-енергетичного комплексу (ПЕК) мають спрямовувати свої зусилля на створення та підтримку власної системи безпеки. При цьому варто зазначити, що поняття «економічна безпека підприємства», що в загальному вигляді визначається як стан підприємства, за якого всі складові його діяльності характеризуються задовільним рівнем захищеності від негативних зовнішніх впливів [1]. В той час як «система економічної безпеки підприємства» має інституційну природу тлумачення та являє собою сукупність спеціальних організованих служб, органів, які за допомогою певних методів, заходів забезпечують захист економічної безпеки підприємства [2].

Наявність різноманітних наукових підходів до дослідження поняття економічної безпеки підприємства свідчить про її складність та багатовекторність. До головних завдань забезпечення економічної безпеки підприємства варто віднести: створення системи економічної безпеки, розроблення методів запобігання загроз та напрямів мінімізації впливу негативних факторів [3].

Система економічної безпеки підприємства не може бути єдиною для всіх суб'єктів господарювання, тому що вона залежить від індивідуальних характеристик (розміру, виду діяльності, ресурсного потенціалу, ризикованості тощо). На підприємствах ПЕК доцільно впроваджувати компетентнісний підхід для управління економічною безпекою.

При цьому, для формування ефективної та адекватної сучасним тенденціям розвитку системи економічної безпеки, виокремимо характерні особливості та специфіку діяльності підприємств ПЕК:

- діяльність підприємств ПЕК складають основу енергетичної безпеки країни та стратегічно важливою ланкою економіки і промисловості;
- виробництво тепла та електроенергії залежить від постачальників первісних енергоресурсів (вугілля, природного газу тощо);
- структура діяльності підприємств ПЕК є вертикально-інтегрованою, характеризується значною кількістю посередницьких компаній та централізованим управлінням енергетичною системою;
- специфіка виробничого процесу спричинює особливі умови роботи підприємств та шкідливість виробництва, що відображається екологічною відповідальністю за забруднення навколишнього природного середовища;
- високий ступінь зношеності устаткування підприємств ПЕК, часткова завантаженість виробничих потужностей та сезонність роботи підприємств;
- несприятливі механізми ціноутворення в енергетичній галузі, їх залежність від багатьох зовнішніх факторів та державного регулювання;
- висока соціальна відповідальність перед споживачами (населенням, промисловими підприємствами) як постачальника тепло та електроенергії.

Таким чином, формування адекватної системи економічної безпеки підприємств ПЕК та їх ефективне управління на шляху оптимального зменшення негативного впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на основі компетентнісного підходу є одними з ключових завдань на шляху забезпечення сталого розвитку економіки країни.

Література:

1. Стратегии бизнеса: Аналитический справочник. / Под ред. Г.Б. Клейнера. – Москва: КОНСЭКО, 1998. – 80 с.
2. Ярочкин, В.И. Система безопасности фирмы / В.И. Ярочкин. – М.: «ОСЬ-89», 2003. – 352 с.
3. Пашнюк Л.О. Загрози економічній безпеці підприємства та засоби їх нейтралізації / Л.О. Пашнюк // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: Економіка. – №10 (151), 2013. – С. 93-96.

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН З ПОЗИЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА

Черненко Н.О., к.е.н., доцент,

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
chernenkona@mail.ru

Глобалізаційні процеси та інноваційні перетворення в економіці дають змогу констатувати, що у сучасному світі жодна країна не може залишатись осторонь кардинальних трансформацій у світовому господарстві. Разом з тим, основні тенденції економічного розвитку характеризуються рухом в бік відкритості національних економік, що зумовлює загострення конкурентної боротьби товаровиробників на світових ринках і розмежування країн світу на країн-лідерів, які формують ядро, центр світової економіки, та країн-послідовників, що становлять її периферію.

КНР є перспективним партнером для українського бізнесу. Україна та КНР вже співпрацюють по деяким напрямкам, таким як машинобудування, транспортні послуги та інші. Але для КНР, Україна цікава тільки як постачальник сировини та як ринок збуту своїх товарів, що у довгостроковій перспективі не може влаштовувати Україну. Тому, для дослідження процесів активізації транскордонного співробітництва, набуває інтересу дослідити розвиток українсько-китайських економічних відносин з позиції стратегічного партнерства. Варто врахувати, що якісні відносини стратегічного партнерства повинні базуватись на «взаємодоповненості» структури економік; рівноправ'ї у стосунках; відсутності суттєвих розбіжностей у відносинах, а також, залучення тих ресурсів, які необхідні для підтримання життєдіяльності суспільства та розвитку країни (забезпечення енергоносіями, продовольством та іншими видами стратегічної сировини і природних ресурсів, безпечний доступ до життєво важливих регіонів світу, національна безпека країни).

Безумовно, важливим засобом «стратегічного партнерства» з країнами світу є технічний імпорт та технічний експорт. За статистикою, в 2014 році в КНР було зареєстровано контрактів технічного імпорту на суму \$ 830,6 млрд., що становить 35,9 % від усієї суми. А вже у 2015 році імпорт склав \$ 783,7 млрд., що становило 46,6% від загальної суми імпорту [1]. Завдяки зростанню привабливості внутрішнього ринку, який стрімко розвивався, КНР змогла отримати технології в безпрецедентних масштабах, що привело до створення науково-дослідних центрів. В той же час КНР вдалося, використавши сприятливу кон'юнктуру ринку, об'єднати різних іноземних інвесторів і досягти багатостороннього обміну технологіями. Така ситуація дозволила китайському партнеру перейняти «найкращий досвід» у обох конкурентів і бути єдиним гравцем серед трьох учасників, який має доступ до двох інших. Поряд з цим, накопичення великої кількості наукових проектів та розробок неминуче призведе до бажання реалізувати, вироблений за цими технологіями товар, на світових ринках. Оскільки КНР не знаходиться з багатьма країнами у режимі зменшених митних тарифів, це нашоухує її до пошуків оптимальних варіантів з реалізації цієї програми.

27 червня 2014 року Україна підписала договір про асоціацію з ЄС, який дає їй преференції у торгівлі з країнами ЄС. З одного боку, це надає більше можливостей вітчизняним виробникам для спрощеного виходу на європейські ринки. З іншого, це може стати дуже гарною нагодою для розміщення іноземних виробництв на території України, що надасть змогу без перешкод освоювати ринки Європи. Україна як потенційна «країна-транзитер» для КНР, може стати ключовою ланкою у ланцюжку поставок товарів до ЄС. Так званий «Шовковий шлях».

Виходячи з вищезазначеного, набуває інтересу проаналізувати існуючий стан взаємовідносин двох країн та встановити можливості щодо інтенсифікації «стратегічного партнерства», для цього варто визначити «показник взаємодії» (а саме, глибини інтеграції). Цей показник може бути отриманий шляхом додавання фіктивної змінної в стандартну «гравітаційну модель», яка відображатиме вплив регіональних аспектів на рівень і напрямки торгових потоків.

В свою чергу, стандартна гравітаційна модель (формула 1) передбачає, що нормальний обсяг торгівлі між двома вибраними країнами прямо залежить від розміру економік цих країн (зазвичай вимірюється ВВП) і обернено залежить від витрат торгівлі між цими країнами (зазвичай, використовують відстань) [2,3].

$$I_{ua/ch} = \frac{GDP_1 \times GDP_2}{r^2}, \quad (1)$$

де, $I_{ua/ch}$ – інтенсивність взаємодії між двома країнами; GDP_1 та GDP_2 – валовий внутрішній продукт, скорегований на особливості інфраструктури країни, тис. ум. од.; r – відстань між країнами, км.

При умовній відстані між столицями двох країн у 6,457 км, «показник взаємодії» (1) ($I_{ua/ch}$) подано в табл. 1.

Таблиця 1

2013р	2014р	2015р
0,00610509	0,00558696	0,00518967

За даними (табл.1) можна зробити висновок, що відбулося зниження «показника взаємодії» між двома країнами: на 8,5% у 2014 році та на 7,1% у 2015 році, відносно попередніх. Таке зниження відбулося за рахунок зменшення обсягів ВВП України (при незмінній відстані між країнами).

В деяких випадках, хоча сукупний потенціал двох країн є високим, ефект від «взаємодії» знижується із збільшенням відстані між двома країнами. Це означає, що існує збільшення податкового навантаження на країну експортера через збільшення кількості проміжних країн, збільшення видатків на транспортування продукції. Тобто, за результатами проведеного дослідження, встановлено, що існує тенденція до появи більшої кількості «перешкод» у процесі двосторонніх економічних відносин між країнами. З метою усунення зазначених перешкод, варто встановити вплив регіональних аспектів на інтенсивність співпраці між двома країнами. Для цього, у стандартну «гравітаційну модель» додамо «фіктивну змінну» - K , яка відображатиме вплив регіональних аспектів на рівень і напрямки торгових потоків між країнами, що досліджуються (формула 2).

$$I_{ua/ch} = K \times \frac{GDP_1 \times GDP_2}{r^2}, \quad (2)$$

де K – фіктивна змінна, яка характеризує інтенсивність конкретної області України по залученню імпорту послуг з КНР, GDP_1 та GDP_2 – валовий внутрішній продукт, скорегований на особливості інфраструктури країни, тис. ум.од.; r – відстань між країнами, км.

За формулою (2) визначимо показник «інтенсивність взаємодії» між областями України та КНР, який скорегований на особливості інфраструктури кожної області, що має вираження у кількості імпорту товарів та послуг. Аналізуючи отримані дані (формула 2), можна сказати, що різні області України мають різну привабливість для інвесторів. На цей показник впливає: розвинута система доріг, доступність портів, наявність наукового потенціалу. Не мало значущим при врахуванні «привабливості» є факт спеціалізації області. Деякі вчені, а саме Д. Андерсон та Ф. Вінкуп, для запобігання появи «штучних» перешкод, пропонують у існуючу «гравітаційну модель» ввести змінну, яка вказуватиме на приналежність двох країн до спільних торговельних організацій або союзів. Але оскільки Україна та КНР входять до Світової Організації Торгівлі (СОТ) загальна картина економічної взаємодії двох країн залишиться незмінною. Отже, «гравітаційна модель», що була розглянута, має деякі недоліки:

1. Відстань між державами вимірюється по прямій між столицями. Тобто ігнорується такий факт як територія країн (експортер може знаходитись у найвіддаленішій точці по відношенню до імпортера, а «підприємство–імпортер» знаходиться у найвіддаленішій точці своєї країни по відношенню до експортера). Також ігнорується наявність мережі автодоріг, річок, залізничних колій. Це також збільшує навантаження на експортера. Тому розрахунок (формула 1) може бути здійснений за умови конкретно встановленої довжини шляху від підприємства «А» в Україні до підприємства «В», в будь-якій іншій. 2. Розрахунки ВВП можна вести за курсом національної валюти, але буде ігноруватися показник ППС в окремій країні, що може вплинути на загальний результат дослідження. 3. Математична інтерпретація «гравітаційної моделі» не враховує вплив нелегально ввезеної продукції, кількість якої дуже важко встановити. «Нелегальний імпорт» має велике значення при проектуванні програми щодо стимулювання галузей економіки та методів боротьби з «нелегальним імпортом товарів» на вітчизняному ринку. Адже, легально ввезені товари на вітчизняний ринок, посилюють конкуренцію між виробниками товарів, а отже, стають головним чинником підвищення конкурентоспроможності українського виробника. Очевидно, що появлення на ринку товарів «тіньової» продукції, не обтяженої податками та митом, загрожує існуванню багатьох підприємств, самій економіці, а значить й державі в цілому.

Висновки. КНР володіє великим інвестиційним, фінансовим, науковим потенціалом. Критеріями невідповідності у стосунках України та КНР є відсутність цивілізаційної єдності, мовний бар'єр, розбіжності в принципах побудови суспільства, а також значна віддаленість країн, що відображено у «гравітаційній моделі», яка передбачає обернено пропорційну залежність між відстанню та товарооборотом. Таким чином, наведені вище підходи дозволяють визначити, що сприятливим фактором є участь країн у СОТ. Організації, яка мінімізує тарифні бар'єри, сприяє налагодженню торговельних відносин та унеможливорює дискримінаційні дії партнерів. Тому головним завданням «стратегічного партнерства» України та КНР є створення найбільш привабливих умов співпраці, зниження податкового навантаження, захист інтересів інвестора та власних українських інтересів, створення спільних підприємств по виробництву продукції за китайськими ліцензіями, створення спільних як в Україні, так і в КНР кластерів з НДДКР.

Література:

1. Портал внешнеэкономической информации [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ved.gov.ru/exportcountries/cn/about_cn/ved_cn/
2. Шенкар О. Китай: век XXI. Развитие Китая, его влияние на мировую экономику и геополитическое равновесие / О.Шенкар. – Днепропетровск: «Баланс Бизнес Букс», 2005. – 192с.
3. Московкин В. М. Гравитационная модель для внешней торговли Украины со странами ЕС / В. М. Московкин, Н. И. Колесникова, Н. М. Рилач // Бизнес информ. – 2007. – № 7. – С. 26-32.

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Брожек О.О., студент ФММ, група УС - 41,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
brozhkol@mail.ru

Показником технічного розвитку будь – якої країни є машинобудування. Йому належить ключова роль у забезпеченні конкурентоспроможності продукції вітчизняних товаровиробників на внутрішньому і зовнішньому ринках. Сільськогосподарське машинобудування в Україні є головною галуззю у цій сфері, адже завдяки йому підтримується експорт зернових культур та олії й жирів рослинного та тваринного походження. Саме експорт цієї продукції у 2016 році приніс Україні прибуток у розмірі 10,04 млрд. дол. США, що складає 27,6% від загального об'єму експорту[1].

Незважаючи на існування Закону України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», у якому технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу визначено як стратегічний пріоритетний напрямок на 2011-2021 роки, зміни у сільськогосподарському машинобудуванні мало відчутні. Завдяки даним Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України, було проаналізовано стан основних засобів таких підприємств як ХТЗ, ПАТ «Ковельсьільмаш», ПАТ «Хмільниксільмаш» та ПАТ «Галещина, машзавод». Слід відзначити, що ХТЗ є найбільшим підприємством – виробником тракторів в Україні, ПАТ «Ковельсьільмаш» та ПАТ «Хмільниксільмаш» - основні виробники машин для внесення добрив, а ПАТ «Галещина, машзавод» - один із основних виробників знарядь для обробітки ґрунту. У 2015 році знос основних засобів ХТЗ складав 44,8 млн. грн. (5,3%) на противагу 32,4 млн. грн. (8,2%) у 2014р.; знос основних засобів ПАТ «Ковельсьільмаш» становить у 2013р. 41,9 млн. грн. (71,1%), ПАТ «Хмільниксільмаш» - 68,9% у 2015 році проти 67,8% у 2014р.; у ПАТ «Галещина, машзавод» знос основних засобів становив 67,4% [2]. Саме знос основних засобів, а також неефективність використання ресурсів й недостатня кількість оборотних коштів призводить до спаду виробництва сільськогосподарської техніки.

Сучасний стан виробництва сільськогосподарської техніки продемонстрований у табл.1

Таблиця 1

Обсяг виробництва основної сільськогосподарської техніки, шт.

Вид сільськогосподарської техніки	Рік				2016 р. проти 2013 р. в %
	2013	2014	2015	2016	
Трактори для сільського та лісового господарства	4300	4100	4194	4894	113,8
Плуги	6203	4446	1676	2068	33,3
Борони дискові	1975	2044	2291	2799	141,7
Борони (крім дискових)	7769	7881	5776	8642	111,2
Розпушувачі та культиватори	4358	3739	3279	3607	82,8
Сівалки	3589	3023	3464	4520	
Розкидачі та розподільувачі органічних і мінеральних добрив	384	508	417	480	125,0
Косарки	2307	2609	2603	3729	161,6
Сільськогосподарські, лісгосподарські машини інші, н.в.і.у.; котки для газонів та спортивних майданчиків	1833	2417	2997	3569	194,7

Джерело: сформовано на основі [1].

Таблиця 1 демонструє, що в Україні існує потенціал для розвитку сільськогосподарського машинобудування. За останні 4 роки відбулися найбільші зміни у виробництві котків, плугів та косарок. Так у порівнянні з 2013 роком, виробництво котків у 2016 році збільшилось на 94,7%, плугів – зменшилось на 66,7%, виробництво косарок збільшилось на 61,6%. На нашу думку, стан сучасного сільськогосподарського машинобудування можна покращити завдяки залучення іноземних інвесторів, створення кооперації між підприємствами та використання фінансового лізингу.

Література:

1. Державний комітет статистики [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Державна установа «Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України» . — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.smida.gov.ua

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЄС В АГРОБІЗНЕСІ

Філонюк В. В., студент гр. УС-51

Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
vitalikfiloniuk@gmail.com

Україна цілком заслужено вважається потужною аграрною країною. Нашій державі належить перше місце в світі за експортом соняшникової олії, друге – за експортом зернових, третє – за експортом ячменю. Частка агросектору складає 12% у ВВП України. Експорт пшениці складає 16% всього експорту, а експорт сільськогосподарської продукції – 38% [1]. Сьогодні агропромисловий комплекс – одна з небагатьох галузей, здатних створити потужну базу для подальшого оновлення економіки та активізації інвестиційної діяльності. Досить вагомою для підвищення конкурентоспроможності галузі є співпраця з країнами ЄС. Найбільша кількість інвестицій в Україну відбувається саме в аграрній сфері. За останні десять років експорт сільськогосподарської продукції з України в ЄС збільшився в 2,5 рази. Третина експорту продукції агропромислового комплексу припадає на країни ЄС. Саме в цьому полягає актуальність дослідження у даній сфері.

Підписання Асоціації з ЄС має велике значення для українського агробізнесу. Зона вільної торгівлі відкриває доступ на один найбільших ринків у світі. Проте Україна повністю не використовує квоти на експорт, надані Європейським Союзом.

Наприклад, у 2015 році виробники соків та овочів повністю використали квоти на поставку продукції в ЄС. Квоти на пшеницю та кукурудзу Україна використала повністю (950 і 400 тис т відповідно), а ячменю експортувала лише на 10% від квоти. Натомість, виробники молочної продукції тільки зараз починають переорієнтовуватись з російського на європейський ринок. Часто українська сільськогосподарська продукція не відповідає вимогам ЄС, що створює додаткові перешкоди.

Перспективним напрямом є виготовлення та експорт органічної продукції, яка стає все більш популярною в західних країнах. Вартість цієї продукції в рази вища, ніж виробленою за допомогою традиційних технологій. Перешкодою може бути те, що в ЄС визнають органічну продукцію, сертифіковану європейськими асоціаціями, вартість такого сертифікату від 10 тисяч євро. Проте якщо в 2002 році налічувалось 31 господарство-виробник органічної продукції, то в 2015 році їх кількість складала 210, а площа сертифікованих органічних земель сільськогосподарського призначення 410 550 га [2].

Проте не існує достатньої підтримки даної галузі з боку держави. Якщо порівняти суми, які аграрії залучають за рахунок прямих іноземних інвестицій та кредитів з державними коштами, то різниця складе більше, ніж 230 разів на користь перших.

Слід зазначити, що інвестиції в аграрну сферу активізують інвестиції і в інші галузі: логістику, відповідну інфраструктуру, ІТ-технології, енергетику. Існують успішні приклади європейських інвестицій в агросферу України.

Серед проблем агропромислового комплексу проблем можна виділити неефективне використання земель. Лише 17% земель не задіяні в сільському господарстві, проте використовуються вони вкрай неефективно. Загалом, висока врожайність пшениці та кукурудзи забезпечується за рахунок використання величезних площ, а не ефективних технологій. Також постійно зменшується рівень технологічного оснащення агрокомпаній.

В Україні основна частка трансферів сільському господарству надається за рахунок споживачів (наприклад, надходження від сплати імпортного мита та ін.). В той же час кошти, що надходять від платників податків, не використовуються для підтримки галузі, що свідчить про неефективну політику її державної підтримки. Таке становище не відповідає тенденціям, які простежуються в країнах ЄС. Тут підтримка сільськогосподарського виробництва здійснюється переважним чином за рахунок платників податків (понад 80% від сукупного рівня). Видатки бюджету (або втрата його доходів) є незначними.

Отже, зараз Україна є лідером у виробництві та експорті певних видів сільськогосподарської продукції загалом за рахунок використання значних площ, а не високій врожайності та ефективності. Але якщо ефективно інвестувати в технології, то продукція зможе і надалі конкурувати на міжнародному ринку. Активізація європейських інвестицій в український агробізнес у свою чергу збільшить експорт продукції та допоможе вивести агропромисловий комплекс на якісно новий рівень.

Крім поглиблення інвестицій, необхідне максимально ефективне використання наявних земель, оптимізація витрат на продукцію сільського господарства.

Література:

1. Інфографічний довідник: Агробізнес України 2015 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://businessviews.com.ua/ru/get_file/id/ukrainianagribusiness2015uaweb.pdf
2. Аграрний сектор України: статистика [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agro.ua.net/statistics/>

**СЕКЦІЯ 5. СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ
ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА**

ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Скоробогатова Н.Є., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
nskorobogatova@ukr.net

За офіційними статистичними даними, починаючи з 1991 року Європейське Співтовариство надає Україні допомогу обсягом 2,5 млрд. євро. На початку 2014 році Єврокомісія ухвалила пакет фінансової підтримки для України, за яким вона може отримати до 12 млрд. євро до 2020 року. До цього пакету входять гранти з європейського бюджету (до 1,57 млрд. євро), макрофінансова допомога (1,61 млрд. євро), а також позики від Європейського інвестиційного банку (до 3 млрд. євро) і Європейського банку реконструкції і розвитку (до 5 млрд. євро). На даний час Україна отримала не всі кошти з пакету фінансової підтримки, визначеної у 2015 році, оскільки фінансування переглядається щорічно з врахуванням стану здійснення реформ, політичних та економічних умов в країні, які на даному етапі є недостатньо ефективними. Отримання Україною міжнародних кредитів водночас створює підґрунтя для активізації фінансових ризиків та загроз для нашої країни. Так, зокрема, вперше за останні роки показник рівня боргової безпеки перевищив 70% бар'єр та продовжує стрімко зростати, аналогічну тенденцію мають курс національної валюти, рівень інфляції, ВВП тощо.

За результатами проведеного аналізу статистичних та аналітичних даних виділено основні проблеми, які виникають у процесі співробітництва України з ЄС у фінансовій сфері, які за причинами виникнення та можливістю усунення є зовнішніми (відстрочення ратифікації Угоди про асоціацію з ЄС, економіко-правові санкції з боку Росії, зниження конкурентоспроможності країни у глобальному рейтингу тощо) та внутрішніми (зростання зовнішнього боргу країни, девальвація національної валюти, скорочення обсягів ВВП, зростання рівня інфляції, скорочення обсягів експорту, непрозорість здійснення фінансових операцій, корупційність, бюрократія, затягування процесів проведення реформ та інші).

Проте Україна і надалі залишається пріоритетним партнером для ЄС. Розмір щорічної безповоротної допомоги від ЄС для нашої країни може сягати 120-200 мільйонів євро на рік, залежно від успіху реалізації ключових реформ. У даних офіційних джерел у планах Європейської Комісії є відновлення програмного підходу до визначення пріоритетів надання допомоги ЄС на 2017 рік. Тому пріоритетними напрямками подальшого співробітництва України та ЄС є наступні:

1) Реформування системи юстиції та державне управління. Європейська Комісія планує виділяти 55 млн. євро на реформування у сфері регіонального розвитку і децентралізації в Україні, зокрема у 2017 році має надійти другий транш (12,5 млн. євро), а в 2018 році третій – 17,5 млн. євро [2]. Отримані гроші будуть також скеровані на проекти регіонального розвитку.

2) Розвиток торгівлі та приватного сектора. Фінансове співробітництво між Україною та ЄС відкриває перспективи для української промисловості за рахунок розширення доступу до європейських ринків збуту, використання можливостей залучення іноземних інвестицій та трансферу технологій, а також участі у програмах розвитку ЄС. Усі програми ЄС з фінансування досліджень та інновацій у вітчизняному промисловому секторі об'єднані у Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій “Горизонт 2020”, термін дії якої 2014-2020 рр. та бюджет близько 70 млрд. євро. Україна набула асоційованої участі у Програмі у 2015 році, що дозволить вітчизняним юридичним особам брати участь у проектах на тих же умовах, як і країни ЄС.

3) Енергетика (енергоефективність). Меморандумом про взаєморозуміння визначено передумови виділення коштів Україні: здійснення заходів з реалізації домовленостей, досягнутих між Україною та МВФ, а також позитивна оцінка результатів проведення структурних реформ. Умовами виділення коштів передбачається: не менше трьох юридичних осіб повинні брати участь в проектах; кожна з них повинна бути заснована в країні-учасниці ЄС або в асоційованій країні; жодні дві з трьох юридичних осіб не можуть бути засновані в одній і тій самій країні; усі три юридичні особи повинні бути незалежними одна від одної.

4) Програми прикордонного співробітництва 2014-2020 рр. – у 4 спільних операційних програмах прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства: саме “Польща – Україна – Білорусь”, “Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна”, “Румунія – Україна” та “Басейн Чорного моря”. Зазначені програми поширюватимуться на 14 областей України [1].

5) Співробітництво у ядерній безпеці – у рамках імплементації Інструменту співробітництва з ядерної безпеки Україна традиційно залишатиметься ключовим партнером.

6) Регіональне співробітництво. Дунайська стратегія, затверджена Радою ЄС 24 червня 2011 року, спрямована на забезпечення інфраструктурного, екологічного, соціально-економічного та інституційного розвитку регіону. Отже, упродовж 2018-2020 рр. ЄС має намір продовжувати надавати щорічно до 200 мільйонів євро (600 мільйонів протягом трьох років) для підтримки процесу реформ.

Література:

1. Офіційний сайт Представництва ЄС в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/10781/--_uk
2. Annual Report 2015, European Central Bank, 2015. - 242 p.

ОЦІНКА РІВНЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ МАШИНОБУДІВНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК СИСТЕМИ

Покровська Н.М., аспірантка

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
n.pokrovski@gmail.com

Машинобудівне виробництво як система, здійснюючи свою економічну діяльність, виконує велику кількість видів робіт, які за ознакою спорідненості можна об'єднати в окремі взаємозв'язані та взаємозалежні функціональні модулі (підсистеми), діяльність яких цілеспрямована на перетворення вхідних ресурсів в кінцевий продукт. Основними функціональними модулями є: виробничо-технологічний, ресурсний, маркетингово-управлінський, фінансовий та інноваційно-інвестиційний [1].

Послідовність оцінювання інтенсифікації виробництва як системи включає такі основні етапи:

- вибір та розрахунок часткових показників оцінки інтенсифікації функціональних модулів;
- вибір методу та розрахунок комплексних показників оцінювання інтенсифікації функціональних модулів як функції відповідних часткових показників;
- розрахунок інтегрального показника оцінювання інтенсифікації виробництва як функції комплексних показників оцінювання інтенсифікації функціональних модулів;
- якісна оцінка рівня інтенсифікації виробництва (аналіз результатів, висновки, тенденції та шляхи подальшого розвитку тощо).

Обрані часткові показники оцінювання інтенсифікації функціональних модулів машинобудівного виробництва є такими:

- виробничо-технологічний функціональний модуль (ВТФМ) (темпи зростання продуктивності праці, темпи зростання рентабельності продукції, коефіцієнт випередження темпів зростання продуктивності праці над темпами зростання середньої заробітної плати, темпи зростання коефіцієнта придатності основних засобів, темпи зростання коефіцієнта фондовіддачі);
- ресурсний функціональний модуль (РФМ) (темпи зростання коефіцієнта матеріаловіддачі, темпи зростання частки матеріальних витрат у операційних витратах, темпи зростання коефіцієнта фондоозброєності праці, темпи зростання коефіцієнта зарплатомісткості продукції, темпи зростання середньорічної заробітної плати);
- фінансовий функціональний модуль (ФФМ) (темпи зростання коефіцієнта фінансової незалежності, темпи зростання коефіцієнта фінансової стабільності, темпи зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності, темпи зростання коефіцієнта поточної ліквідності);
- маркетингово-управлінський функціональний модуль (МУФМ) (темпи зростання рентабельності продажів, темпи зростання прибутку на гривню адміністративних витрат, темпи зростання прибутку на гривню витрат на збут, темпи зростання коефіцієнта затовареності готовою продукцією);
- інноваційно-інвестиційний функціональний модуль (ІІФМ) (темпи зростання коефіцієнта оновлення основних засобів, темпи зростання коефіцієнта зносу основних засобів, темпи зростання частки капітальних інвестицій в машинобудування регіону).

Для розрахунку комплексних показників оцінювання інтенсифікації функціональних модулів, які є фактично синтетичними показниками, доцільно застосувати алгоритм класичного варіанта побудови таксономічного показника [2].

Інтегральний показник оцінювання інтенсифікації виробництва в i -му періоді будемо визначати як середнє геометричне відповідних комплексних показників [3]:

$$ИПС_I = \sqrt[5]{КП_{ВТФМ} \cdot КП_{РФМ} \cdot КП_{ФФМ} \cdot КП_{МУФМ} \cdot КП_{ИИФМ}} \quad (1)$$

Інтенсифікація виробництва як системи залежить від інтенсифікації її складових підсистем, що дає можливість сконцентрувати увагу на цілісності структури виробництва, комплексності проблем і необхідності їх вивчення в єдності; зорієнтувати управління виробництвом на кінцеві результати діяльності в умовах швидко мінливого зовнішнього середовища; розробити ефективну стратегію діяльності виробництва.

Література.

1. Яровенко Т.С. Управління процесом інтенсифікації розвитку промислового підприємства у сучасних умовах [Електронний ресурс] / Т. С. Яровенко, М. В. Тулякова, Ю. А. Козюпа // Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». – 2013. – Вип. 7(2). – №4. – Т.21. – С.105-110. – Режим доступу: <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201372/yarovenko.html>.
2. Плюта В. Сравнительный анализ в экономических исследованиях: Методы таксономии и факторного анализа / Плюта В. ; пер. с польск. . – М. : Статистика, 1980. – 151 с.
3. Квятковська Л.А. Комплексний підхід до оцінки ефективності управління підприємством / Квятковська Л.А., Воробйова Л.Д. // Вісник ХПІ. – 2013. – №50 (1023). – с.67-75.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДАНИХ ПРИ СТВОРЕННІ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ

Романюк О. В., студ. гр. УС-41

Національний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
romaniuk_oksana@mail.ru

Для будь-якого підприємства, що має дебіторську заборгованість існує ризик її непогашення. За даними Державної служби статистики України чітко прослідковується тенденція до збільшення обсягів дебіторської заборгованості підприємств України: у 2008р. вона становила 1023 млрд грн., 2009р. – 1217, 2010р. – 1374, 2011р. – 1499, 2012р. – 1701, 2013р. – 1778, 2014р. – 1962, 2015р. – 2517 млрд грн. відповідно. Саме тому, облік дебіторської заборгованості базується на принципі обачності, який вимагає відображення реальної суми поточної заборгованості, розрахунок якої неможливий без створення резерву сумнівних боргів (РСБ), що дає можливість підприємству показати, що певна сума не може бути стягнута з дебіторів та покрити у майбутньому безнадійну дебіторську заборгованість.

Згідно з п.8 П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» величина РСБ може визначатися за та ким методами: застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості (аналіз платоспроможності окремих дебіторів) та за коефіцієнтом сумнівності (на підставі визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході або класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення)[2].

Аналіз аналітичної інформації довів, що якщо перший метод характерний для підприємств з незначною кількістю дебіторів, що відносно полегшує його використання, то другий є досить трудомістким, адже потребує обробки великих масивів інформації, для проведення розрахунків коефіцієнтів і безпосередньо обсягу РСБ.

Потреба в трансформації даних у зв'язки, закони та закономірності при збереженні їх статистичної значимості і спричинила виникнення методу інтелектуального аналізу даних (ІАД).

ІАД – це аналітичний метод обробки вихідних даних і виявлення неочевидних закономірностей та тенденцій, що дають змогу розширювати можливості аналітика, генеруючи нові гіпотези, апріорно непрогнозовані дослідниками, що допоможуть приймати важливі підприємницькі рішення. Основна ідея ІАД має глибокий філософський зміст: дані, окрім явної інформації, містять певні знання (актуальну інформацію в неявному вигляді). Саме тому, головною метою ІАД ілюстрація моделей і відношень, прихованих у базі даних, яких не можна знайти звичайними методами [3;61с.].

У цілому, цей метод включає три основні етапи:

- 1) виявлення причинно-наслідкових закономірностей процесів та явищ;
- 2) застосування отриманих значень для прогнозування потенційних даних;
- 3) аналіз нетипових показників.

Адаптувавши дану методологію до визначенні суми РСБ, очевидно, що найбільш змістовними прикладами ІАД виступають прогнозування, асоціація та порядковість.

Прогнозування полягає у знаходженні потенційних показників у майбутньому на основі аналізу даних з минулих періодів. Воно є актуальним у ситуаціях, коли потрібно проаналізувати попередні періоди та визначити відповідні показники безнадійної заборгованості. Коефіцієнт сумнівності, у таких випадках, розраховується як відношення безнадійної заборгованості до чистого доходу у минулих періодах, а потім множиться на чистий дохід аналізованого.

Асоціація дозволяє виокремити стійкі групи об'єктів, між якими є певні зв'язки, що можна використовувати при розподілі поточної дебіторської заборгованості в групи за термінами її непогашення.

Послідовність — це метод виявлення появи асоціацій у часі. Його можна використовувати для формування типової поведінки окремих груп дебіторів, щодо вчасної сплати зобов'язань, що підвищить рівень готовності підприємства до їх непогашення та своєчасного створення РСБ.

Отже, використання ІАД, а саме оперування значними масивами даних, значно полегшує та спрощує обрахунок резерву сумнівних боргів, а також дозволяє здійснювати прогнозування поведінки дебіторів завдяки попередньому вивченню існуючих закономірностей, процесів та явищ і їх подальшому трансформуванню у нові знання.

Література

1. Офіційний сайт Державної служби статистики : [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: України www.ukrstat.gov.ua/
2. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку:[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
3. Шарапов О.Д. Економічна кібернетика: навч. посібник / О. Д. Шарапов, В.Д. Дербенцев, Д.Є. Семьонов. — К.: КНЕУ, 2004. — 231 с.

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ

Паньков О.Б., аспірант кафедри економіки та підприємництва,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Інвестиційна діяльність підприємства – це сукупність практичних дій щодо реалізації інвестицій. Задля ефективного здійснення інвестиційної діяльності підприємств існує потреба організації управління згідно з чітко визначеними напрямками розвитку підприємства.

Управління інвестиційною діяльністю підприємств машинобудування – це частина системи управління, що спрямована на створення передумов з підвищення ефективності впровадження інвестицій.

Проведення інвестиційних процесів є неможливим без послідовного прийняття управлінських рішень та проведення відповідних заходів.

Якісне управління інвестиційною діяльністю підприємств машинобудування спрямоване на своєчасне реагування на будь – які впливи з метою зменшення ризиків інвестиційної діяльності та попередження можливих загроз.

Основною метою управління інвестиційною діяльністю машинобудівного підприємства є вибір реальних видів інвестиційної діяльності на підставі оцінки його потенційних можливостей і тенденцій розвитку, а також забезпечення зростання його капіталу, максимізація ринкової вартості та покращення добробуту власників (акціонерів)[1, с. 256].

Відсутність належного управління інвестиційною діяльністю підприємств машинобудування або неналежне управління призводить до появи таки негативних явищ як: збільшення залучених коштів, що у свою чергу збільшує зобов'язання підприємства та водночас зменшує його дохід, власний капітал та активи.

При здійсненні управління інвестиційною діяльністю підприємств машинобудування необхідним є виконання наступних завдань:

- Розробка чіткої інвестиційної політики, що ґрунтується на інвестиційних проектах та програмах спрямованих на забезпечення стрімкого розвитку підприємства.
- Відповідно до обраного проекту чи програми визначення обсягу інвестиційних ресурсів, що мають бути задіяні задля досягнення вище зазначеної мети.
- Мінімізація інвестиційних ризиків, при невиконанні даного завдання невідворотним є не лише недоотримання прибутку, а і втрати об'єктів інвестування. Задля виконання даного завдання ефективними будуть проведення диверсифікації, хеджування, обмеження концентрації ризиків.
- Проведення заходів, спрямованих на розвиток операційної діяльності підприємства.
- Забезпечення постійної прибутковості підприємства
- Впровадження досягнень науки і техніки при здійсненні інвестиційної діяльності підприємства.
- Постійний контроль ліквідності інвестицій та здійснення заходів з її оптимізації за умов негативних впливів зовнішніх і внутрішніх факторів.

Важливим моментом є здійснення акценту на оптимізації ліквідності, оскільки її максимізація може призвести до зниження ефективності інвестиційної діяльності, а мінімізація – до порушення фінансової рівноваги і втрати платоспроможності [2, с.239].

З вище наведеного зробити висновок, що незамінною складовою управління підприємством машинобудування є управління інвестиційною діяльністю. Дослідження завдань інвестиційної діяльності дозволяє нам зробити висновок про її вирішальне значення у формуванні загальної стратегії машинобудівного підприємства та його подальшого розвитку.

Література:

1. Бондар М.І. Інвестиційна діяльність: методика та організація обліку і контролю: [моногр.] / М.І. Бондар. – К.: КНЕУ, 2008. – 256 с.
2. Бушовська Л. Б. Умови формування та особливості реалізації інвестиційного процесу / Л. Б. Бушовська // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2009. – № 6, т. 1. – С. 238–240

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇНИ

Ткач В. В., студент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
vlada.ukraine@mail.ru

Податки є невід'ємною частиною формування бюджету будь-якої розвиненої країни. За рахунок податкових стягнень з населення держава має можливість задовольняти суспільні потреби населення, стимулювати виробництво, проводити перерозподіл доходів населення та в цілому забезпечувати своє існування як єдиної інституційної системи. Проте не всі науковці та економісти вбачають однакову користь у стягненні податків з населення.

Так, усвідомлюючи всю важливість податкових зборів для перерозподілу багатства серед різних верств населення, український вчений Іван Франко у своїй праці «Сила податкова Галичини» [1, с.139] постійно наголошує на тому, як страждає народ від занадто високих податків. Також український вчений-економіст М. І. Турган-Барановський своє категорично негативне ставлення виражав проти прогресивного прибуткового податку, які, на його думку, вимагають від приватних осіб приносити в жертву свої майнові інтереси. Натомість, він пропонував використовувати позики, тобто добровільне внесення коштів населенням.

Російський вчений К. Ф. Шмельов оцінював систему оподаткування здебільшого як тягар, покладений державою на населення. Крім цього, він аналізував види витрат, які слід враховувати при розрахунку податкового навантаження: «слід враховувати не тільки витрати на сплату податків і управління ними, які несуть на собі публічні органи, а також ті витрати, які здійснюють платники в цілях сплати податків» [2, с. 17] .

Серед інших російських економістів слід виділити Тюрину Ю. Г., яка вважала, що підвищення показника податкового навантаження є позитивною тенденцією для країни. За показник податкового навантаження вона брала відсоток, який складають податкові збори у ВВП країни.

Багато американських вчених-економістів також досліджували питання оподаткування доходів населення. Наприклад, американський економіст Едвард Кларк розглядав податок, як платіж, який виплачує населення в тому розмірі, який самі вважають за доцільний. Тобто, благополуччя платників податків залежить від їх власного рішення і зростає при прийнятті рішення добровільно платити податок.

Не можна пропустити дослідження американського економіста Артур Лаффера, який винайшов залежність між податковими надходженнями до державного бюджету та ставкою податку. На його думку, 40-50% від доходів платників податків – це той рівень, до якого підвищення ставки податку буде сприяти до збільшення надходжень в державний бюджет. Якщо стягувати більший відсоток доходів, то зникає підприємницька ініціатива та стимули розширення виробництва.

Слід також проаналізувати дослідження англійських економістів, що вважаються основоположниками в сфері економіки – Джона Кейнса та Уільяма Петті.

Англійський економіст Джон Кейнс у «Загальній теорії зайнятості, відсотка і грошей» [3, с. 216] підкреслював те, що оптимальна і правильно підібрана фіскальна політика може сприяти економічному зростанню, підвищенню зайнятості, може стимулювати збільшення обсягів споживання і розширення виробництва. На відміну від Турана-Барановського, він був прихильником прогресивного оподаткування доходів і вважав, що кошти, відкладені на збереження, необхідно вилучати за допомогою податків.

У «Трактаті про податки і збори» Уільям Петті писав, що «яким би великим не був податок, якщо він накладається на всіх пропорційно, ніхто не втрачає через це ніякого багатства. Більш за все людей дратує обкладання їх більш високим податком, ніж їхніх сусідів»[4, с. 12]. У своєму дослідженні він розглядав проблему використання державою податків на невизначені цілі, що обурює населення ще більше.

Отже, усі вчені-економісти у своїх працях підтверджували важливість та необхідність податкових стягнень і більшість своїх зусиль покладали на пошук шляхів оптимізації податкової системи таким чином, щоб вона сприяла значному економічному зростанню в країні та не була обтяжливою для населення країни. Вважаємо за необхідне розробку податкової системи кожної країни з врахуванням специфіки її розвитку.

Література:

1. Франко І. Зібрання творів у 50 т. / І. Франко. – Т.44, Кн.1. – К.: Наук. думка, 1984. – 865 с.
2. Шмелев К. Ф. Проблема тяжести обложения / К. Ф. Шмелев // Налоговое бремя в СССР и иностранных государствах. – М.: Финансовое издательство НКФ СССР, 1928. – с. 7-47
3. Кейнс Дж. М. Загальна теорія зайнятості, відсотка і грошей / Дж. М. Кейнс. – М.: Прогрес, 1978 – 321 с.
4. Петті У. Трактат о налогах и сборах / У. Петті // Антология экономической классики. – М.: Эконом, 1993. – С. 5-78

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ НА ДОБРОБУТ УКРАЇНИ

Фролова А.А., студентка
КПІ ім. Ігоря Сікорського
iv616.frolova@mail.ru

Інфляція є серйозним дестабілізуючим фактором для економіки України. Вона знецінює доходи населення, тим самим викликає соціальну напругу в Україні. Актуальність цієї теми пояснюється тим, що для України дана проблема постає особливо гостро, оскільки за 25 років незалежності так і не знайдено ефективного методу подолання інфляції. Інвестування грошових коштів в будь-які операції в умовах інфляції виправдано лише тоді, якщо прибутковість вкладень перевищує темпи інфляції. Тому необхідно охарактеризувати і привести статистичні дані про темпи інфляції в Україні; знайти шляхи вирішення проблеми інфляції в Україні.

Зростання реальних показників нівелюється впливом інфляційних процесів, що відповідно викликає знецінення грошової одиниці та зниження рівня добробуту населення України. Індекс інфляції у 2014 році підвищився на тлі здешевлення грошової одиниці і зростання адміністративних цін. Від'ємне значення темпу інфляції за 2016 рік говорить про стабілізацію цін. Високі темпи інфляції призводять до: зменшення споживання та заощадження; скорочення інвестиційних процесів, експорту; збільшення дефіциту платіжного балансу, імпорту; посилення дезорганізації економіки; зниження зацікавленості у випуску якісної продукції, стимулів до праці.

Негативні наслідки інфляції:

-знижується обсяг виробництва, оскільки звужуються його перспективи через зростання і коливання цін;

-спекуляція в результаті різкої зміни цін;

-обмежуються кредитні операції;

-знецінюються фінансові ресурси держави;

-виникає соціальна напруженість, тобто знижуються реальні доходи, виникає перерозподіл доходів не вигідний для найменш забезпечених верств населення, страждають люди залежні від фіксованих доходів (пенсії, зарплата держслужбовців), знецінюються заощадження.

Падіння рівня інфляції в Україні може відбутися завдяки відносній стабілізації ситуації з фінансами і повного очищення і «перезавантаження» банківської системи. Для повноцінного економічного відновлення необхідно знизити банківські ставки за кредитами, удосконалити податкову систему, підвищити доходи населення і внутрішній попит, викоринити корупцію в держорганах і в Державній фіскальній службі.

Отже, стабілізація темпів інфляції відбудеться, при деескалації конфлікту на Донбасі, банківській стабільності, поліпшенні інвестклімату, продовженні співпраці з МВФ, зростанні іноземних інвестицій.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

ПЕРЕВАГИ КИТАЮ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ТОРГІВЛІ

Булигіна К. А., студентка групи УС-31, ФММ

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського",
myutilization@gmail.com

На даний момент світовими лідерами з торгівлі є Китай, Європейський союз та США. Станом на 2015 рік ЄС мав від'ємне сальдо торгівлі з Китаєм у розмірі 179,9 млрд. євро [1]. З Китаю імпортується промислові та споживчі товари, серед них машини та обладнання, взуття й одяг, меблі та світильники. В свою чергу Китай імпортує з ЄС машини, обладнання, літальні апарати, хімічні речовини. Для США сальдо торгівлі з Китаєм у 2016 було від'ємним. Серед експортованих до США товарів є побутова техніка, одяг та обладнання. Китай імпортує з США обладнання та матеріали за низькими цінами [2].

Нині Китай являється партнером 124 країн світу, в той час як його найбільший конкурент - США лише 56. Китай орієнтується на ринок Азії, Східної Європи, Африки та Австралії - це видно з рис. 1.

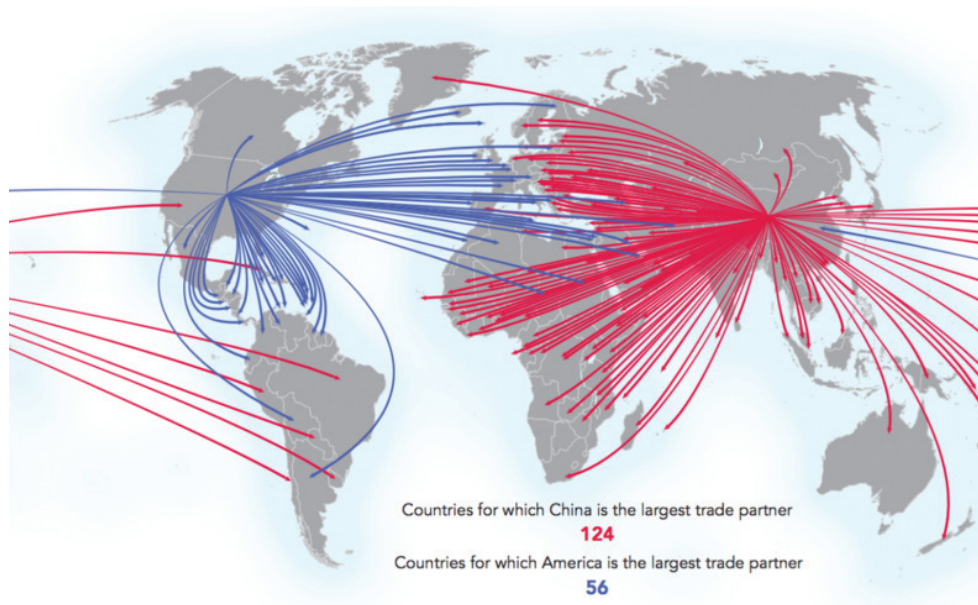

Рис. 1 Торгові партнери США та Китаю [3]

Конкурентними перевагами Китаю є:

- низький рівень життя, що дозволяє виробникам сплачувати низьку заробітну плату;
- обмінний курс, що прив'язаний до долару.

Ще одним способом розширити торгівлю є побудова трансконтинентальної сітки маршрутів, що поєднає 70% населення у 40-ка країнах. За допомогою цього маршруту з Пекіну до Лондону можна буде дістатись за 2 дні, на даний момент це займає 15 днів.

У 2014 році було засновано Азіатський банк інфраструктурних інвестицій, в нього входять 57 країн і в свою чергу у Пекіну є 26% голосів, що дає йому право вето. Банк займається інвестиціями у побудову доріг, терміналів, трубопроводів та іншими інфраструктурними об'єктами у Азіатському регіоні.

Література

1. Офіційний сайт Європейської комісії [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: [://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/china/](http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/china/).
2. Why Is America's Trade Deficit With China So High? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.thebalance.com/u-s-china-trade-deficit-causes-effects-and-solutions-3306277>.
3. 4 карты, которые рассказывают, как Китай доминирует в мировой торговле [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://businessviews.com.ua/ru/economy/id/4-karty-kotorye-rasskazyvayut-kak-kitaj-dominiruet-v-mirovoj-torgovle-1153/>.
4. Офіційний сайт Азіатського банку інфраструктурних інвестицій [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.aiib.org/en/about-aiib/index.html>.

МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ КОМПАНІЙ В РАМКАХ ПРОГРАМ ТОРГОВОГО ФІНАНСУВАННЯ

Мельник В.А., к.е.н., доцент,

Національна академія статистики, бухгалтерського обліку та аудиту, melnikva_2009@ukr.net

Одним із важливих запитань, що вирішує в сучасних умовах український бізнес, є збільшення продаж, в тому числі на міжнародних ринках, перш за все на ринках ЄС. Разом з тим, більшість українських компаній сьогодні не в змозі подолати жорсткі конкурентні умови діяльності на ринках ЄС. Причин цьому багато, але одна з найголовніших - відсутність внутрішніх фінансових можливостей для розробки та просування нових товарів, які б на технічному та споживчому рівнях відповідали б зарубіжним аналогам. Зростання зацікавленості українського бізнесу зарубіжними ринками капіталів пов'язана, перш за все, складнощами залучення довгострокових кредитних ресурсів на національних ринках, а по-друге, з меншою вартістю залучення зазначених коштів на зовнішніх ринках. З іншої сторони, оскільки сучасний бізнес-простір не має кордонів, то в його учасників виникає все більше запитів щодо підтримки зовнішньоекономічної діяльності українських компаній зі сторони держави.

Система державної підтримки діяльності вітчизняних компаній при просуванні товарів та послуг на міжнародних ринках є в багатьох країнах світу. Україна належить до тих небагатьох європейських країн, які на сьогоднішній день таких механізмів не має. Насамперед це стосується діяльності національної кредитно-експортної агенції, про створення якої говориться вже багато років, і яка, в силу як об'єктивних, так і суб'єктивних причин, все ще не існує в нашій країні. Поряд з цим, програми підтримки своїх компаній активно впроваджуються провідними зарубіжними банками за підтримки своїх національних експортних кредитних агентств, найбільш відомими з яких є HERMES Kreditversicherungs - AG (Німеччина), COFACE (Франція), KUKE SA (Польща), ExIm Bank (США). Такі агентства створені практично в кожній європейській країні. Як наслідок, для українських компаній на сьогодні фактично залишається два варіанти доступу до закордонних фінансових ресурсів. По-перше, фінансування імпортного контракту на основі товарного кредиту експортера, по-друге - шляхом залучення українським банком/дочірнім зарубіжним банком кредиту від зарубіжного партнера. У першому випадку від імпортера буде вимагатися виставлення документарних інструментів гарантійного типу, таких як гарантії першокласних зарубіжних банків, акредитиви STAND – BY. Незважаючи на досить високу вартість організації такого фінансування, в сучасних умовах це практично один з небагатьох способів реально отримати фінансування програм модернізації для українських підприємств, які в змозі їх обслуговувати. Виходячи з цього, при вирішенні питань придбання сучасного інноваційного обладнання чи технологій національні компанії змушені звертатися за підтримкою до міжнародних фінансових установ. Головним питанням, яке виникає при цьому зі сторони кредиторів, є способи мінімізації ними своїх ризиків при укладанні зовнішньоекономічних контрактів \ кредитних договорів з українськими фірмами та банками. Кредитні ресурси міжнародних фінансових інституцій направляються, в основному, двома основними способами: через конкретні урядові програми та через кредитні лінії на підтримку інвестиційно-інноваційної діяльності українських компаній. З точки зору автора, саме інвестиційна підтримка діяльності конкретних підприємств з боку міжнародних кредиторів та донорів є доцільним і ефективним вкладенням для подальшого розвитку національної економіки. Однак, з позицій мінімізації ризиків для міжнародних фінансових організацій, більш доцільним є участь в реалізації державних проектів і програм. На жаль, саме така тенденція на даний момент є переважаючою в політиці залучення коштів на міжнародних ринках нашою країною.

Також слід врахувати, що значна кількість європейських банків припинили свою діяльність на українському ринку, і як результат, звузилися можливості отримання більш дешевих кредитних ресурсів для підприємств за рахунок внутрішніх програм кредитування міжнародних банків через свої дочірні структури. Тому прагнення українського бізнесу до отримання кредитних позик на міжнародних ринках залишається нереалізованим через низку відомих факторів, в першу чергу таких як політична нестабільність, високий рівень корупції в країні, низький рівень технічної переоснащення підприємств і, як результат, висока ціна вироблених товарів, низький рівень кредитоспроможності компаній.

В цілому необхідно відзначити високу зацікавленість реального сектора економіки в розвитку програм фінансування з використанням коштів та програм міжнародних кредитних інституцій. Державна підтримка таких програм є одним з потенційних способів подолання наслідків фінансової кризи в країні і може служити способом підтримки конкурентоспроможності українських підприємств на міжнародних ринках.

Література:

1. Ткаленко С. І. Перспективи розвитку банківського сектору ЄС // Всеукраїнська науково-практична конференція «Фінансові механізми забезпечення розвитку економіки України в сучасних умовах» - К.: КНЕУ, 15 квітня 2016 рік зб. тез Всеукр.наук.-практ. конф. – К.: Аграр Медіа Груп, 2016. - 326 с. (24 квітня 2016 р.) -С.225-227

РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В ПІДТРИМЦІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Лугвіщик Ю. М., студентка 5 курсу, гр. УС-61м,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
lug_j@ukr.net

Впровадження інституту венчурного фінансування є передумовою переходу економіки країни на нову модель інноваційного розвитку, що стане вирішальним чинником підвищення конкурентоспроможності національного виробництва, обороноздатності держави, економічної та соціальної стабільності. Венчурний капітал стає все більш важливим макроекономічним інструментом, який прискорює впровадження новітніх досягнень науки у виробництво та стимулює розвиток науково-технічного прогресу. Доказом цього є країни з розвинутим ринком венчурного капіталу (США, Японія, Німеччина, Великобританія, Нідерланди), які стали технологічними лідерами у світі і виступають як найбільші експортери високотехнологічної продукції [1, с. 2].

Перевага венчурного фінансування полягає в можливості залучення інвестицій на початковому етапі розвитку малого та середнього бізнесу, коли інші інвестори утримуються від ризикованих капіталовкладень. Так за даними Асоціації міжнародних інвесторів, в 2015 році обсяг приватних та венчурних інвестицій в Україну склав близько 132 млн. дол, що втричі перевищує показник 2014 року. Венчурний капітал відповідає усім вимогам фінансування інновацій: це довгостроковий капітал, що інвестується в акції нових, швидкозростаючих, інноваційних компаній з метою отримання високого прибутку після реєстрації їх акцій на фондовій біржі [2, с. 44]. Разом з грошовими коштами підприємства мають змогу отримати організаційну та управлінську підтримку для реалізації проекту.

Особливе значення має венчурне фінансування для комерціалізації результатів наукових досліджень у наукоємних і високотехнологічних галузях для підприємств, які беруть участь у розробці і впровадженні у виробництво нових ідей і технологій [3, с. 68]. Проте з 1600 венчурних фондів, що діють в Україні, більшість обмежується вкладанням коштів у традиційні сфери промисловості (будівництво, нерухомість), і практично не інвестують у високотехнологічні галузі. Відповідно постає необхідність ухвалення на урядовому рівні спеціальних програм з підтримки суб'єктів венчурного підприємництва, оскільки створення умов для розвитку венчурної інноваційно-інвестиційної діяльності стимулюватиме приплив приватного капіталу у проведення досліджень, дозволить окупити вкладення держави через податки з діяльності підприємств, сприятиме розвитку фондового ринку.

Однією з найбільш яскравих світових тенденцій розвитку венчурного підприємництва можна назвати посилення прямої фінансової участі держави у венчурних фондах. Найбільш потенційно успішні та пріоритетні проекти можуть фінансуватися урядами країн за рахунок державних венчурних інноваційних фондів. Успішними прикладами подібних структур є Бельгійський державний венчурний фонд GIMV, що надає прямі державні інвестиції, та VaekstFonden у Данії, що здійснює кредитування на пільгових умовах. При цьому управління інвестиційними проектами здійснюється професіоналами з приватного сектору. Для розподілу фінансового навантаження між державою та приватними структурами може бути використана і така форма взаємодії держави та ринку як механізм державно-приватного партнерства, який успішно розвивається в більшості країн Західної Європи та США.

Для вдалого розвитку інституту венчурного фінансування в Україні доцільно переглянути та запровадити схеми податкового стимулювання здійснення венчурних капіталовкладень, розробити законодавство щодо юридичного визначення статусу венчурних фірм та закріплення прав власності бізнес-ангелів у венчурних проектах, удосконалити механізми захисту інтелектуальної власності. Важливу увагу слід приділити розвитку інноваційної інфраструктури та створенню функціонуючої мережі технопарків, бізнес-інкубаторів, центрів трансферту технологій, які б стала місцем співпраці науковців і підприємців і сприяли комерціалізації результатів досліджень.

Отже, подальший розвиток інституту венчурного фінансування створить сприятливі умови для ефективної роботи українських підприємств, прискорить структурну трансформацію економіки та активізує науково-технічну та інноваційну діяльність в країні.

Література:

1. Притуляк Н. М. Венчурне фінансування інноваційної діяльності (теоретичний аспект) / Н. М. Притуляк // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. - № 2. – 5 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2013/5.pdf
2. Пилипенко Б. Г. Венчурний капітал як джерело фінансування інноваційних процесів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 „Гроші, фінанси і кредит» / Б. Г. Пилипенко. – К., 2015. – 273 с.
3. Лях І. І. Роль механізму венчурного фінансування в підтримці національної інноваційної системи України / І. І. Лях // Стратегічні пріоритети. – 2015. - № 4 (37). – С. 66 – 72 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sp.niss.gov.ua/content/articles/files/8-1457001258.pdf>

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Манзик Ж. В., студентка групи УВ-51, ФММ
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського”,
zhanna.org@gmail.com

З часу становлення незалежності України науковці акцентують свою увагу на створенні ефективної системи для залучення прямих іноземних інвестицій. З ряду міжнародних рейтингів, можна побачити, що Україна знаходиться серед країн з непривабливим інвестиційним кліматом.

За січень-вересень 2016 року було залучено 6 млрд 573,8 млн грн. (без урахування Криму, Севастополя та частини зони АТО), що на 1,93 % більше, ніж за цей самий період 2015 року. Дані інвестиції були залучені зі 125 країн світу. В таблиці наведено десяток країн, які інвестують в Україну і на які припадає близько 83,0 % від загального обсягу залучених коштів.

Таблиця 1 Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) з країн світу в економіці України¹ за січень-вересень 2015 та 2016 рр.

Країна-інвестор	Обсягу прямих інвестицій, млрд. дол., 2015 р.	Обсягу прямих інвестицій, млрд. дол., 2016 р	Темп приросту ПІІ, %
Кіпр	11,7	11,0	-6,0
Нідерланди	5,6	5,0	-10,7
Німеччина	5,4	5,4	0,0
Російська Федерація	3,3	4,6	39,4
Австрія	2,4	2,6	8,3
Велика Британія	1,8	1,9	2,7
Віргінські Острови (Брит.)	1,7	1,8	5,9
Франція	1,5	1,5	0,0
Швейцарія	1,3	1,5	15,4
Італія	0,9	1,2	15,3

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополь, частини зони проведення антитерористичної операції. Складено автором на основі джерела [1].

Слід зауважити, що близько половини ПІІ, котрі інвестуються в Україну – це ті ж самі гроші, які були раніше виведені в офшори. З основних інвесторів України значний приріст показника ПІІ прослідковується у Росії.

Основними факторами, що впливають на інвестиційний клімат країни є: організаційно-правовий, політичний, економічний фактори та характеристика потенціалу країни [2]. Проаналізувавши їх, стає очевидно, що Україна має ряд наступних проблем, які стримують покращення інвестиційного клімату: недосконала податкова система та непрозорість судової системи, значна частка тіньової економіки, низький рівень захисту інвесторів, внутрішні політичні та інші.

Щодо головних переваг, які дозволяють Україні посісти передові місця серед країн Європи в залученні ПІІ, то це дешева робоча сила, достатня забезпеченість природними ресурсами та вигідне економіко-географічне положення.

Для об'єктивної оцінки індексу інвестиційної привабливості як України, так і інших країн світу використовується методика ЄБА. Згідно даного рейтингу України посідає найнижчі місця за всю історію проведення дослідження. Це спостерігається ще з 1-го кварталу 2010 року і до сьогоднішнього дня [3]. На підставі відповідей з опитування топ-менеджерів компаній-членів ЄБА, було виявлено основні причини, котрі знижують довіру інвесторів до України. Серед них: нульовий темп реформ, відсутність будь-яких системних зрушень, прояви корупції на всіх рівнях.

ПІІ є дієвим ресурсом функціонування і розвитку економіки. Всі зусилля держави мають бути спрямовані на забезпечення сприятливих умов національного і міжнародного бізнесу. Треба робити реальні реформи, вибрати головні напрямки економіки та зробити на них акцент, прибрати всіх корумпованих чиновників з низів до верхів.

Література:

- Офіційний сайт Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2015/zd/ivu/ivu_u/ivu0315.html
- Третяк Н. М. Фактори формування інвестиційного клімату в Україні / Н. М. Третяк // Фінансовий простір. - 2013. - № 3. - С. 165-170.
- Індекс інвестиційної привабливості України [2016] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eba.com.ua/static/indices/iai/Index_28_Ukr_2016.pdf – Станом на 01.10.2016

МІЖНАРОДНЕ КРЕДИТУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВНУТРІШНІЙ ВАЛЮНІЙ РИНОК

Шаталова Г. Є., студентка

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Для нормалізації відтворювальних процесів необхідно подолати кризовий стан національної економіки України. Це можна зробити за допомогою більш інтенсивного залучення фінансових ресурсів до найважливіших сфер економіки. Гальмування надходження іноземних інвестицій в економіку держави відбувається через складну політичну та суспільну ситуацію, яка в свою чергу призводить до посилення соціальної напруженості та спаду національного виробництва. Сформувавши відкрити ринкову економіку, яка буде стимулювати роботу суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній сфері, можна збудувати повноцінний валютний ринок та ефективно його регулювати.

Через необхідність вдосконалення функціонування валютного ринку держави як механізму виникає потреба у залученні України до світового співтовариства, що в свою чергу забезпечить зв'язок між світовою та вітчизняною фінансовою системою. Як результат актуальними є проблеми підвищення ефективності роботи вітчизняного валютного ринку, адже постійно збільшується вплив глобалізації на економічну ситуацію в Україні [1].

Сформована в Україні дворівнева банківська система дає змогу для взаємодії комерційним банкам як операторам ринку банківських послуг, а НБУ як основному регулятору фінансового ринку в цілому, який має такі ключові сегменти: валютний та кредитний ринок.

Суб'єкти економічних відносин часто стикаються з труднощами у сфері доступу до кредитних ресурсів та у здійсненні валютних операцій, не дивлячись на те, що регуляторний вплив Національного Банку України досить відпрацьований і має визначені інструменти для його здійснення. Також слід зазначити, що вплив НБУ базується на керуванні обліковою ставкою та очікуванні чітких визначених реакцій комерційних банків.

Протягом останнього року відбулася девальвація національної валюти, що ї є однією з основних причин вище вказаних проблем. Також зростання темпів інфляції (102%) призвело до ускладнень у здійсненні функцій експорту і до спаду промислового виробництва. І навіть застосування для вітчизняних товарів торговельних преференцій на європейських ринках не зупинило скорочення товарообігу.

Стабілізація інвестиційного клімату в Україні призведе до повернення коштів, які було вивезено з країни, у вигляді іноземних інвестицій (умовно) або комерційних кредитів вітчизняним суб'єктам економічних відносин.

У 2016 році Міністерством фінансів було встановлено та закріплено в бюджеті курс 24,1 гривні за долар, за яким і здійснювала своє функціонування зовнішньоекономічна діяльність українських підприємств. Для того, щоб зменшити тиск на національну валюту сучасна діяльність НБУ спрямована на підвищення розміру облікової ставки. Це допоможе врегулювати ситуацію із курсом долара [2].

Для використання системи гнучкого курсоутворення необхідно модернізувати систему валютного регулювання, що і є основним напрямом діяльності НБУ у поточному році. Внутрішній ринок валютних та кредитних ресурсів піддається впливу міжнародного кредитування України, яке в свою чергу має вплив на стан та характеристики цього ж ринку.

Література:

1. Закоморна Н. І. Особливості формування валютної політики в умовах трансформації економіки / Н. І. Закоморна // Вісник Сумського національного аграрного університету Фінанси, кредит Серія «Фінанси і кредит» – 2010 – № 1. – С. 101-102.
2. Постанова НБУ № 124 від 26.11.2015 року «Про особливості здійснення деяких валютних операцій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0124500-15>.

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Савченко С. М., к.е.н., доцент,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
savchenko-s-n@ukr.net

Нинішній рівень участі України у міжнародному науково-технічному співробітництві свідчить про вкрай низький рівень співпраці який не відповідає повною мірою науково-технічному та економічному потенціалу держави. Низькою є диверсифікація форм співробітництва у галузі науки і техніки при створенні, модернізації та експлуатації промислових підприємств і соціальної інфраструктури; обміну технологіями, ліцензіями, проектними матеріалами та ін. Однією з основних форм міжнародного науково-технічного співробітництва нашої держави є виїзд наукових працівників за кордон, проведення міжнародних конференцій, надання грантів від іноземних фондів [2].

Держава повинна сприяти всьому залученню до міжнародної науково-технічної співпраці не тільки наукові установи а й виробничий сектор у всьому його різноманітті. Ми узагальнили рекомендації науковців і пропонуємо наступні варіанти фінансових інструментів для заохочення та розширення міжнародної діяльності наукових та технічних структур [1, 3, 4] :

- система грантів;
- розробка і впровадження системи стимулювання іноземних інвестицій у промислову сферу залежно від пріоритетності об'єктів інвестування інновацій, обсягу інвестицій та терміну їхньої дії;
- вдосконалення податкової політики у напрямі забезпечення інноваційного розвитку, яке пов'язане з удосконаленням відповідної правової бази; введення системи пільгового оподаткування залежно від обсягу та терміну дії іноземних інвестицій, оскільки діюча система враховує це недостатньо; податкові пільги підприємствам і організаціям, які впроваджують новітню техніку й технології, здійснюють трансфер наукоємної продукції;
- звільнення імпорту науково-дослідного обладнання, приладів та матеріалів від митних та інших обов'язкових платежів;
- конкретизувати розв'язання проблеми фінансування наукової та інноваційної діяльності – перейти від фінансування науки за залишковим принципом до забезпечення економічно доцільного рівня фінансування всього циклу інноваційного процесу, від фундаментальних досліджень до реалізації інновацій у виробництві. На цей цикл потрібно поширити й усі стимулюючі пільги – податкові, митні, кредитні тощо;
- фінансова підтримка через механізми венчурного фінансування;
- звільнення від обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходження в іноземній валюті за міжнародно-технічними програмами і проектами;
- першочергова, строкова оплата видатків, пов'язаних з реалізацією міжнародно-технічних програм і проектів, що їх виконують державні наукові установи та вищі навчальні заклади.

Багатоджерельний механізм фінансування наукової та інноваційної галузі вимагає незалежності фондів підтримки (Інноваційний фонд, Фонд фундаментальних досліджень тощо) від відомих інтересів. Для опанування внутрішнього і світових технологічних ринків необхідним є сприяння комерціалізації результатів НДДКР, створення та активізації діяльності вітчизняних фінансово-промислових груп і транснаціональних корпорацій, стимулювання інноваційного підприємництва, венчурного бізнесу та лізингу вартісного сучасного устаткування [1]. Доречним є запровадження державного реєстру інноваційних проектів та державного реєстру інноваційних структур. Доцільним також є надання у розпорядження суб'єкта підприємницької діяльності відсотка з податків (наприклад 30% податку на додану вартість та податок з прибутку), що може використовуватися виключно на інноваційну, науково-технічну діяльність і розвиток власних науково-технологічних та дослідно-експериментальних баз [3].

Для подальшого розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва слід розвивати державний механізм підтримки інноваційної діяльності та сприяти проникненню іноземного капіталу на ринки України, оскільки недооцінка ролі наукових досліджень гальмує економічний розвиток України.

Список використаних джерел

1. Булкін І. О. До питання визначення кількісного орієнтиру обсягу бюджетного фінансування науково-технічної діяльності в Україні / І. О. Булкін // Проблеми науки. – 2011. – № 6. – С. 2–10.
2. Гашутіна О. Е. Актуальні проблеми інтеграції науково-технічної сфери України у світовий та європейський науково-технічний простір / О. Е. Гашутіна // Теорія та практика державного управління. – 2013. – Вип. 4 (43). – С. 262–266.
3. Кривуца А. В. Внутрішні передумови та проблеми включення України до міжнародного технологічного обміну / А. В. Кривуца // Економіка, менеджмент, бізнес. №1–2, 2011, с. 46–51.
4. Фетисенко В. О. Міжнародне співробітництво України з Європейським Союзом та Організацією Північноатлантичного договору в науково-технічній сфері: правові питання / В. О. Фетисенко // Порівняльно-аналітичне право №4, 2016, с. 277–280.

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ УКРАЇНИ

Бараш А.Ю., студентка 2 курсу, гр. УС-51

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
barash.alina.us.51.fmm@gmail.com

Дослідження проблем і управління державними фінансами України є актуальним у зв'язку з критичним дисбалансом, що спостерігається тривалий проміжок часу в країні. Аналіз проблем державних фінансів і їх сучасного стану дозволить виявити ряд певних рішень та заходів, які потрібно прийняти з метою усунення цих проблем.

Державні фінанси є основою економічного розвитку країни та стабільного функціонування. Також збалансована система державних фінансів та ефективне використання фінансових ресурсів забезпечать економічну міцність країни.

Стан державних фінансів залежить від стану його складових. Тож розглянемо динаміку доходів, видатків та дефіциту державного бюджету за період 2004-2016рр. представлена на рис.1.

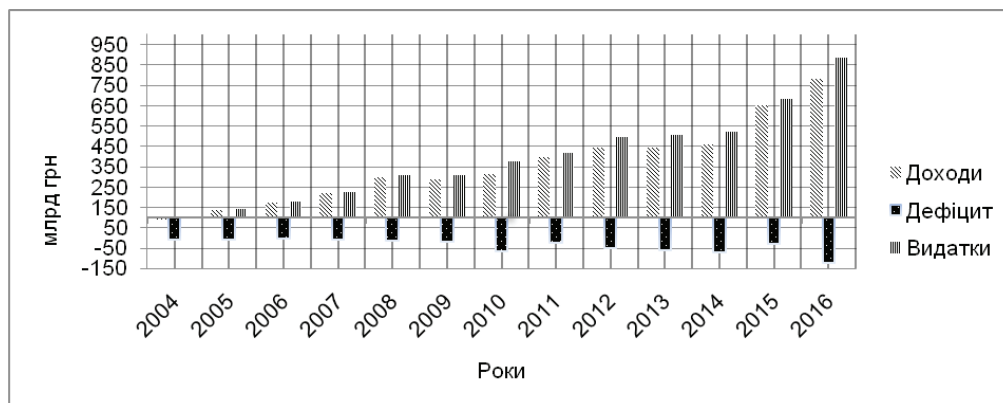

Рис.1 Динаміка доходів, видатків та дефіциту державного бюджету за період 2004-2016рр[1]

З наведених статистичних даних (рис.1.) бачимо, що видатки перевищують доходи і дефіцит державного бюджету країни зростає. За даними Державної служби, дефіцит державного бюджету з 2011 року збільшився у 3 рази. На 2016 рік доходи становлять 734,4 млрд грн, видатки 848,5 млрд грн, а дефіцит державного бюджету 112,2 млрд грн. Значне навантаження на державні фінанси було пов'язане з необхідністю обслуговування державного боргу, підвищення обороноздатності країни, компенсації населенню підвищення тарифів на енергоносії, допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України[2].

Аналіз аналітичних та статистичних даних дозволив виявити наступні проблемні питання:

- Світова економічна криза стала причиною того, що за останні роки погіршились економічні показники господарства, зменшились реальні доходи громадян і відбулось звуження внутрішнього ринку. Це в свою чергу призвело до зменшення доходів Державного бюджету України та бюджетного дефіциту.

- Зростання державного боргу та платежів з обслуговування створює додатковий тиск на видаткову частину бюджету.

- Недисциплінованість державної бюджетної системи.
- Нераціональність використання державних коштів.
- Надмірна централізація бюджетної системи.

Тому з метою збалансованості державних фінансів України пропонуємо наступні рішення:

- Платежі у бюджет мають накопичуватися не на численні рахунки міністерств або відомств, а безпосередньо надходити у бюджет. Як наслідок отримаємо економію часу та праці.

- Для ефективного і раціонального використання коштів потрібно посилити відповідальність за некомпетентні рішення і неналежне планування бюджетних коштів.

- Знизити тиск на бізнес.
- Обмежити тиск на місцеві бюджети.

Література:

1. Ціна держави [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://cost.ua/budget/>
2. Міністерство Фінансів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/page/plani-robit>

ФОРФЕЙТИНГ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРОЕКТІВ

Юденко А.В., студентка 3 курсу ФММ

Науковий керівник : Войтко С.В. д.е.н, професор, зав.каф.міжнародної економіки, ФММ
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Інструментарії для здійснення інноваційної діяльності різноманітні та розвинені. Напрацьовані десятиліттями схеми надають можливість вирішувати різноманітні завдання фінансування науково-технічних проектів, що ведуться українськими компаніями із зарубіжними партнерами. З такого інструментарію зовнішньоекономічної діяльності, що функціонує для отримання середньо- і довгострокових позик, є форфейтинг.

Вагомий внесок у розвиток теорії та практик зовнішньоекономічних операцій, впровадження форфейтингу, здійснили такі зарубіжні науковці як Л.Н.Красавіна, Ж.Перар, П.Роуз, Р.Кембелл, К.Шміттофф, а з вітчизняних науковців: О.Береславської, А.Савченка, В. Батрименка, О.Ляхової, О.Терещенка, М.Олексієнко, Є.Склепового.

Форфейтинг - це один з різновидів торгового фінансування, який полягає в покупці кредитором (банком) дебіторської заборгованості клієнта. Дебіторська заборгованість може бути в цьому випадку представлена сертифікатами, вексями, авалюми та іншими зобов'язаннями покупця.

Срок форфейтигування складає від 180-ти днів до 5-7 років.

Цей спосіб кредитування зовнішніх операцій особливо використовується в Німеччині та Великобританії.

Досить часто в ролі продавця виступає експортер - виробник, а в ролі покупця - іноземний оптовик. Оформлення угоди проводиться шляхом сплати продавцю грошових коштів у сумі угоди кредитором замість покупця[2].

Позичальником у цьому випадку є продавець, який зобов'язаний сплатити банку комісійні платежі, відсотки за користування коштами банку та додаткові платежі. Для покупця змінюється тільки схема погашення - кошти переводяться на рахунок банку-кредитора, а не безпосередньо продавцю.

Форфейтинг ефективно застосовувати при здійсненні науково-технічних і технологічних проектів у рамках реалізації пріоритетних напрямів розвитку науки й техніки та реалізації механізмів трансферу технологій. У випадку фінансування форфейтингом реалізується кредитування експортера банківською чи іншою фінансово-кредитною установою шляхом отримання боргових зобов'язань інвестора, які потім банк продає на вторинному ринку, таким чином повертаючи витрачені кошти[1].

Як і в будь-якому різновиді кредитування є свої мінуси, основним недоліком форфейтингу є переплата за користування кредитними коштами. Крім цього, через відсутність регресу продавець не має змоги відстежувати в постійному режимі платоспроможність покупців для коригування торговельної політики.

Проте у такого виду фінансування набагато більше переваг:

- зниження ризиків продавця;
- продавець має можливість скоротити касові розриви та отримувати додатковий прибуток на ці кошти вже в поточний момент;
- оформлення векся можна здійснити по частинах (наприклад, 2 векселі на кожну поставку) і продавати дебіторську заборгованість поетапно або по частинах;
- покупець отримує гнучкий графік оплати, різних відстрочок і пільг [3].

Список літератури

1. Поддєрьогін А.М. Інновації та їх фінансове забезпечення в харчовій промисловості України / А.М. Поддєрьогін, А.В. Корнилюк // Фінанси України. – 2009. - № 11 (168). – С. 94
2. Волкова О.І. Економіка й організація інноваційної діяльності / О.І. Волкова, М.П. Денисенка – м.Київ: «Професіонал». - 2004. – №5(14) – с.396
3. Что такое форфейтинг [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://delatdelo.com/spravochnik/terminy/chto-takoe-forfejting.html>.

НАПРЯМКИ ІНВЕСТИВАННЯ В ЗОНІ АТО У РАЗІ ПРОДОВЖЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ ДОНБАСУ

Хроленко О.І., студентка групи УМ - 42

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

E-mail: sasha_khrolenko@mail.ru

Розглядаючи промисловість Донецької та Луганської області в сучасних реаліях треба зазначити, що після початку війни виробництво промислових товарів на цих територіях скоротилось в 5 разів, обсяги податків та відрахування до державного бюджету України – в два рази, значна частина підприємств, виробництв, компаній є повністю зруйнованими та не можуть бути відновлені навіть у разі припинення війни. В Луганській області існує лише 83 підприємства, які наразі знаходяться під контролем України, а 567 керуються бойовиками ЛНР. По економічним оцінкам, втрати від воєнних дій, які торкнулись інвестицій (серед тих об'єктів, що були знищені або конфісковані) досягли більше 662,6 тис.дол. Прогнозується, що ці втрати можуть досягнути 2,14 млн дол., якщо ситуація не зміниться [1].

Серед негативних чинників, що уповільнювали інвестиційну діяльність раніше, були складна бюрократична дозвільна система, виключно декларативні пільги для інвесторів і наявність негласної монополії. Сьогодні ж інвестора зупиняють військові дії і значні руйнування інфраструктури як наслідок.

Після закінчення війни інвестиційну привабливість регіону будуть визначати вигідне географічне розташування, наявність в області власних паливно-енергетичних і мінерально-сировинних ресурсів, наявні виробничі потужності, наявність найбільшої в Україні електроенергетичної системи, наявність трудових ресурсів. Це базові показники інвестиційної привабливості регіону [2].

В умовах того, що повторні «мінські домовленості» будуть дотримуватися, тоді «режим припинення вогню» створить умови для повної деескалації конфлікту. Навіть, якщо цього не станеться зараз, вічно тривати протистояння на Сході України не може, це не повинно бути приводом для бездіяльності в питанні залучення інвестицій. На той час, коли бойові дії повністю закінчатся у бізнесу повинні бути готові чіткі плани по відновленню економіки, інфраструктури і соціальних об'єктів. Також важливого значення необхідно звернути на відновлення промислових об'єктів, які будуть приносили податки у державний бюджет та у подальшому створять умови для розвитку економіки країни.

Частина витрат на відновлення, звичайно, має взяти на себе держава і місцева влада, частину покрити безповоротна допомога донорів, щось можна буде залучити за допомогою іноземних інвестицій. Для цього інвесторам потрібні вагомі підстави і чіткий алгоритм отримання вигоди, при вкладенні фінансів в відновлення регіону. В пергу чергу це стосується економічної привабливості, тривалості повернення інвестицій та безпеки їх повернення у разі потреби.

Базові позиції інвестиційної привабливості (географічне положення, трудові ресурси) і особливий післявоєнний підхід в податкообкладанні, в сумі повинні скласти вигідну пропозицію для вкладення в економіку регіону.

Дієвим прикладом для України може стати Ізраїль, вже багато років живе в стані перманентного конфлікту. За даними звіту ООН, закордонні інвестиції в Ізраїль у 2013 році склали рекордну суму - 11,8 мільярда доларів. Можливо, саме такий синтез досвіду країн ЦЮВЕ і Ізраїлю, може стати «рецептом» залучення інвестицій і побудови успішної економіки для Донецького регіону [2].

В умовах ведення бойових дій залучення інвестицій є важким завданням, особливо в умовах обмеженості можливостей щодо їх використання в умовах окупації окремих регіонів. Слід звернути увагу на ті підприємства, які знаходяться в зоні АТО, але під контролем України. Особливо на підприємства харчової промисловості та сільське господарство, оскільки в умовах зниження рівня життя, зниження якості життя саме харчова промисловість та сільське господарство повинні стати джерелом для покращення ситуації. Також слід звернути увагу на машинобудівну промисловість та видобувну, оскільки в довоєнні роки саме вони надавали найбільше дотацій в бюджет країни, та у разі їх розвитку Україна отримає змогу отримувати кошти на розвиток інших промисловостей. Важливого значення слід надавати підтримці відносин з ЄС, акцентувати увагу на привабливості інвестування в розвиток промисловості, навіть в рамках ведення воєнних дій, оскільки Донецька та Луганська області мають значні перспективи розвитку.

Список використаних джерел:

1. Н. Непряхина: Бизнес в АТО: без надежды на помощь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://daily.rbc.ua/rus/show/biznes-ato-nadezhdy-pomoshch-1438589768.html>
2. Проект Донбасс: как привлечь инвестиции [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://novosti.dn.ua/article/5368-proekt-donbass-kak-pryvlech-ynvestytsy>

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АУТСОРСІНГОВИХ КОМПАНІЙ У СФЕРІ ІТ

Іваницька К. М., студентка, гр. УС-31, ФММ,
КПІ ім. Ігоря Сікорського, katty.ivanickaya@bk.ru

На даний час багато питань постає перед компаніями: як вийти на міжнародні ринки, як підвищити привабливість підприємства, як конкурувати із іншими підприємствами на міжнародному ринку. Розробка та коригування стратегії це дуже важливий шлях для досягнення мети компанії. Вона базується на інформації з різних джерел, що відображає глобальні тенденції в галузях, зарубіжних та світових ринках, погляди і очікування акціонерів, власників і менеджерів компанії. Також одним із головних факторів являється людський фактор, про який не слід забувати. Це стимул керівництвом підприємства використати різних ринкові можливості, бажання задіяти ті чи інші сильні сторони підприємства, традиції в області стратегічних рішень, що існують на підприємстві.

Система контролю під час впровадження і реалізації стратегії це один з головних критеріїв до досягнення успіху.

Сучасний механізм оцінювання ефективності стратегії певної мірою не підходить для сфери інформаційних технологій. Даний механізм направлений на оцінку рівня конкурентоспроможності та знайдення слабких сторін підприємства і удосконалення, в той час, коли уже зарубіжні компанії перейшли до загального використання системних методів ефективного менеджменту.

На сьогодні не допущення можливих слабких сторін підприємства є більш ефективним, ніж їх усунення.

Не дивлячись на швидкий розвиток аутсорингу бізнес-процесів, ще не досить відомий і поширений в Україні. Це все в залежності від мобільності фірм. Українські компанії бояться втратити контроль над компанією, або ж щоб хтось міг користуватися тієї чи іншою ексклюзивною інформацією.

Метою стратегії ІТ-аутсорсингу є забезпечення компанії найкращими технологіями за мінімально можливою вартістю. Економія витрат, не єдина мета стратегії ІТ-аутсорсингу. Деякі компанії вважають, аутсорсинг допоможе їм у процесі розвитку або навіть трансформації бізнесу. Характерною ознакою саме ІТ-аутсорсингу є те, що в ІТ-стратегії аутсорсингу застосовується багаторівневий підхід постачальників, тоді як в інших галузях організації часто використовують послуги одного великого постачальника ІТ-послуг для обробки всього проекту [1, с.508].

Стратегії якими потрібно дотримуватися ІТ-аутсорсингові компанії [2, с. 2]:

1. Чітко поставити мету і завдання на аутсорсинг;
2. Зробити контракти гнучкішими, щоб пристосуватися до змін у бізнесі або технології;
3. Забезпечити відповідними можливостями, для досягнення цілей аутсорингу;
4. Сприяти досягненню цілей компанії-клієнта: зменшення витрат, поліпшення обслуговування, поліпшення продуктивності бізнесу, або створення комерційних підприємств;
5. Потрібно збільшити фокус компанії на ключових компетенціях;
6. Забезпечення доступу до світового класу потужності і компетенції;
7. Прискорення вигоди від реінжинірингу, так далеко, щоб переписати фірми-процесів з нуля;
8. Розподіл ризиків між компанією і аутсорсером;
9. Можливість вивільнити ресурси фірми, щоб зосередити увагу на управлінні ключовими компетенціями.

Отже, по-перше, ІТ-аутсорсинг має бути важливим рішенням та частиною стратегії компанії. Досягнення основної мети, підвищення або підтримка конкурентної переваги, на це повинна бути спрямована стратегія. По-друге, вдосконалення стратегії доможе компаніям вийти на міжнародні ринки і конкурувати на високому рівні. Керівництво повинно зосередити увагу на ключових компетенціях і на ті області, в яких фірма може розробити конкурентну перевагу. Тому керівництво повинно бути в змозі визначити ті види діяльності на аутсорсинг і управління фазами стратегії аутсорсингу без ризику негативного впливу на його конкурентоспроможність.

Література:

1. Клименко С.М. Управление конкурентоспособностью предприятия: Навч. посіб. / С.М. Клименко, Т.В. Омеляненко, Д.О. Барабас, О.С. Дуброва, А.В. Вакуленко. – К.: КНЕУ, 2008. – 520 с
2. Тонюк М.О. ІТ-аутсорсинг в Україні тенденції і прогнози розвитку [Електронний ресурс] / М.О. Тонюк. // Ефективна економіка, Вип. 1. – 2016. – Режим доступу: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2016/23.pdf

Зміст

СЕКЦІЯ 1. ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ ТА СВІТУ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ПРАКТИКА.....	7
<i>Петренко К. В.</i> ТРАНЗИТНІ МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	8
<i>Ромашко А. С., Кравець О.М.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ КОНКУРЕНТОЗДАТНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ОЦІНЦІ ЇЇ ВІДПОВІДНОСТІ	9
<i>Kukharuk Anna</i> MACROECONOMIC STABILITY IN CIS COUNTRIES AND UKRAINE: A STATISTICAL APPROACH.....	10
<i>Шуляк І. П.</i> РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА	11
<i>Новікова А. П.</i> ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АПК В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	12
<i>Карнажук Л. С.</i> АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	13
<i>Шевченко Ю. О.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	14
<i>Максимчук А. І.</i> ВПЛИВ ІНФЛЯЦІЇ НА ЕКОНОМІКУ РІЗНИХ КРАЇН СВІТУ	15
<i>Привала С. В.</i> АВТОМАТИЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ УКРАЇНИ	16
<i>Лукашенко А. А.</i> АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИМІРЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ ...	17
<i>Беспрозванна Ю. О.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЙ ЧИСТОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ	18
<i>Король А. О.</i> ПЕРЕШКОДИ РОЗВИТКУ АВТОМАТИЗАЦІЇ ЯК ЧИННИКА ІНТЕНСИВНОГО ОНОВЛЕННЯ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	19
<i>Кучера М. М.</i> ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ АВТОМАТИЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІКОЮ	20
<i>Плетньова Ю. К.</i> АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА СВІТОВОМУ РІВНІ.....	21
<i>Сліпченко В. О.</i> РОЗВИТОК ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ЕКОНОМІЧНОМУ АСПЕКТІ	22
<i>Колешня Я. О.</i> РОЛЬ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В ЗМЕНШЕННІ ЕНЕРГОЗАЛЕЖНОСТІ ...	23
<i>Сокотенюк С. М.</i> ГЕНЕЗИС ПРЕДМЕТУ ДОСЛІДЖЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНФРАСТРУКТУРА»	24
<i>Присяжнюк Л. Г.</i> СИСТЕМА ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ ..	25
<i>Шемченкова А. В.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	26
<i>Степаненко Д. П.</i> ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ІНСТРУМЕНТІВ КАТЕГОРІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ..	27
<i>Покрас О. С.</i> ДИНАМІКА ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ПРИЛАДОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ.....	28
<i>Бердичевська М. В., Коновалова Н. С.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЦТВА ЗБАГАЧЕНОГО КАОЛІНУ В УКРАЇНІ.....	29
<i>Недашковська Б. А., Задольський А. М.</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ХІМІЧНОГО ОБЛАДНАННЯ	30
<i>Андрос С. В.</i> ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ БАНКОМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ	31
СЕКЦІЯ 2. РОЛЬ ДЕРЖАВИ У РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	33

<i>Грінько І. М.</i> МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	34
<i>Бігун У. В.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕНЕРГОРИНКУ УКРАЇНИ	35
<i>Ткаленко С. І.</i> ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ СТІЙКОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	36
<i>Шишолін А. П.</i> РОЛЬ ДЕРЖАВИ В РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ПІДПРИЄМСТВ: ДОСВІД ТА СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ КНР	37
<i>Селіверстова А. С.</i> АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ	38
<i>I. Starodub</i> NATIONAL BRAND AS A FACTOR OF ECONOMIC GROWTH	39
<i>Прочан І. І.</i> ВПЛИВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НА ТОРГІВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ МІЖ КРАЇНАМИ	40
<i>Зінчук Сергій</i> ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО БОРГУ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	41
<i>Біловол А. О.</i> РОЛЬ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНОМУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ СПІВРОБІТНИЦТВІ ..	42
<i>Коцко Т. А.</i> НЕЗРІЛІСТЬ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ТА ЗАГРОЗИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ	43
<i>Корогодова О. О., Кугій А. А.</i> ВПЛИВ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ НА РІВЕНЬ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ СВІТУ	44
<i>Войтко С. В.</i> ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СЦЕНАРІЇВ ФОРСАЙТУ ДЛЯ КРАЇН З ВРАХУВАННЯМ ПЛАНОВОГО ПЕРІОДУ ТА РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	45
<i>Зионг Тхи Теуй Оань, Скоробогатова Н. Е.</i> РОЛЬ ГОСУДАРСТВА В РАЗВИТИИ МЕЖДУНАРОДНОГО НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА	46
<i>Войтко С. В., Гавриш О. А., Згуровський О. М.</i> ВРАХУВАННЯ СТУПЕНЯ РИЗИКУ, ПЕРСПЕКТИВНОСТІ ТА ПРІОРИТЕТНОСТІ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ СЦЕНАРІЇВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН	47
<i>Корнієнко А. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ АПК	48
<i>Черножукова А. М.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ АСОЦІАЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЄС...	49
СЕКЦІЯ 3. НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ	51
<i>Чайковський Є. О.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ	52
<i>Омельяненко В. А.</i> АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ТРАЄКТОРІЙ В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ	53
<i>Ishmael Lamptey</i> INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION: "PRINCIPLES, MECHANISM, EFFICIENCY "	54
<i>Миколенко В. В.</i> «ВІДКРИТІ ІННОВАЦІЇ»: СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕВАГИ ДЛЯ БІЗНЕСУ	55
<i>Кваша Т. К., Паладченко О. Ф.</i> РЕГІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ	56
<i>Грома Я. В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІТ-БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	57
<i>Алтинпара А. О.</i> ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНСЬКІ ІТ-СТАРТАПИ	58
<i>Чугай А. А.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ	59
<i>Чан Сі Цо</i> ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	60
<i>Тарумов В. О.</i> НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ВАЖЛИВІСТЬ ЇХ ФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ	61

<i>Шиліпук О. Я.</i> НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	62
<i>Кавтиш О. П.</i> РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У СТИМУЛЮВАННІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ	63
<i>Корчак А. О.</i> ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО АВІАБУДУВАННЯ	64
<i>Павлова Г. В.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	65
<i>Рокоча І. В.</i> ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ МАЛОГО ТОРГОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	66
<i>Примакова К. О.</i> РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО РОЗВИТКУ АВТОМАТИЗАЦІЇ ВИРОБНИТВА В УКРАЇНІ.....	67
<i>Григоревська В. Э.</i> ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ НА ПРИКЛАДІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН	68
<i>Ронський Б. Ю.</i> МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОПОДАТКУВАННЯ ТА УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ	69
<i>Кірічок К. М.</i> ПЛАНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В КРАЇНАХ ЄС	70
<i>Докторович В. В.</i> ІННОВАЦІЇ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ РЕСУРС РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	71
<i>Касян С. Я.</i> ЛОГІСТИЧНІ СКЛАДОВІ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ І РЕГІОНАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙНИХ СИСТЕМ	72
<i>Ткаченко Ю. О.</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ	73
<i>Сірик М. В.</i> ПРОБЛЕМАТИКА ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	74
<i>Парфенюк А. В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ.....	75
<i>Лаврик Ю. В.</i> НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ТОВАРІВ.....	76
<i>Вітер О. О.</i> РИЗИКИ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ	77
<i>Бажеріна К. В., Журавель А. А.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ В СФЕРІ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ НА ДОСВІДІ НІМЕЧЧИНИ....	78
<i>Задко К. В.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНОГО МАРКЕТИНГУ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ	79
<i>А. Воловик, А. Сігайов.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА ЗРОСТАННЯ ЦІН МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	80
<i>Воронкова І. Ю.</i> ПЕРЕДУМОВИ КЛАСТЕРОУТВОРЕННЯ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	81
СЕКЦІЯ 4. НАУКОВО-ТЕХНІЧЕСПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	83
<i>Герасимчук В. И., Радчук А. П.</i> ПРОГРАММНЫЙ ПОДХОД К РЕШЕНИЮ ВАЖНЕЙШИХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗАДАЧ: ОПЫТ УКРАИНЫ И РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ.....	84
<i>Нараєвський С. В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОГЕНЕРАЦІЇ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ СВІТУ ТА ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВО З УКРАЇНОЮ	85
<i>Марковська О. К.</i> ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ	86
<i>Салазгорський Ю. А.</i> ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОДИН З НАПРЯМКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ	87
<i>Глуценко Я. І.</i> АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ОБСЯГІВ ЕКСПОРТУ УКРАЇНИ МЕТАЛОБРУХТУ	88
<i>Калапа Т. В.</i> ЩОДО ВПЛИВУ ЦІНОУТВОРЕННЯ У СУМІЖНИХ ГАЛУЗЯХ НА РОЗВИТОК МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВИГОТОВЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ МАШИН	89

<i>Зробок О. О.</i> НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.....	90
<i>Потапова В. П.</i> АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	91
<i>Іванченко В. В., Кривда О. В.</i> ЗАЛУЧЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ ДО ПІДВИЩЕННЯ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ НА ПРИКЛАДІ МПП «ЕРІДОН»	92
<i>Шестопалова А. Г.</i> НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС	93
<i>Калитенко Сергій.</i> РОЗВИТОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	94
<i>Лежень К. В.</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА МАЛАЙЗІЄЮ.....	95
<i>Прудкий В. В.</i> НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОБЛЕМИ	96
<i>Василевський І. П.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В СФЕРІ ТРУДОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	97
<i>Пашков Р. А.</i> ПРИНЦИПИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ОПТИКО-ЕЛЕКТРОННИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ.....	98
<i>Ravlenko T. V.</i> SPECIFICS OF INTELLECTUAL PROPERTY MARKET DEVELOPMENT.....	99
<i>Вернигора Н. С.</i> СВІТОВИЙ ТА ВІТЧИЗНАНИЙ ДОСВІД ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	100
<i>Радюк Т. М.</i> МАКРОТЕХНОЛОГІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	101
<i>Копил К. О.</i> НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ З ПОЛЬЩЕЮ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	102
<i>Бойчук Н. Я.</i> МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ.....	103
<i>Герасимчук О.Р., Бойчук Н. Я.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ	104
<i>Коляденко І. ., Кавтиш О. П.</i> НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ ДОСЯГНЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	105
<i>Антонюк К. І., Антонюк Д. А.</i> ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ СИСТЕМИ ТЕХНІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ: АСПЕКТ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	106
<i>Кузнєцова К. О., Ченуша О. С.</i> СИСТЕМА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ	107
<i>Черненко Н. О.</i> РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН З ПОЗИЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА.....	108
<i>Брошко О. О.</i> СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ МАШИНОБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	110
<i>Філонюк В. В.</i> ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ З ЄС В АГРОБІЗНЕСІ	111
СЕКЦІЯ 5. СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	113
<i>Скоробогатова Н. Є.</i> ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ	114
<i>Покровська Н. М.</i> ОЦІНКА РІВНЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ МАШИНОБУДІВНОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК СИСТЕМИ.....	115
<i>Романюк О. В.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ДАНИХ ПРИ СТВОРЕННІ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ.....	116
<i>Паньков О. Б.</i> УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	

ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ.....	117
<i>Ткач В. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇНИ.....	118
<i>Фролова А. А.</i> АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІНФЛЯЦІЇ НА ДОБРОБУТ УКРАЇНИ	119
<i>Булигіна К. А.</i> ПЕРЕВАГИ КИТАЮ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ТОРГІВЛІ	120
<i>Мельник В. А.</i> МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ КОМПАНІЙ В РАМКАХ ПРОГРАМ ТОРГОВОГО ФІНАНСУВАННЯ	121
<i>Лугвiщик Ю. М.</i> РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ В ПІДТРИМЦІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	122
<i>Манзик Ж. В.</i> ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ	123
<i>Шаталова Г. Є.</i> МІЖНАРОДНЕ КРЕДИТУВАННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВНУТРІШНІЙ ВАЛЮНІЙ РИНОК	124
<i>Савченко С. М.</i> ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ МІЖНАРОДНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА	125
<i>Бараш А. Ю.</i> ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ УКРАЇНИ.....	126
<i>Юденко А. В., Войтко С. В.</i> ФОРФЕЙТИНГ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРОЕКТІВ	127
<i>Хроленко О. І.</i> НАПРЯМКИ ІНВЕСТУВАННЯ В ЗОНІ АТО У РАЗІ ПРОДОВЖЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ НА ТЕРИТОРІЇ ДОНБАСУ.....	128
<i>Іваницька К. М.</i> ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АУТСОРСІНГОВИХ КОМПАНІЙ У СФЕРІ ІТ	129